

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ เป็นวารสารฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวความคิด ทฤษฎี การพัฒนานวัตกรรมขึ้นและเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไป โดยมีกำหนดออกราย 4 เดือน

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธรรมรักษ์ ละอองนวล

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.มาลี ไชยเสนา

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยภินิฐ โชติวนิช

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.อรทัย เลียงจินดาถาวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ตังควนิช

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.สงครามชัย ลีทองดี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวิตร ปะโคทั้ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัครภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทวรรณ วิงวอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บรรณาธิการ รองศาสตราจารย์ชาญชัย สุกใส

ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนันรัตน์ รูปใหญ่

ฝ่ายจัดการ นางสาวปณิดา ธรรมวงศ์

สำนักงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

กำหนดเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม และ ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

พิมพ์ที่ หจก.วิทยาการพิมพ์ 336-338 ถนนผาแดง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

โทร. 045-240692 โทรสาร. 045-265756

บทความทุกเรื่องได้รับการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อย 2 คน ความคิดเห็นในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนมิใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำ จึงมิใช่ความรับผิดชอบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และบทความในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สวณสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการ

Graduate School Journal, Pitchayat, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Graduate School Journal, Pitchayat, a Journal of Humanities and Social Sciences, publishes research articles, academic articles, and review articles. Its objectives are to publish articles in the fields of education, business administration, economics, political science, public administration, law, communication, agricultural extension, arts, cultures, and related fields in order to promote the concepts, theories, and innovation development and to be a platform to present academic works of the faculty members in the university and other people in general. It is issued every four months.

Consultants

Assoc. Prof. Thamarak Laongnual	Ubon Ratchathani Rajabhat University Currently Acting for the President
Assoc. Prof. Dr. Mali Chaisena	Vice President for Academic Affairs

Editorial Board

Assoc. Prof. Dr. Jumlong Vongprasert	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Piyakanit Chotivanich	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Orathai Liengjindathaworn	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Sudaporn Tangkawanit	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Songkramchai Leethongdee	Maha Sarakham University
Assoc. Prof. Dr. Songsak Phusee-orn	Maha Sarakham University
Assoc. Prof. Dr. Jinawatar Pakotung	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Saman Asawapoom	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Sanya Kenaphoom	MahaSarakhm Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Boonthawan Wingwon	Lampang Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Udom Tipparach	Ubon Ratchathani University

Editor	Assoc. Prof. Chanchai Suksai
Associate Editor	Asst. Prof. Chananrath Roobyai
Operating Team	Miss Panida Thammawong
Editorial Office	Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University
Publication Frequency	3 issues per year 1 st Issue: January-April, 2 nd Issue: May-August, and 3 rd Issue: September-December
Place of Publication	Wittaya Printing 1973 Limited Partnership, 336-338 Phadaeng Road, Mueang District, Ubon Ratchathani Province, 34000; Tel: 0-4524-0692, Fax: 0-4526-5756

Every article is peer reviewed for academic correctness by at least two external qualified experts. The opinions in the Graduate School Journal, Pitchayat, Ubon Ratchathani Rajabhat University, belong to the authors, but they do not belong to the publisher. Thus, the Graduate School of Ubon Ratchathani Rajabhat University will not be held responsible for all of those opinions. The articles in this journal are protected by the copyright of Thailand. No part of each issue may be reproduced for dissemination without written permission from the publisher.

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 1

Administrative Skills of the 21st Century of the School Administrators Based
on the Teachers' Perception in the Schools under Sisaket Primary Educational
Service Area Office 3

สุริยะ สมพร สุรศักดิ์ ศรีกระจำง และประกาศิต อานุภาพแสนยากร

Suriya Somporn, Surasak Srikrajang, and Prakasit Arnupharbsaenyakorn

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 17
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

Quality Assurance Operation within the Educational Institutions under the Office
of Sisaket Primary Educational Service Area 3

ชำนาญ ศิริพล จิณณวัตร ปะโคทัง สุรศักดิ์ ศรีกระจำง และประกาศิต อานุภาพแสนยากร

**Chamnan siripon, Jinnawat Pakothang, Surasak Srikrachang, and Prakhasit
Arnupharbsaenyakorn**

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 31
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Administrative Skills in the 21st Century of the Basic School Administrators in the
Schools under the Secondary Educational Service Area Office, Si Sa Ket- Yasothon

นิตยาพร ธรรมวงศ์ พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ และพิมล วิเศษสังข์

**Nittayaporn Thammawong, Pongsak Thongpanchang, Udomphan
Pitchprasert, and Pimon Wisetsang**

คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน 43
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

Characteristics of the Professional Standards of the School Administrators according
to the Opinions of the Teachers in the Schools under Kanchanaburi Primary
Educational Service Area Office 4

บุศรัตน์ แซ่เล่า สารโจน์ เป่าวงศากุล และนิพนธ์ วรรณเวช

Budsarud Sealao, Saroch Pauwongsakul, and Nipon Wonnawed

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

สภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนา ทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคชีวิตวิถีใหม่
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
Situations, Needs, and Guidelines for Developing Learning Management Skills
in the New Normal Era of the Teachers Under the Office of Nakhon Phanom
Primary Educational Service Area 2 55

วรรณิศา หงษามนุษย์ ทัทสนา ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์

Wannisa Hongsamanut, Tatsana Prasantree, and Sumalee Sriputtarin

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด
Relationship Between the Competency of the Administrators and the
Effectiveness Based on the Operation of the Child Development Center
under Roi Et Provincial Administrative Organization 69

ธีระศักดิ์ อจหาญ ประกาศิต อานุภาพแสนยากร และสุรศักดิ์ ศรีกระจำจ

Theerasak Arjhan, Prakhasitj Arnupharbsaenyakorn, and Surasak Srikrachang

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC
ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
Effects of Problem-Based Learning Activity Management with DAPIC
Problem-Solving Processes Affecting Problem-Solving and Mathematical
Connection Skills of the Sixth-Grade Students 81

ปัญญาพนต์ ทองดี ผลาดร สุวรรณโพธิ์ และคงรัฐ นวลแปง

Panyapon Thongdee, Paladorn Suwannapho, and Kongrat Nualpang

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค
Think-Pair-Share ที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
Effects of Learning Management Based on the 5Es of Inquiry-Based Learning
Model and Think-Pair-Share Techniques Affecting Mathematical Reasoning
Ability and Mathematical Concepts of the Eighth-Grade Students 89

นัฐธิดา มุสิกชาติ คมสัน ตรีไพบูลย์ และเวชฤทธิ์ อังกะนัฏฐกร

Nuttida Musikachat, Komsan Treepiboon, and Vetcharit Angganapattarakajorn

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

ผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
แผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น

97

Effects of Learning Management in Japanese Courses by Using Flipped Classroom Concepts Associated with Direct Teaching Methods in Classrooms to Develop Listening and Speaking Skills of the 10th Grade Students in the English-Japanese Study Plan

ธนนพชัย ตันติคงพันท์ นพวรรณ ฉิมรอยลภ และยุพกา ฟุกุชิม่า

Thananpach Tantikongpan, Nopphawan Chimroylarp, and Yupaka Fukushima

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

107

Development of Analytical Thinking Ability on Physical Geography in Thailand in Social Studies, Religion, and Culture Department for the 6th Grade Students through Learning Management by Using Flipped Classrooms

พิศุทธิภา ศรีธรรมมา สาวิตรี เถาว์โท และเกริกไกร แก้วล้วน

Pisuttipa Sritumma, Savitree Thaotho, and Grekgrai Kaewluan

พัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือ
บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

121

Development of the Making-Merit Management System and the Donatio Application of the Temple on the Phones Using the Android Operating System

สิทธิพงษ์ พรอุดมทรัพย์ สุนันทา ศรีม่วง วาสนา เสนาะ และรณกร รัตนธรรมมา

Sittiphong Pornudomthap, Sunanta Srimuang, Wasana Sanor, and Ronnagorn Rattanatumma

พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา

133

Development of a Supervision Model to Enhance Competencies in Creating Learning Management Innovation Based on the Concepts of the Professional Learning Community for the Secondary School Teachers

ธนา ฐศรีวรรณ

Thana Thusriwan

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร
ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

143

Development of Learning Management in the Biology Course
on Ecosystems and Population Based on the Constructivism Theor
for the 12th grade Students

ไพรินทร์ นามวงษ์

Pairin Namwong

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์
รายวิชาทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

155

Development of Creative Thinking by Using Creative Thinking Instructional
Activities in the Visual Arts Course for the 5th Grade Students

สมหมาย เพ็ญธิดาสาร และสังธรรม พรทวีกุล

Sommai Pentisan and Satjatham Phorntaweekul

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด
ของโคดาไลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

165

Development of Musical Creative Thinking by Using Instructional
Activities based on Kodaly's Concepts for the 4th Grade Students

อัครเดช ลือนาม และสังธรรม พรทวีกุล

Akkadej Luenam and Satjatham Phorntaweekul

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี

177

A Study of the Digital Technological Leadership of the School Administrators
in the Private Schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office

รัชต์วดี สังธรรมธนพิธ ณรัช ไชยชนะ และนเรศ ชันธะรี

Rachwadee Satjathamthanapit, NaRach Chaichana, and Nares Khantharee

การศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

187

A Study of English Learning Strategies of the
Fourth-Year Students in English Program, Faculty of Education,
Ubon Ratchathani Rajabhat University

สุจินตนา จันทร์สมัคร์ และมนทยา ศิริชะภูมิ

Suchintana Chansamak and Montaya Srisapoom

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

การพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน โดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านประทาย

197

Development of Executive Functions (EF) in Practice Skills by Using Artificial Art Activities from Waste Materials through Integrated Learning Management Processes Using Problem-Based Learning for the Third-Year Kindergarten Students at Ban Prathai School

วรารัตน์ ธุมาลา พัฒมณฉัตร ปาคุด ทิพากร บุญยกุลศรีรุ่ง และ ปวีณา จุลหอม
Wararat Tumala, Patsamonchat Pacoot, Thipakorn Boonyagulsriroong, and Praweena Julhorm

กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

207

Strategies for Educational Quality Assurance Development of the Primary Schools in Sisaket Province

พิมล วิเศษสังข์
Pimon Wisedsang

การวิเคราะห์การใช้คุณานุกรประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

221

Analysis of the Use of English Restrictive Relative Clauses of the 2nd Year Students in Business English Program, Ubon Ratchathani Rajabhat University

จุฑามณี ทิพราช นิติรัตน์ อุทธชาติ ณัฐธิดา สุจริตจันทร์ พัทธนันท์ สุจริตจันทร์ และจิตาภา โชคหิรัญนาคิน

Jutamanee Tipparach, Nitirat Utthachat, Nattida Sujaritjan, Pattanan Sujaritjan, and Jidapa Chokhirannakin

จริยธรรมในการตีพิมพ์บทความ

233

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

234

ขั้นตอนการตีพิมพ์ในวารสาร

240

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์

241

ตัวอย่างสรุปการแก้ไขบทความ

ใบสมัครเป็นสมาชิกวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความวิจัย

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

Administrative Skills of the 21st Century of the School Administrators Based on the
Teachers' Perception in the Schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3

สุริยะ สมพร สุรศักดิ์ ศรีกระจำง และประกาศิต อานุภาพแสนยาก
Suriya Somporn, Surasak Srikrajang, and Prakasit Arnupharbsaenyakorn

สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Educational Administration, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University
E-mail: krooya242523@gmail.com

Received: September 13, 2021; Revised: October 27, 2021; Accepted: October 27, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะและเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 320 คน โดยใช้วิธีกำหนดขนาดของตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .944 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ใช้สถิติการวิเคราะห์การทดสอบที การทดสอบเอฟ และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé's

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าทั้ง 3 ขนาดไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารงาน การรับรู้ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

Abstract

The objectives of this research were to study and to compare the administrative skills of the administrative skills of the school administrators based on the teachers' perception in the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3, classified by education levels, work experiences, and school sizes. The samples used in this research were 320 teachers in the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3. The sample size was determined by the ready-made table in determining the sample size of Krejcie & Morgan based on the determined proportions. The research instruments used to collect the data were 5-rating scale and open-ended questionnaires with the reliability of 0.944. The statistics used in the research were percentage, mean, and standard deviation. The analytical statistics, t-test, F-test, and a multiple comparison test according to Scheffe's method were used to compare the differences between the variables.

The research findings were as follows.

1. The administrative skills of the 21st century of the school administrators based on the teachers' perception in the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 in the overall were in a high level.

2. The findings of the comparison of the administrative skills of the 21st century of the school administrators based on the teachers' perception in the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 showed that in the education levels, the administrative skills of the organizations, the communication, and the human relations were different with the statistical significance at the level of .01 while the human skills were different with the statistical significance at the level of .05. In the work experiences, the skills were different with the statistical significance at the level of .05. In the multiple comparison analysis in the overall, the teachers with the work experience less than 10 years and the teachers with the work experience from 10 years to 20 years had different opinions. In the analytical thinking and creative skills, the teachers with the work experience less than 10 years and the teachers with the work experience from 10 years to 20 years and the teachers with the work experience from 10 years to 20 years and the teachers with the work experience more than 20 years had different opinions. In the technological and digital skills, the teachers with the work experience less than 10 year and the teachers with the work experience from 10 years to 20 years had different opinions. In the school sizes, three school sizes were not different.

Keywords: Administrative Skills, Teachers' Perception, Sisaket Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

จากสังคมยุคอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 และ 20 เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมยุคความรู้ ในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลก เข้าด้วยกัน พลังขับเคลื่อนของเทคโนโลยียุคดิจิทัลส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเป็นความรวดเร็ว ที่นักวิชาการเห็นตรงกันว่าเฟื่องจะเริ่มต้นเท่านั้น ในระยะถัดไปจะยิ่งทวีความรวดเร็วมากขึ้นเป็นทวีคูณ

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษา จึงต้องมีความตื่นตัวและ เตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไป ดำรงชีวิต ในโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อเด็กในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบันมีความพร้อมที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้วหรือไม่ ครูมีความรู้และ ทักษะพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการเรียนการสอนหรือไม่ ผู้บริหาร โรงเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการ การเปลี่ยนแปลงและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ผู้บริหาร ระดับนโยบายมีความใส่ใจต่อการเปลี่ยนแปลง หรือยัง

การศึกษาในอดีตถึงปัจจุบัน มุ่งเน้นกระบวนการสอนให้นักเรียนเป็นแบบท่องจำ สอนให้เชื่อ คิดเหมือน ๆ กัน ไม่แตกต่าง การศึกษาไทยในอนาคตต้องสร้างคุณภาพร้อยละ 100 ทุกคนต้องเรียนแล้วรู้จริง ไม่ใช่รู้จริงแค่ร้อยละ 10 รู้จริงเพียงบางส่วน มาตรฐานคุณภาพต้องมีหลายมาตรฐาน หากมีมาตรฐานเดียวเมื่อไหร่คนกลุ่มน้อยและคน ด้อยโอกาสขาดทุน ต้องมีหลายมาตรฐานการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2560)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองคิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ ใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรและการมุ่งที่ผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้า มารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคุม ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอนส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ให้สูงขึ้นรวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี ความรู้ ความสามารถ และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่าตอนกลอย, 2556) ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถาน ศึกษาซึ่งเป็นผู้นำจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและ การบริหารตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหาการสื่อสาร การทำงาน เป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจและคุณธรรมจริยธรรม (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) สอดคล้อง กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกิจหลักในการส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง จากการ ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2567) ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 (2562) พบว่า ได้มีการวิเคราะห์ ประเด็นที่เป็นจุดอ่อนของผู้บริหาร แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดทักษะของ ผู้บริหารเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถ้าไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขอาจจะทำให้การบริหารจัดการ ในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ รวมทั้งคุณภาพการศึกษาอาจจะไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัด ในแต่ละองค์ประกอบและโรงเรียนเช่นกัน ทักษะสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องอาศัย การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศ ึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้มีความตระหนักในประเด็นปัญหาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ทั้งนี้ เพื่อจะนำข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการให้ก้าวทันต่อการ เปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยจำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 196 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 81 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 93 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 22 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,854 คน

ตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 320 คน ผู้วิจัยได้มาโดยใช้วิธีกำหนดขนาดของตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป ของ Krejcie and Morgan (1970) และผู้วิจัยกำหนดให้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่มตัวอย่างจำนวน 132 โรงเรียน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของครูผู้สอน ประกอบด้วย 1) วุฒิการศึกษา 2) ประสบการณ์ทำงาน 3) ขนาดของโรงเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะทางมนุษย 2) ทักษะการบริหารจัดการองค์การ 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 6) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะทางมนุษย 2) ทักษะการบริหารจัดการองค์การ 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิด 5) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 6) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 49 ข้อ ประกอบไปด้วย 6 ทักษะ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากวิธีการสร้างแบบสอบถาม ตามแนว ความคิดจากคำอธิบายของ พิสนุ พงศ์ศรี (2554) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

กำหนดขอบเขตข้อคำถาม ด้วยตัวแปรที่ศึกษา สร้างกรอบแนวคิดการวิจัยและสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดการวิจัยทั้งหมดที่สังเคราะห์ได้จาก เอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยขอคำแนะนำเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบและข้อความให้มีความถูกต้องเหมาะสม นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงของโครงสร้าง และความถูกต้องของการใช้ภาษา โดยการนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข จำนวน 5 ท่าน แบบสอบถามต้องผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objection Congruence : IOC) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2554) โดยกำหนด คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญได้แก่ การจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปหรือดำรงตำแหน่งชำนาญการพิเศษขึ้นไป

นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- + 1 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิมี ความเห็นด้วยว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา
- 0 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิมี ความไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา
- 1 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิมี ความไม่เห็นด้วยว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งผู้วิจัยจะหาค่าความเชื่อมั่นโดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากร ที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน นำผลการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการครอนบาค (สุชาติพิทย์ รุทธิฤทธิ์, 2546) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.944 ดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยบันทึกเสนอบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการตอบแบบสอบถามทั้งในรูปแบบเอกสารและแบบออนไลน์จากผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่าง เมื่อได้รับการตอบแบบสอบถามแล้วจึงตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบสมบูรณ์แล้วมาประมวลผลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ เดิมคำตอบ นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ เป็นรายชื่อ วิเคราะห์คำนวณหาร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมทั้งคำบรรยายประกอบ
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะการบริหารงานใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 นำมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อทราบวาระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับใด แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายข้อ รายด้านและความหมายในภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test และ One-way ANOVA และเมื่อพบความแตกต่างจะดำเนินการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. วิเคราะห์ข้อเสนอนแนะทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยรวบรวมข้อเสนอนแนะแล้วสรุปตามประเด็นที่ศึกษาแล้วนำมาเสนอเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) การทดสอบด้วยการทดสอบ F และตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ของ Scheffé's

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมรายด้าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S	แปลผล
1. ด้านทักษะทางมนุษย์	3.76	.85	มาก
2. ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ	3.66	.85	มาก
3. ด้านทักษะการสื่อสาร	3.67	.91	มาก
4. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	3.70	.87	มาก
5. ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	3.79	.86	มาก
6. ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.67	.90	มาก
ภาพรวม	3.71	.77	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรกโดยเรียงตามลำดับคือด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($\bar{x} = 3.79$) รองลงมาคือด้านทักษะทางมนุษย ($\bar{x} = 3.76$) และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.70$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ ($\bar{x} = 3.66$)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) โดยภาพรวมและรายด้านดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

รายการ	ปริญญตรี		สูงกว่าปริญญตรี		t	P-Value
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
1. ด้านทักษะทางมนุษย	3.85	.88	3.63	.80	2.393*	0.017
2. ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ	3.81	.84	3.47	.67	3.986**	0.000
3. ด้านทักษะการสื่อสาร	3.79	.95	3.52	.83	2.756**	0.006
4. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	3.77	.88	3.62	.85	1.527	0.128
5. ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	3.84	.84	3.71	.87	1.373	0.171
6. ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.82	.90	3.84	.85	3.502**	0.001
ภาพรวม	3.82	.82	3.57	.67	2.921**	0.004

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ ด้านทักษะการสื่อสาร และด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านทักษะทางมนุษย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียงด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3.956	2	1.978	3.404*
ภายในกลุ่ม	184.185	317	0.581	
รวม	188.141	319		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนดังตาราง

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.486	2	0.243	0.410
ภายในกลุ่ม	187.655	317	0.592	
รวม	188.141	319		

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปเป็นประเด็นโดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

5.1 ด้านทักษะทางมนุษย์ ผู้บริหารศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มองโลกในแง่ดี อารมณ์ขัน มีการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมีจิตสำนึกของความเป็นครูสร้างความร่วมมือและโน้มน้าวให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็น

5.2 ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ ผู้บริหารศึกษาควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย บริหารจัดการด้วยหลักทศพิธราชธรรม สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรอย่างมีคุณภาพ

5.3 ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารศึกษาควรมีทักษะในการสื่อสารที่ดี สามารถแนะนำให้ผู้ใต้บังคับขาปฏิบัติตามได้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างหลากหลายและทันสมัย สื่อสารกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนได้เป็นอย่างดี มีจริยธรรมในการสื่อสารที่ดีและสร้างสรรค์

5.4 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิจารณ์ในการแยกย่อยประเด็นปัญหาหรือแนวคิดให้กับผู้ร่วมงานสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น จัดทำกิจกรรม PLC เพื่อประเมินผลและถอดบทเรียนเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรอย่างสร้างสรรค์

5.5 ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารศึกษาควรมีทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลเป็นผู้นำในการก้าวทันเทคโนโลยี ฉลาดรู้เท่าทันเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และสนับสนุนจัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

5.6 ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธีการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคล มีความเป็นกัลยาณมิตร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กร สร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี และสร้างสรรค์ขวัญกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.60 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.40 มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.10 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.930 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 21.90 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.10 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 85.20 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.60 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 2.20

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะทางมนุษย์ และน้อยที่สุดคือด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ

ด้านทักษะการสื่อสาร และด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านทักษะทางมนุษย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยภาพรวมพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปเป็นประเด็นโดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านทักษะทางมนุษย ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มองโลกในแง่ดี

4.2 ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย บริหารจัดการด้วยหลักทศพิธราชธรรม

4.3 ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการสื่อสารที่ดี สามารถแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามได้สามารถ สื่อสารกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนได้เป็นอย่างดี มีจริยธรรมในการสื่อสารที่ดี

4.4 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จัดทำกิจกรรม PLC เพื่อประเมินผลและถอดบทเรียนเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การอย่างสร้างสรรค์

4.5 ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลเป็นผู้นำในการก้าวทันเทคโนโลยี ฉลาดรู้เท่าทันเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

4.6 ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธีการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคล ความเป็นกัลยาณมิตร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กร สร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดี และสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่อภิปราย ดังนี้

1. ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารโดยใช้ทักษะทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารมีความจำเป็นและต้องปรับตัวให้เท่าทันในการใช้ทักษะเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิตา เฟลนจิต (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การรับรู้ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน เนื่องจากวิชาชีพครูนั้นเป็นการพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นศาสตร์ที่มีพื้นฐาน หนักแน่น มีหลักการทฤษฎี วิธีการและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถพัฒนาและวิจัยให้เกิดความรู้และนวัตกรรมใหม่ได้อย่างไม่สิ้นสุด ผู้ที่เป็นครูต้องได้รับการฝึกฝนอบรมจนต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จึงจะสามารถประกอบอาชีพครูได้ ซึ่งนั่นหมายถึงวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล แก้วอุทิศน์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามวุฒิการต่อผู้บริหารสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ทำงาน มีผลต่อความรู้ ความเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในมิติที่เป็นเชิงลบ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่จะได้รับมอบหมายให้ทำงานในกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชา ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 10-20 ปี จะได้รับมอบหมายให้ทำงานในกลุ่มหัวหน้างาน ดังนั้นครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี จึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ตั้ง 10 ปี ขึ้นไป จึงทำให้ครูผู้สอนต่างรับทราบถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาได้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ กล้าผจญ (2558) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูกลุ่มเครือข่ายทับบดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ทำงานต่อผู้บริหารสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ขนาดของสถานศึกษาเป็นโครงสร้างที่กำหนดมาจากการบริหารระดับประเทศ การบริหารต่าง ๆ ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดและออกแบบทั้งหมด เพราะฉะนั้นขนาดของสถานศึกษาจึงไม่ได้ส่งผลถึงการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนียา พยัฆวรรณ (2561) ได้ทำการศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดชุมพร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กณิษฐา ทองสมุทร (2561) กล่าวว่าในการบริหารจัดการองค์การ โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาสถานศึกษานั้น ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานภายในองค์การคือการมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถนำพาองค์การให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สามารถปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธ

ประจำกายของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นำที่จะเป็นนักบริหารการศึกษามืออาชีพที่จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลเหนือกว่าผู้อื่น ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้ชื่อว่ามีอาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงานนั่นเอง

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้จากข้อเสนอแนะของตัวอย่าง สรุปได้ ดังนี้

3.1 ด้านทักษะทางมนุษย์ ผู้บริหารศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มองโลกในแง่ดี อารมณ์ขัน มีการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมีจิตสำนึกของความเป็นครูสร้างความร่วมมือและโน้มน้าวให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรดาว สอนงพันธ์ (2557) ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างพฤติกรรมและวัฒนธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ธำรงรักษาที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ยอมรับนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างความศรัทธาแก่บุคคลรอบข้างสามารถทำงานร่วมกับคนได้ทุกประเภทมีความเป็นกันเองทำงานแบบครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน

3.2 ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ ผู้บริหารศึกษาควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย บริหารจัดการด้วยหลักทศพิธราชธรรม สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ผลการวิจัยในด้านข้อเสนอแนะคือ ควรเป็นผู้ประสานงานในกิจกรรมต่าง ๆ โดยการร่วมวางแผน ร่วมคิดและร่วมปฏิบัติ ศึกษา สำรวจความถนัดของแต่ละบุคคลของบุคลากรในสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหลาย ๆ ส่วน

3.3 ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารศึกษาควรมีทักษะในการสื่อสารที่ดี สามารถแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามได้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างหลากหลายและทันสมัย สื่อสารกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนได้เป็นอย่างดี มีจริยธรรมในการสื่อสารที่ดีและสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา บุญสอาด (2563) ผลการวิจัยในด้านข้อเสนอแนะคือ ทักษะในการสื่อสารและร่วมมือ เป็นเครื่องมือที่สำคัญ อย่างยิ่งของศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาจะขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กร ให้เกิดความสัมพันธที่ ดีไปสู่ความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้บุคลากรมีความชำนาญในทักษะด้านการสื่อสาร เนื่องจากทักษะการสื่อสารและความร่วมมือมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษาให้ดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 โดยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำของสถานศึกษา ในการสร้างแรงบันดาลใจ และความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือทุ่มเทแรงกายและแรงใจในการปฏิบัติงาน ต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่ได้ปฏิบัติร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นการสื่อสารจึงจัดเป็นทักษะที่เป็น กุญแจสำคัญต่อการประสบความสำเร็จสำหรับผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากกิจกรรม และภาระงานต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาล้วนเกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารทั้งสิ้น

3.4 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิด ผู้บริหารศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิจารณญาณในการแยกย่อยประเด็นปัญหาหรือแนวคิดให้กับผู้ร่วมงานสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น จัดทำกิจกรรม PLC เพื่อประเมินผลและถอดบทเรียนเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ผลการวิจัยในด้านข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาองค์ความรู้และเน้นการลงมือปฏิบัติ ศึกษาเทคนิควิธีการปฏิบัติงานสม่ำเสมอในการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของกิจกรรมในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิตา เพลินจิต (2558) ผลการวิจัยในด้านข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น

3.5 ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารศึกษาศรมมีทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เป็นผู้นำในการก้าวทันเทคโนโลยี ฉลาดรู้เท่าทันเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และสนับสนุนจัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรศร เจียมทอง (2561) ผลการวิจัยในด้านข้อเสนอแนะคือ พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตของสถานศึกษาให้มีเสถียรภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการติดต่อสื่อสาร เกี่ยวข้องกับการบริหารทุกประเภท ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ต้องใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี และต้องใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร จัดให้มีเว็บไซต์เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรภายนอกได้

3.6 ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาศรมมีวิธีการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคล มีความเป็นกัลยาณมิตร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กร สร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี และสร้างสรรค์ขวัญกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนียา พยัฆวรรณ (2561) ผลงานวิจัยในด้าน ข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารควรมีการชี้แจง ทำความเข้าใจถึงปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนโดยวิธีการระดมสมอง ทำงานเป็นทีม ตั้งชุดเฉพาะกิจในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ยอมรับซึ่งกันและกันมีความสนิทสนมคุ้นเคยรักใคร่ มีความนับถือกันและความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสามารถร่วมมือกันดำเนินงานของส่วนรวมให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ควรมุ่งเน้นพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อให้การปฏิบัติงานของข้าราชการ บุคลากร และสถานศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ด้านหน่วยงานหรือองค์กร ควรวางแผนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ด้านบุคลากร ควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกฝนเทคนิควิธีการต่าง ๆ ให้มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อนำมาพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีกว่าเดิม
2. ด้านทักษะทางมนุษย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นแบบอย่างที่ดีมีความเป็นกัลยาณมิตร มองโลกในแง่ดี อารมณ์ขัน มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานและให้เกียรติซึ่งกันและกัน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็น
3. ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์การ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเข้าใจและเห็นถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล
4. ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารศึกษาศรมมีทักษะในการสื่อสารที่ดี สามารถแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบาปฏิบัติตามได้ มีจริยธรรมในการสื่อสารที่ดีและสร้างสรรค์
5. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรม PLC เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สนับสนุนความคิดเห็น ไม่ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง และยกย่องให้เกียรติต่อความคิดเห็นของทุกคน
6. ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาและมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งานในด้านต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารการตลาด หรือการบริหารจัดการอย่างสม่ำเสมอ เปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงกล้าที่จะเรียนรู้ และศึกษาเทคนิคกระบวนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาโรงเรียนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

7. ด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาและมีการจัดระเบียบวิธีการทำงานสามารถให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความร่วมมือมีความเป็นทีมเพื่อลดความขัดแย้ง และทำให้การบริหารจัดการภายในโรงเรียนขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารจัดการองค์การในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 และเขตอื่น ๆ ต่อไป
2. ควรศึกษาวิจัย เกี่ยวกับทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสาร ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 และเขตอื่น ๆ ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ศรีกระจำง ประธาน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประกาศิต อานุกาฬแสนยากกร กรรมการที่ปรึกษา ที่ให้คำชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือด้านวิจัย นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สิริกัลยา สุขขี ที่เสนอแนะ ให้คำปรึกษา แก้ไขเพิ่มเติมให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือการทำวิจัย ทั้ง 5 ท่าน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กณิษฐา ทองสมุทร. ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2561.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปี (ปีงบประมาณ 2563–2567). ศรีสะเกษ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2562.
- ชัยยนต์ เพาพาน. ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ใน การประชุมวิชาการระดับชาติคุรุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 2559.
- นริศสรา บุญสอาด. ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2545.
- พรพิมล แก้วอุทน์. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2563.

พิสนุ ฟองศรี. การเขียนรายงานวิจัยและวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์, 2554.

แพรวดาว สอนง้วน. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557.

มัทนียา พยัฆวรรณ. ทักษะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2561.

มณฑาทิพย์ นามนุ. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2561.

วิจารณ์ พานิช. ศาสตร์และศิลป์ของการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

ศศิตา เพลินจิต. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2558.

สมหมาย อ้าดอนกลอย. “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21,” บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 7, 1 (กรกฎาคม 2556): 1-7.

สุทธาทิพย์ รุทธิฤทธิ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

Krejcie, R. V. and D. W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement*. 30, 3 (October 1970): 607-610.

**การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3**
**Quality Assurance Operation within the Educational Institutions under the Office
of Sisaket Primary Educational Service Area 3**

ชำนาญ ศรีผล¹ จินณวัตร ปะโคทั้ง² สุรัสศักดิ์ ศรีกระจำง² และประกาศิต อานุภาพแสนยากร²
Chamnan siripon¹ Jinnawat Pakothang² Surasak Srikrachang² Prakhasit Arnupharbsaenyakorn²

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 อำเภออุทุมพร จัหวัดศรีสะเกษ 331401
Sisaket Primary Educational Service Area Office 3, Khukhan District , Sisaket Province 331401
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ²
Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University²
E-mail: chamnan0911@gmail.com

Received: September, 2021; Revised: November 23, 2021; Accepted: November 29, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จำนวน 306 คนโดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 96 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่ม แบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน และครูจำนวน 210 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการทดสอบเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้บริหารและครู ได้ให้แนวทางไว้ว่า 1) ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างแท้จริง โดยบุคลากรทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ทักษะที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพ 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณและ

ทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและสนับสนุนและมีประสิทธิภาพพร้อมงานเป็นกลไกที่สำคัญซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายโดยมีการควบคุมใช้งบประมาณตามแผนที่ได้กำหนดวางไว้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด 3) ด้านการตรวจสอบสถิติควมมีแนวทางการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนางานควมมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: การดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ

Abstract

The objectives of the research were 1) to study conditions of the quality assurance operation within the educational institutions under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3, 2) to compare the conditions of the quality assurance operation within the educational institutions under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3 classified by positions, work experiences, and school sizes, and 3) to study recommendations and guidelines of the quality assurance operation within the educational institutions under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3. The samples were 306 participants: 96 school administrators randomized by stratified random sampling based on the proportional allocation and 210 teachers randomized by stratified random sampling based on the proportional allocation in the schools under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3. The research instrument was a questionnaire. The statistics were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings were as follows.

1. The quality assurance operation within the educational institutions under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3 in the overall and in each aspect was at a high level.
2. The findings of the comparison of the respondents' opinions towards the quality assurance operation within the educational institutes under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 classified by positions, work experiences, and school sizes showed that the respondents' opinions towards the quality assurance operation within the educational institutes under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 in the overall were not different with the statistical significance at the level of .05.
3. The school administrators and the teachers gave the recommendations and the guidelines of the quality assurance operation within the educational institutions under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3 that 1) in the operation planning, the educational institutions should provide knowledge and understanding to personnel to realize the values of the quality assurance within the educational institutions by having the personnel developed knowledge and education about quality assurance skills to create the realization of the values of the quality assurance, 2) in the performance based on the planning, the educational institutions should support budgets and resources to operate the educational quality assurance systematically, to support the educational

quality assurance, and to make the educational quality assurance effective to be ready to be used because the budgets and the resources were the important mechanism that helped drive the educational quality assurance operation to achieve the targets by controlling the use of the budgets based on planning regulated to be worthiness and to receive the highest efficiency, 3) in the statistical investigation, the educational institutions should have methods in collecting the data of the quality assurance operation systematically, and 4) in the use of the evaluation results to develop the educational institutions, the educational institutions should bring the evaluation results to improve and develop the educational quality assurance.

Keywords: Operation, Internal quality assurance, The Office of Sisaket Educational Service Area

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการต่าง ๆ รวมไปถึง เทคโนโลยีและ การสื่อสารในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวิถีชีวิตของมนุษย์ในขณะเดียวกันกระแสการเปลี่ยนแปลงหลักของโลกเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อการพัฒนาประเทศ มีระบบที่ซับซ้อนมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น การแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของประเทศต่าง ๆ จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับระบบทุนหรือทรัพยากรที่มีอยู่อีกต่อไป แต่ขึ้นอยู่กับศักยภาพ และคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งจะได้มีการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงการสร้างคนให้มีคุณภาพจึงจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการแข่งขันและการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อวางรากฐานของประเทศในระยะยาว ให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนสอดคล้องเชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด 20 ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่จะต้องเตรียมความพร้อม

ด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรเป็นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาตนเองให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามมาตรฐานที่ดีทางสังคมเป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัยการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การประกันคุณภาพการศึกษาของไทยที่เกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการอันได้แก่ วิกฤตทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียน ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ ไม่มีคุณภาพ ทักษะความสามารถตามหลักสูตรที่กำหนดและไม่เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง การแข่งขันทางธุรกิจการศึกษาพบว่าหลายในประเทศไทยมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศเดียวกัน อีกทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการรู้ว่าการบุตรหลานของตน เมื่ออยู่ในโรงเรียนสามารถทำอะไรได้ดีมากน้อยเพียงใด และชุมชนก็ต้องการความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนได้ตามมาตรฐานโรงเรียนที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้น จะต้องเป็นโรงเรียนที่มุ่งมั่นที่จะสร้างระบบคุณภาพให้ผลผลิตนักเรียนสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้ายผู้ปกครองโรงเรียน ที่ไม่มีนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนที่ผู้บริหารไม่อยู่โรงเรียน ผู้บริหารเผด็จการเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ขาดความมั่นใจในโรงเรียนและบ้านทอนคุณภาพการศึกษาแทบทั้งสิ้นพบว่าการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาในการดำเนินงานได้แก่การขาดแคลนข้อมูลการจัดทำสารสนเทศครูผู้ปกครองไม่เข้าใจรูปแบบ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคั้งขาดความเป็นจริงในการประเมินเนื่องจากการเพียงตัวเลขที่ได้จากการประเมินผลเท่านั้น

และยังขาดข้อมูลตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจนทำให้ไม่สัมพันธ์ กับการจัดทำรายงานประจำปีและยิ่งไปกว่านั้นคือองค์กรไม่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (วันทนา เนื่อน้อย, 2560)

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปีของสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาพบว่า 1) ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระที่มีค่าเฉลี่ยต่ำในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ วิชาคณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ 2) ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ(NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ความสามารถด้านคำนวณมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50

จากผลการทดสอบวัดคุณภาพการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 3 พบว่ายังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเท่าใดนัก ผู้วิจัย ในฐานะเป็นครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 การประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุเป้าหมายและเพื่อใช้เป็นข้อมูลและข้อสารสนเทศในการวางแผนแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยจึงทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการทำให้ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 96 คน และครู จำนวน 1,365 คน รวมทั้งหมดจำนวน 1,461 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 155 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1,057 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 249 คน ได้ตัวอย่างในการวิจัยทั้งสิ้น 306 คน กำหนดที่ได้มาโดยกำหนดตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. การปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมิน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 คำถามเป็นแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น

2. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษา วิทยาลัยนพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยมีเกณฑ์ ดังนี้
 - เห็นว่สอดคล้อง ให้คะแนน +1
 - ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0
 - ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

4. นำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาที่มีต่อข้อคำถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบบสอบถามที่นำไปใช้ได้จะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 จึงเลือกไว้ใช้ทั้งหมด

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษา วิทยาลัยนพนธ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มทดสอบที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น .83

6. จัดพิมพ์แบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล กับตัวอย่างต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test Independent) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) และทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปรหลายกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในภาพรวมรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในภาพรวมรายด้าน

(n = 306)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ด้านการวางแผน (Planning)	4.60	.51	มาก
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)	4.63	.50	มาก
3. ด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check)	4.69	.49	มาก
4. ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act/Action)	4.65	.49	มาก
ภาพรวมเฉลี่ย	4.64	.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบประเมินผล ($\bar{X} = 4.69$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงงาน ($\bar{X} = 4.65$) และด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 4.63$) และด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.60$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม ปรากฏ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม

(n = 306)

รายการ	ผู้บริหาร		ครู		t	P-Value
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. ด้านการวางแผน (Planning)	4.58	.23	4.60	.28	-0.840	0.400
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)	4.59	.23	4.65	.27	-1.790	0.070
3. การตรวจสอบประเมินผล (Check)	4.65	.23	4.70	.27	-1.850	0.070
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act/Action)	4.61	.22	4.67	.25	-1.910	0.060
ภาพรวมเฉลี่ย	4.61	.01	4.66	.01	-1.600	0.140

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูจำแนกตาม ประสบการณ์ การทำงาน โดยภาพรวมปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม

(n = 306)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านการวางแผน (Planning)	ระหว่างกลุ่ม	0.002	2	.001	.013	.987
	ภายในกลุ่ม	20.90	303	.069		
	รวม	20.90	305			
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)	ระหว่างกลุ่ม	0.10	2	.048	.701	.497
	ภายในกลุ่ม	20.62	303	.068		
	รวม	20.71	305			
3. การตรวจสอบประเมินผล (Check)	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	.020	.309	.734
	ภายในกลุ่ม	19.97	303	.066		
	รวม	20.01	305			
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act / Action)	ระหว่างกลุ่ม	0.19	2	.097	1.668	.190
	ภายในกลุ่ม	17.64	303	.058		
	รวม	17.84	305	.001	.013	.987
ภาพรวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.083	2	.042	.673	.602
	ภายในกลุ่ม	19.78	303	.065		
	รวม	19.87	305	.107		

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูจำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม

(n = 306)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านการวางแผน (Planning)	ระหว่างกลุ่ม	0.13	2	.065	.955	.386
	ภายในกลุ่ม	20.77	303	.069		
	รวม	20.90	305			
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)	ระหว่างกลุ่ม	0.12	2	.059	.869	.421
	ภายในกลุ่ม	20.60	303	.068		
	รวม	20.71	305			
3. การตรวจสอบประเมินผล (Check)	ระหว่างกลุ่ม	0.00	2	.002	.029	.971
	ภายในกลุ่ม	20.01	303	.066		
	รวม	20.01	305			
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act / Action)	ระหว่างกลุ่ม	0.45	2	.225	3.929	.021
	ภายในกลุ่ม	17.39	303	.057		
	รวม	17.84	305			
ภาพรวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.18	2	.088	1.445	.450
	ภายในกลุ่ม	19.69	303	.065		
	รวม	19.87	305	.153		

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัญหาและแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 คือ การทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่ได้รับการ ตอบรับเท่าที่ควร แล้วยังขาดการสนับสนุน ในการทำประกันคุณภาพให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้านการวางแผน อย่างเป็นระบบ ไม่มีการประชุมวางแผนที่เป็นปัจจุบันทำให้ปัญหา ยังไม่ได้รับการแก้ไขยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนา 1) ด้านการวางแผน การวางแผนการปฏิบัติงานควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างแท้จริงโดยบุคลากรทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ทักษะที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพ 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบและสนับสนุนและมีประสิทธิภาพพร้อมงานเป็นกลไกที่สำคัญซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายโดยมีการควบคุมใช้งบประมาณตามแผนที่ได้กำหนดวางไว้ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด 3) การตรวจสอบประเมินผล การตรวจสอบสถิติผลควรมีแนวทางการจัดเก็บ

รวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบโดยแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบที่กำหนดโดยใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีการปรับปรุงแก้ไขปรับปรุงการเก็บข้อมูลปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล 4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานพัฒนางานควรมี การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการประกอบประกันคุณภาพการศึกษา และผลการประเมินการประกันคุณภาพนำผลการประเมินในทุกมาตรฐานและข้อมูลและพื้นฐานข้อมูลในการวางแผน พัฒนา งานประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกับแผนการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาร่วมกับความต้องการ ของสถานศึกษาและท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันวางแผนในการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษาตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษากำหนด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 ปรากฏผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นตำแหน่งครู ร้อยละ 68.63 แบ่งตามประสบการณ์ ในการทำงานได้ดังนี้ น้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 49.38 11-20 ปี ร้อยละ 33.66 และ มากกว่า 20 ปี ร้อยละ 16.99 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง ร้อยละ 72.22

2. ผลการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการตรวจสอบประเมินผล ($\bar{x} = 4.69$) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ($\bar{x} = 4.65$) ด้าน การปฏิบัติตามแผน ($\bar{x} = 4.63$) ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 4.60$)

2.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก สามอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ รองลงมา คือ มีการวางแผนทางการตรวจสอบประเมินผลการประกันคุณภาพภายในไว้อย่างชัดเจนและ มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นทีม และแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบตัวชี้วัด ($\bar{x} = 4.54$)

2.2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 ด้านการปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากสามอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ รองลงมา คือผู้บริหารนิเทศติดตามการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานหรือ เป้าหมายที่กำหนดไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ($\bar{x} = 4.58$)

2.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 ด้านการตรวจสอบประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากสามอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ สถานศึกษามีเครื่องมือเพื่อการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ และสถานศึกษาจัดให้มีการวิเคราะห์รูปแบบการรายงานการประเมินตนเองที่จัดทำขึ้น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรวบรวมผลการประเมินตามโครงการและกิจกรรมอย่างครบถ้วน ($\bar{x} = 4.64$)

2.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากสามอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ สถานศึกษานำเสนอผลการประเมินแก่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการนำข้อมูลผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมาวิเคราะห์เพื่อนำผลมาพัฒนา และ สถานศึกษาได้นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการสรุปผลการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละด้าน ($\bar{x} = 4.61$)

3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

3.1 การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตาม ตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ภายใต้อันดับนัยสำคัญ .05

3.2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ภายใต้อันดับนัยสำคัญ .05

3.3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ภายใต้อันดับนัยสำคัญ .05

4. ข้อเสนอเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

4.1 ด้านการวางแผน การวางแผนการปฏิบัติงานควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างแท้จริงโดยบุคลากรทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ทักษะที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพ

4.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและสนับสนุนและมีประสิทธิภาพพร้อมงานเป็นกลไกที่สำคัญซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายโดยมีการควบคุมใช้งบประมาณตามแผนที่ได้กำหนดวางไว้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด

4.3 การตรวจสอบประเมินผล การตรวจสอบสถิติผลควรมีแนวทางการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบโดยแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบที่กำหนดโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีการปรับปรุงแก้ไขปรับปรุงการเก็บข้อมูลปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอพร้อมกับการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ

4.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนางานควรมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการประกอบประกันคุณภาพการศึกษาและผลการประเมินการประกันคุณภาพนำผลการประเมินในทุกมาตรฐานและข้อมูลและพื้นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกับแผนการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาร่วมกับความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันวางแผนในการปรับปรุงพัฒนา การประกันคุณภาพการศึกษาตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคุณภาพ 4 ด้าน PDCA อย่างเป็นระบบเพื่อเป็นการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน และด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา วิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุพิชญา กลิ่นนุรักษ์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 สอดคล้องกับงานวิจัย บุญธิมา (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาแบบผู้วิจัยและพัฒนาแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้งด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น โดยดำเนินการศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้งจาก การสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการศึกษาพบว่าโรงเรียนวัดห้วยม้ามีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ยังมีปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการดังกล่าวและการจัดระดมความคิดการเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงงาน แบบ ECRS ทำให้ได้ประเด็นองค์ประกอบ การประกันคุณภาพภายในเพื่อจัดทำร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าด้วยแนวคิดแบบ โคเซ็นสอดคล้องกับ (Newby, 1998) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TOM) ในโรงเรียนประถมศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อที่จะรวบรวมข้อมูล ของการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้ระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร และโรงเรียนที่ไม่ใช่ โดยสำรวจจากโรงเรียนที่ใช้ จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนที่ไม่ใช่จำนวน 4 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่แตกต่างกัน โรงเรียนที่ใช้ระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TOM) จะบริหารงานตามความต้องการ ความพอใจของผู้ปกครองชุมชน และนักเรียน

บุคลากรทุกฝ่ายมีความร่วมมือกัน จึงทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ มยุรี ธาณีโต (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพฯ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางยกเว้นด้านการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกทม. จำแนกตามระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นจำแนกตามประสบการณ์ทำงานด้านการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทาง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกทม. บริการดังนี้เชิญวิทยากรมืออาชีพชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องเตรียมพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยนำผลประเมินไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาในภาคเรียนหรือการศึกษาต่อไปมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับ ณรงค์ชัย ศิริไพศาล (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ด้านการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ระดับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน แต่ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับจุด .05 อาจเนื่องจากครูผู้บริหารเข้าอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ทำให้เข้าใจระบบการประกันคุณภาพภายใน

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จากผลการวิจัย พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้ 3.1) การวางแผนการปฏิบัติงานควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างแท้จริงโดยบุคลากรทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ทักษะที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3.2) การดำเนินงานประกันคุณภาพ ควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและสนับสนุนและมีประสิทธิภาพพร้อมกันเป็นกลไกที่สำคัญซึ่งจะช่วยขับเคลื่อน การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายโดยมีการควบคุมใช้งบประมาณตามแผนที่ได้กำหนดวางไว้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด 3.3) การตรวจสอบสถิติผลควรมีแนวทางการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบโดยแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบที่กำหนด โดยใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีการปรับปรุงแก้ไขปรับปรุงการเก็บข้อมูลปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอพร้อมกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ 3.4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนางานควรมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการประกันคุณภาพการศึกษาและ ผลการประเมินการประกันคุณภาพนำผลการประเมินในทุกมาตรฐานและข้อมูลและเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกับแผนการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษารวมกับความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันวางแผนในการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษองค์กรคุณภาพ 4 ด้าน PDCA อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัย หน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจสามารถนำไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการทำประกันคุณภาพภายในได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในเขตพื้นที่อื่นเพิ่มเติมหรือสำรวจในจังหวัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการทำประกันภายนอกมีความแตกต่างกันอย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน รศ.ดร.จิณฉัตร ปะโคทั้งประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.สุรศักดิ์ ศรีกระจำงและ รศ.ดร.ประกาศิต อานาภาพแสนยากร กรรมการที่ปรึกษาที่ได้ให้คำปรึกษาและให้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 ที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. การพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560

ณรงค์ชัย ศรีไพศาล. การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2560.

ปิยานันต์ บุญธิมา. การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2561.

มยุรี ธาณีโต. ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2561.

วันทนา เนื่อน้อย. การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2560.

สุพิชญา กลั่นนุรักษ์. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.

Newby, Earl F. *Total Quality Management and Elementary School*. Pro Quest-Dissertation Abstracts International, 1998.

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Administrative Skills in the 21st Century of the Basic School Administrators in the
Schools under the Secondary Educational Service Area Office, Si Sa Ket - Yasothon

นิตยาพร ธรรมวงศ์ พงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์ อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ และพิมล วิเศษสังข์
Nittayaporn Thammawong, Pongsak Thongpanchang, Udomphan Pitchprasert, and Pimon Wisetsang

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Faculty of Education Sisaket Rajabhat University
E-mail: nittayaporn.tham61@sskru.ac.th

Received: October 5, 2021; Revised: November 7, 2021; Accepted: November 29, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา ตัวอย่าง ที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 419 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การทดสอบเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก
2. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Abstract

The objectives of this research were 1) to study a level of the administrative skills in the 21st century of the basic school administrators in the schools under the Secondary Educational Service Area Office, Si Sa Ket-Yasothon and 2) to compare the administrative skills of the basic school administrators in the schools under the Secondary Educational Service Area Office, Si Sa Ket-Yasothon classified by positions, work experiences, and school sizes. The samples used in the research were 419 participants: school administrators and teachers. They were randomized by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings were as follows.

1. The findings of the analysis showed that the administrative skills of the basic school administrators in the schools under the Secondary Educational Service Area Office, Si Sa Ket-Yasothon in the overall were at a high level.

2. The findings of the analysis of the comparison of the administrative skills of the basic school administrators in the schools under the Secondary Educational Service Area Office, Si Sa Ket-Yasothon classified by positions, work experiences, and school sizes showed that the administrative skills were different with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: Administrative Skills in the 21st Century, Basic School Administrators, The Secondary Educational Service Area Office, Si Sa Ket-Yasothon

บทนำ

ท่ามกลางแนวโน้มสำคัญ ๆ แห่งศตวรรษที่ 21 ที่เต็มไปด้วยพลวัตโลกที่สลับซับซ้อน ส่งผลกระทบสูงต่อคนรุ่นใหม่ แนวโน้มประชากรที่ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ บริบทความขัดแย้งทางการเมืองความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล และวิทยาการต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แนวโน้มภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนแนวโน้มการเคลื่อนย้ายของประชากรข้ามชาติชนกลุ่มน้อย การเรียกร้องสิทธิโอกาสความเสมอภาคและความเป็นอยู่ที่ดี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นบริบทท้าทายและตั้งคำถามต่อการใช้ชีวิตของคนยุคใหม่ แนวโน้มเหล่านี้ไม่เพียงแต่ตั้งคำถามต่อชีวิตคนยุคใหม่ แต่ยังผูกโยง กับโจทย์ของการศึกษาที่ต้องต่อสู้กับแนวโน้มใหม่ ๆ และสถานการณ์ปัญหาสืบเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงและแนวโน้มวิกฤตเด็กเข้าไม่ถึงการศึกษา เด็กด้อยโอกาส และหลุดออกจากระบบโรงเรียนตัวเลขผู้ไม่รู้หนังสือเด็กย้ายถิ่นและคนข้ามชาติ ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา ความอ่อนด้อยของคุณภาพคน ฯลฯ (จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์, 2562)

“การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ‘ครู’ จะมีบทบาทสำคัญยิ่ง กว่าเดิมแต่ไม่ใช่ในฐานะผู้ฝึกให้เด็กได้เกิดทักษะที่จำเป็น ซึ่งครูต้องเปลี่ยน ความคิดต้องละทิ้งความยึดมั่นถือมั่น ในเนื้อหาวิชาว่าถูกที่สุด แล้วปรับตัวมาสู่การเป็นผู้ออกแบบ การเรียนรู้ ตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติ เพราะการลงมือทำ จะช่วย สนับสนุนให้เด็กได้เกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) โดยอาจจะอยู่ในรูปแบบของโครงงาน เพื่อให้เด็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตตนเอง และครูต้องไม่ตอบคำถามของเด็ก ในทันที ไม่คิดว่ากล่าวหากคำตอบนั้นไม่ถูกต้อง เพราะจะเป็นการทำร้ายเด็กในภายหลัง แต่ควรใช้วิธีการตั้งคำถามไปเรื่อย ๆ เพื่อนำไปสู่การลงมือค้นหาคำตอบที่ออกมาจากความคิดภายในตัวของเด็กเอง” (ตะวัน เทวอักษร, 2555)

การศึกษาถือเป็นตัวชี้วัดหลักตัวหนึ่งในการพิจารณาขีดความสามารถการแข่งขันในระยะยาว (Long Term Competitiveness) ของทุกประเทศ เนื่องจากเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประชากรและสังคมให้เติบโตตามเป้าประสงค์ที่แต่ละประเทศกำหนดไว้ การศึกษาและการเรียนรู้ ยังเป็นกลไกหนึ่งในการนำไปสู่การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างรากฐานทางการเมือง การปกครองของประเทศที่แข็งแกร่ง รวมทั้งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้คนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความอยู่ดีมีสุข (Well-being) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) และจากการรายงานผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 พบข้อจำกัดการศึกษาไม่ได้สร้างคนที่มีคุณลักษณะที่สามารถตอบสนองกับชุดความท้าทายใหม่ได้เช่น การที่ประชากรวัยเรียนขาดทักษะชีวิต ทักษะการทำงานร่วมกัน หลักสูตรขาดการคำนึงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเรียนการสอนไม่ได้เสริมให้เกิดทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะบทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสิทธิภาพทางการบริหาร การศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขันและทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตร ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ้าดอนกลอย, 2556)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จึงศึกษาทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงาน ตลอดจนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ มุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะ ของผู้บริหาร และเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงาน ตลอดจนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 83 คน และครู จำนวน 3,318 คน รวมทั้งหมดจำนวน 3,401 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 891 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 905 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1,605 คน

2. ตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 73 คน และครูจำนวน 346 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามแบบเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ แบ่งเป็น 7 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 70 ข้อ ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
2. ทักษะด้านความเต็มใจที่จะเรียนรู้
3. ทักษะด้านความยืดหยุ่น
4. ทักษะด้านการริเริ่มสร้างสรรค์
5. ทักษะด้านทักษะด้านสังคม
6. ทักษะด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิต
7. ทักษะด้านภาวะผู้นำ

การพัฒนาคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดทำร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขหลังจากนั้นได้นำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Consistency : IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.60–1.00 ที่แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการนำคะแนน ที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาที่ต้องการวัด ข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 ผู้วิจัยจึงจะเลือกข้อความนั้น ๆ ไว้เพื่อผู้วิจัยจะได้ปรับปรุงภาษาและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสมและสื่อความหมายตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษามากขึ้น

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ผลจากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้นำมาปรับปรุงจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือส่งถึงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง ทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรและแนบซองเปล่า ติดอากรแสตมป์ พร้อมจำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืน เก็บรวบรวมแบบสอบถามนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การทดสอบเอฟ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นตัวอย่างซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
บริหารสถานศึกษา	73	17.42
ครู	346	82.58
รวม	419	100.00
2. ประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	172	41.05
5-10 ปี	211	50.36
มากกว่า 10 ปี	36	8.59
รวม	419	100.00
3. ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	132	31.50
ขนาดกลาง	111	26.50
ขนาดใหญ่	176	42.00
รวม	419	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 419 คน จำแนกตามตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 17.42 ครูจำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 82.58 จำแนกตามประสบการณ์ มีน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 41.05 5-10 ปี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 50.36 และมากกว่า 10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.59 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 ขนาดกลาง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 และ ขนาดใหญ่ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2.1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรในภาพรวม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรในภาพรวม

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน (n = 419)		ระดับทักษะ
	$\bar{x}$	S	
1. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.27	.33	มาก
2. ด้านความเต็มใจที่จะเรียนรู้	4.17	.36	มาก
3. ด้านความยืดหยุ่น	4.20	.25	มาก
4. ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์	3.99	.33	มาก
5. ด้านทักษะด้านสังคม	4.06	.33	มาก
6. ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิต	4.03	.48	มาก
7. ด้านภาวะผู้นำ	4.33	.36	มาก
ภาพรวม	4.15	.35	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.33$) ทักษะด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x} = 4.27$) ทักษะด้านความยืดหยุ่น ($\bar{x} = 4.20$) ทักษะด้านความเต็มใจที่จะเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.17$ S=0.36) ทักษะด้านทักษะด้านสังคม ($\bar{x} = 4.06$) ทักษะด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิต ($\bar{x} = 4.03$) และทักษะด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.99$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

3.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรจำแนกตามตำแหน่ง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	n	$\bar{x}$	S	ผลต่าง ของค่าเฉลี่ย	t
ผู้บริหารสถานศึกษา	73	4.31	.16	0.20	8.691*
ครู	346	4.11	.26		

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จำแนกตามตำแหน่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 ครู มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันเท่ากับ 0.20 และ

จากการทดสอบสถิติ t พบว่า ค่าเฉลี่ยจำแนกตามตำแหน่ง ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษากับครู สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงาน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	0.563	2	0.282	4.685	0.010
ภายในกลุ่ม	25.009	416	0.060		
รวม	25.572	418			

จากตารางที่ 4 พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	5.392912	2	2.70	17.83	0.00
ภายในกลุ่ม	62.91341	416	0.15		
รวม	68.30632	418			

จากตารางที่ 5 พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ได้บริหารโดยใช้ทักษะทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิตา เพลินจิต (2558) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านความยืดหยุ่น และการปรับตัว ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ การกล่าวคำปราศรัยครู นักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นถึงวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับ Driscoll (2019) ได้กล่าวว่า การสร้างความกระตือรือร้นและการมองโลกในแง่ดีเพื่อทำงานร่วมกันในการ กำหนดทิศทางในอนาคตสำหรับโรงเรียน ให้ความสำคัญต่อไปตลอดระยะเวลาที่คุณดำรงตำแหน่ง สำหรับแรงบันดาลใจบางประการในการกระตุ้นทีมของคุณลองดูรายการคำพูดที่สร้างแรงบันดาลใจของเราสำหรับนักการศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.2 ด้านความเต็มใจที่จะเรียนรู้ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเสมอเข้าใจในหลักสูตรและมีหลักสูตรที่เป็นอัตลักษณ์เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการจัดเรียนรู้แบบบูรณาการ นอกจากนี้ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีห้องปฏิบัติการที่เพียงพอและ มีอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดให้มีห้องเรียนออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัลที่สามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ทุกเวลา จัดสภาพบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการนิเทศอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมีตาราง การนิเทศที่ชัดเจน จัดบุคลากรให้สอนตามวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัด สอดคล้องกับแพรวดา สอนงพันธ์ (2557) ได้กล่าวถึง ความรู้ ความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถพัฒนาได้โดยการเรียนรู้และฝึกฝน แสดงออกในรูปการกระทำในการนำเอาความรู้ ทฤษฎีการ ปัจจัยทางการบริหาร มาใช้ในการ ดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการ ทำงาน รับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ส่งเสริมความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา สามารถกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน มอบหมายงานได้ เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ มีความสามารถด้านการสื่อสารเจรจา และนำเสนอในที่สาธารณะ พัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียนและชุมชน บริหารงานด้วยความรับผิดชอบ ต่อสังคม นำทฤษฎีการมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม บริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา และเป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ พลราช และ เกริกไกร แก้วล้วน (2560) พบว่า ผู้นำสถานศึกษาจะต้องรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการพัฒนา องค์กร มอบหมายความรับผิดชอบให้กับบุคลากรให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล ยึดมั่นตาม กฎระเบียบขององค์กร และมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน วางแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการทรัพยากรอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้กระบวนการในการ ติดตามประเมิน ประสิทธิภาพที่หลากหลายและมีมาตรฐาน เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4 ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย ขอบข่าย งานและระบบงานภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารนั้น สามารถกำหนดภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ และสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูป การศึกษา นำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้กับการบริหาร ส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในงานที่ ตนเองได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับบุญส่ง กรุงชาติ (2561) กล่าวว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่จะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ใช้สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

1.5 ด้านทักษะด้านสังคม ผู้นำสถานศึกษาจะต้องสามารถสื่อสารที่ดี นำไปสู่การรับรู้ เรียนรู้ ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันของบุคลากรทั่วทั้งองค์กรตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับ ปฏิบัติการ มีความเป็นผู้นำสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาจากการสร้างฉันทามติ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และนำพหุองค์การไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Griffin (2013) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะบางประการ เพื่อเติมเต็ม บทบาทอันจะก่อให้เกิดการจัดการ

ประสบความสำเร็จ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relations) ผู้บริหารนั้นใช้เวลา ส่วนหนึ่งในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กรด้วยเหตุผลหลาย ๆ ประการ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือความสามารถในการติดต่อสื่อสาร เข้าใจ และกระตุ้นบุคคลและกลุ่มบุคคล ผู้บริหารจึงต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้มีตำแหน่งเหนือกว่าขององค์กร เพราะเป็นบทบาทของผู้บริหารที่จะต้องทำงาน

1.6 ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิต ความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจ กับชุมชน มีการจัดการโครงการ กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อบูรณาการเป้าหมายของงาน จัดเรียงลำดับ ความสำคัญ ให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและยอมรับผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วยความชื่นชม สอดคล้องกับไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2561) กล่าวถึงผลผลิตและนวัตกรรม (Productivity & Innovation) เป็นทักษะที่สืบเนื่องกันมาจาก ข้อที่ 3 เมื่อคิดสร้างสรรค์แล้ว ต้องนำความคิดสร้างสรรค์นั้น ให้เป็นรูปธรรม ด้วยการพัฒนาผลผลิตใหม่ ๆ และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมขึ้นมาให้ได้ และมีคุณภาพสูงพอที่จะแข่งกับโลกได้ เพื่อที่สังคมไทยจะได้ไม่แพ้กับดักรทางเทคโนโลยีของฝรั่ง ซึ่งจะทำให้เราต้องตามอย่างตะวันตกตลอด ทักษะนี้เป็นทักษะสำคัญที่สังคมไทยต้องเน้นพิเศษที่จะทำให้เราก้าวข้ามกับดักรตะวันตกไปได้

1.7 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาคิดงานในลักษณะเชิงบวก ทำงานโดยให้ความเสมอภาคแก่บุคลากร ดูแลเอาใจใส่บุคลากรในสถานศึกษา สามารถจัดหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษา มีการปรับตัวให้รับมือกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถสะท้อนผลการทำงานได้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 มีบทบาทที่จะต้องนำพาบุคลากร ในสถานศึกษาก้าวข้ามผ่านการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้นำที่จะประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา ตระหนักรู้ในหน้าที่และความรับผิดชอบ ความเสมอภาค คุณธรรมและความรู้ที่สามารถบูรณาการ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุตาม เป้าหมายได้ อันเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ พลราช และเกริกไกร แก้วล้วน (2560) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์มุ่งความสำเร็จของ ผู้เรียนวางแผนเพื่อพัฒนาเชิงกลยุทธ์ในระดับเขตพื้นที่ ระดับโรงเรียน ตามบริบทของวัฒนธรรม ชุมชน ความสนใจของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน และเพิ่มขีดความสามารถของ บุคลากรในองค์กรให้ทำงานตามความถนัด และความสามารถของตนเองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดในการทำงาน ตลอดจนสามารถบริหารทรัพยากรอื่น ๆ ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ กำหนดเป้าหมาย แผนงานในการไปสู่เป้าหมายนั้นได้อย่างชัดเจน

2. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา พบว่า การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จำแนกตามตำแหน่ง ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษากับครู สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารประเมินทักษะตนเองจากสถานการณ์และบทบาทหน้าที่ อีกทั้งประสบการณ์ของตนสูงกว่าครูซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างออกไปทำให้มีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครู สอดคล้องกับ ไกรสร เจียมทอง (2561) ได้ศึกษา ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามระดับการปฏิบัติของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นกรรมการสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี และด้านทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติงานที่มีปัจจัยที่แตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน บุญส่ง กรุงชาติ (2561) ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็น

ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ McCarthy (2009) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการกับความก้าวหน้าประจำปี ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา ทางตะวันออกเฉียงใต้ รัฐเพนซิลเวเนีย โดยศึกษาจากพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการใน 3 มิติ คือ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการกับความก้าวหน้าประจำปีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกันอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ทักษะการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญในการบริหารงาน ควรจัดให้มีกระบวนการเพื่อพัฒนาทักษะเหมาะสมตามภารกิจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นการจูงใจผู้บังคับบัญชาให้ร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงาน
2. ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการประชุม สัมมนา อบรม เพื่อพัฒนาบุคลากร ให้เป็นผู้บริหารที่มีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
3. ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกัน ย่อมมีทักษะในการบริหารงานในแต่ละด้านต่าง เพราะฉะนั้นผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธุ์ พิษณุประเสริฐ และ อาจารย์ ดร.พิมล วิเศษสังข์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา รวมทั้งให้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร เจียมทอง. **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2561.
- จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์. **นโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาแบบมุ่งอนาคตเพื่อเด็กและเยาวชนไทย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.
- ตะวัน เทวอักษร. “School in focus: The Flipped Classroom เรียนแบบพลิกกลับ ห้องเรียนยุคใหม่ แห่งศตวรรษที่ 21,” *School in focus*. 4, 1 (มกราคม 2555): 17-19.
- บุญส่ง กรุงขาลี่. **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2561.

ผ่องพรรณ พลราช และเกริกไกร แก้วล้วน. “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29, ” *Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences*. 1, 1 (เมษายน-มิถุนายน 2560): 9-27.

ไพฑูรย์ สีนารัตน์. *หลักคิดการจัดการหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.

แพรวดาว สอนองผัน. *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. *รายงานประจำปี 2559: สำนักงานเลขาธิการสภาบรรณานุกรมการศึกษา: การบูรณาการสู่แผนการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค, 2559.

ศศิตา เพลินจิต. *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2558.

สมหมาย อ่าดอนกลอย. “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21,” *บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 7, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2556): 1-7.

Griffin, R. W. *Management Principles And Practices*. Canada: Erin Joyner, 2013.

Driscoll, Maxine. *Top 10 Characteristics of Awesome 21st Century School Leaders*. (online) 2019 (Cited 18, August 2019). From <https://thinkstrategicforschools.com/top-10-characteristics-21st-century-school-leaders/>. 2019.

McCarthy. *Teachers’ Perceptions of High School Principals’ Leadership Behaviors Using the Principal Instructional Management Rating Scale (Pimrs) and the to the type (Adequate Yearly Progress)*. Ed. Ddissertation, Saint: Joseph’sUniversity. 2009.

คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

Characteristics of the Professional Standards of the School Administrators
according to the Opinions of the Teachers in the Schools under Kanchanaburi
Primary Educational Service Area Office 4

บุศรัตน์ แซ่เล้า สารโจน์ เป่าวงศ์ และนิพนธ์ วรรณเวช
Budsarud Sealao, Saroch Pauwongsakul, and Nipon Wonnawed

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand.
E-mail: Budsarud08@gmail.com

Received: December 12, 2021; Revised: January 18, 2022; Accepted: January 26, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 268 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านมีคุณลักษณะในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำทาง ด้านกิจการและกิจกรรม ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้าน การพัฒนาวิชาชีพ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ และด้านการบริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of the research were to study the characteristics of the professional standards of the school administrators and to compare the characteristics of the professional standards of the school administrators according to the opinions of the teachers in the schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4 classified by educational management areas. The samples used in the research were 268 teachers in the basic schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4. They were randomized by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used to collect data were percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and Scheffe's test for pairs of comparison. The statistical significance was determined at the level of 0.05.

The research findings were as follows.

1. The characteristics of the professional standards of the school administrators according to the opinions of the teachers in the schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4 in the overall and in all aspects were at the highest level. When the mean scores of the characteristics were organized from the largest to the smallest values, merits, ethics, and morality were the largest value, followed by professional development and school administration, leadership, students' activities and students' affairs, educational quality evaluation and curriculum and instruction, and learning measurement and learning evaluation.

2. The findings of the comparison showed that the characteristics of the professional standards of the school administrators according to the opinions of the teachers in the schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4 classified by educational management areas in the overall were different with the statistical significance at the level of .01. When each aspect was considered, the curriculum and the instruction, the learning measurement and the learning evaluation, the students' activities and the students' affairs, the educational quality evaluation and the merits, ethics, and morality were different with the statistical significance at the level of .01 while the professional development, the academic leadership, and the school administration were different with the statistical significance at the level of .05.

Keyword: Characteristics of the Professional Standards of the School Administrators

บทนำ

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการองค์กร การมีศักยภาพในการขับเคลื่อนจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 (2564) ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เป้าหมายที่ 5 สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ประเทศเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันทางการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน และภาคเอกชน แนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดจากอบายมุขอย่างจริงจัง

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและหลักการ ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องไปเป็นไปเพื่อพัฒนาคคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้สถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตในการนี้หากสถานศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการศึกษาให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด และการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถพัฒนางาน ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันจะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหาร ให้มีสิทธิภาพยิ่งขึ้น และที่สำคัญ คือ การสร้างศรัทธาในตัวเองให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุดในการนำหลักการและนโยบายของการจัดการศึกษาไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรมและมีคุณภาพ การจัดการศึกษาจะเกิดผลดีมีคุณภาพตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ (ธนศรี กามาต, 2556) กล่าวไว้ว่า คุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและการดำเนินการของโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สัมผัสกับตัวนักเรียนผู้รับ การศึกษาโดยตรง ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 22 กำหนดไว้ว่า การจัด การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จทางด้านการจัดการศึกษา รวมไปถึงการประกันคุณภาพการศึกษานั้น องค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในอันดับต้น ๆ คือ พฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้แสดงออกกับ บุคลากร ที่เกี่ยวข้องให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารด้วยความพึงพอใจ เพราะความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรย่อมทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้ นั่นคือ ผู้เรียนมีความเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา มีความรู้คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มนุษย์จะเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นได้นั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการ จัดการคือ ผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษาเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน ทั้งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนและ รวมถึงการพัฒนาประเทศ ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่รอบรู้และติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ อยู่เสมอ เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำของสถานศึกษาในการจัดการงานต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ โดยผู้บริหารมีบทบาทในการวางแผนการ กำหนดนโยบาย นำแผนไปสู่การปฏิบัติควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพในทุก ๆ ด้าน ให้สามารถบริหารจัดการโรงเรียนทั้งทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ซึ่งเวเบอร์ (Weber, 1989) ได้กล่าวไว้ว่าภาวะผู้นำที่เข้มแข็งของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคุณลักษณะสำคัญของโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จ ในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพในการศึกษา เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีกระบวนการทัศน์ในการบริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้ และผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นกำลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 896 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 896 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนพื้นที่จัดการศึกษา ได้จำนวน 268 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และพื้นที่จัดการศึกษา จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ เกี่ยวกับคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งมี 7 ด้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 35 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 92 แห่ง และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลของแบบสอบถาม จำนวน 268 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981) จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S	ระดับคุณลักษณะ
1. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	4.82	.31	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.81	.29	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารสถานศึกษา	4.82	.31	มากที่สุด
4. ด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.76	.36	มากที่สุด
5. ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.80	.33	มากที่สุด
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.80	.34	มากที่สุด
7. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	4.90	.24	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.82	.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีคุณลักษณะในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ($\bar{x} = 4.90$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการบริหารสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.82$) ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.81$) ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน ($\bar{x} = 4.80$) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.80$) และด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.76$)

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลปรากฏดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวม

คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	พื้นที่การจัดการศึกษา						F	Sig.
	อำเภอ บ่อพลอย		อำเภอ หนองปรือ		อำเภอ เลาขวัญ			
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	4.85	.32	4.73	.33	4.85	.28	3.72*	0.026
2. ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.87	.26	4.73	.31	4.82	.30	4.40*	0.013
3. ด้านการบริหารสถานศึกษา	4.89	.27	4.77	.33	4.80	.33	3.35*	0.037
4. ด้านหลักสูตรการสอน การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	4.85	.30	4.66	.37	4.74	.38	5.72**	0.004
5. ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.88	.29	4.71	.34	4.79	.36	5.64**	0.004
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.88	.30	4.72	.35	4.78	.36	4.83**	0.009
7. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	4.97	.15	4.83	.31	4.88	.25	7.57**	0.001
รวมเฉลี่ย	4.88	.21	4.74	.27	4.81	.26	7.21**	0.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ และด้านการบริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	อำเภอบ่อพลอย (Sig.)	อำเภอหนองปรือ (Sig.)	อำเภอเลาขวัญ (Sig.)
		4.85	4.73	4.85
อำเภอบ่อพลอย	4.85	-	0.12* (0.047)	0.01 (0.985)
อำเภอหนองปรือ	4.73	-	-	-1.1 (0.062)
อำเภอเลาขวัญ	4.85	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยอำเภอนองปรีอ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนองปรีอ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	อำเภอบ่อพลอย (Sig.)	อำเภอนองปรีอ (Sig.)	อำเภอเลาขวัญ (Sig.)
		4.87	4.73	4.82
อำเภอบ่อพลอย	4.87	-	0.14* (0.013)	0.05 (0.460)
อำเภอนองปรีอ	4.73	-	-	-0.08 (0.177)
อำเภอเลาขวัญ	4.82	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยกับอำเภอนองปรีอ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนองปรีอ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	อำเภอบ่อพลอย (Sig.)	อำเภอนองปรีอ (Sig.)	อำเภอเลาขวัญ (Sig.)
		4.89	4.77	4.80
อำเภอบ่อพลอย	4.89	-	0.12* (0.050)	0.08 (0.181)
อำเภอนองปรีอ	4.77	-	-	-0.04 (0.725)
อำเภอเลาขวัญ	4.80	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยกับอำเภอหนองปรือ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารสถานศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองปรือ

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	อำเภอบ่อพลอย (Sig.)	อำเภอหนองปรือ (Sig.)	อำเภอเลาขวัญ (Sig.)
		4.85	4.66	4.74
อำเภอบ่อพลอย	4.85	-	0.18** (0.004)	0.10 (0.114)
อำเภอหนองปรือ	4.66	-	-	-0.08 (0.344)
อำเภอเลาขวัญ	4.74	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยกับอำเภอหนองปรือ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอยมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองปรือ

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านกิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	อำเภอบ่อพลอย (Sig.)	อำเภอหนองปรือ (Sig.)	อำเภอเลาขวัญ (Sig.)
		4.88	4.71	4.79
อำเภอบ่อพลอย	4.88	-	0.17** (0.005)	0.09 (0.127)
อำเภอหนองปรือ	4.71	-	-	-0.08 (0.328)
อำเภอเลาขวัญ	4.79	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปอพลอยกับอำเภอหนองปรือ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปอพลอยมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียนมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองปรือ

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	อำเภอปอพลอย	อำเภอหนองปรือ	อำเภอเลาขวัญ
		4.88	4.72	4.78
อำเภอปอพลอย	4.88	-	0.16* (0.012)	0.10 (0.115)
อำเภอหนองปรือ	4.72	-	-	-0.06 (0.516)
อำเภอเลาขวัญ	4.78	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปอพลอยกับอำเภอหนองปรือ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปอพลอยมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองปรือ

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	อำเภอปอพลอย	อำเภอหนองปรือ	อำเภอเลาขวัญ
		4.97	4.83	4.88
อำเภอปอพลอย	4.97	-	0.14** (0.001)	0.09* (0.043)
อำเภอหนองปรือ	4.83	-	-	-0.06 (0.302)
อำเภอเลาขวัญ	4.88	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปอพลอยกับอำเภอหนองปรือ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปอพลอยกับอำเภอเลาขวัญ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปอพลอยมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองปรือ และอำเภอเลาขวัญ

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีคุณลักษณะในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอปอพลอยและในอำเภอเลาขวัญมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองปรือ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งพบว่าคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นผู้นำทางวิชาการ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ใช้หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ บริหารจัดการองค์กร รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงการวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้ารับการบรรจุแต่งตั้งดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาได้ผ่านกระบวนการคัดเลือกมาอย่างมีคุณภาพ ได้รับการอบรมตามหลักสูตรและตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้มีการจัดอบรมสัมมนาผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริหารมีสมรรถนะ มีความพร้อมและมีความมั่นใจในการบริหารงาน เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ วาริณี จำปีพรหม (2556) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนทั้งพื้นที่การจัดการศึกษาในอำเภอปอพลอย อำเภอหนองปรือ และอำเภอเลาขวัญ มองเห็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกันกล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มพื้นที่การจัดการศึกษาในอำเภอเลาขวัญและอำเภอปอพลอย มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอปอพลอยและในอำเภอเลาขวัญมีคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า เมื่อเทียบกับผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอหนองปรือที่มีโรงเรียนจำนวนที่น้อยกว่าและมีโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้บริหารอาจจะต้องเดินทางประชุมอยู่บ่อยครั้ง จึงอาจส่งผลให้ผู้บริหารมีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพยังไม่มากพอตามความคิดเห็นของครูผู้สอน เพราะปัจจุบันครูสภาได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้มีมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อที่จะพัฒนาทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่มาตรฐานวิชาชีพ มีการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้ได้ไปประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งผู้บริหารเองยังมีการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง และครูก็พร้อมที่จะที่จะปรับกระบวนการจัดการเรียนรวมทั้งกระบวนการทำงาน พร้อมทั้งปรับวิสัยทัศน์ให้กว้างไกล และร่วมกันเล็งเห็นถึงความสำเร็จขององค์กรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุก ๆ ด้าน จึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ เพื่อที่จะนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลนี้คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จิราวรรณ โคทนา (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา มีการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคน มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้อย่างสม่ำเสมอ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการศึกษาสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
2. ควรศึกษามาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาของข้าราชการครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระทั้งสองท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ เมาวงศ์กุล อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ วรรณเวช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะเพื่อแก้ไข

ข้อบกพร่อง ซึ่งให้คำแนะนำเป็นอย่างดียิ่งตลอดเวลาที่ทำการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ รวมขมรัตน์ ประธานกรรมการการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวน ภารังกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- จิราวรรณ โคทนา. ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2553.
- ธเนศร์ กามาต. พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายขนาดเล็ก อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา, 2556.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560. (ออนไลน์) สิงหาคม 2564. (อ้างเมื่อ 9 กันยายน 2564) จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue
- วาริณี จำปีพรหม. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2556.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์ กระทรวงศึกษาธิการ 2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐาน, 2549.
- Best, J. W. **Research in education**. 4th ed. Englewood Cliff: Prentice Hall, 1981.
- Krejcie, R. V. and D.W. Morgan. "Determining sample size for research activities," **Educational and Psychological Measurement**. 30, 3 (October 1970): 607-610.
- Weber, J. R. **The school leadership**. Eugene: University of Oregon, 1989.

สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
Situations, Needs, and Guidelines for Developing Learning Management Skills in
the New Normal Era of the Teachers Under the Office of Nakhon Phanom
Primary Educational Service Area 2

วรรณิศา หงษามนุษย์ ทศนา ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์
Wannisa Hongsamanut, Tatsana Prasantree, and Sumalee Sriputtarin

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
Faculty of Education, Nakhon Phanom University
E-mail: 636150110360@npu.ac.th

Received: January 21, 2022; Revised: February 22, 2022; Accepted: February 23, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) ประเมินความต้องการจำเป็น 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตัวอย่าง ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 345 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครูที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการด้านทักษะการวัดและประเมินผล และด้านทักษะการจัดกิจกรรมเรียนรู้
3. แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู 1) ด้านทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดโครงการอบรมเกี่ยวกับทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 2) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรมีการจัดตั้งวิทยาการของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน 3) ด้านทักษะการจัดการชั้นเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำปฏิทินเวลาในการจัดทำป้ายนิเทศในชั้นเรียน 4) ด้านทักษะการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยอย่างง่าย เสนอปัญหา แนวทางแก้ไข ผลที่ได้ ไม่นับปริมาณเนื้อหา และ 5) ด้านทักษะอาชีพและชีวิต ผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนครูให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และขอรับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ผลการประเมินแนวทางพัฒนาโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ยุคชีวิตวิถีใหม่ ทักษะการจัดการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study current and desirable situations, 2) to evaluate the needs, and 3) to develop guidelines for developing learning management skills in the new normal era of the teachers under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2. The samples were 345 school administrators. The sample size was determined by percentage criteria. The samples were randomized by multi-stage sampling. The research instruments consisted of four forms: 1) a five-rating scale questionnaire asking for the current situations of the learning management skills in the new normal era of the teachers, 2) a five-rating scale questionnaire asking for the desirable situations of the learning management skills in the new normal era of the teachers, and 3) a structured-interview form, and 4) an evaluation form used to evaluate the appropriateness and the possibility of the guidelines for developing the learning management skills in the new normal era of the teachers. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The research findings were as follows.

1. The current situations of the learning management skills in the new normal ear of the teachers in the overall were at the highest level.

2. The needs of the development of the learning management skills in the new normal era of the teachers with the three highest mean scores were the skills of information technology, measurement and evaluation, and learning management.

3. The guidelines for developing the learning management skills in the new normal era of the teachers were that 1) In the learning management skills, the administrators and the office of educational area should arrange the training project of the teaching skills in the 21st century, 2) in the skills of the use of the communication and information technology, the administrators should assign the teachers who specialized in technology to be the trainers of the schools to help and teach other teachers in the schools, 3) in the learning management skills, the administrators should encourage the teachers to set up their calendars to make the supervision signs in the classrooms, 4) in the measurement and evaluation skills, the administrators should encourage the teachers to do the simple researches, propose the problems, offer guidelines, show the findings, and not emphasize on the content quantity, and 5) in life and career skills, the administrators or the office of the educational area should promote and support the teachers to do the academic works to promote their positions and receive awards from other organizations. The findings of the evaluation of the development guidelines showed that the development guidelines in the overall were appropriate and possible at the highest level.

Keywords: Current Situations, Desirable Situations, the New Normal Era, Learning Management Skills

บทนำ

การระบาดของไวรัสโคโรนา หรือ โควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) เป็นการระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) ได้ก่อให้เกิดผลกระทบไปทั่วโลก สังคมจึงต้องเตรียมพร้อมหลายเรื่อง ปรับความคิด พฤติกรรม และวิธีการทำงานที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้นการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างหนึ่ง คือ มาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) (ธนาคาร คัมภีร์ และคณะ, 2564) แม้แต่นักเรียน นักศึกษา ที่ถูกเลื่อนการเปิดเทอม ส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่เสียโอกาสในการเรียนรู้ และเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2563)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” จึงมีการวางเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่า สารวิชามีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject Matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าของนักเรียนเอง โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนปกติได้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน หากสถานการณ์คลี่คลายให้ดำเนินการเรียนการสอนปกติในโรงเรียนโดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม กรณีที่จัดการเรียนการสอนแบบปกติ ต้องปฏิบัติตามมาตรการทั้ง 6 ข้อ ของสาธารณสุขอย่าง เราได้เห็นสถานการณ์วิกฤติด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปัญหาการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด ที่เกิดกับประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ มีเทคโนโลยีที่สูง หากแต่ขาดนโยบายการสนับสนุนทางสังคม (Social Safety Net) ที่ดีพอ (กรุงเทพธุรกิจ, 2564) เป็นความท้าทายของครูผู้สอนว่าจะมีรูปแบบการสอนอย่างไร ภายใต้ทรัพยากรสนับสนุนที่มีจำกัด

ครู จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านและการจัดการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะสำเร็จได้นั้นครูผู้สอนต้องมีหน้าที่จัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร บทบาทหน้าที่ของครูได้ถูกปรับเปลี่ยนไปตามยุค เพื่อให้ทันสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งต้องมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาด้านทักษะวิทยาการการสอนให้มีความทันสมัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เทคนิค วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพ (พนมนคร มีราคา, 2560) ครูจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยี และแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างเข้าใจ อีกทั้งพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ตามธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลง (สุริยา ช้องเสนาะ, 2559)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1/2564 เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โรงเรียนในสังกัดมีจำนวน 181 โรงเรียน มีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ดังนี้ On Air 7 โรงเรียน, On Line 31 โรงเรียน, On Demand 1 โรงเรียน, On Hand 42 โรงเรียน, Blended Learning 100 โรงเรียน และมีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 1) จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาบุคลากรประจำปีให้สอดคล้องตามความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในทุกมิติ 2) การสร้างเครือข่าย คนดี คนเก่ง ที่มีความสามารถในด้าน ต่าง ๆ 3) การติดตามประเมินผลด้วยการใช้เอาเป็นฐาน 4) มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและกลุ่มงาน 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองในรูปแบบที่ หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การประชุม/อบรมทางไกล ผ่านระบบ U video conference 6) ส่งเสริมให้ข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองโดยผ่านชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community (PLC) 7) ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้วยแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan-ID Plan)

จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงวิจัย เรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู และนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูสำหรับการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคชีวิตวิถีใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในปีการศึกษา 2564 จาก 181 โรงเรียน จำนวน 2,075 คน

1.2 ตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 345คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) สภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2) สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ คือ

1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .27-.75 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .41-.86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างนำเสนอหนึ่งสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนกลุ่ม เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 57 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 345 ฉบับ และ เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บทางไปรษณีย์และ google form ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. การประเมินความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงโดยใช้สูตร Priority Needs Index (PNI_{modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

3. การพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีกรปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ในทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแนวทางพัฒนาโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากข้อที่ 1 และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารจากบทที่ 2 มีการประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2) แบบประเมินแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้นำ ผลการวิจัยในระยะที่ 1 ความต้องการจำเป็นของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู ที่มีค่าสูงกว่าค่ารวมของแต่ละด้าน และจากการสังเคราะห์ กรอบแนวคิด ในบทที่ 2 มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน ประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวัน เวลา ในการศึกษา Best Practice และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 3 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง

2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบประเมินตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยนำเสนอหนึ่งสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบประเมินแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิคนละ 1 ฉบับ รวมทั้งหมด 5 ฉบับ และเก็บรวบรวมแบบประเมินกลับคืนมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการส่งและเก็บด้วยตนเอง

ผลการดำเนินงานวิจัย

1. ผลการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.85	.71	มาก	4.51	.51	มากที่สุด
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.78	.75	มาก	4.60	.58	มากที่สุด
3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน	4.05	1.05	มาก	4.59	.54	มากที่สุด
4. ทักษะการวัดและประเมินผล	3.90	.70	มาก	4.54	.58	มากที่สุด
5. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.13	.65	มาก	4.57	.53	มากที่สุด
รวม	4.03	.72	มาก	4.56	.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะอาชีพและชีวิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.41	4.61	0.148	5
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.78	4.60	0.217	1
3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน	4.05	4.59	0.133	3
4. ทักษะการวัดและประเมินผล	3.90	4.56	0.169	2
5. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.13	4.57	0.107	4
เฉลี่ย	4.05	4.59	0.155	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) โดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.155 เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม ได้แก่ ด้านที่ 2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเท่ากับ 0.217 ด้านที่ 4 ทักษะการวัดและประเมินผล มีค่าเท่ากับ 0.169 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.76	.17	มากที่สุด	4.52	.23	มากที่สุด
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.76	.17	มากที่สุด	4.68	.23	มากที่สุด
3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน	4.80	.14	มากที่สุด	4.64	.33	มากที่สุด
4. ทักษะการวัดและประเมินผล	4.72	.18	มากที่สุด	4.56	.26	มากที่สุด
5. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.88	.11	มากที่สุด	4.52	.18	มากที่สุด
รวม	4.78	.15	มากที่สุด	4.58	.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะอาชีพและชีวิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทักษะอาชีพและชีวิต

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า

3.1 ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความเหมาะสมของเนื้อหา รวมทั้งครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้เผชิญปัญหาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอน เช่น วีดิโอการสอน เอกสารการสอนและเกม อื่น ๆ ใช้แอปพลิเคชันในการติดต่อสื่อสารหรือสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู และใช้เทคโนโลยีจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตน

3) ทักษะการจัดการชั้นเรียน ผู้บริหารควรมีการกำหนดปฏิทินให้ชัดเจนในการส่งเสริมให้ครูจัดปฏินิเทศในชั้นเรียนให้ความรู้ทันตามเหตุการณ์ จัดห้องเรียนโดยเว้นระยะห่างตามมาตรการ D-M-H-T-T ตามมาตรการของ ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของจังหวัด ครูและผู้เรียนระบุงบพฤติกรรมพึงประสงค์ร่วมกันเพื่อใช้เป็นกฎระเบียบในชั้นเรียน รวมทั้งครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่มแบบคลัสเตอร์เรียน เก่ง กลาง อ่อน ในการปฏิบัติงาน

4) ทักษะการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยและให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ตนเองและประเมินเพื่อนร่วมชั้น

5) ทักษะอาชีพและชีวิต ผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้และแสวงหาทุนวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ และส่งเสริมนโยบายให้ครูจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งให้ครูบริหารเวลาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ครูมีวิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนอย่างทันท่วงที

ผลการประเมินแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูทุกคนต้องมีทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้อยู่เสมอ โดยเฉพาะในปัจจุบันสถานการณ์โควิด 19 ครูที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อ ICT มักจะใช้ ICT ในการเรียนรู้ ด้วยทัศนคติเชิงบวกนี้ ครูจึงได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาความสามารถในการใช้ ICT อยู่เสมอ Andarwulan et al (2021) สอดคล้องกับ พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) ได้วิจัย เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่ หลังวิกฤตโควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) ทั้งด้านการจัดรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้พร้อมสู่โลกยุคใหม่ การบริหารหลักสูตร รวมถึงการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน

1.2 การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูไทยมีอาชีพควรต้องมีสมรรถนะสำคัญ (CIAC) คือ ผู้เรียนที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในด้านหลักสูตร (การเรียนการสอน, ประเมิน การวิจัย และการจัดการชั้นเรียน) คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นครู รวมทั้งค่านิยมไทย 12 ประการ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงจากมากไปน้อย คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาที่พบเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู คือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นตัวของตัวเองและด้านการเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต ขาดการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการ ขาดกลไกประสานงานที่ชัดเจนในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติรวมถึงการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างพอเพียง และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งที่ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ พงนิย มั่งคั่ง และกัญญา เอี่ยมพญา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จากการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูมีค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวางแผน ออกแบบนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ความเพียงพอและความทันสมัยของสื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และภาระงานอื่นค่อนข้างมาก

3. แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ดังนี้

3.1 ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผู้บริหารควรส่งครูเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์

ส่งเสริมครูศึกษาดูงาน เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้หรือครูเข้ารับการอบรมผ่านหลักสูตรออนไลน์ โดยการเลือกหลักสูตรอบรมด้วยตนเอง ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ในด้านการจัดการชั้นเรียนการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการชั้นเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการดำเนินการจัดการชั้นเรียนกำหนดให้มีการนิเทศติดตาม โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และกำหนด แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการชั้นเรียนไว้ในแผนการดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และใช้แอปพลิเคชันในการติดต่อสื่อสารหรือสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู โดยผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีผู้สอนแบบประกบตัว (Coach) สะสมทั้งความรู้และการปฏิบัติ มีการจัดหาสื่อ สนับสนุนตามความต้องการของครู รวมทั้งผู้บริหารจัดตั้งวิทยากรของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน และครูควรพัฒนาส่งเสริมตนเองในการพัฒนาจุดบกพร่องด้วยการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ มีการจัดตั้งกลุ่มในการแบ่งปันประสบการณ์ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษา สอดคล้องกับ อินทิรา ชูศรีทอง, ไซยา ภาวะบุตร และวัฒนา สุวรรณไตรย์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบการพัฒนาครูในการ ใช้ ICT เพื่อการจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบคือ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะการใช้ ICT ในการ ติดต่อสื่อสาร 3) ทักษะการรู้ทัน ICT 4) ทักษะการบูรณาการ ICT ในการเรียน การสอน และ 5) คุณธรรม จรรยาบรรณ ในการใช้ ICT

3.3 ทักษะการจัดการชั้นเรียน ผู้บริหารควรมีการกำหนดปฏิทินให้ชัดเจนในการส่งเสริมให้ครูจัดปายนิเทศในชั้นเรียนให้ความรู้ทันตามเหตุการณ์ จัดห้องเรียนโดยเว้นระยะห่างตามมาตรการ D-M-H-T-T ตามมาตรการของ ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของจังหวัด ครูและผู้เรียนระบุนวัตกรรมพึงประสงค์ร่วมกันเพื่อใช้เป็นกฎระเบียบในชั้นเรียน รวมทั้งครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่มแบบคณะผู้เรียน เก่ง กลางอ่อน ในการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop Training) ให้ครูเข้าร่วมศึกษาดูงาน การจัดอบรมสัมมนาในโรงเรียน โดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ รวมทั้งภายในโรงเรียนประชุมสร้างข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติตามมาตรการ D M H T T โดยเน้นการปฏิบัติได้จริงและส่งเสริมให้ครูและนักเรียนจัดปายนิเทศร่วมกัน ทำปฏิทินเวลาในการจัดทำปายนิเทศ โดยผู้บริหารทำหน้าที่กำกับติดตาม สอดคล้องกับ ภูมิภควัฒ์ ภูมิพงศ์ศุข (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของผู้เรียน เสริมสร้างทักษะ องค์ความรู้ ให้มีคุณภาพในด้านวิชาการ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ประสิทธิภาพของครูผู้สอนในการจัดและคิดค้นกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดความน่าสนใจในชั้นเรียน และแรงจูงใจในการศึกษาของผู้เรียน ให้มีจุดมุ่งเน้นในการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด รวมทั้งการจัดตกแต่งออกแบบห้องเรียนให้มีความทันสมัย ประกอบด้วย เทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบในการใช้ในการเรียนรู้ ชั้นเรียนมีความสะอาดเรียบร้อย มีความปลอดภัย ความสะอาด มีอิสระไร้ขอบเขต มีพื้นที่ทำกิจกรรม ชั้นเรียนนั้นจะต้องมีความพร้อมของอาคารสถานที่ ความเพียงพอเหมาะสม บรรยากาศภายในและนอกชั้นเรียน

3.4 ทักษะการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัย และให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ตนเองและประเมินเพื่อนร่วมชั้น โดยส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ ผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นควรจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop Training) ให้กับครู ในการเรียนรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพิ่มเติมส่งเสริมให้ครูทำวิจัยอย่างง่าย เสนอปัญหา แนวทางแก้ไข และผลที่ได้ไม่เน้นจำนวนของเนื้อหา และส่งเสริมให้ครูประเมินผลโดยการจัดเก็บผลงานเด็กเป็นแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) รวมทั้งครูควรพัฒนาตนเองในจุดบกพร่องด้วยการเรียนรู้ผ่านระบบอบรมออนไลน์เพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ บุนหา คงราช (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมที่เกี่ยวข้องการวัดและประเมินผล สามารถประเมินผู้เรียนในส่วนที่ควรส่งเสริมและส่วนที่ควรจะแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล ศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง

3.5 ทักษะอาชีพและชีวิต ผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้และแสวงหานวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ และส่งเสริมนโยบายให้ครูจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งให้ครูบริหารเวลาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนครูให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะและขอรับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรม PLC ภายในโรงเรียนของตนเองเพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และควรมีนโยบายลดภาระงานครู หากครูปฏิบัติงานอื่น ๆ ให้มีชั่วโมงการสอนน้อยลง ส่วนครูควรทำปฏิทินเวลาให้กับตนเองในการบริหารเวลางานในหน้าที่และงานส่วนตนเพื่อการบริหารเวลาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และยุวี ญาณปริชาเศรษฐ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการทำงานของนักศึกษาครู จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของครูประกอบด้วย 1) การสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอนและ 2) การสร้างและพัฒนาผ่านการฝึกปฏิบัติและประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจะทำให้นักศึกษาครูได้รับประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับทักษะชีวิตและการทำงานทั้ง 5 ด้าน (ด้านความเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ด้านรู้จักวางแผนงานและจัดการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและด้านความยืดหยุ่นผ่อนปรน) และสามารถนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับระหว่างการเรียนทั้งในชั้นเรียน และการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษา ไปประกอบวิชาชีพครูในฐานะครูได้เป็นอย่างดี สามารถเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคคลในสถานศึกษา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี มีการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้งานบรรลุตามเป้าหมาย มีความรักในการเรียนรู้ รู้วิธีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอน สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู

2. ความต้องการจำเป็นที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และควรจัดตั้งวิทยาการของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน

3. แนวทางทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการ สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูและควรจัดตั้งวิทยากรของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศรี ประสานตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพมหานคร. **สำรวจผลกระทบหลังโควิด-19 จุดเปลี่ยนการศึกษาโลก.** (ออนไลน์) 2564 (อ้างเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564) จาก <http://www.bangkokbiznews.com>
- ไชยยศ ไผวิทยศิริธรรม และยวรี ญาณปรีชาเศรษฐ. “การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการทำงานของนักศึกษาครู,” **ศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย.** 13, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 132-143.
- ธนากร คัมภีร์ และคณะ. “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สาขาช่างอุตสาหกรรมบนความปกติใหม่ ช่วงวิกฤติโควิด-19,” **มหาจุฬานาครพรรณ์.** 8, 3 (มีนาคม 2564): 1.
- บุหงา คงราช. “การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2,” **การบริหารและนิตเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** 8, 1 (มกราคม-เมษายน 2560): 171.
- ปณิธิ เจริญรักษ์. **แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี.** สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2563.
- พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญญกร เอี่ยมพญา. “แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1,” **มนุษยสังคมปริทัศน์ (มสพ.).** 22, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 116-135.
- พนมนคร มีราดา. “ครูต้องมีลักษณะอย่างไรในศตวรรษที่ 21,” **ศึกษาศาสตร์ มมร.ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.** 5, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 25.

พัชรภรณ์ ดวงชื่น. “การบริหารจัดการศึกษารับมือความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19,” **ศิลปะการจัดการ**. 4,3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 789.

ภูมิภควิทย์ ภูมิพงศ์ศุข. “การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21,” **สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 3, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 591-600.

มูลนิธิยุวพัฒน์. **การศึกษาในยุค Covid-19**. (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564) จาก <https://ejodil.stou.ac.th/Page/restemplate2.aspx>

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. **การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560.

วิจารณ์ พานิช. **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21**. (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564) จาก sites.google.com/site/ppvilawan21/thaksa-haeng-stwrrs-thi21-

สุริยา ช้องเสนาะ. **สะเต็มศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559.

อริสา นพคุณ, บรรจบ บุญจันทร์ และสุวิมล ตั้งประเสริฐ. “การพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา,” **ชุมชนวิจัย**. 12, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2561): 232-244.

อินทิรา ชูศรีทอง ไชยา ภาวะบุตร และวัฒนา สุวรรณไตรย์. “รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11,” **ครุศาสตร์ราชภัฏสกลนคร**. 10, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 98.

Andarwulan, Trisna et al. “Elementary Teachers’ Readiness toward the Online Learning Policy in the New Normal Era during Covid19-,” **International Journal of Instruction**. 3 ,14 (July 771 :2021).

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

Relationship Between the Competency of the Administrators and the
Effectiveness Based on the Operation of the Child Development Center under
Roi Et Provincial Administrative Organization

ธีระศักดิ์ ออาจหาญ ประภาศิต อานุภาพแสนยากร และสุรศักดิ์ ศรีกระจำง
Theerasak Arijhan, Prakhasitj Arnupharbsaenyakorn, and Surasak Srikrachang

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University
E-mail: Theerasak.tham61@sskru.ac.th

Received: February 16, 2022; Revised: April 12, 2022; Accepted: April 22, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ดตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วย ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้สอน จำนวน 260 คนใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด 7 ข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด 6 ข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านทักษะการคิดเชิงระบบ กับด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร 2) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3) ด้านการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 5) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร ประสิทธิภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

Abstract

The objectives of the research were to study the levels of the competency of the child development center administrators and the effectiveness based on the standards of the operation of the child development center, the relationship between the competency of the administrators of the child development center and the effectiveness based on the operation of the child development center, and the guidelines for developing the competency of the administrators and the effectiveness based on the operation of the child development center under Roi Et Provincial Administrative Organization. The samples were 260 participants consisting of child development center administrators and teachers. They were randomized by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient.

The research findings were as follows.

1. The findings of the data analysis showed that the opinions towards the main competency of the child development center administrators and the effectiveness of the child development center under Roi Et Provincial Administrative Organization 7 in the overall were at a high level.
2. The effectiveness based on the standards of the operation of the child development center under Roi Et Provincial Administrative Organization with 6 items in the overall was at a high level.
3. The findings of the analysis of the relationship between the competency of the administrators of the child development center and the effectiveness based on the standards of the operation of the child development center under Roi Et Provincial Administrative Organization showed that the competency of the administrators of the child development center had the relationship with the effectiveness based on the standards of the operation of the child development center under Roi Et Provincial Administrative Organization in the overall with the statistical significance and had the positive relationship. The pair of the highest relationship was the systematic thinking skills and the buildings, the places, the environment, and the security of the child development center.
4. The guidelines for developing the competency of the administrators and the effectiveness based on the standards of the operation of the child development center under Roi Et Provincial Administrative Organization consisted of 1) the child development center administration, 2) the staff, the buildings, the places, the environment, and the security, 3) the academic administration and the activities according to the curriculum, 4) the participation and the support from all sections, and 5) the network promotion on the early childhood development.

Keywords: Administrators' Competency, Effectiveness, the Child Development Center, Roi Et Provincial Administrative Organization

บทนำ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กที่มีอายุตั้งแต่ 3-5 ปี ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญา โดยตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีโครงสร้างการบริหารงานโดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559) ทุกส่วนมีความสำคัญ และความจำเป็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยกัน ทั้งนี้ แต่ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประการหนึ่ง คือ ด้านบุคลากร โดยบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559) และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้เรียนมากที่สุด คือ ครูซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะสูง ซึ่งไม่จำเพาะเพียงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนเท่านั้น แต่ต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพและอยู่ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมในวิชาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการขององค์กร

ความสามารถของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการคุณภาพและสนับสนุนการพัฒนาปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องหรืออาจกล่าวได้ว่าสมรรถะนั้นเป็นอาวุธสำคัญคู่กายที่มีอยู่ในตัวตนของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาชีพ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จได้ แนวความคิดเรื่องสมรรถนะ (Competency) จึงเข้ามามีบทบาทและนำมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นเพราะการ กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องกำหนดให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยงาน เด็กต้องเป็นไปตามมาตรฐานปฐมวัย ปี 2560 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก คุณภาพของการจัดการศึกษาดังกล่าวไม่อาจเป็นไปตามที่กำหนดไว้ได้เลย หากขาดผู้บริหารที่มีความสามารถมีสมรรถนะที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดหมาย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องอาศัยปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการบริหารร่วมกันไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักวิชาการศึกษา จึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีรายเอ็ด ซึ่งสมรรถนะของผู้บริหารเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประสบความสำเร็จตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเป็นหนึ่งในมาตรฐานที่ต้องได้รับการประเมินคือ มาตรฐานที่ 6 ด้านผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อเป็นแนวทาง และเป็นแบบอย่างให้หน่วยงานอื่นได้มาศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีรายเอ็ด
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีรายเอ็ด

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 204 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 532 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 736 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 260 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) ซึ่งกำหนดขนาดของตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Yamane, 1973)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสมรรถนะหลักของผู้บริหาร 1 สมรรถนะของผู้บริหาร (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2563) ประกอบด้วย 1) จิตวิทยาแห่งสติ 2) ทักษะการคิดเชิงระบบ 3) ทักษะการจัดการเปลี่ยนแปลง 4) การเปลี่ยนแปลงประสบการณ์โรงเรียนเชิงระบบผ่าน แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 5) การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพบนฐานโรงเรียน 6) การวางแผนกลยุทธ์ที่ทำให้สามารถเอาชนะอย่างรวดเร็ว 7) นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงระบบ ทักษะการเรียนรู้และการจัดการองค์กร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อความครอบคลุมเนื้อหาตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม โดยใช้การวิเคราะห์ความเที่ยงตรง (Validity) โดยวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective of Congruence: IOC) จากการพิจารณาผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งพบว่าแบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อขอหนังสือส่งถึงผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ตัวอย่าง ทางออนไลน์ไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมแบบสอบถามนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่) ค่าเฉลี่ย
2. ความคิดเห็นของตัวอย่างเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 ด้าน และประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 แสดงระดับสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S	แปลผล
1	ด้านจิตวิทยาแห่งสติ	4.39	.58	มาก
2	ด้านทักษะการคิดเชิงระบบ	4.39	.57	มาก
3	ด้านทักษะการจัดการเปลี่ยนแปลง	4.37	.59	มาก
4	การเปลี่ยนแปลงประสบการณ์โรงเรียนเชิงระบบผ่านแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	4.40	.59	มาก
5	ด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพบนฐานโรงเรียน	4.35	.56	มาก
6	การวางแผนกลยุทธ์ที่ทำให้สามารถเอาชนะอย่างรวดเร็ว	4.39	.57	มาก
7	ด้านนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงระบบทักษะการเรียนรู้และการจัดการองค์กร	4.40	.56	มาก
เฉลี่ย		4.38	.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมระดับสมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับคือ การเปลี่ยนแปลงประสบการณ์โรงเรียนเชิงระบบผ่าน แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และด้านนำเสนอ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงระบบทักษะการเรียนรู้และการจัดการองค์กรอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านจิตวิทยาแห่งสติด้านทักษะการคิดเชิงระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำมาก คือ ด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพบนฐานโรงเรียน

2. ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 2 แสดงประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S	แปลผล
1	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก	4.36	.58	มาก
2	ด้านบุคลากร	4.40	.56	มาก
3	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรายด้าน	4.38	.58	มาก
4	ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรรายด้าน	4.38	.58	มาก
5	ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	4.41	.57	มาก
6	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายด้าน	4.39	.59	มาก
เฉลี่ย		4.39	.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายด้าน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรายด้าน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรรายด้าน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำมาก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 2

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์เป็นรายด้านและโดยรวม

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม

สมรรถนะหลักผู้บริหาร	ประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงาน						ประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงาน (Y_{tot})
	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก (Y_1)	ด้านบุคลากร (Y_2)	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนา (Y_3)	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (Y_4)	ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน (Y_5)	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_6)	
1. ด้านจิตวิทยาแห่งสติ (X_1)	0.531**	0.178**	0.091**	0.164**	0.101**	0.209**	0.212**
2. ด้านทักษะการคิดเชิงระบบ (X_2)	0.523**	0.408**	0.818**	0.626**	0.755**	0.633**	0.627**
3. ด้านทักษะการจัดการเปลี่ยนแปลง (X_3)	0.568**	0.473**	0.817**	0.662**	0.758**	0.629**	0.651**
4. ด้านการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์โรงเรียนเชิงระบบผ่าน School Improvement Plan (X_4)	0.538**	0.423**	0.766**	0.595**	0.750**	0.643**	0.619**
5. ด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพบนฐานโรงเรียน (X_5)	0.544**	0.363**	0.596**	0.630**	0.522**	0.385**	0.506**
6. ด้านการวางแผน Quick Win Strategy (X_6)	0.493**	0.432**	0.804**	0.687**	0.614**	0.415**	0.574**
7. ด้านนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงระบบทักษะการเรียนรู้และการจัดการองค์กร (X_7)	0.546**	0.402**	0.806**	0.622**	0.755**	0.599**	0.622**
สมรรถนะหลักผู้บริหาร (X_{tot})	0.535**	0.383**	0.671**	0.569**	0.608**	0.502**	0.657**

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.657$) คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงมาก ได้แก่ ด้านทักษะการคิดเชิงระบบ (X_2) กับด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_3) ($r_{xy} = 0.818$) คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก ได้แก่ ด้านจิตวิทยาแห่งสติ (X_1) กับด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน (Y_5) ($r_{xy} = 0.101$)

สรุปโดยภาพรวมของสมรรถนะหลักผู้บริหาร ด้านทักษะการจัดการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กันสูงกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงาน ($r_{xy} = 0.627$) และด้านจิตวิทยาแห่งสติ (X_1) มีความสัมพันธ์ต่ำมากกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงาน (Y_{tot}) ($r_{xy} = 0.212$) และในภาพรวมของสมรรถนะหลักผู้บริหาร ในด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสัมพันธ์กันสูงกับสมรรถนะหลักผู้บริหาร ($r_{xy} = 0.671$) และด้านบุคลากร (Y_2) มีความสัมพันธ์ต่ำมากกับสมรรถนะหลักผู้บริหาร (X_{tot}) ($r_{xy} = 0.383$)

4. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการจัดทำแผนการศึกษา แผนการปฏิบัติงาน แผนงบประมาณเฉพาะส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากปัจจุบันมีการจัดทำรวมไว้ในข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งและพัฒนาคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในปัจจุบันความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ ยังน้อย ส่วนใหญ่ครูผู้ดูแลเด็กจะเป็นผู้จัดทำ

2) ด้านบุคลากร ครูผู้ดูแลเด็กยังมีความรู้ ความชำนาญในการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย จึงทำให้ครูผู้ดูแลเด็กไม่ค่อยมีการพัฒนาตนเอง 2 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรครูยังไม่โปร่งใสเท่าที่ควร ทำให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่ไม่มีคุณภาพ เพราะมุ่งแต่ต้องการที่จะได้รับบรรจุเป็นข้าราชการเท่านั้น ควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษา ให้ความรู้ตรงตามสาขาวิชา และผ่านการอบรมหลักสูตรตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดครบถ้วน 100%

3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรพัฒนาอาคารและสถานที่และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้เหมาะสม ความเป็นเอกเทศ ปลอดภัย ปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก ควรมีการตรวจสอบบำรุงรักษาอาคารสถานที่ที่มีอยู่เดิมให้ได้ตามมาตรฐานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรปรับปรุงห้องน้ำให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน รวมถึงติดตั้งมุ้งลวดตามประตูและหน้าต่าง การรักษาความปลอดภัย ควรมาถึงดับเพลิงที่ใช้งานได้ดีและยังไม่หมดอายุ รวมถึงการซ้อมเหตุร้ายให้กับนักเรียน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

4) ด้านการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งมีการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรและจัดกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมกลางแจ้ง เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ในด้านการบริหารงานวิชาการ มีการจัดทำเอกสารทางวิชาการในการดูแลเด็ก ทำบันทึกพฤติกรรมเพื่อนำมาพัฒนาตัวผู้เรียน มีการจัดทำโครงการ แบบประเมินพัฒนาการ เกือบทุกแห่ง

5) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากทุกภาคส่วนที่อยู่ในท้องถิ่น เช่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น กลุ่ม/องค์กรประชาชน หน่วยงานในพื้นที่ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้าน รวมทั้งมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ

6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มีเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน จึงไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ ที่อยู่นอกพื้นที่ของตน เมื่อมีโอกาสได้ร่วมโครงการศึกษาดูงานกับทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ควรมีการเชื่อมโยงเครือข่าย ควรมีการจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียนอื่น ๆ ในพื้นที่ ควรจัดให้มีการจัดการเรียนรู้ร่วมกับโครงการที่สอนน้องร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ดทุกด้านอยู่ในระดับมาก การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางในการสร้างและพัฒนาคนให้มีความพร้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และยกระดับการศึกษาของประเทศไปสู่การศึกษายุค 4.0 (Education 4.0) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการและการวางแผนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ทำให้ตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชามองเห็นสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงแต่เป็นผู้กำกับดูแล ติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ยังต้องบริหารงานด้านการศาสนา และวัฒนธรรมงบประมาณ เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่รอบด้าน เป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาให้ทันตามระเบียบ กฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวานา หัตยานนท์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารระดับกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคใต้ พบว่า สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมากทั้ง 6 สมรรถนะ คือ 1) สมรรถนะในการตระหนักถึงโลกาภิวัตน์ 2) สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ 3) สมรรถนะในการสื่อสาร 4) สมรรถนะในการบริหารตนเอง 5) สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม

2. ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจะต้องดำเนินงานตามนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดไว้ในนโยบายการจัดการศึกษา ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559 และมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีมาตรฐาน และมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการสามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กปฐมวัยภายใน ท้องถิ่นมีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมด้านสติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ พรหมทองบุญ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 2) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 5) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงาน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะทางการบริหาร

การเปลี่ยนแปลงประสบการณ์โรงเรียนด้านความรู้ ความสามารถและทักษะการคิดเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาบริบทของสถานศึกษา นโยบายด้านการศึกษา แผนการศึกษาชาติ สามารถวางแผนและจัดระบบงานด้านการบริหารวิชาการ สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับพรณภา บุราณมัย (2560) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม และรายด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสร้างสมการ พยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.872 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 76.10 ($R^2=0.761$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีความเชื่อมั่นว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นรูปแบบของการทำที่มีกระบวนการที่ดี ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างให้สถานศึกษามีคุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างวัฒนธรรมการทำงานใหม่ที่จะเปลี่ยนระบบการทำงาน
2. สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรที่ถือว่าการเตรียมการด้านบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสร้าง และพัฒนาหลักสูตรการบูรณาการหลักสูตรที่จะต้องเกี่ยวกับการผลิตบุคลากรทางการศึกษา
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักผู้บริหารด้านจิตวิทยาแห่งสติกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงาน หน่วยงานต้นสังกัด ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจในระดับนโยบาย แล้วนำมาสู่การปฏิบัติของผู้บริหารแต่ละสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมในสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันต่อไป
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาและสมาธิในการทำงานเพื่อให้ผู้บริหารทราบแนวทางในการพัฒนาบุคลากร ในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประกาศิต อานุภาพแสนยากร ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ศรีกระจำจ่าง กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษารวมทั้งให้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ดาวนภา หัตยานนท์. การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารระดับกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- พรนภา บุราณรัมย์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560.
- สมใจ พรหมทองบุญ. ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2559.
- ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กรม. สรุปข้อมูลอปท. ทั่วประเทศ พ.ศ. 2559. (ออนไลน์) 2559 (อ้างเมื่อ 20 ธันวาคม 2564). จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/>.
- Yamane, Taro. *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rded. New York: Harper and Row, 1973.

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ที่มีต่อ
ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
Effects of Problem-Based Learning Activity Management with DAPIC Problem-Solving
Processes Affecting Problem-Solving and Mathematical
Connection Skills of the Sixth-Grade Students

ปัญญาพนต์ ทองดี ผลาดร สุวรรณโพธิ์ และคงรัฐ นวลแปง
Panyapon Thongdee Paladorn Suwannapho and Kongrat Nualpang

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Faculty of Education, Burapha University
E-mail: Panyapon.td@gmail.com

Received: March 14, 2022; Revised: April 29, 2022; Accepted: May 10, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เปรียบเทียบทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC 2) แบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสามเหลี่ยมและรูปหลายเหลี่ยม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์

Abstract

The objectives of the research were to compare 1) the mathematical problem-solving skills of the sixth-grade students learning by using problem-based learning activity management with DAPIC problem-solving processes with the criterion of 70% and 2) the mathematical connection skills of the sixth-grade students learning by using problem-based learning activity management with DAPIC problem-solving processes with the criterion of 70%. The samples used in the research were 24 students studying in the sixth grade in the room 6/1. They were randomized by cluster random sampling. The research instruments were 1) lesson plans by using problem-based learning activity management with DAPIC problem-solving processes and 2) a test for measuring problem-solving and mathematical connection skills on the triangles and multi angles. The statistics used in the research were mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The mathematical problem-solving skills of the sixth-grade students learning by using the problem-based learning activity management with DAPIC problem-solving processes were higher than the criterion of 70% with the statistical significance at the level of .05.
2. The mathematical connection skills of the sixth-grade students learning by using the problem-based learning activity management with DAPIC problem-solving processes were higher than the criterion of 70% with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: Problem-Based Learning Activities, DAPIC Problem-Solving Processes, Mathematical Problem-Solving Skills, Mathematical Connection Skills

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหา หรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งการที่ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนควบคู่ไปด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แต่จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ร่วมกับนานาชาติ ในโครงการ TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) ซึ่งเป็นการประเมินที่ต้องการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาหรือหาคำตอบ และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคย ปัญหาที่ซับซ้อน และการแก้ปัญหาหลายขั้นตอน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2553) พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ใน TIMSS 2011 เฉลี่ย 458 คะแนน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2556) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ใน TIMSS 2007, TIMSS 2011 และ TIMSS 2015 เฉลี่ย 441, 427 และ 431 คะแนนตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่ากลางของการประเมินที่กำหนดไว้ที่ 500 คะแนน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี, 2560) นอกจากนี้พบว่าใน TIMSS 2011 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ลดลงต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการตรวจสอบเนื้อหาและพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ได้คะแนนต่ำพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้คะแนนเฉลี่ยเรื่องเรขาคณิตและการวัด 437 คะแนน และได้คะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 458 คะแนน เช่นเดียวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเรื่องเรขาคณิตและการวัด 425 คะแนน และได้คะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 428 คะแนน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2559) และจากการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งใช้แบบทดสอบแบบอัตนัยให้นักเรียนเขียนแสดงกระบวนการแก้ปัญหา โดยโจทย์ปัญหาที่ใช้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริงพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 9.04 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.20 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำร้อยละ 50 จากการวิเคราะห์พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนแสดงวิธีการหาคำตอบได้อย่างชัดเจน ดำเนินการแก้ปัญหาไม่เป็นระบบ และไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้มาใช้แก้สถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ประยุกต์กับชีวิตจริงได้

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เนื่องจากนักเรียนแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้สูตรและทำตามขั้นตอนที่ครูสอน มากกว่าฝึกทำความเข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง อีกทั้งไม่เห็นประโยชน์ของการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตจริง จึงไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้ลงมือแก้ปัญหาที่เน้นการฝึกกระบวนการแก้ปัญหาที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการแก้ปัญหามากพอที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาได้ และนักเรียนควรมีบทบาทในการรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้ และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เรื่อง รูปสามเหลี่ยมและ รูปหลายเหลี่ยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยง ทางคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ซึ่งมีการจัดห้องเรียนแบบคละระดับความสามารถทางวิชาการของนักเรียน รวมมีนักเรียนทั้งหมด 47 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดห้องเรียนแบบคละระดับความสามารถทางวิชาการของนักเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC
ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
2. ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC จำนวน 6 แผน ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.77 และ 0.32 ตามลำดับ
2. แบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.47 ถึง 0.55 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.31 ถึง 0.56 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยการทดสอบที
 - 3.2 เปรียบเทียบทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยการทดสอบที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC และแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสามเหลี่ยมและรูปหลายเหลี่ยม
2. ชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างทราบถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง และดำเนินการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน คละความสามารถทางการเรียน คือ เด็กเรียนเก่ง 1 คน เด็กเรียนปานกลาง 2-3 คน และเด็กเรียนอ่อน 1 คน โดยใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เรื่อง รูปสามเหลี่ยมและรูปหลายเหลี่ยม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งหมด 12 คาบ คาบละ 60 นาที ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง
4. หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้วทั้ง 12 คาบ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสามเหลี่ยมและรูปหลายเหลี่ยม เป็นเวลา 90 นาที

5. ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสามเหลี่ยมและรูปหลายเหลี่ยม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ตามที่กำหนดไว้

6. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน และรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที่มีรายการเลียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	μ_0 (ร้อยละ 70)	$\bar{x}$	S	t	P
ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	24	32	22.40	24.21	3.13	2.826*	.005

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เท่ากับ 24.21 คะแนน จากคะแนนเต็ม 32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.65 และเมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบที่มีรายการเลียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	μ_0 (ร้อยละ 70)	$\bar{x}$	S	t	P
ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	24	12	8.40	9.13	1.36	2.609*	.008

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เท่ากับ 9.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.04 และเมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เผชิญสถานการณ์ปัญหาที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งนักเรียนได้ฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในปัญหาที่เผชิญอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เวชฤทธิ์ อังกะนัทพร (2555) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โดยใช้ปัญหาที่ดึงดูดความสนใจ ทำทลายความสามารถของนักเรียน และใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ช่วยให้นักเรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยน สื่อสารถึงกระบวนการแก้ปัญหาของตนให้แก่ผู้อื่น ได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธวิธีแก้ปัญหาและกระบวนการแก้ปัญหาที่กระทำร่วมกันตลอดจนได้เรียนรู้ที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่

2. ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหาที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง และมีความเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิดร่วมกันในกลุ่มย่อย ทำให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ รวมทั้งนักเรียนสามารถค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองผ่านสถานการณ์ปัญหาในชีวิตจริง เกิดเป็นความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ที่ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ได้ลึกซึ้ง และช่วยให้ผู้เรียนเห็นว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีคุณค่า น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เป็นการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ปัญหาในชีวิตจริง ซึ่งเหมาะสมสำหรับบทเรียนที่เป็นโจทย์ปัญหา ดังนั้นนักเรียนควรมีพื้นฐานความรู้ที่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจปัญหาในเรื่องนั้น ๆ
2. ผู้สอนควรคอยตรวจสอบความเข้าใจและกระตุ้นความคิดของนักเรียน โดยการใช้คำถามนำให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีความคุ้นเคยกับการแก้สถานการณ์ปัญหา
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC นั้นจะต้องใช้เวลาในการลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาผ่านกระบวนการกลุ่มค่อนข้างมาก ซึ่งผู้สอนจะต้องให้เวลาในการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างเพียงพอ ดังนั้นผู้สอนควรมีการวางแผนและกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างพอเหมาะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษามูลค่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ในเนื้อหาคณิตศาสตร์อื่น ๆ เช่น สมการและการแก้สมการ รูปวงกลม รูปเรขาคณิตสามมิติ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษามูลค่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ที่ส่งผลต่อนักเรียนในการพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการให้เหตุผล และทักษะการคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น
3. ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคหรือรูปแบบอื่น ๆ หรือกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ร่วมกับวิธีการสอนอื่น ๆ เช่น วิธีการแบบเปิด คำถามระดับสูง รูปแบบ SSCS เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากความอนุเคราะห์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.คงรัฐ นวลแปง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และชี้แนะแนวทาง ที่ถูกต้องให้กับผู้วิจัย ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และความเอาใจใส่ด้วยดี เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- เวชฤทธิ์ อังกะนัทรขจร. **ครบเครื่องเรื่องควรรู้สำหรับครูคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, 2555.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2560.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. **การวัดและประเมินผลคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2555.
- . **ตัวอย่างข้อสอบที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ตามโครงการวิจัยนานาชาติ TIMSS 2007**. กรุงเทพฯ: แอดวานซ์พรินต์ติ้งเซอร์วิส, 2553.
- . **รายงานผลการวิจัยโครงการ TIMSS 2011 วิชาคณิตศาสตร์**. (ออนไลน์) 2559 (อ้างเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2563). จาก <https://drive.google.com/file/d/0BwqFSkq5b7zSbUdGWmU2QkQwT00/view>
- . **รายงานผลการวิจัยโครงการ TIMSS 2015**. (ออนไลน์) 2560 (อ้างเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2563). จาก https://drive.google.com/file/d/19xvsLP_bLN8q6wkzX9hVlvVTS4hyuGa/view
- . **สรุปผลการวิจัยโครงการ TIMSS 2011 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. สมุทรปราการ: แอดวานซ์พรินต์ติ้งเซอร์วิส, 2556.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share
ที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Effects of Learning Management Based on the 5Es of Inquiry-Based Learning
Model and Think-Pair-Share Techniques Affecting Mathematical Reasoning
Ability and Mathematical Concepts of the Eighth-Grade Students

นัฐธิดา มุสิกชาติ คมสัน ตรีไพบูลย์ และเวชฤทธิ์ อังกะนัฏขจร

Nuttida Musikachat, Komsan Treepiboon, and Vetcharit Angganapattarakajorn

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Faculty of Education, Burapha university

E-mail: nutnutnutti@gmail.com

Received: March 15, 2022; Revised: May 10, 2022; Accepted: May 12, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 26 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และแบบวัด มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ วิเคราะห์ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share มีความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share มีมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอนร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์

Abstract

The objective of the research was to compare mathematical reasoning ability and mathematical concepts of the eighth-grade students on introduction to real numbers after the students learned by using the 5Es of inquiry-based learning model and Think-Pair-Share techniques with the criterion of 70%. The samples used in the research were 26 students studying in the eighth grade. They were randomized by cluster sampling. The research instruments were lesson plans, a test for measuring reasoning ability and a test for measuring mathematical concepts. The statistics used in the research were mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The eighth-grade students learned by using the 5Es of inquiry-based learning model and Think-Pair-Share techniques had the mathematical reasoning ability higher than the criterion of 70% with the statistical significance at the level of .05.
2. After the eighth-grade students learned by using the 5Es of inquiry-based learning model and Think-Pair-Share techniques had the mathematical concepts higher than the criterion of 70% with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: the 5Es of Inquiry-Based Learning Model and Think-Pair-Share Techniques, Mathematical Reasoning Ability, Mathematical Concepts

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากคณิตศาสตร์มีความสำคัญทั้งในแง่ของการใช้งานในชีวิตจริง และการพัฒนาการศึกษาให้กับคนในสังคม จึงมีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในทุกยุคทุกสมัยอย่างต่อเนื่อง (อัมพร ม้าทอง, 2557) แต่จากโปรแกรมประเมินโครงการ PISA ที่มีการประเมินการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลในการคิดใช้ และตีความคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย รวมถึงให้เหตุผลอย่างเป็นคณิตศาสตร์ใช้แนวคิดและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการอธิบาย และทำนายปรากฏการณ์ต่าง ๆ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560) จากการรายงานผลการประเมิน PISA 2012, PISA 2015 และ PISA 2018 พบว่า นักเรียนไทยได้คะแนนเฉลี่ย 427, 415 และ 419 คะแนนตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ที่มีค่าเฉลี่ยมาตรฐานที่ 494, 490 และ 489 คะแนนตามลำดับ และจากการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ พ.ศ. 2558 ซึ่งมีการประเมิน ในวิชาคณิตศาสตร์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในด้านเนื้อหาวิชา ประกอบด้วย เรื่องจำนวน พีชคณิต เรขาคณิต และข้อมูลและโอกาส และด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยด้านความรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ และการใช้เหตุผล ซึ่งผลการประเมินพบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย 431 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่ากลางของการประเมินคือ 500 คะแนน และเมื่อจำแนกตามเนื้อหาวิชาและจำแนกตามพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยเรื่องจำนวนเท่ากับ 430 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยด้านการใช้เหตุผลเท่ากับ 436 คะแนน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) ซึ่งจากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีนักเรียนจำนวนไม่น้อยยังด้อยความสามารถเกี่ยวกับการแสดงหรือการอ้างอิงเหตุผล ทำให้นักเรียนไม่สามารถนำความรู้คณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาจากปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีลักษณะเป็นนามธรรมทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุตามจุดหมายตามที่หลักสูตรกำหนด (ศศิธร แม้นสงวน, 2556) ซึ่งการเรียนการสอนคณิตศาสตร์มักเริ่มที่ครูสอนทฤษฎีบท กฎ สูตร นิยาม แล้วให้ตัวอย่างที่ครูทำให้อ่าน ตัวอย่างที่ครูสอนและนักเรียนช่วยกันทำ ตัวอย่างที่นักเรียนทำเอง ตามด้วยการสรุปบทเรียน การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และจบลงที่การให้การบ้าน (อัมพร ม้าคอง, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ บุญเลี้ยง ทูมทอง (2554) ได้กล่าวว่า การสอนคณิตศาสตร์ที่ผู้สอนเริ่มต้นจากการสอนโดยขั้นตอนหรือวิธีการให้ผู้เรียน ก่อนที่จะได้สอนให้ผู้เรียนเข้าใจแก่นของเนื้อหา นั้น อาจมีผลต่อความรู้ทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนในระยะยาว เนื่องจากผู้เรียนจะไม่ได้พัฒนาความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาคณิตศาสตร์ อีกทั้งการสอนของครูที่ส่วนใหญ่ยังเป็นผู้บรรยายให้ความรู้มากกว่าส่งเสริมการเรียนรู้โดยไม่ได้เน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในขณะที่ดำเนินการเรียนการสอน และนักเรียนไม่ได้เรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้อื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) มาร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share ที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share กับเกณฑ์ร้อยละ 70

2. เพื่อเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share กับเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนสภาราม (นารถ วาจาอุท อุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 48 คน ซึ่งแต่ละห้องจัดแบบคละความสามารถ

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดโนนสภาราม (นารถ วาจาอุท อุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 26 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนคละความรู้ความสามารถ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think - Pair - Share

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1. ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์

2.2 มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง จำนวน 9 แผน ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย

1.1 เศษส่วนและทศนิยมซ้ำ	จำนวน 2 แผน	2 ชั่วโมง
1.2 จำนวนตรรกยะและจำนวนอตรรกยะ	จำนวน 1 แผน	2 ชั่วโมง
1.3 รากที่สอง	จำนวน 3 แผน	5 ชั่วโมง
1.4 รากที่สาม	จำนวน 3 แผน	3 ชั่วโมง
รวม	9 แผน	12 ชั่วโมง

ซึ่งได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .40

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง จำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกโดยคำนวณจากสูตรของ Whitney and Sabers พบว่า มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .51 ถึง .68 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .39 ถึง .58 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha coefficient) พบว่า แบบทดสอบมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .82

3. แบบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 8 ข้อ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกโดยคำนวณจากสูตรของ Whitney and Sabers พบว่า มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .47 ถึง .72 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .41 ถึง .61 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha coefficient) พบว่า แบบทดสอบมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .78

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์และแบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ โดยใช้การทดสอบที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นระยะเวลา 12 ชั่วโมง
3. เมื่อดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง เสร็จเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ มาทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ มาทดสอบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง แล้วบันทึกผลการทดสอบเป็นคะแนนหลังเรียน
4. ตรวจสอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ ผลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติการทดสอบที่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	μ_0 (ร้อยละ 70)	$\bar{x}$	S	t	P
ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์	26	40	28	29.69	2.74	3.15*	.002

*p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริงของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think - Pair-Share มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.69 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.23 ซึ่งเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think - Pair - Share มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ในการเปรียบเทียบคะแนนมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการตรวจแบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติการทดสอบที่ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	μ_0 (ร้อยละ 70)	$\bar{x}$	S	t	P
มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์	26	24	16.8	17.54	1.42	2.65	0.007

*p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.54 คะแนน จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.08 ซึ่งเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair - Share มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share มีความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share มีมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think - Pair-Share ที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair - Share มี สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำการสำรวจ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้วจับคู่กันคิดอภิปรายถึงคำตอบและตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ จากนั้นนำไปแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นจนทำให้เกิดความเข้าใจ โดยนักเรียนได้ใช้กระบวนการทางความคิด หาเหตุผลจนค้นพบความรู้ สรุปเป็นหลักการจนทำให้เกิดความเข้าใจ และสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของตนเองได้ สุดท้ายนักเรียนสามารถนำมโนทัศน์ที่ได้ไปใช้เป็นเหตุผลประกอบการทำใบกิจกรรมและแบบฝึกหัดได้อย่างสมเหตุสมผล สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการให้เหตุผล ควรเริ่มส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิด การคิด การวิเคราะห์ และการสรุปแนวคิดอย่างสมเหตุสมผลภายใต้บรรยากาศที่สนับสนุนให้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดและแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยใช้กิจกรรมที่เน้นให้เกิดการฝึกคิด และการให้เหตุผลควบคู่กันไปตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ (ศศิธร แม้นสงวน, 2556)

2. มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share มี สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำการสำรวจ รวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต และคิด ลงมือปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นมโนทัศน์ของตนเองได้ จากนั้นจับคู่และแต่ละคู่ นำข้อสรุปหรือมโนทัศน์ แลกเปลี่ยนอธิบาย ให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง เพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือมโนทัศน์ที่ถูกต้อง สุดท้ายนักเรียนสามารถนำข้อสรุปหรือมโนทัศน์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ผ่านการทำแบบฝึกหัด เพื่อทำให้เกิดความรู้ที่กว้างขึ้น สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนามโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ของ อัมพร ม้าคนอง (2557) ที่ว่า ความรู้คณิตศาสตร์จึงควรเกิดจากความเข้าใจ มิใช่เกิดจากการจดจำ ซึ่งอาจลืมได้โดยง่าย การเรียนรู้อย่างเข้าใจจะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์และคุณค่าของสิ่งที่เรียน และสามารถพัฒนาให้เป็นความรู้ที่ลึกซึ้งมากขึ้นได้ การพัฒนาการคิดในลักษณะต่าง ๆ ควบคู่กับการพัฒนามโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เช่น การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ การไตร่ตรอง การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เนื่องจากการคิดเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำความเข้าใจและการพัฒนาความรู้ทางคณิตศาสตร์ ตลอดจนการนำความรู้ ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ และพยายามให้ผู้เรียนทำกิจกรรม คิด สังเกต วิเคราะห์ อภิปราย และหาข้อสรุปทางคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กระตุ้นและท้าทายความสามารถของผู้เรียนและไม่ยากเกินกว่าที่ผู้เรียนจะคิดได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share ครูควรให้เวลากับนักเรียนในการสร้างองค์ความรู้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักเรียนต้องใช้เวลาในการสำรวจ รวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตและลงมือปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นมโนทัศน์ของตนเองได้ ซึ่งโดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนเก่งจับคู่กับนักเรียนที่อ่อน นักเรียนที่เก่งอาจจะมึนบทบาทคนเดียว ในขณะที่นักเรียนที่อ่อนยังไม่เข้าใจ ดังนั้นครูควรชี้แจงวิธีการจับคู่การปฏิบัติให้นักเรียนเข้าใจ และอาจจะต้องมีการสลับเปลี่ยนระหว่างคู่เรียนให้บ่อยครั้ง หากนักเรียนแสดงผลประกอบได้ไม่สมบูรณ์หรือไม่สมเหตุผล ครูไม่ควรตัดสินด้วยคำว่าไม่ถูกต้อง แต่ควรใช้คำพูดเสริมแรง เช่น เหตุผลที่นักเรียนอธิบายมามีบางส่วนที่ถูกต้อง นักเรียนคนใดจะให้คำอธิบายหรือเหตุผลเพิ่มเติมของเพื่อนได้อีกบ้าง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ครูผู้สอนควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ เช่น ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการแก้ปัญหา หรือความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5Es) ร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share ของนักเรียนในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์อื่น ๆ เช่น ความน่าจะเป็น สถิติ ความเท่ากันทุกประการ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากความอนุเคราะห์ของ ดร.คมสัน ตรีไพบูลย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เวชฤทธิ์ อังกะนันทราช อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- บุญเลี้ยง ทุมทอง. การวิจัยการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ (Learning mathematics research). มหาสารคาม: วิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Measure of Achievement). กรุงเทพฯ, 2556.
- ศศิธร แม่นสรวง. พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.
- . การจัดการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2556.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. การวัดและประเมินผลคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2555.
- . รายงานผลการวิจัยโครงการ TIMSS 2015. (ออนไลน์) 2560 (อ้างเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2563). จาก https://drive.google.com/file/d/19xvsLP_bLN8q6wkzX9hVlvVTS4hyuGa/view

อัมพร ม้าคะนอง. **คณิตศาสตร์สำหรับครูมัธยม**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

———. **ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

ผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ
การสอนแบบตรงในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น
Effects of Learning Management in Japanese Courses by Using Flipped Classroom
Concepts Associated with Direct Teaching Methods in Classrooms to Develop
Listening and Speaking Skills of the 10th Grade Students
in the English-Japanese Study Plan

ธนันพัชญ์ ดันติคงพันธ์ นพวรรณ ฉิมรอยลาภ และยุพกา ฟูกุชิม่า
Thananpach Tantikongpan, Nopphawan Chimroylarp, and Yupaka Fukushima

สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Kasetsart University
E-mail: Wintage2007@gmail.com

Received: April 24, 2022; Revised: May 10, 2022; Accepted: May 21, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น โดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับวิธีการสอนแบบตรงในชั้นเรียน กระบวนการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง โดยผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาญี่ปุ่น ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาญี่ปุ่น โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาญี่ปุ่นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และนำไปใช้จัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น โรงเรียนสวนหลวง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 21 คน โดยเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบการฟังภาษาญี่ปุ่น แบบทดสอบการพูดภาษาญี่ปุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น และศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาญี่ปุ่น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และกลุ่มทดลองมีทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 หลังจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรง และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจสำหรับการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการสอนแบบตรง อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: ห้องเรียนกลับด้าน การสอนแบบตรง ทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น ภาษาญี่ปุ่น

Abstract

The objective of the research was to develop Japanese listening and speaking skills by using learning management based on flipped classroom concepts associated with direct teaching methods in classrooms. The research process was conducted by the quasi-experimental research. The researchers developed lesson plans in Japanese courses based on flipped classroom concepts associated with direct teaching methods in classrooms to improve Japanese listening and speaking skills. The lesson plans were checked by the experts in teaching Japanese courses. They were appropriated at the highest level and used in learning management with the samples. The samples were 21 students studying in the 10th grade, the room 4/4, the English-Japanese Study Plan, the second semester, and the academic year of 2021, at Sanguan Ying School. They were selected by purposive sampling. The samples were compared with the control group learning by using the regular learning management. The data were collected from a Japanese listening test and a Japanese Speaking test for the 10th grade students in the English-Japanese Study Plan and a questionnaire asking for the students' satisfaction of the experimental group towards learning based on flipped classroom concepts associated with direct teaching methods in classrooms to improve Japanese listening and speaking skills. The statistics used in the research were mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

The students in the experimental group had the mean score of the listening skills higher than that of the control group with the statistical significance at the level of .001 and the students in the experimental group had the mean score of the speaking skills higher than that of the control group with the statistical significance at the level of .001 after learning by using learning management based on flipped classroom concepts associated with direct teaching methods. In addition, the students in the experimental group were satisfied in learning by using the flipped classroom concepts associated with the direct teaching methods at a high level.

Keywords: Flipped Classrooms, Direct Teaching Methods, Japanese Listen and Speaking Skills, Japanese

บทนำ

สังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทำให้การเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ และการติดต่อสื่อสารของมนุษยชาติเป็นไปได้อย่างง่ายดายและไร้พรมแดน ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดของโลกก็สามารถเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ และติดต่อสื่อสารกันได้ ซึ่งการจะเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ และการติดต่อสื่อสารกันนั้น “ภาษา” คือเครื่องมือสำคัญที่ใช้เป็นสื่อกลางเพื่อให้ผู้คนเข้าใจข้อมูล และองค์ความรู้อย่างตรงกัน ภาษาญี่ปุ่นนับเป็นอีกหนึ่งภาษาที่มีความสำคัญ และได้รับความนิยม เหตุเพราะประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีการเติบโตและพัฒนาทางอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีใหม่อย่างรวดเร็ว ทำให้โรงเรียนในประเทศไทยหลายแห่งมีการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนที่สนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยรูปแบบการสอนรายวิชาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย หากผู้เรียนมีโอกาส

ได้เรียนกับครูเจ้าของภาษาส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะแบ่งหน้าที่การสอนระหว่างครูผู้สอนชาวไทยและครูเจ้าของภาษากันอย่างชัดเจนโดยที่ครูผู้สอนชาวไทยมุ่งเน้นการสอนหลักไวยากรณ์และโครงสร้างทางภาษาเพื่อเกิดความเข้าใจ และครูผู้สอนเจ้าของภาษาเน้นสอนทักษะการฟัง-พูด เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับสำเนียงจากครูเจ้าของภาษาได้อย่างถูกต้อง (ยุพกา พุกชีมา, 2562) และหลายโรงเรียนจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ แต่ในปีพุทธศักราช 2563 การเรียนการสอนรูปแบบปกติในโรงเรียนเป็นการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) เป็นเหตุให้เทคโนโลยีถูกนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบและเป็นรูปธรรมในทันที การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จึงเป็นแนวการสอนที่สามารถนำมาปรับ ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า “เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน” โดยเป็นการผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ จากสื่อที่ครูผู้สอนสร้างไว้ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ การแนะนำจากครูผู้สอนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง และทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้จุดประกายโดยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง (วิจารณ์ พานิช, 2556) ไม่เพียงเท่านั้นผลกระทบจาก Covid 19 ยังส่งผลให้โรงเรียนสงวนหญิงขาดครูผู้สอนชาวญี่ปุ่นเพื่อทำการสอนในโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการเรียนกับครูเจ้าของภาษาเพื่อฝึกฝนทักษะ และใช้ภาษาสำหรับสื่อสารกับเจ้าของภาษาโดยตรง “วิธีการสอนแบบตรง (Direct Method)” ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป้าหมาย (Millsaps, 2020) โดยไม่ใช้ภาษาแม่ของผู้เรียนในการทำกิจกรรมขณะที่เรียน (โสพศา สาดพร, 2554) เป็นเหตุให้ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ภาษาเป้าหมายอยู่ตลอดเวลาจากการฝึกฝนซ้ำ ๆ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงเวลาเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเคยชิน และสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาเป้าหมายได้อย่างคล่องแคล่ว (วิภาดา ประสานทรัพย์, 2559)

ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี กอปรกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค Covid 19 เป็นเหตุให้ผู้วิจัยนำเอารูปแบบการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีมาผสมผสานในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบันโดยเป็นไปในลักษณะการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์และนำผลที่ได้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับวิธีการสอนแบบตรงรายวิชาภาษาญี่ปุ่น กับการสอนแบบปกติรายวิชาภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับวิธีการสอนแบบตรงรายวิชาภาษาญี่ปุ่น กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติรายวิชาภาษาญี่ปุ่น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนทดลองที่มีต่อการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับวิธีการสอนแบบตรงเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental) โดยดำเนินการทดลองวิจัยดังนี้

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 73 คน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้มาด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งพิจารณาจากบริบทของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาญี่ปุ่น จำนวนนักเรียน รวมถึงความสามารถของนักเรียนที่ใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนรู้อังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสวณหญิง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี และโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กำหนดให้นักเรียนโรงเรียนสวณหญิง จำนวน 21 คน กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรง เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาญี่ปุ่นและนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี จำนวน 21 คน กำหนดให้เป็นกลุ่มควบคุม จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาญี่ปุ่นที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ดังนี้

- 1) ศึกษาตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดขอบเขตของเนื้อหา และพฤติกรรมที่คาดหวัง
- 2) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น จำนวน 5 แผน
- 3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม
- 4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 5 ท่านเพื่อประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนฯ ที่สร้างขึ้น โดยค่าเฉลี่ยของผลการประเมินเท่ากับ 4.84
- 5) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง

2. แบบทดสอบการฟังภาษาญี่ปุ่น และแบบทดสอบการพูดภาษาญี่ปุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และเกณฑ์การประเมินความสามารถการพูดภาษาญี่ปุ่นที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

- 1) วิเคราะห์เนื้อหาจากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้พฤติกรรมที่คาดหวัง
- 2) สร้างแบบทดสอบและเกณฑ์ประเมินความสามารถการพูดภาษาญี่ปุ่นที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น จากนั้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม
- 3) นำแบบทดสอบที่แก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รวมถึงเกณฑ์ประเมินความสามารถการพูดภาษาญี่ปุ่นที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาญี่ปุ่นจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินเท่ากับ 4.76
- 4) คัดเลือกแบบทดสอบการฟังภาษาญี่ปุ่นจำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบการพูดภาษาญี่ปุ่นจำนวน 5 ข้อ และเกณฑ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาญี่ปุ่น โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1) สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการประเมิน
2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อคำถามของแบบสอบถามมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง .80-1.00

4) คัดเลือกข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ เพื่อนำไปสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปสอบถามนักเรียนกลุ่มทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้ 1) วิเคราะห์ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ที่สร้างขึ้นจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตนักเรียน บันทึกหลังสอน และ สุ่มสัมภาษณ์นักเรียนโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) เปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบการฟัง และแบบทดสอบการพูดภาษาญี่ปุ่น ของกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบที (t-test independent) 3.) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น โดยวิธีการทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ย 4.84 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดที่จะสามารถนำไปใช้ในการใช้จัดการเรียนการสอนได้ และเมื่อนำไปใช้สอนนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เช่นกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี จากการสังเกต บันทึกหลังการสอนของตัวผู้วิจัย

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนด้านทักษะการฟัง และทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่น ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีผลคะแนนทักษะการพูดสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการสอนแบบตรง เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่ากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.48

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงในชั้นเรียนออนไลน์รูปแบบประสานเวลาเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีสิ่งที่ควรอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.84 จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 5 ท่าน โดยให้นักเรียนศึกษาองค์ความรู้ โครงสร้างทางภาษา และคำศัพท์ จากแหล่งเรียนรู้ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ ก่อนเข้ามาทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนโดยครูผู้สอนใช้และนักเรียนทำกิจกรรมโดยใช้ภาษาญี่ปุ่นตลอดชั่วโมงเรียน พบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบ เกิดความกระตือรือร้น สามารถทำกิจกรรมที่จัดขึ้นในชั่วโมงเรียนได้เป็นอย่างดี รวมถึงยังส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นดีขึ้น และเกิดความคุ้นชินในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร โดยผู้เรียนเกิดองค์ความรู้จากเรียนด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ และเกิดความมั่นใจในการใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาในการทำกิจกรรมในชั้นเรียนผ่านวิธีการสอนแบบตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของเกรียงไกร สกุลประเสริฐศรี และจุฑารัตน์ วิบูลผล (2559) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสในการเรียนรู้และฝึกฝนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนจากที่ครูผู้สอนเป็นผู้บรรยายหน้าชั้นเรียน เป็นการมุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรม หรือทำแบบฝึกหัดเพื่อให้เกิดองค์ความรู้และทักษะตามที่คาดหวัง

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนด้านทักษะการฟัง และทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่น ระหว่างกลุ่มทดลอง ที่สอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการสอนแบบตรงเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น กับกลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีปกติ กลุ่มทดลองมีคะแนนทดสอบทักษะการฟังสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนักเรียนสามารถเข้าใจคำสั่งของครูผู้สอน และสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยภาษาญี่ปุ่นที่จัดขึ้นในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี และคะแนนทดสอบทักษะการพูดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 รวมถึงนักเรียนยังสามารถโต้ตอบกับครูผู้สอนและเพื่อนร่วมห้อง รวมสามารถตอบคำถามของครูด้วยภาษาญี่ปุ่นได้ในเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นอย่างเต็มศักยภาพในชั่วโมงเรียนจากการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียนผ่านแหล่งเรียนรู้ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา กุฬพงษ์ศักดิ์ (2558) โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าการสอนแบบวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาภา บุรีกาญจน์ และเอมอัชมา วัฒนบุรานนท์ (2557) ที่พบว่าจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ ฝึกสังเกต ตั้งคำถาม สรุปข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาด้วยตนเองก่อนเริ่มเรียน และแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ได้อย่างเต็มที่ระหว่างครูผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมเช่นเดียวกัน

3. ผลจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรง เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น ได้ผลคะแนนเฉลี่ยรวม 4.48 ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก อีกทั้งจากการสุ่มสัมภาษณ์กลุ่มทดลองทำให้ทราบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการศึกษาหลักภาษาจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อที่จะนำเอาองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นมาใช้ทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนอย่างกระตือรือร้นโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Prefume (2015) ที่พบว่าจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน รวมถึงทักษะการฟัง พูดภาษาญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากใช้ภาษาญี่ปุ่นในการสื่อสาร และทำกิจกรรม ถาม - ตอบตลอดทั้งชั่วโมงเรียน ไม่เพียงเท่านั้นผู้เรียนยังรู้สึกสนุกและมีความภูมิใจที่สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูผู้สอน

และเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้มีความกล้าและคุ้นชินในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภา กุฬพงษ์ศักดิ์ (2558) และพิมพ์ประภา พาลพ่าย (2557) พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เนื่องจากมีความยืดหยุ่นทางด้านเวลาทำให้มีเวลามากขึ้นในการศึกษาเนื้อหา เพื่อนำมาทำกิจกรรมในช่วงโมงเรียน ทำให้มีความสุขและสนุกกับการเรียนในช่วงโมงเรียนอีกด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกานต์ เดียวตระกูล (2560) และ Martinez and Ruiz-Jiménez (2020) ที่พบว่า ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เนื่องจากผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน และเพื่อนร่วมห้อง ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น รวมถึงมีความใส่ใจต่อการเรียน และยังมี ความกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย แต่ในทางกลับจากการสุ่มสัมภาษณ์กลุ่มทดลองพบข้อมูลว่านักเรียนรู้สึกมีภาระงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องเรียนเนื้อหาล่วงหน้าก่อนทำกิจกรรมในช่วงโมงเรียน เพราะหากไม่ศึกษามาก่อนก็จะทำให้เข้าใจเนื้อหาหรือกิจกรรมในช่วงโมงเรียนได้ยากขึ้น โดยสอดคล้องกับกิตติชัย สุราสีโนบล (2558) ที่กล่าวว่า การเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านอาจส่งผลให้กับนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาเนื้อหามาก่อนเรียน เป็นเหตุให้การทำกิจกรรมในช่วงโมงเรียนมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร และเนื่องจากการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านจำเป็นต้องศึกษาเนื้อหามาก่อนเริ่มทำกิจกรรมในช่วงโมงเรียน บางครั้งจึงเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับนักเรียน แต่ทั้งนี้แม้การสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงจะมีผลการประเมินอยู่ในระดับพึงพอใจมากก็ตาม แต่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีข้อจำกัดของข้อคำถามที่ไม่ครอบคลุม ในการวัดความพึงพอใจของนักเรียนในมิติต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ความพึงพอใจต่อจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ลักษณะการวัดประเมินผล สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงประโยชน์โดยรวมที่นักเรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้เนื่องจากข้อคำถามที่ปรากฏในแบบสอบถาม มีจำนวนน้อยเกินไปจนไม่สามารถตรวจสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามแนวความคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงได้ครบทุกมิติ ซึ่งหากเพิ่มเติมข้อคำถามที่สอดคล้องและสามารถวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงได้ครบทุกด้าน ก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และครอบคลุมในทุกมิติ

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน จำเป็นต้องเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก ซึ่งบางครั้งอาจเกิดปัญหา และปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ จากการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึง เตรียมรับมือ และหาแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. การสอนโดยการบรรยายด้วยภาษาเป้าหมายตลอดทั้งช่วงโมงเรียน สำหรับผู้เรียนในระดับต้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่หลากหลาย และเทคนิควิธีอื่น เช่น การใช้รูปภาพ การใช้ท่าทาง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่ครูอธิบาย และสามารถทำกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอน และเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนได้
3. ครูผู้สอนต้องระมัดระวังการใช้คำศัพท์ หรือไวยากรณ์ที่ยากเกินไปในการสื่อสารและทำกิจกรรมในช่วงโมงเรียน รวมถึงต้องใช้เวลาในดำเนินกิจกรรมในห้องเรียนค่อนข้างมาก และดำเนินไปอย่างช้า ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้ กรณีที่เป็นผู้เรียนระดับต้น
4. ควรสร้าง/พัฒนาเทคนิค แรงจูงใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความต้องการศึกษาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ ทั้งที่ครูจัดเตรียมไว้ให้หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่ไม่ใช่การเพิ่มภาระงาน รวมถึงเทคนิคที่จะกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาองค์ความรู้ก่อนมาทำกิจกรรมในห้องเรียน

5. ควรมีการวิจัยต่อยอด พัฒนารูปแบบการสอนโดยบรรยายด้วยภาษาญี่ปุ่นของครูผู้สอนชาวไทยตลอด ชั่วโมงเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษา รวมถึง ทักษะคิดในการสอนภาษาสำหรับครูผู้สอน และทักษะคิดในการเรียนภาษาต่างประเทศกับครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาโดยตรง ของผู้เรียนต่อไป

6. ควรมีการศึกษาพัฒนารวมถึงส่งเสริมแนวทางเพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปมีประสิทธิภาพ

7. ควรศึกษาวิจัยต่อยอดเพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้จากการจัดเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียน กลับด้านร่วมกับการสอนแบบตรงเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบปกติ หรือการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้รับความความเมตตาอย่างสูง จากอาจารย์ ดร.นพวรรณ ฉิมรอยลาม ประธาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รศ.ดร.ยุพกา พุกขิมา กรรมการที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานอย่างใกล้ชิด รวมถึงผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ จนการศึกษาวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กิตติชัย สุธาสิโนบล. “ห้องเรียนกลับด้าน,” สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 50, 1 (2558): 116-127.

เกรียงไกร สกุลประเสริฐศรี และจุฑารัตน์ วิบูลผล. “ผลของการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้านที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย,” ครุศาสตร์. 44, 3 (16 พฤษภาคม 2559): 29-45.

ณัฐกานต์ เดียวตระกูล. “การใช้รูปแบบห้องเรียนกลับทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา,” ศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 17, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 137-145.

นิชาภา บุรีกาญจน์ และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์. “ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียน กลับด้านที่มีผลต่อความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น,” An Online Journal of Education. 9, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2557): 768-782.

นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์. “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์ และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบ ห้องเรียนกลับด้าน,” Journal of Graduate Studies Valaya Alongkron Rajabhat University. 11, 1 (มกราคม-เมษายน 2558): 55-67.

พิมพ์ประภา พาลพ่าย. การใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อส่งเสริม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2557.

วิจารณ์ พานิช. ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล, 2556.

- วิภาดา ประสานทรัพย์. **นวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษประเภทวีธีสอน**. (ออนไลน์) 3 เมษายน 2559 (อ้างเมื่อ) 14 พฤศจิกายน 2563. จาก: http://www.eledu.ssru.ac.th/wipada_pr/mod/resource/view.php?id=20
- ยุพกา พุกขิม่า. “ทัศนคติของผู้เรียนต่อการบรรยายด้วยภาษาญี่ปุ่นของผู้สอนชาวไทยในรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง,” **เครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา**. 9, 1 (มิถุนายน 2562): 25-48.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเยอรมัน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค, 2551.
- โสฬศ สาดพร. **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น = introduction to linguistics : คู่มือการศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554.
- Mattinez, R. and M.C. Ruiz-Jimenez. “Improving students’ satisfaction and learnig performance using flipped classroom,” **The International Journal of Management Education**. 18, 3 (July 2020): 1-8.
- Millsaps, J. **ESL Teaching Methods: What Is The Direct Method?**. (online) 3 March 2020 (cited 14 November 2020). Available: <https://blog.alo7.com/esl-teaching-methods-what-is-the-direct-method/>
- Prefume, Y. **Exploring a flipped classroom approach in a Japanese language classroom: a mixed methods study**. Doctor’s Thesis Department of Curriculum and Instruction Baylor University, 2015.

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

Development of Analytical Thinking Ability on Physical Geography in Thailand
in Social Studies, Religion, and Culture Department for the 6th Grade Students
through Learning Management by Using Flipped Classrooms

พิศุทธิภา ศรีธรรมมา สาวิตรี เถาว์โท และเกริกไกร แก้วล้วน
Pisuttipa Sritumma, Savitree Thaotho, and Grekgrai Kaewluan

สาขาวิชาการพัฒนหลักสูตรและการเรียนการสอน คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Master of Education Degree in Curriculum and Instructional Development
Ubon Ratchathani Rajabhat University
E-mail: pisuttipa.sg62@ubru.ac.th
Received: March 22, 2022; Revised: June 23, 2022; Accepted: June 25, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับ
การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ตัวอย่างที่ใช้ในการ
วิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลตรังการพิชผล จำนวน 38 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2564 ได้จากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้
แบบห้องเรียนกลับด้าน แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่
ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้
แบบห้องเรียนกลับด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้
แบบห้องเรียนกลับด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน
กลับด้าน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ห้องเรียนกลับด้าน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย

Abstract

The objectives of the research were 1) to compare the analytical thinking ability of the 6th grade students before and after learning by using learning management plans based on flipped classrooms, 2) to compare the learning achievement of the 6th grade students learning by using learning management plans based on flipped classrooms between before and after learning, and 3) to study the satisfaction of the 6th grade students learning by using learning management plans based on flipped classrooms. The samples used in the research were 38 students studying in the 6th grade in the room 6/1 in the second semester in the academic year of 2021 at Anuban Trakanphuetphon School. They were randomized by cluster sampling that used the classrooms as the random units. The research instruments were learning management plans on flipped classrooms, an analytical thinking ability test, a learning achievement test, and a questionnaire asking for the students' satisfaction. The statistics used to analyze data were mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follow.

1. The mean score of the analytical thinking ability of the 6th grade students after learning by using learning management plans based on flipped classrooms was higher than that of before learning with the statistical significance at the level of 0.01.
2. The mean score of the learning achievement of the 6th grade students learning by using learning management plans based on flipped classrooms after learning was higher than that of before learning with the statistical significance at the level of 0.01.
3. The 6th grade students were satisfied by learning from the learning management plans based on flipped classrooms in the overall at the highest level.

Keywords: Flipped Classrooms, Analytical Thinking Ability, Physical Geography in Thailand

บทนำ

จากการศึกษาข้อมูลทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศ และสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยจัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น และเห็นควรปรับปรุงหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

เป้าหมายของการเรียนสาระภูมิศาสตร์ คือช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต เพื่อให้รู้เท่าทันและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถใช้ทักษะ กระบวนการ ความสามารถทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามสาเหตุและปัจจัย อันจะนำไปสู่การปรับใช้ในการดำเนินชีวิต การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-literacy) เป็นความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในการแสวงหาความรู้ และตอบคำถามที่เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถดำรงอยู่ในวิถีของการเป็นพลเมืองโลกที่ดี ตลอดจนเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ผู้เรียนตระหนักในการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ โดยสอดแทรกการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การรู้เรื่องภูมิศาสตร์เป็นลักษณะที่แสดงความสามารถในการใช้ความเข้าใจเชิงภูมิศาสตร์ (Ability to use geographic understanding) และการให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ (Geographic reasoning) เพื่อการตัดสินใจเชิงภูมิศาสตร์อย่างเป็นระบบ (Systematic geographic decision) ในการแก้ปัญหาและวางแผนในอนาคต (Problem solving and future planning) โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ ความสามารถทางภูมิศาสตร์ กระบวนการทางภูมิศาสตร์ และทักษะทางภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากโลกในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้ช่องทางการส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นนักเรียนจึงต้องใช้การคิดเพื่อเลือกรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพราะการคิดวิเคราะห์จะช่วยในการแยกแยะหาความสำคัญและสาระสำคัญของข่าวสารที่ได้รับอย่างถูกต้องแม่นยำ และเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งเป็นความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งทักษะการคิดวิเคราะห์มีความจำเป็นสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่จะนำไปสู่การพัฒนาการคิดในศาสตร์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะได้เรียนในชั้นต่อไป ด้วยความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ การคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม โดย Bloom (1956) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ คือ ความสามารถในการค้นหาประเด็นต่าง ๆ ในข้อมูล การจัดเรียงลำดับขั้นตอนและจัดจำแนกเนื้อหา แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อสรุปจากข้อมูล 2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาหรือองค์ความรู้เดิมเข้ากับองค์ความรู้ใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลที่ขัดแย้ง แบ่งแยกสิ่งที่ตรงและไม่ตรงกับข้อมูลได้ และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และแยกรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญได้ 3. การคิดวิเคราะห์หลักการ คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายละเอียดของงาน ความสัมพันธ์ของข้อมูลและความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จากวิจารณ์ พานิช (2556) และพัชรา บุตรยะถาวร (2558) สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นกระบวนการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งซึ่งเปลี่ยนจากการใช้เวลาของการบรรยายเนื้อหาในห้องเรียนมาเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกแก้โจทย์ปัญหาและประยุกต์ใช้จริง ส่วนการบรรยายจะอยู่ในช่องทางอื่น ๆ เช่น วิดีโอ วิดีโอออนไลน์ ซึ่งผู้เรียนเข้าถึงได้เมื่ออยู่ที่บ้านหรือนอกห้องเรียน ดังนั้น การบ้านที่เคยมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกทำเองนอกห้องจะกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียนและในทางกลับกันเนื้อหาที่เคยถ่ายทอดผ่านการบรรยายในห้องเรียนจะเปลี่ยนไปอยู่ในสื่อ

ที่ผู้เรียนได้รับเองที่บ้านหรือที่อื่น ๆ โดยพาขวัญ ศรีธรรมชาติ (2563) ได้อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) คือ ครูผู้สอนชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สถานการณ์จำลอง การทดลอง 2. การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์ (Concept Exploration) คือ ครูผู้สอนชี้แนะวิธีการเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น สื่อวีดิทัศน์ การบรรยาย สื่อบันทึกเสียง เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ 3. การสร้างความรู้อย่างมีความหมาย (Meaning Making) ผู้เรียนสร้างสรรค์องค์ความรู้โดยการใช้ใบงาน ชิ้นงาน เกม แบบทดสอบ 4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration and Application) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้โดยการแสดงบทบาทสมมติ ตอบคำถามในสถานการณ์ต่าง ๆ และการนำเสนอผลงาน และวสันต์ ศรีหิรัญ (2560) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับการส่งเสริมกระบวนการคิดว่า นักเรียนต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลแหล่งสารสนเทศ เพื่อเกิดมโนทัศน์รวบยอดและในองค์ประกอบที่สองของรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน จะเห็นชัดที่สุดคือส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพราะผู้เรียนจะต้องศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอดของเนื้อหาและความเข้าใจถึงเรื่องราวและเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยเนื้อหาอะไรที่มีจุดมุ่งหมาย หรือความประสงค์สิ่งใด ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้าง อีกทั้งเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถอธิบายการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผล และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหา โดย Graham (2013) ได้ศึกษา การเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการ เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียนสนุกกับสภาพการจัดการเรียนรู้ได้ประโยชน์จากการฟัง บรรยายจาก วิดีทัศน์เทคโนโลยีสามารถทำให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้แบบจริง เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น นักเรียนค้นพบว่าการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนด้วยกันและครูมากขึ้นและบ่อยขึ้น มีการทำการบ้านน้อยกว่าแบบดั้งเดิมและทำงานจนเสร็จในช่วงเวลาที่เรียน ทำให้ใช้เวลาอย่างคุ้มค่า การใช้วิทัศน์สร้างปฏิสัมพันธ์กันและการเน้นกิจกรรมการเรียนในห้องเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นและมีความเข้าใจมากขึ้น และ Larsen (2013) ได้ศึกษา กิจกรรมความร่วมมือของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาคณิตศาสตร์ จากการสำรวจและการสัมภาษณ์ พบว่าการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน ช่วยเพิ่มศักยภาพกระบวนการคิดของผู้เรียน ทำให้เกิดความเป็นตัวของตัวเองและรู้จักกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้น

จากการปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนรายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้สำรวจและสังเกตนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปัญหาเกิดจากนักเรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากธรรมชาติของเนื้อหาในรายวิชาสังคมศึกษาที่มีเนื้อหาจำนวนมากทำให้เวลาในการเรียนไม่เพียงพอ อีกทั้งนักเรียนยังขาดความสนใจในการเรียนและทำให้นักเรียนไม่สามารถคิดและสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาได้ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับพอใช้ และจากการศึกษาผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลตระการพืชผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สารະภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 ปี ย้อนหลังที่มีการประเมิน พบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของเขตพื้นที่และระดับประเทศ 2 ปีการศึกษา คือ ปีการศึกษา 2557 ได้ค่าเฉลี่ย 49.86 ปีการศึกษา 2558 ได้ค่าเฉลี่ย 32.08 ส่วนปีการศึกษา 2559 ได้ค่าเฉลี่ย 36.15 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตพื้นที่การศึกษา และระดับประเทศเพียง 0.14 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงเป็นสาระที่โรงเรียนควรพัฒนา (โรงเรียนอนุบาลตระการพืชผล, 2564)

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลตระการพืชผล โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน

กลับด้าน เพื่อมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดรอบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และเพื่อเตรียมความพร้อมของครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและมีความสนใจในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในรายวิชา สังคมศึกษา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลตรังการพิชผล เพื่อช่วยให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนอนุบาลตรังการพิชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มี 3 ห้องเรียน จำนวน 104 คน ซึ่งโรงเรียนได้ละนักเรียนเก่ง กลาง อ่อน ในแต่ละห้องเรียนแล้ว

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนอนุบาลตรังการพิชผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 38 คน ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ความพึงพอใจ

เนื้อหาในการวิจัย

1. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ใช้ศึกษาลักษณะทางกายภาพ
2. ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย
3. ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย
4. ลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทย
5. ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย
6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
7. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม
8. การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย จำนวน 8 แผน รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC
2. แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.02-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.02-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย แบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เตรียมเครื่องมือสำหรับดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 8 แผน แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ
2. ขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนอนุบาลตระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง โดยให้นักเรียนตัวอย่างทำการทดสอบก่อนเรียนโดยทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 แผน
5. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง โดยทำการทดสอบหลังเรียน และใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
6. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้วยการทดสอบที (t-test dependent) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	38	30	12.76	5.51	20.12**	.000
หลังเรียน	38	30	24.71	3.01		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพ ประเทศไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 24.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 3.01 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 12.76 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 5.51

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้วยการทดสอบที (t-test dependent) แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	38	40	18.63	5.93	24.82**	.000
หลังเรียน	38	40	32.16	4.41		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 32.16 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 4.41 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 18.63 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 5.93

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาที่เรียนจัดลำดับ เข้าใจง่าย ไม่ยากจนเกินไป	4.63	.48	มากที่สุด
2. เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.58	.67	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.29	.79	มาก
4. เนื้อหาทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.61	.49	มากที่สุด
รวม	4.53	.15	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
5. กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์	4.58	.49	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	4.42	.59	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.45	.59	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากสถานการณ์จริง	4.53	.55	มากที่สุด
9. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.37	.67	มาก
10. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.53	.64	มากที่สุด
รวม	4.48	.06	มาก
ด้านสื่อการเรียนรู้			
11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้เพียงพอต่อการค้นคว้า	4.61	.67	มากที่สุด
12. ความเหมาะสมของสื่อกับเนื้อหาและกิจกรรม	4.66	.47	มากที่สุด
13. ความหลากหลายของสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.47	.72	มาก
รวม	4.58	.13	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล			
14. มีการประเมินผลตามสภาพจริง	4.24	.81	มาก
15. มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน	4.55	.64	มากที่สุด
16. มีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.63	.48	มากที่สุด
17. มีการประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.34	.80	มาก
รวม	4.44	.16	มาก

ตารางที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้			
18. ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเหมาะสม	4.66	.57	มากที่สุด
19. ช่วยให้นักเรียนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.55	.55	มากที่สุด
20. ช่วยให้นักเรียนมีการทำงานที่เป็นแบบแผนและเป็นระบบ	4.45	.64	มาก
รวม	4.55	.05	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.51	.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.51 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.11 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนรู้มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.58 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.13 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .05 และด้านเนื้อหา มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.53 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .15 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.15 และด้านการประเมินผล มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .16 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและนำแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจากนักวิชาการที่หลากหลาย ได้แก่ กาญจนา จันทรวงศ์ (2560) ยุภาพร ดั่งใจดี (2561) อนุธิดา เดชแพง (2562) ขพาพร พิมวัน (2563) และพาขวัญ ศรีธรรมชาติ (2563) โดยสรุปมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 คือ ขั้นการสืบค้นเพื่อให้เกิด

มโนทัศน์ ซึ่งนักเรียนได้ไปศึกษา วิเคราะห์และหัวข้อที่ได้รับจากครูมาจากที่บ้าน จึงทำให้นักเรียนเกิดคำถามในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ ขั้นตอนที่ 2 คือ ขั้นตอนการสร้างความรู้อย่างมีความหมาย โดยนักเรียนได้มีโอกาสอภิปราย ชักถาม สรุป และตอบคำถามระหว่างนักเรียนด้วยกัน จากนั้นครูได้ผสมผสานเกม ใบงาน ชิ้นงาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตอนการสาธิตและประยุกต์ใช้ โดยนักเรียนได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ให้คำแนะนำ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยผ่านการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและต้องมามีเหตุผล ซึ่งเกิดจากความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งผู้เรียนสามารถแยกองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ได้ คือ 1) การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถค้นหาประเด็นต่าง ๆ ในข้อมูล และแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อสรุปจากข้อมูลได้ 2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ขัดแย้ง แบ่งแยกสิ่งที่ตรงและไม่ตรงกับข้อมูลได้ อีกทั้งยังแยกแยะรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญได้ 3) การคิดวิเคราะห์หลักการ คือ ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาขวัญ ศรีธรรมชาติ (2563) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนธิดา เดชแพง (2562) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผ่าน Facebook ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล (ดำรงประชาสรรค์) พบว่า คะแนนผลสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ห้องเรียนกลับด้านผ่านแฟลชการ์ดร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิดสูงกว่ากลุ่มห้องเรียนแบบแฟลชการ์ดร่วมกับการบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากเหตุผลดังกล่าวสนับสนุนว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2. จากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องมาจากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านได้ศึกษาหาข้อมูลจากหัวข้อที่ครูให้จากสื่อวีดิทัศน์มาจากบ้านก่อนที่จะเข้าเรียนในชั่วโมงถัดไป ได้มีการตอบคำถามจากเนื้อหาที่ได้ไปศึกษาจากที่บ้าน ได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองทั้งรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม จากนั้นมีการนำเสนอเพื่อสรุปความรู้ความเข้าใจหน้าชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ ดังปรากฏในขั้นตอนการสอน ขั้นที่ 1 ขั้นการสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์ ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างความรู้อย่างมีความหมาย และขั้นที่ 3 ขั้นการสาธิตและประยุกต์ใช้ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ การแสวงหาความรู้ และเกิดทักษะการทำงานร่วมกัน ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ร่วมกันอภิปราย และแลกเปลี่ยนข้อมูลจนสามารถขยายความรู้ให้กว้างมากขึ้นเพื่อหาความสำคัญ ความสัมพันธ์ ความหมายและองค์ประกอบของข้อมูลได้ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2556) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะมีวิธีที่ตนให้ตัวเองก็ทำได้ และสามารถหยุดบันทึกช่วยทำความเข้าใจ อีกทั้งยังสามารถย้อนหลังกลับไปดูบางตอนใหม่ก็ได้ นักเรียนจึงสามารถเรียนวิชาหรือทฤษฎีจนเข้าใจ แต่หากยังไม่เข้าใจ แจ่มแจ้งก็ยังมีชั่วโมงเรียนในชั้นเรียนให้ทำแบบฝึกหัดโดยมีเพื่อนและครูคอยช่วยเหลือ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จันทรวงศ์ (2560) ซึ่งได้ศึกษาการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพาพร ดั่งไธดี (2561) ซึ่งได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากเหตุผลดังกล่าวสนับสนุนว่าผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือสูงกว่าการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ

3. จากการวิจัย พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านนั้น ได้ให้นักเรียนไปศึกษาข้อมูลจากที่บ้านมาก่อน พอมาที่โรงเรียนนักเรียนอภิปรายและตอบคำถามระหว่างนักเรียนด้วยกัน โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น จึงทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยนักเรียนมีระดับความพึงพอใจในด้านเนื้อหาทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เนื้อหาที่เรียนจัดลำดับเข้าใจง่ายไม่ยากจนเกินไป ด้านสื่อการเรียนรู้เพียงพอต่อการค้นคว้า มีความเหมาะสมของสื่อกับเนื้อหาและกิจกรรม และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนทำงานที่เป็นระบบแบบแผน และช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และด้านการประเมินผลมีการประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น ใช้กระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือ และผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจากรุวรรณ เทวกุล (2555) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา ต้องพยายามสร้างสิ่งที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนสนใจการเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชชุดา คัมภีร์เวช (2556) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธภา บุตรยะถาวร (2558) ซึ่งได้ศึกษาผลการสอนของวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยการเรียนออนไลน์กับวิธีการสอนแบบสืบเสาะ เรื่อง ระบบไหลเวียนเลือด พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยการเรียนออนไลน์ วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบไหลเวียนเลือด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของของ หิรัญปกรณ์ ปลื้มมะลิ่ง และ อัญชลี ทองเอน (2559) ซึ่งได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางและแบบห้องเรียนปกติ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากเหตุผลดังกล่าวสนับสนุนว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรนำการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ไปใช้ในการพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

2. ผู้สอนควรนำการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ในเนื้อหาเดียวกัน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหาเป็นฐาน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับระดับชั้นอื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเปรียบเทียบ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงระบบ และการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา จันทรช่วง. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2560.

จารุวรรณ เทวกุล. ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555.

ชบาพร พิมวัน. การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับสืบเสาะหาความรู้ (5E) ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมบัติของสารพันธุกรรมและมิวเทชันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2563.

พัชฎา บุตรยะถาวร. ผลการสอนของวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยการเรียนออนไลน์กับวิธีการสอนแบบสืบเสาะ เรื่อง ระบบไหลเวียนเลือด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.

พาขวัญ ศรีธรรมชาติ. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2563.

ยุพาพร ด่วงไธดี. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชชมงคลธัญบุรี, 2561.

วสันต์ ศรีหิรัญ. “ห้องเรียนกลับด้านกับการคิดวิเคราะห์,” บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 14, 65 (เมษายน-มิถุนายน 2560): 22-23.

วิจารณ์ พานิช. ครูเพื่อศิษย์ สร้างห้องเรียนกลับทาง. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรินตติ้งแมสโปรดักส์, 2556.

วิชชุดา คัมภีร์เวช. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการจัดการสถานศึกษาของ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2556.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวกิจกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ, 2560.

หิรัญปกรณ์ ปลื้มมะลั่ง และอัญชลี ทองเอม. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางและแบบ ห้องเรียนปกติ,” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 4, 3 (เมษายน-กรกฎาคม 2559): 945-958.

อนุธิดา เดชแพง. การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผ่าน Facebook ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล (ดำรงประชาสรรค์). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2562.

อนุบาลตระการพืชผล, โรงเรียน. ผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลตระการพืชผล (เอกสารอัดสำเนา). อุบลราชธานี: โรงเรียนอนุบาลตระการพืชผล, 2564.

Bloom, B. et al. *Taxonomy of educational objectives: Handbook I*. New York: David McKay, 1956.

Graham, B. *Student perceptions of the flipped classroom* (Unpublished master dissertation). Okanagan: The University of British Columbia, 2013.

Larsen, J. A. *Experiencing a flipped mathematics class the secondary mathematics education program faculty of education*. Singapore: McGraw-Hill, 2013.

การพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

Development of the Making-Merit Management System and the Donation Application of the Temple on the Phones Using the Android Operating System

สิทธิพงษ์ พรอุดมทรัพย์ สุนันทา ศรีม่วง วาสนา เสนาะ และรณกร รัตนธรรมมา
Sittiphong Pornudomthap, Sunanta Srimuang, Wasana Sanor, and Ronnagorn Rattanatamma

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Faculty of Science and Technology, Phranakhon Rajabhat University
E-mail: aucifer16@gmail.com

Received: April 26, 2022; Revised: June 7, 2022; Accepted: June 9, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบและพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ 2) ศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้ต่อรูปแบบการนำเสนอข้อมูลของระบบบริหารการทำบุญของวัดบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ตัวอย่าง คือ นักศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดม่วงพลอยวิริยาราม และพุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญที่วัดม่วงพลอยวิริยาราม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการออกแบบแอปพลิเคชันและเว็บไซต์สามารถทำได้ตามขอบเขตการวิจัยที่ได้กำหนดไว้
2. ผลการหาประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันประสิทธิภาพแอปพลิเคชัน Donatewat โดยรวมอยู่ในระดับดี และผลประเมินความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: แอปพลิเคชัน บริหารจัดการ บริจาคเงิน

Abstract

The objectives of the research were 1) to design and develop the making-merit management system and the donation application of the temple on the phones using the android operating system and 2) to study the satisfaction of the users towards the patterns proposed the data of the making-merit management system and the donation application of the temple on the phones using the android operating system. The samples were the students from Pariyatti Dhamma School, Wat Phong Ploy Viriyaram and the fellows coming to make merits at Wat Phong Ploy Viriyaram. The research instrument was a five-rating scale questionnaire. The statistics used in the research were mean and standard deviation.

The research findings were as follows.

1. The findings showed that the design of the application and the website could be done according to the scope of the research determined.
2. The findings showed that the efficiency of the donation application in the overall was at a good level and the satisfaction on using the website was at a high level.

Keywords: Application, Management Systems, Money Donation

บทนำ

วัดกับชุมชนเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมาช้านาน มีความสัมพันธ์กันหลาย ๆ ด้าน ทั้งเป็นสถานที่ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางศาสนา เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรม เป็นสถานศึกษา โรงพยาบาล สถาน สงเคราะห์เด็กและคนชราที่พักพิงของคนทั่วไป เรียกได้ว่า “สถานที่อเนกประสงค์” จากสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วัดซึ่งเคยเป็น บริบทหนึ่งของสังคมไทยในอดีต ได้รับการสนับสนุนปัจจัยจากพุทธศาสนิกชนน้อยกว่าในอดีต ในขณะที่รายจ่ายของวัดที่ยังเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์จากพระธีรภรณ์ ธีรญาโณ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดผ่องพลอยวิริยาราม (พระธีรภรณ์ ธีรญาโณ, 2564) ได้ให้ข้อมูล ดังนี้ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดผ่องพลอยวิริยารามซึ่งเป็นโรงเรียนสามเณรปัจจุบันมีสามเณรนักเรียน 230 รูป มีค่าใช้จ่ายทั้งด้านนิตยภัต (เงินเดือนครู) ค่าอาหารเพล ทั้งยังรวมถึงค่าเล่าเรียนของสามเณรที่ต้องเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ทางโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดผ่องพลอยวิริยารามจึงได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาของสามเณรขึ้น เพื่อเป็นการสนับสนุนในด้านการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดผ่องพลอยวิริยารามในการทำบุญที่วัดการเก็บข้อมูลอยู่ในรูปแบบเอกสาร ในแต่ละครั้งทางวัดต้องออกไปอุ้มโมนาบัตร และในปัจจุบันการออกไปอุ้มโมนาบัตรในแต่ละครั้งยังใช้การเขียนด้วยลายมือ มักประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักฐานการทำบุญเพราะใบอุ้มโมนาบัตรนี้สามารถไปใช้ในการลดหย่อนภาษีได้ ทั้งนี้พุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญสนับสนุนด้านการศึกษาเพื่อใช้สิทธิ์ลดหย่อนภาษี 2 เท่า จะต้องบริจาคผ่านระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) เท่านั้น จึงจะสามารถลดหย่อนได้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อพุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญสนับสนุนการศึกษาของสามเณร ทางวัดส่วนใหญ่จึงต้องการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เอกสารจากการเขียนด้วยมือมาเป็นการเก็บหลักฐานในระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ใช้สิทธิ์ลดหย่อนภาษี 2 เท่าได้ และให้ทางวัดสามารถจัดเก็บหลักฐานการทำบุญได้อย่างเป็นระบบ เพราะการจัดเก็บ

แบบเก่าเป็นแบบเขียนมือ บางครั้งอาจมีการสูญหายของหลักฐานต้นฉบับ หรือการสูญหายหลักฐานของทางผู้ทำบุญ ซึ่งทางโรงเรียนต้องทำการเขียนใบอนุโมทนาบัตรให้ใหม่

ในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือได้รับความนิยมอย่างมากผู้คนใช้งานแอปพลิเคชันหรือซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชันมากมาย แต่แอปพลิเคชันสนับสนุนการทำบุญกลับในปัจจุบันไม่มีเพื่อให้พุทธศาสนิกชนทำบุญได้สะดวกมากขึ้น

คณะผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือ โดยการพัฒนาบนเว็บไซต์ประกอบด้วย แสดงข้อมูลของผู้มาทำบุญในระบบทั้งหมด แสดงยอดเงินทั้งหมด สถิติของผู้มาทำบุญ เพิ่มข้อมูลส่วนตัวของผู้ต้องการทำบุญ เลือกประเภทการทำบุญ บันทึกข้อมูลการทำบุญ ชื่อ ประเภทการทำบุญ จำนวนเงิน พิมพ์ใบอนุโมทนาบัตรให้ผู้ทำบุญ ออกบัตรสมาชิกสำหรับผู้ทำบุญแบบรายเดือน โดยส่วนการพัฒนาแอปพลิเคชันประกอบด้วย สามารถอ่านข่าวสารการทำบุญ เลือกประเภทการทำบุญ ส่งข้อมูลการโอนเงิน ตรวจสอบข้อมูลการทำบุญ และประวัติการทำบุญของตัวเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้ต่อรูปแบบการนำเสนอข้อมูลของระบบบริหารการทำบุญของวัดบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

นักศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดผ่องพลอยวิทยาราม และพุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญที่วัดผ่องพลอยวิทยาราม

ตัวอย่าง

นักศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดผ่องพลอยวิทยาราม และพุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญที่วัดผ่องพลอยวิทยาราม จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ได้ใช้เครื่องมือใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ด้านฮาร์ดแวร์ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ และคอมพิวเตอร์เครื่องแม่ข่าย (server)
2. ด้านซอฟต์แวร์ โปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ HTML, PHP, Java MySQL Database SQLite database Dreamweaver CC และAndroid Studio
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่ได้พัฒนาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชัน Donatewat 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น จำนวน 22 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ Donatewat 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น จำนวน 22 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติตรวจสอบเนื้อหาของคำถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ และสารสนเทศศาสตร์ จำนวน 2 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องทางภาษาดังนี้

1. ผศ.วาสนา เสนาะ อาจารย์ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

2. ผศ.รณกร รัตนธรรมมา อาจารย์ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

3.4 นำคำตอบของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าเกิน .6 ขึ้นไป แต่อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ปรับแก้ประโยคที่ใช้ในข้อความให้เหมาะสมมีความชัดเจนสมบูรณ์ขึ้น

3.5 นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปทดลองใช้กับผู้ใช้งานที่จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .90

3.7 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามใน Google Form เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป
แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ แบบสอบถามเป็นการสอบถามข้อมูลความพึงพอใจ ภายหลังจากที่ได้ทดลองใช้แอปพลิเคชัน 1 เดือน โดยสร้างตามมาตรวัดของ (Likert, 1961)

ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

ในการพัฒนาระบบสารสนเทศได้ดำเนินการตามวัฏจักรการพัฒนาระบบ มีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดประชุมคณะทำงานของ ในการวิเคราะห์ระบบงาน และการรายงานผลการ พัฒนาระบบ เพื่อให้ระบบสารสนเทศทำงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน โดยการ จัดสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดทำต้นแบบ (Prototype)

2. การวิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชัน โดยเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานความต้องการจากผู้ใช้งาน และฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำต้นแบบจำลองโดยคณะผู้วิจัยเลือกใช้แผนภาพยูเอ็มแอล (Unified Modeling Language: UML) เป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์และออกแบบเชิงวัตถุ (Object Oriented Programming: OOP) โดยสร้างเป็นแบบจำลองยูสเคส (Use Case) เพื่อใช้แสดงการทำงานของผู้ใช้กับระบบ

3. การพัฒนาแอปพลิเคชัน ดังนี้
พัฒนาแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ที่สามารถรองรับอุปกรณ์สมาร์ตโฟน ส่วนต่อประสานโปรแกรมประยุกต์หรือ เอพีไอ (Application Program Interface : API) รุ่น 22 ขึ้นไป และพัฒนาระบบบริหารจัดการเว็บไซต์ด้วยภาษาพีเอชพี

4. การทดสอบและประเมินผลความพึงพอใจหลังจากพัฒนาแอปพลิเคชันเสร็จ คณะผู้วิจัยได้ทดสอบการทำงานที่อุปกรณ์จำลอง และทดสอบผ่านอุปกรณ์จริงเพื่อหาข้อผิดพลาดของแอปพลิเคชัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ได้พัฒนาแอปพลิเคชันเสร็จแล้ว ได้ทดสอบระบบ โดยได้รับข้อมูลจากนักศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดผ่องพลอยวิริยาราม และพุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญที่วัดผ่องพลอยวิริยาราม ดาวันโหลตมาติดตั้งแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนเพื่อใช้งาน และระบบบริหารผ่านเว็บไซต์ โดยคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ที่สมัครใจได้ทดลองใช้งานแอปพลิเคชัน เป็นระยะเวลา 1 เดือน จากนั้นได้ประเมินผลความพึงพอใจ โดยสร้างแบบสอบถามจำนวน 14 ข้อ ให้ตัวอย่างทำผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google Form) เพื่อวัดผลหลังการใช้งานโดยสร้างตามมาตรวัดของ Likert, 1961) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

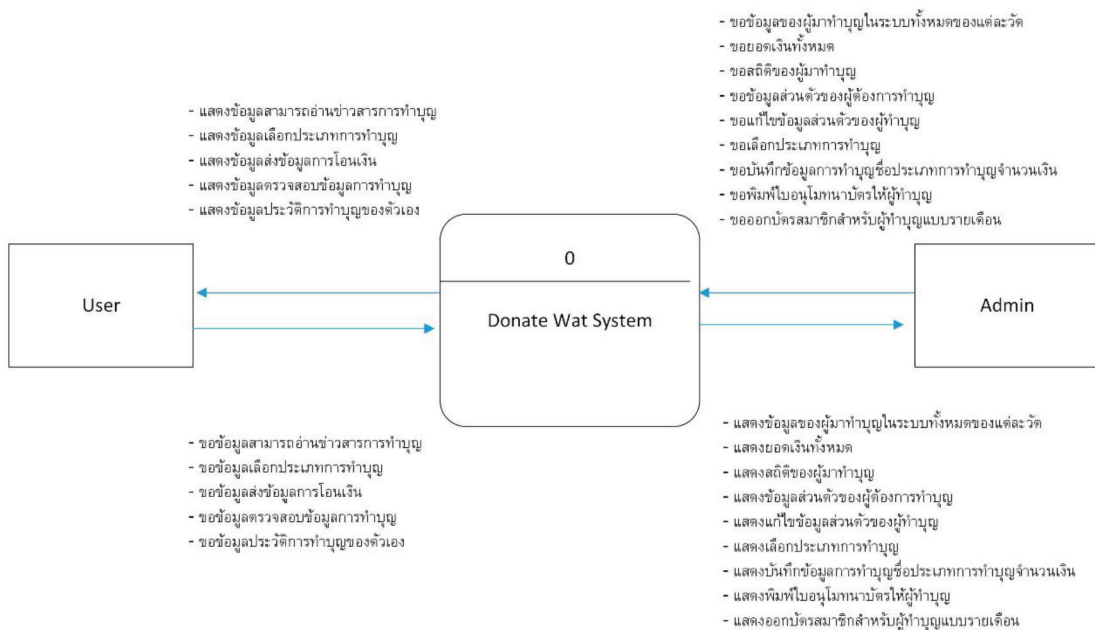
การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) อธิบายข้อมูลการประเมินความพึงพอใจในระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์จากผู้ใช้งานและมีการใช้งานแอปพลิเคชันที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้งนี้ ค่าที่บอกว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามแนวทางของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) คือ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

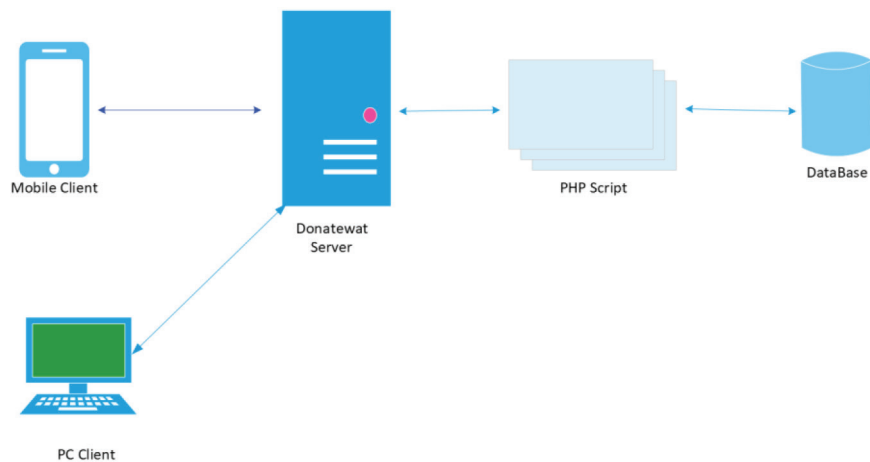
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เป็นการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ การวิเคราะห์และออกแบบระบบใหม่ได้จำลองการทำงานด้วยแผนภาพแสดงการไหลของข้อมูลของระบบ (Context Diagram) ดังภาพที่ 1 โดยประกอบด้วยผู้ใช้งาน 2 ประเภทคือ User และ Admin

ภาพที่ 1 Context Diagram ของระบบ Donate Wat System

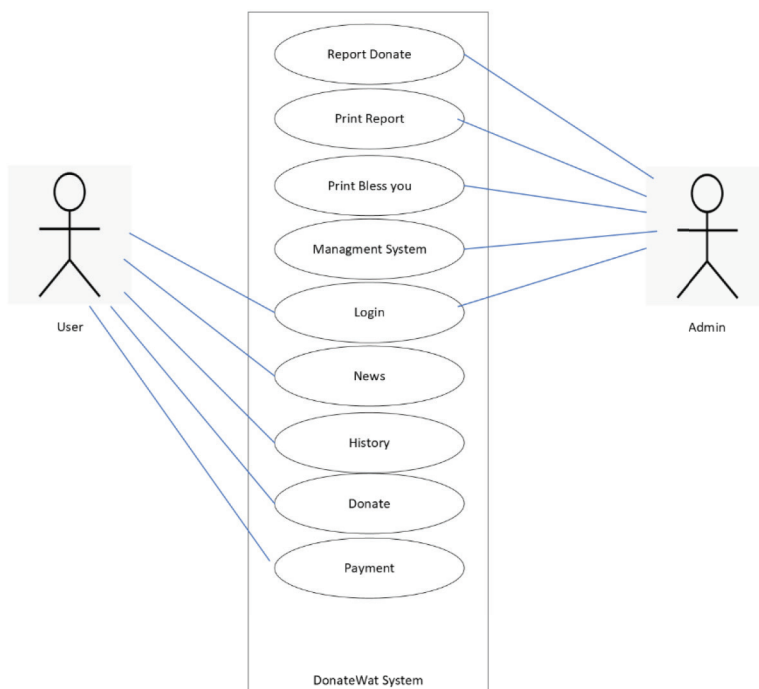
คณะผู้วิจัยได้ออกแบบสถาปัตยกรรมของระบบได้ออกแบบสถาปัตยกรรมของระบบ Donate Wat System ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สถาปัตยกรรมของระบบ

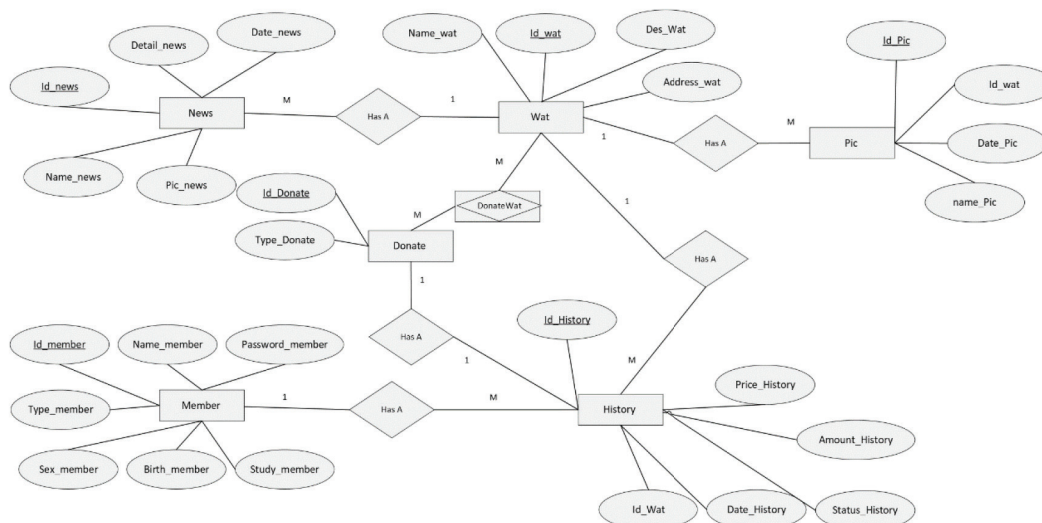
สถาปัตยกรรมของระบบ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ระบบ DonateWat System ประกอบด้วยแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ Donatewat สำหรับผู้ใช้งานทั่วไป และเว็บไซต์ Donatewat.com สำหรับผู้ดูแลระบบ
 2. แอปพลิเคชัน Donatewat ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลทั่วไปและบริจาคเงิน
 3. เว็บไซต์ Donatewat.com ผู้ใช้งานดูแลระบบ การจำลองการทำงานของระบบใช้แผนภาพยูสเคส
- ดังภาพที่ 3

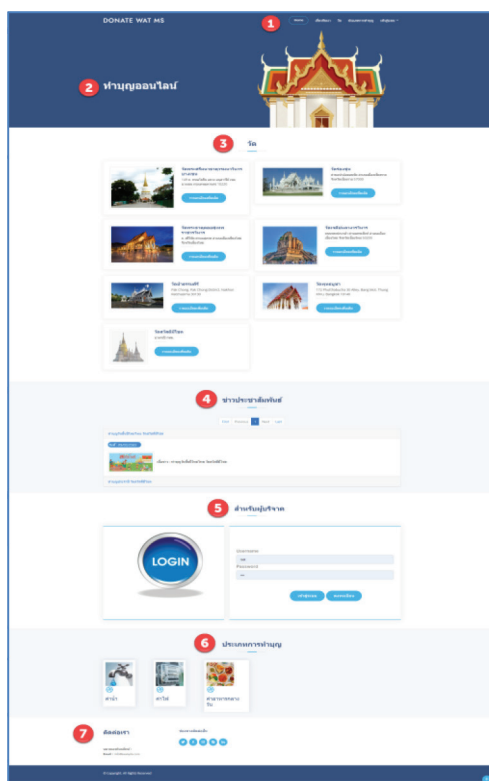
ภาพที่ 3 แผนภาพยูสเคสของระบบ Donatewat System

ฐานข้อมูลของระบบการพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือ
 ถัดมาคือระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ รายละเอียดดังภาพที่ 4 แผนภาพอีอาร์ของระบบ จำนวน 7 ตาราง ตาราง News
 เก็บข้อมูลข่าวในระบบ ตาราง Wat เก็บข้อมูลวัดในระบบ ตาราง Pic เก็บข้อมูลรูปภาพในระบบ ตาราง Member
 เก็บข้อมูลสมาชิกในระบบ ตาราง History เก็บข้อมูลประวัติการทำบุญของสมาชิกในระบบ

ภาพที่ 4 แผนภาพอีอาร์ ในระบบ

การใช้งานสำหรับผู้บริจาคเงินทำบุญให้แก่วัด มีขั้นตอนดังนี้ ผู้บริจาคไปที่เว็บไซต์ <https://donatewat.com/> เว็บไซต์จะมีเนื้อหาดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 หน้าจอเว็บไซต์ <https://donatewat.com/>

จากภาพที่ 5 เว็บไซต์จะมีรายละเอียดส่วนพื้นที่การใช้งานดังนี้

จะเป็นพื้นที่แสดงเมนูบาร์เชื่อมโยงไปยังส่วนต่าง ๆ ด้านล่างเว็บไซต์ ประกอบด้วย

- Home จะแสดงหน้าแรกของเว็บไซต์
- เกี่ยวกับเรา เชื่อมโยงไปยังส่วนแสดงข้อมูลผู้ดูแลเว็บไซต์
- วัด เชื่อมโยงไปยังส่วนแสดงข้อมูลวัดต่างๆที่เปิดรับบริจาค
- ประเภทการทำบุญ เชื่อมโยงไปยังส่วนแสดงประเภทรายการรับบริจาค
- เข้าสู่ระบบ เชื่อมโยงไปยังเว็บเพจเข้าสู่ระบบสำหรับผู้ดูแลระบบ

หลังจากพัฒนาเสร็จแล้ว ได้นำแอปพลิเคชันไปเผยแพร่ใน Google Play ชื่อ Donate wat ให้ผู้ใช้ดาวน์โหลดมาติดตั้งฟรีบนอุปกรณ์สมาร์ตโฟน

2. การศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้อยู่รูปแบบการนำเสนอข้อมูลของระบบบริหารการทำบุญของวัดบนเว็บไซต์ และแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้แอปพลิเคชันมีดังนี้

1. หลังจากที่ได้นำแอปพลิเคชันไปลงทะเบียนและอัปเดตขึ้นที่ Google Play แล้ว ได้ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมอญวิริยาราม และพุทธศาสนิกชน ดาวนโหลดมาติดตั้งแอปพลิเคชัน บนสมาร์ตโฟนเพื่อใช้งาน และระบบบริหารผ่านเว็บไซต์ โดยเลือกเก็บข้อมูลจากตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ที่สมัครใจได้ทดลองใช้งานแอปพลิเคชัน เป็นระยะเวลา 1 เดือน จากนั้นได้ประเมินผลความพึงพอใจ โดยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบ แล้วให้ตัวอย่างทำผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google Form) เพื่อวัดผลความพึงพอใจ

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบการใช้งาน แอปพลิเคชันสามารถทำได้ตามวัตถุประสงค์ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัดความพึงพอใจจากผู้ใช้งานจำนวน 20 คน ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชัน Donatewat

ประสิทธิภาพแอปพลิเคชัน “Donatewat”	$\bar{X}$	S	ผลการประเมิน
1. ด้านความถูกต้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานแอปพลิเคชัน “Donatewat” (Functional Requirement Test)	4.05	.83	พึงพอใจมาก
1.1 ความสามารถอ่านข่าวสารการทำบุญ	4	.97	พึงพอใจมาก
1.2 ความสามารถในการเลือกประเภทการทำบุญ	4.05	.82	พึงพอใจมาก
1.3 ความสามารถในการส่งข้อมูลการโอนเงิน	4.15	.87	พึงพอใจมาก
1.4 ความสามารถในการตรวจสอบข้อมูลการทำบุญ	4.05	.82	พึงพอใจมาก
1.5 ความสามารถในการประวัติการทำบุญของตัวเอง	4	.72	พึงพอใจมาก
2. ด้านการทำงานของแอปพลิเคชัน “Donatwat” (Functional Test)	3.97	.85	พึงพอใจมาก
2.1 ความง่ายต่อการใช้งานแอปพลิเคชัน “Donatwat”	4	.79	พึงพอใจมาก
2.2 ความน่าเชื่อถือของข้อมูล/ข่าวบนแอปพลิเคชัน “Donatwat”	3.9	.85	พึงพอใจมาก
2.3 ความรวดเร็วในการประมวลผล	3.8	1.05	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชัน Donatewat (ต่อ)

ประสิทธิภาพแอปพลิเคชัน “Donatewat”	$\bar{X}$	S	ผลการประเมิน
2.4 ความถูกต้องของผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลในระบบ	3.95	.82	พึงพอใจมาก
2.5 ความถูกต้องในการตรวจสอบข้อมูลการทำบุญ	4.1	.64	พึงพอใจมาก
2.6 ความครอบคลุมของระบบที่พัฒนากับระบบงานจริง	4.1	.96	พึงพอใจมาก
3. ด้านคุณลักษณะการออกแบบแอปพลิเคชัน “Donatewat” (Usability Test)	4.2	.75	พึงพอใจมาก
3.1 ความเหมาะสมในการเลือกใช้ชนิดและตัวอักษรบนจอภาพ	4.15	.74	พึงพอใจมาก
3.2 ความเหมาะสมในการเลือกใช้ขนาดตัวอักษรบนจอภาพ	4.05	.94	พึงพอใจมาก
3.3 ความเหมาะสมในการใช้สีของตัวอักษรและรูปภาพ	4.1	.71	พึงพอใจมาก
3.4 ความเหมาะสมในการใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพในการสื่อความหมาย	4.2	.76	พึงพอใจมาก
3.5 ความเป็นมาตรฐานเดียวกันในการออกแบบจอภาพ	4.4	.59	พึงพอใจมาก
3.6 ความเหมาะสมในการวางตำแหน่งของส่วนประกอบบนจอภาพ	4.25	.78	พึงพอใจมาก
3.7 ความเหมาะสมในการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้ใช้	4.25	.71	พึงพอใจมาก
4. ด้านความปลอดภัยของแอปพลิเคชัน “Donatewat” (Security Test)	4.01	.84	พึงพอใจมาก
4.1 แอปพลิเคชันมีหน้าจอขอสิทธิการเข้าถึงข้อมูลผู้ใช้	4	.85	พึงพอใจมาก
4.2 ที่หน้าติดตั้งแอปพลิเคชัน แสดงข้อมูลนโยบายความเป็นส่วนตัวให้ผู้ให้ผู้ใช้ทราบ	4.05	.88	พึงพอใจมาก
4.3 แอปพลิเคชันขอสิทธิเข้าถึงข้อมูลตำแหน่งผู้ใช้งาน	4.1	.78	พึงพอใจมาก
4.4 แอปพลิเคชันควบคุมตามสิทธิที่ได้รับอย่างถูกต้อง	3.9	.91	พึงพอใจมาก
โดยรวมทุกด้าน	4.35	1.95	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ใช้งานส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของแอปพลิเคชัน Donatewat โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้งานมีระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพแอปพลิเคชัน Donatewat จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะการออกแบบแอปพลิเคชัน (Usability Test) ด้านความถูกต้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน (Functional Requirement Test) ด้านความปลอดภัยของแอปพลิเคชัน (Security Test) (ค่าเฉลี่ย 4.01) และด้านการทำงานของแอปพลิเคชัน (Functional Test) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ใช้งานเว็บไซต์ Donatewat.com

ประสิทธิภาพเว็บไซต์ “Donatewat.com”	$\bar{X}$	S	ผลการประเมิน
1. ด้านความถูกต้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานเว็บไซต์ “Donatewat.com” (Functional Requirement Test)	4.44	1.00	พึงพอใจมาก
1.1 ความสามารถในการจัดการระบบ	4.24	.85	พึงพอใจมาก
1.2 ความสามารถในการข้อมูลของผู้มาทำบุญในระบบทั้งหมดของแต่ละวัด	4.29	.75	พึงพอใจมาก
1.3 ความสามารถในการสถิติของผู้มาทำบุญ เพิ่มข้อมูลส่วนตัวของผู้ต้องการทำบุญ แก้ไขข้อมูลส่วนตัวของผู้ทำบุญ	4.43	.50	พึงพอใจมาก
1.4 ความสามารถในการเลือกประเภทการทำบุญ บันทึกข้อมูลการทำบุญ ชื่อ ประเภทการทำบุญ จำนวนเงิน	4.38	.51	พึงพอใจมาก
1.5 ความสามารถในการพิมพ์ใบอนุโมทนาบัตรให้ผู้ทำบุญ ออกบัตรสมาชิกสำหรับผู้ทำบุญแบบรายเดือน	4.52	.60	พึงพอใจมากที่สุด
2. ด้านการทำงานของเว็บไซต์ “Donatewat.com” (Functional Test)	4.44	.65	พึงพอใจมาก
2.1 ความง่ายต่อการใช้งานเว็บไซต์ “Donatewat.com”	4.33	1.02	พึงพอใจมาก
2.2 ความน่าเชื่อถือของการแสดงผลข้อมูลบนเว็บไซต์ “Donatewat.com”	4.48	.87	พึงพอใจมาก
2.3 ความรวดเร็วในการประมวลผล	4.48	.70	พึงพอใจมาก
2.4 ความถูกต้องของผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลในระบบ	4.24	.60	พึงพอใจมาก
2.5 ความครอบคลุมของระบบที่พัฒนากับระบบงานจริง	4.19	.51	พึงพอใจมาก
3. ด้านคุณลักษณะการออกแบบเว็บไซต์ “Donatewat.com” (Usability Test)	4.54	.54	พึงพอใจมาก
3.1 ความเหมาะสมในการเลือกใช้ชนิดและตัวอักษรบนจอภาพ	4.52	.93	พึงพอใจมากที่สุด
3.2 ความเหมาะสมในการเลือกใช้ขนาดตัวอักษรบนจอภาพ	4.38	.74	พึงพอใจมาก
3.3 ความเหมาะสมในการใช้สีของตัวอักษรและรูปภาพ	4.52	.60	พึงพอใจมากที่สุด
3.4 ความเหมาะสมในการใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพในการสื่อความหมาย	4.48	.68	พึงพอใจมาก
3.5 ความเป็นมาตรฐานเดียวกันในการออกแบบจอภาพ	4.52	.68	พึงพอใจมากที่สุด
3.6 ความเหมาะสมในการวางตำแหน่งของส่วนประกอบบนจอภาพ	4.67	.58	พึงพอใจมากที่สุด
3.7 ความเหมาะสมในการปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับผู้ใช้	4.52	.75	พึงพอใจมากที่สุด
4. ด้านความปลอดภัยของเว็บไซต์ “Donatewat.com” (Security Test)	4.48	.59	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ใช้งานเว็บไซต์ Donatewat.com (ต่อ)

ประสิทธิภาพเว็บไซต์ “Donatewat.com”	$\bar{X}$	S	ผลการประเมิน
4.1 แอปพลิเคชันมีหน้าจอสื่อสิทธิการเข้าถึงข้อมูลผู้ใช้	4.24	1.00	พึงพอใจมาก
4.2 ที่หน้าติดตั้งแอปพลิเคชัน แสดงข้อมูลนโยบายความเป็นส่วนตัวให้ผู้ใช้ทราบ	4.48	.75	พึงพอใจมาก
4.3 แอปพลิเคชันขอสิทธิเปิดใช้กล้องถ่ายรูป	4.43	.60	พึงพอใจมาก
4.4 แอปพลิเคชันควบคุมตามสิทธิที่ได้รับอย่างถูกต้อง	4.38	.67	พึงพอใจมาก
โดยรวมทุกด้าน	4.48	.59	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า พบว่า ผู้ใช้งานส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจของเว็บไซต์ Donatewat โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้งานมีระดับความคิดเห็นความพึงพอใจเว็บไซต์ Donatwat จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะการออกแบบเว็บไซต์ (Usability Test) ความถูกต้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานเว็บไซต์ (Functional Requirement Test) ด้านการทำงานของเว็บไซต์ (Functional Test) และ รองลงมาด้านความปลอดภัยของเว็บไซต์ (Security Test) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาความต้องการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดม่วงพลอยวิริยาราม และพุทธศาสนิกชนเพื่อนำมาออกแบบ พัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน รวมถึงวัดความพึงพอใจจากผู้ใช้งาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. จากผลการพัฒนาระบบบริหารการทำบุญของวัดและแอปพลิเคชันบริจาคเงินบนโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สามารถใช้งานได้จริง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสร้างต้นแบบ ของ Kendall and Kendall (2003) ซึ่งระบุว่า มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดความต้องการ 2) การออกแบบต้นแบบ 3) นำต้นแบบไปใช้ และ 4) การปรับแต่งต้นแบบ จนกระทั่งผู้ใช้งานเกิดความพึงพอใจ แล้วจึงจะสามารถนำต้นแบบที่ได้ไปใช้งานได้จริง (Operational Prototype) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำตามกระบวนการดังกล่าวครบทั้ง 4 ขั้นตอน ทำให้ขั้นตอนการพัฒนาเป็นลำดับชัดเจนทำให้ได้ข้อมูลตรงตามงานที่มีในระบบ สอดคล้องกับงานของการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับศาสนสถาน ของ นัฐพงศ์ ส่งเนียม (2559) โดยพัฒนาระบบสำหรับการจัดการข้อมูลทั่วไปภายในวัดเก็บข้อมูลการทำบุญโดยสามารถทำงานได้จริงผู้ใช้งานมีความพึงพอใจ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบระบบให้ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล ออกแบบรายการทำบุญ ทำให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้สะดวกใช้งานง่ายผ่านอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับงานของ พงศ์กร จันทราช (2554) การพัฒนาระบบสารสนเทศวัด ในเขตพื้นที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ได้พัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นระบบสืบค้นข้อมูลของวัดหางดง ออกแบบสำหรับการจัดการรายการทำบุญบนรูปแบบอินเทอร์เน็ต

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจจากผู้ใช้งานของแอปพลิเคชัน Donatewat และเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ย 4.35 และ 4.48 ตามลำดับ อยู่ ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เพราะระบบมีช่องทางการใช้งานหลายช่องทางผู้ใช้งานสะดวกแก่การใช้งาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ปิยธิดา ศรีพล (2564) เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในธุรกิจส่งอาหารเดลิเวอรี่ในจังหวัดขอนแก่น ผลความพึงพอใจด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก (3.69) และ สอดคล้องกับชาญยุทธ อุบายโกศล และกาญจน์ชัย พานิชเจริญ (2557) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาแอปพลิเคชันช่วยนำทางเพื่อผู้พิการทางสายตาดบน โทรศัพท์เคลื่อนที่ พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของระบบต้องมีความรวดเร็วและความแม่นยำ ซึ่งมีความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพัฒนาแอปพลิเคชันเพิ่มเติม ให้รองรับระบบปฏิบัติการไอโอเอส
2. ควรพัฒนาแอปพลิเคชันให้รองรับภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น เพื่อผู้ใช้ชาวต่างชาติสามารถใช้งานได้ ทำให้ได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ประจำปีงบประมาณ 2564 คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันวิจัยและพัฒนา ที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัย

ขอขอบคุณ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดม่วงพลอยวิริยาราม และพุทธศาสนิกชน ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแอปพลิเคชันเป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้ในทุกด้าน จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

ชาญยุทธ อุปายโกศล และกาญจน์วัชร พานิชเจริญ. การศึกษาและพัฒนาแอปพลิเคชันช่วยนำทางเพื่อผู้พิการทางสายตาบนโทรศัพท์เคลื่อนที่. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2557.

นัฐพงศ์ ส่งเนียม. การพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับศาสนสถาน; Development of Religion's Information. (Online) 2559 (อ้างเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564). จาก https://li01.tci-thaijo.org/index.php/PRRJ_Scitech/article/view/49152

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2553.

ปิยธิดา ศรีพล. การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในธุรกิจสั่งอาหารเดลิเวอรี่ในจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2564.

พงศ์กร จันทราช. การพัฒนาระบบสารสนเทศวัด ในเขตพื้นที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (Online) 2554 (อ้างเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564). จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/article/view/24872>

พระธีรภรณ์ ธีรญาโณ. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดม่วงพลอยวิริยาราม (สัมภาษณ์). รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 27 มีนาคม 2564.

Kendall, Kenneth E. and Julie E. Kendall. *Systems Analysis and Design*. New Jersey: Prentice Hall, 2003.

Likert, Rensis A. *New Pattern of Management*. New York: McGraw-Hill Book Company Inc, 1961.

การพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้
ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา
Development of a Supervision Model to Enhance Competencies in Creating
Learning Management Innovation Based on the Concepts of the Professional
Learning Community for the Secondary School Teachers

ธนา ฐศวีวรรณ
Thana Thusriwan

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
The Secondary Education Service Area Office Ubon Ratchathani Amnat Charoen
E-mail: tana@esdc.go.th

Received: May 12, 2022; Revised: June 30, 2022; Accepted: June 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา 2) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตน่านาบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 6 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง และนักเรียนของครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 180 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน แบบบันทึก Journal Writing สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1 หลักการของรูปแบบ 1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 1.3 กระบวนการนิเทศ 1.4 เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินรูปแบบการนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลของการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า

2.1 หลังการใช้รูปแบบการนิเทศ ครูมีสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ทุกคน

2.2 แบบประเมินเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินเครื่องมือสมรรถนะการคิดขั้นสูงของครูผู้รับการนิเทศอยู่ในระดับดี

2.3 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสมรรถนะด้านการคิดขั้นสูง หลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ทุกคน

2.4 ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศ สมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน
สมรรถนะด้านการคิดขั้นสูง

Abstract

The objectives of the research were 1) to develop a supervision model to enhance competencies in creating learning management innovation based on the concepts of the professional learning community for the secondary school teachers and 2) to study the results of the use of the supervision model to enhance the competencies in creating learning management innovation based on the concepts of the professional learning community for the secondary school teachers. The samples were 6 teachers in Cluster Campus School in Nam Na Boon under the Secondary Education Office Service Area, Ubon Ratchathani and Amnat Charoen, selected by purposive sampling and 180 students, randomized by cluster sampling, studying with the supervised teachers. The research instruments were a questionnaire, an interview form, an observation form, an evaluation form, and journal writing records. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The research findings were as follows.

1. The supervision model to enhance the competencies in creating learning management innovation based on the concepts of the professional learning community for the secondary school teachers consisted of four components: 1.1 the principles of the model, 1.2 the objectives of the model, 1.3 the supervision processes, and 1.4 the conditions for success. The findings of the supervision model evaluation done by the experts showed that the supervision model was appropriate in the overall at the highest level.

2. The findings of the use of the supervision model were as follows.

2.1 After using the supervision model, all of the teachers had the competencies in creating learning management innovation higher than that before using it.

2.2 The evaluation forms for evaluating the instruments for the leaning achievement and the higher order thinking competencies for the supervised teachers were at a good level.

2.3 The students had the mean score of the leaning achievement after using the supervision model higher than that before using the supervision model to enhance the competencies in creating learning management innovation with the statistical significance at the level of .05. All of the students also had the mean score of the higher order thinking competencies after using the supervision model higher than that before using the supervision model to enhance the competencies in creating learning management innovation.

2.4 The satisfaction of the supervised teachers towards the supervision model to enhance the competencies in creating learning management innovation was at the highest level.

keywords: a Supervision Model, Competency in Creating Learning Management innovation, Lesson Study, Higher Order Thinking Competencies

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่เน้นนวัตกรรม มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 ที่กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่สำคัญในด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคตโดยเฉพาะการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพสามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาและการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทและเศรษฐกิจของสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายของผู้เรียนในยุค Digital Disruption การเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้จากการรับความรู้จากครูเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ สร้างความรู้จากประสบการณ์การจัดการเรียนรู้จึงต้องเปลี่ยนกระบวนการคิดใหม่ และเป้าหมายแบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพแบบใหม่ การศึกษาที่เน้นเฉพาะเนื้อหาและการเรียนแบบแยกส่วนจึงควรได้รับการทบทวนใหม่ (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ, 2562)

ปัญหาการจัดการศึกษาของไทยคือ ครูส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนแบบท่องจำและฝึกฝนทักษะสำเร็จรูปไปเพื่อใช้สอบแบบเก่า (วิทยากร เชียงกูล, 2559) ยังคงยึดติดกับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่ครูใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางในการสอน ขาดสมรรถนะการสร้างและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบปกติได้ ต้องใช้การสอนที่หลากหลายรูปแบบโดยการนำสื่อและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในลักษณะแบบออนไลน์ ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและพัฒนาสมรรถนะของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ การส่งเสริมและพัฒนาครูที่ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ สมรรถนะการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน ด้วยเหตุนี้การพัฒนานวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้ครูมีความรู้ มีทักษะการจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักประดิษฐ์ เป็นนวัตกรรม (สุวิมล ว่องวานิช, อรุณา เจริญสุข และอัจฉรา ประเสริฐสิน, 2554)

การนิเทศเป็นกระบวนการพัฒนาครู ส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการแนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การนิเทศการชี้แนะแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นความร่วมมือกันของเพื่อนร่วมงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน สังเกตการสอนกันและกัน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา การนิเทศแนวใหม่เป็นการใช้เทคนิค วิธีการนิเทศที่หลากหลายและ ผู้นิเทศเป็นผู้ชี้แนะ มีการใช้สื่อนวัตกรรมการนิเทศและกระบวนการวิจัยในการนิเทศยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน และการนิเทศแบบผสมผสานเป็นการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยวิธีการเรียนรู้แบบพบหน้าและแบบออนไลน์ผสมผสานสื่อเทคโนโลยีกับการเรียนรู้แบบดั้งเดิมกับแบบเผชิญหน้าและระหว่างการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานนิเทศ โดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ซึ่งเป็นการรวมตัวกันระหว่างผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ ผู้บริหาร นักวิชาการศึกษา ด้วยกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การสอนในชั้นเรียนเป็นการทบทวนพฤติกรรมการสอนของครูผู้รับการนิเทศ โดยผู้นิเทศจะเป็นผู้สนับสนุนและสร้างบรรทัดฐาน

ของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Hord, 2003) โดยการศึกษาผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาครูโดยให้ครูดำเนินงานพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงและการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากการนิเทศยกระดับคุณภาพการศึกษาครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตน่านบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ พบว่า ครูมีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย และขาดสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีสมรรถนะการคิดขั้นสูง และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ส่งผลให้การนิเทศภายนอกไม่สามารถส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ ส่วนการนิเทศภายในของโรงเรียนยังขาดการดำเนินการอย่างเป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่มีรูปแบบการนิเทศที่ชัดเจนเพื่อใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับครู ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ จึงศึกษาและพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ 2.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ 2.2 ผลการประเมินเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเครื่องมือวัดสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียน 2.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ 2.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยยึดกรอบแนวคิดสู่การวิจัย ประกอบด้วย 1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ 2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ประกอบด้วย 2.1 แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 2.2 แนวคิดการนิเทศ ได้แก่ การนิเทศการชี้แนะแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศแนวใหม่ และการนิเทศแบบผสมผสาน 3. แนวคิดการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ 4. แนวคิดสมรรถนะการคิดขั้นสูง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และสภาพการส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชน

การเรียนรู้ทางวิชาชีพ การนิเทศ สมรรถนะการคิดขั้นสูงและสภาพการส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตน้ำนาบุญ จำนวน 263 คน และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตน้ำนาบุญ จำนวน 6 คน วิธีการดำเนินการโดย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การนิเทศและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้
2. การสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
3. การสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครู โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่าดัชนี (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด การพัฒนารูปแบบการนิเทศและตรวจสอบเครื่องมือประกอบ เป็นการนำผลการศึกษจากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบดำเนินการโดย

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศ
- 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการนิเทศและยืนยันร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศ เป็นขั้นตอนในการนำรูปแบบไปใช้กับตัวอย่าง ดำเนินการโดย

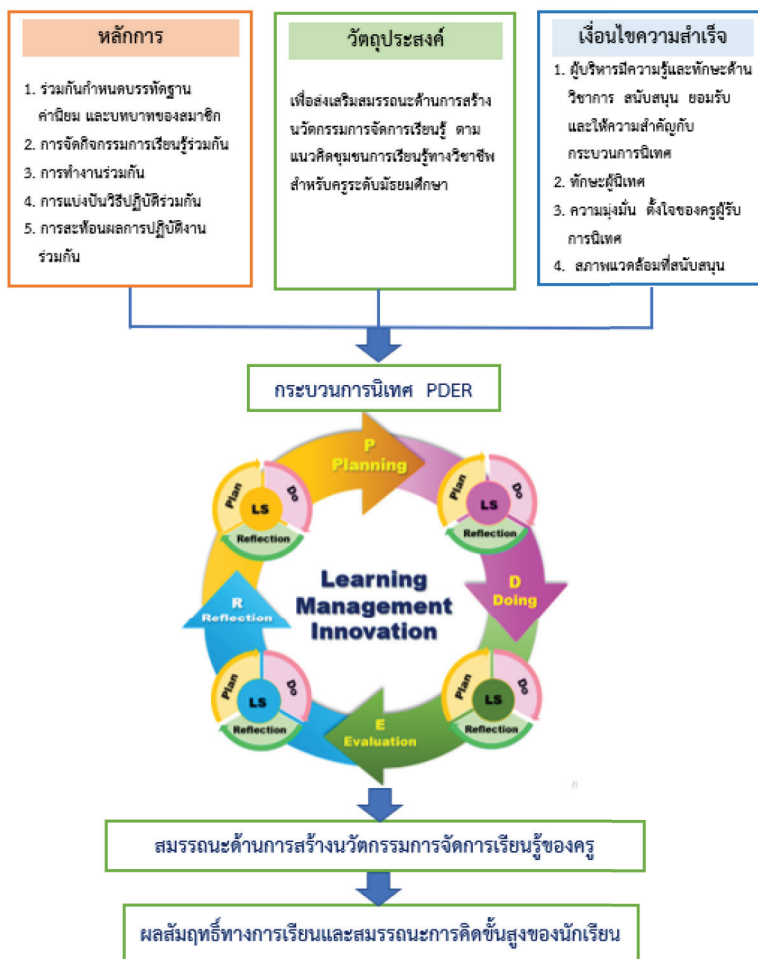
1. ประเมินสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ของครูผู้รับการนิเทศก่อนและหลังการใช้รูปแบบ
2. ประเมินเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเครื่องมือสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียน
3. ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินสมรรถนะการคิดขั้นสูง ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ
4. ประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ

ตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตน้ำนาบุญ จำนวน 6 คนและนักเรียน จำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกต แบบประเมิน แบบบันทึก Journal Writing สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1 หลักการของรูปแบบ 1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 1.3 กระบวนการนิเทศ PDER มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1.3.1 ขั้นการวางแผนการนิเทศ (Planning) 1.3.2 ขั้นปฏิบัติการนิเทศ (Doing) 1.3.3 ขั้นการประเมินผล (Evaluation) 1.3.4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) และ 1.4 เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินรูปแบบการนิเทศ พบว่ารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายด้านทุกด้าน ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.38 ถึง 4.75 อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด เมื่อรวมทุกรายการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด

รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา

ภาพที่ 1 รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ของครูผู้รับการนิเทศ ทั้ง 6 คน พบว่า หลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ทุกคน

2.2 ผลการประเมินเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเครื่องมือสมรรถนะการคิดขั้นสูงนักเรียน ของครูผู้รับการนิเทศทั้ง 6 คน พบว่า เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะการคิดขั้นสูงนักเรียน อยู่ในระดับปฏิบัติดีทุกคน

2.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสมรรถนะการคิดขั้นสูงนักเรียนนักเรียน ของครูผู้รับการนิเทศทั้ง 6 คน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ คะแนน

เฉลี่ยเท่ากับ 15.83 สูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.74 ทุกคน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการคิดขั้นสูงนักเรียนของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า หลังการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ทุกคน

2.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ทั้ง 6 คน พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา จากการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบจากนักวิชาการนำมาสังเคราะห์กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย สอดคล้องกับ ธนา ชุติวรรณ (2562) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา โดยรูปแบบมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการชี้แนะและปัจจัยความสำเร็จ ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ อธิศ ไชยศิริธร (2562) ได้ศึกษาวิจัย รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศ มี 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสะท้อนผล การปรับปรุงประเมินผล และการสรุปรายงานผล และผลการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสมผลเชิงทฤษฎีและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ของครูผู้รับการนิเทศทั้ง 6 คน พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษาสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ทุกคน จากการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้สามารถนำมาใช้กำหนดเชิงนโยบายด้านการบริหารได้โดยเฉพาะงานวิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ วีระศักดิ์ พลมณี (2562) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด และนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นอยู่ในคุณภาพระดับดี และงานวิจัย ศิริประภา พุทธิกุล (2557) ผลการวิจัย พบว่ากระบวนการนิเทศช่วยพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตเมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการนิเทศสูงขึ้นทุกคน และงานวิจัย วชิรา เครือคำอ้าย (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดหลังใช้รูปแบบการนิเทศสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศ

2.2 ผลการประเมินเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะการคิดขั้นสูงนักเรียน ของครูผู้รับการนิเทศทั้ง 6 คน พบว่าเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะการคิดขั้นสูงนักเรียน อยู่ในระดับปฏิบัติดีทุกคน

2.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนของครูผู้รับการนิเทศทั้ง 6 คน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ทุกคน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการคิดขั้นสูงนักเรียนของครูผู้รับการนิเทศ พบว่าหลังการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ทุกคน เนื่องจากกระบวนการนิเทศ PDER เน้นการมีส่วนร่วม การใช้เทคนิคการสังเกตการสอน การใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน การประเมินผลตามสภาพจริงและร่วมกันสะท้อนผลภายหลังการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นที่ผลการเรียนรู้และสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน สอดคล้องกับ วชิรา เครือคำอ้าย (2552) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกคน และนักเรียนมีสมรรถนะการคิดขั้นสูงหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 อยู่ในระดับมาก สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.47 อยู่ในระดับน้อยทุกคน

2.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ทั้ง 6 คน พบว่าภายหลังการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จากการสะท้อนผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ สอดคล้องกันโดยเฉพาะด้านกระบวนการนิเทศที่นำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการนิเทศส่งผลให้การนิเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ โดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน โดยผลการศึกษาความคิดเห็นของครู มีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และศิริประภา พงุทธิกุล (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนากระบวนการนิเทศตามแนวการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผลการวิจัย พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกระบวนการฯ ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ขึ้นการวางแผนการนิเทศ (Planning การอบรมให้ความรู้ครูผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ควรมีการอบรมเชิงลึก ไม่ใช่แค่เทคนิคหรือวิธีการเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะเกี่ยวกับการวิจัยในการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ และขั้นสะท้อนผล (Reflect) ในการสะท้อนคิดและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ควรนำกลับข้อมูลที่ร่วมกันสะท้อนเชื่อมโยงกับประเด็นในการพัฒนาในขั้นการดำเนินการนิเทศ (Doing) อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาบทเรียน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Event) ภายหลังการเยี่ยมชมชั้นเรียน ของสมาชิก PLC ในระดับเครือข่าย ควรมีการสร้างความรู้เข้าใจขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมสะท้อนผลแบบออนไลน์ เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับการตั้งสมมุติฐาน (Assumption) ของกิจกรรม PLC ในกิจกรรมการเรียนรู้ว่าทำไมถึงมีสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยการพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับครูในระดับอื่น ๆ

2. ควรมีการทำวิจัยการพัฒนาแบบการนิเทศในการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการสร้างนวัตกรรมทางด้าน

หลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น สมรรถนะด้านการจัดการตนเอง ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้โดยรับการอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและอำนวยความสะดวกจากผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตน้ำนาบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ รองศาสตราจารย์ ดร.กชกร จิปัตติ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ให้คำแนะนำ ความคิดเห็น ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้งานวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ผู้เชี่ยวชาญ และทุกท่านที่เกี่ยวข้องที่เอื้อเฟื้อข้อมูลและเสียสละเวลา ให้งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี มา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. “หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum) กับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน,” *วิชาการ*. 22, 1 (มกราคม-มีนาคม 2562): 22-30.
- ธนา ฤๅชวีวรรณ. *การพัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา*. ปรินญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562.
- วชิรา เครือคำอ้าย. *การพัฒนารูปแบบการนิเทศน์ศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา*. ปรินญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.
- วิทยากร เชียงกุล. *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทย ให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์, 2559.
- วีระศักดิ์ พลมณี. *การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปรินญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2562.
- ศิริประภา พุทธิกุล. “การวิจัยและพัฒนากระบวนการนิเทศตามแนวการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย,” *การศึกษาและพัฒนาสังคม*. 10, 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2557): 245-260.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2559.
- สุวิมล สพฤกษ์ศรี. “ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา,” *วิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University*. 12, 5 (กันยายน-ตุลาคม 2561): 1218-1232.

สุวิมล ว่องวานิช, อรุณา เจริญสุข และอัจศรา ประเสริฐสิน. “การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา” (ออนไลน์) 2554 (สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2563). จาก <http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/paper/80c59b2605b-538b8ae9c06bd5f4c6d94.pdf>

อติศ ไชยศิรินทร. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษา. ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562.

Hord, S.M. *Professional Learning Communities : Communities of Continuous Inquiry and Improvement*, 2003.

**การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร
ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**
**Development of Learning Management in the Biology Course on Ecosystems and
Population Based on the Constructivism Theory for the 12th grade Students**

ไพรินทร์ นามวงศ์
Pairin Namwong

ร.ร.หนองฉางวิทยา ต.ตู๋ อ.กันทรารมย์ จ.ศรีสะเกษ 33130
Nongthomwittaya School Doo Sub-district, Kantrarom District, Sisaket, 33130
E-mail: pairin.namwong@gmail.com

Received: May 10, 2022; Revised: July 5, 2022; Accepted: July 6, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมก่อนเรียนและหลังเรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนหนองฉางวิทยา จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร และ 4) แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาชีววิทยา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.79/82.81
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้อตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลการคิดวิเคราะห์วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้อตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.27$)

คำสำคัญ: แนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้

Abstract

The objectives of the research were 1) to develop learning management in the biology course on Ecosystems and Population based on the constructivism theory for the 12th grade students, 2) to compare the learning achievement of the 12th grade students studying the biology course on Ecosystems and Population, 3) to compare the analytical thinking ability in the biology course on Ecosystems and Population of the 12th grade students learning by using learning management based on the constructivism theory before and after learning, and 4) to study the satisfaction of the 12th grade students learning by using learning management based on the constructivism theory in the biology course on Ecosystems and Population. The target group consisted of 32 students studying in the 12th grade in the second semester in the academic year of 2020 at Nong Thom Witthaya School. The research instruments were 1) 7 learning management plans based on the constructivism theory, 2) a learning achievement test with the values of the test for analytical thinking ability in the biology course on Ecosystems and Population, and 4) a questionnaire asking for the students' satisfaction towards learning the biology course. The statistics used in the research were percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows.

1. The efficiency of the learning management of the biology course on Ecosystems and Population based on the constructivism theory for the 12th grade students was 83.79/82.81.
2. The learning achievement of the biology course on Ecosystems and Population of the 12th grade students based on the constructivism theory after learning was higher than that before learning.
3. The findings showed that the analytical thinking of the biology course on Ecosystems and Population of the 12th grade students after learning was higher than that before learning.
4. The satisfaction of the 12th grade students towards learning the biology course on Ecosystems and Population based on the constructivism theory was at the highest level. ($\mu=4.51$, $\sigma=0.27$)

Keywords: Constructivism Concepts, Analytical Thinking Ability, Learning Management Development

บทนำ

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วยให้เกิดการพัฒนาคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ อย่างมากมายและไม่หยุดยั้ง ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ ตลอดจนมีความสามารถในการคิด แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้วิทยาศาสตร์ยังถือว่าเป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge based society) ซึ่งการพัฒนาคนยุคใหม่ให้รู้วิทยาศาสตร์นั้นจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความคิด มีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น จนสามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

ที่ผ่านมาที่ผ่านมาการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2560-2562 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ร้อยละ 32.63 24.24 และ 24.23 ตามลำดับ ส่วนผลคะแนนเฉลี่ยระดับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 25.91 27.24 และ 26.29 ตามลำดับ นอกจากนี้คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนหนองฉางวิทยาร้อยละ 32.63 24.24 และ 24.23 ตามลำดับ ผู้วิจัยทำการสอนในรายวิชาชีววิทยา ซึ่งจัดเป็นสาระพื้นฐานและเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตบางระดับเป็นเรื่องยาก ซับซ้อน และจินตนาการได้ยากเนื่องจากเป็นนามธรรม นักเรียนส่วนใหญ่จึงไม่สามารถวิเคราะห์ ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการของเรื่องที่เรียนได้อย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไปจากเดิม ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอน (Teacher) มาเป็นครูฝึก (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Learning Facilitator) โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความต้องการของความรู้ความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด สามารถสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ไม่เน้นที่จดจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) ให้ความสำคัญกับกระบวนการและวิธีการของบุคคลในการสร้างความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ รวมทั้งโครงสร้างทางปัญญาและความเชื่อที่ใช้ในการแปลความหมายเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องจัดกระทำกับข้อมูล นอกจากกระบวนการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในสมองแล้วยังเป็นกระบวนการทางสังคมไปพร้อมกัน ตามทฤษฎีนี้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ (Process of Knowledge Construction) เป้าหมายของการสอนจะเปลี่ยนจากการถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้ที่แน่นอนตายตัว ไปสู่การสาธิตกระบวนการแปลและสร้างความหมายที่หลากหลาย ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยการให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทจริง บทบาทของครูจะเป็นผู้ให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้มีลักษณะที่ยืดหยุ่นกันไปในแต่ละบุคคล การประเมินควรใช้วิธีการที่หลากหลาย การวัดผลจะต้องใช้กิจกรรมหรืองานในบริบทจริง ซึ่งในกรณีนี้จำเป็นต้องจำลองของจริงมา ก็สามารถทำได้ แต่เกณฑ์ที่ใช้ควรเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในโลกความจริงได้ (เกียร์ดิกต์ จันทรหอม, 2554)

ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะเด่นสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายประการ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ร่วมมือกันทำงาน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) มาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนหนองถ่มวิทยา จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 32 คน

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมวิชาชีววิทยาเรื่องระบบนิเวศและประชากร
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมระยะเวลา 18 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินและตรวจพิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ คณะเฉลี่ยโดยรวมของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 4.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.22
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20–0.80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.845 โดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (Mehren and Lehmann, 1984)
3. แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ จำนวน 30 ข้อ มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20–0.80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.939 โดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (Mehren and Lehmann, 1984)
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่องระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert scale) จำนวน 17 ข้อ มีความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach (ยุทธร ไกยวรรณ, 2553) มีค่าเท่ากับ 0.821

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการ เตรียมสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. ขั้นตอนการ

2.1 ชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ทดสอบ การเรียนรู้ก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 50 นาที

2.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 50 นาที

2.3 ดำเนินการสอนตามการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ใช้เวลาในการวิจัย 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 9 สัปดาห์ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3, 4 และ 7 ใช้เวลาแผนละ 2 ชั่วโมง ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1, 2, 5 และ 6 ใช้เวลาแผนละ 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง และมีการทดสอบย่อยหลังเรียน เมื่อจบแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนตามการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 7 แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมอีกครั้งเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาการของนักเรียน

5. ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คะแนน	μ	σ	ร้อยละ
คะแนนที่ได้จากการทดสอบย่อยตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้	58.66	1.02	83.79
คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	33.13	1.72	82.81
ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม เท่ากับ 83.79/82.81			

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนที่ได้จากการทดสอบย่อย ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม มีคะแนนเฉลี่ยรวม 58.66 คิดเป็นร้อยละ 83.79 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02 และคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.13 คิดเป็นร้อยละ 82.81 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.72 ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.79/82.81

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์	N	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนเรียน	32	40	24.59	1.74
หลังเรียน	32	40	33.13	1.72

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.59 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.13 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจะสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.33

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 3 คะแนนการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การคิดวิเคราะห์	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		μ	σ	μ	σ
วิเคราะห์ความสำคัญ	10	3.72	1.20	7.22	.94
วิเคราะห์ความสัมพันธ์	10	2.91	1.09	7.00	1.02
วิเคราะห์หลักการ	10	3.44	1.37	6.81	1.09
รวม	30	10.06	1.79	21.03	1.77

จากตารางที่ 3 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์แต่ละด้าน ได้แก่ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ โดยก่อนเรียนนักเรียนมีการคิดวิเคราะห์แบบวิเคราะห์ความสำคัญสูงสุด ($\mu=3.72$, $\sigma=1.20$) วิเคราะห์หลักการ ($\mu=3.44$, $\sigma=1.37$) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ($\mu=2.91$, $\sigma=1.09$) ตามลำดับ และหลังเรียนนักเรียนมีการคิดวิเคราะห์แบบวิเคราะห์ความสำคัญสูงสุด ($\mu=7.22$, $\sigma=0.94$) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ($\mu=7.00$, $\sigma=1.02$) และวิเคราะห์หลักการ ($\mu=6.81$, $\sigma=1.09$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่าการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนเรื่อง ระบบนิเวศและประชากร ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) สูงกว่าก่อนเรียนทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์ความสำคัญสูงสุด รองลงมาคือวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการคิดวิเคราะห์	N	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนเรียน	32	30	10.06	1.79
หลังเรียน	32	30	21.03	1.77

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม มีคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.06 และคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์หลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.03 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบผลการคิดวิเคราะห์หลังเรียน จะสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.77

ตอนที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม

ข้อ	รายการประเมิน	μ	σ	ความหมาย
1	เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.41	.76	มาก
2	ปริมาณเนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	4.34	.21	มาก
3	เนื้อหาสอดคล้องกับผลการเรียนรู้	4.56	.72	มากที่สุด
4	เนื้อหาแต่ละบทเรียน มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	4.47	.72	มาก
5	เนื้อหาแต่ละชุดสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.63	.61	มากที่สุด
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดึงดูดความสนใจมีความน่าสนใจ	4.53	.62	มากที่สุด
7	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ	4.56	.67	มากที่สุด
8	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.50	.67	มาก
9	กิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน	4.47	.67	มาก
10	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา	4.69	.12	มากที่สุด
11	สื่อมีรูปแบบน่าสนใจ สื่อความหมายได้ดี	4.38	.98	มาก
12	สื่อภาพ ข้อความที่นำเสนอมีความชัดเจนอ่านง่าย	4.53	.24	มากที่สุด
13	ครูใช้วิธีประเมินผลที่เหมาะสม	4.56	.25	มากที่สุด
14	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน	4.53	.25	มากที่สุด
15	ครูใช้หลักเกณฑ์การประเมินที่เป็นธรรม	4.50	.24	มาก
16	การประเมินผลมีความเที่ยงตรง แม่นยำ	4.47	.21	มาก
17	การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้	4.47	.17	มาก
ค่าเฉลี่ย		4.51	.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu=4.51, \sigma=.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ข้อสื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\mu=4.69, \sigma=.12$) รองลงมา คือข้อเนื้อหาแต่ละชุดสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\mu=4.63, \sigma=.61$) สำหรับข้อที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุด คือข้อ ปริมาณ เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลา มีความพึงพอใจระดับมาก ($\mu=4.34, \sigma=.21$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.79/82.81 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลการคิดวิเคราะห์วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51, \sigma=.27$)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.79/82.81 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้โดยตนเอง โดยกระบวนการเรียนรู้ทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาระหว่างประสบการณ์เดิมที่ผู้เรียนมีความเข้าใจอยู่แล้วกับประสบการณ์ใหม่ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการศึกษาค้นคว้าเพื่อปรับความขัดแย้งทางปัญญาที่เกิดขึ้นให้อยู่ในภาวะสมดุลอีกครั้งซึ่งถือว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยพบว่านักเรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่ต้องกระตุ้นให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และสืบเสาะหาความรู้เพื่อมาเป็นคำตอบให้กับความสงสัยที่เกิดขึ้นและทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ครูผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำและตั้งคำถามกระตุ้นความสงสัยให้กับผู้เรียนโดยจะมีการใช้สื่อต่าง ๆ มาประกอบเช่น ภาพ วิดีโอ ภาพโครงสร้าง แบบทดสอบ ใบงาน ที่จะทำให้นักเรียนขัดแย้งทางปัญญาและซึ่งจะทำให้นักเรียนพยายามเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิม และนอกจากนี้นักเรียนยังหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อมาตอบความสงสัยของตนเองเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ใหม่และสามารถถ่ายทอดความรู้ที่เกิดขึ้นให้ผู้อื่นได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวินทร์ เวฬุวนรักษ์ (2559) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบทปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพของพืช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า บทปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเท่ากับ 84.31/82.13

2. คะแนนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม พบว่ามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกัน ร่วมกันคิดวิเคราะห์จากการรวบรวมข้อมูล จัดกระทำข้อมูล และสื่อความหมายข้อมูลในรูปแบบของใบงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ จนเกิดการสร้างความคิดใหม่จากการสืบทอดหรือการทดลองและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จนมีการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับอารีรัตน์ ปั่นปล้อง (2562) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์รายวิชาชีววิทยา เรื่องการสลายสารอาหารระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด คอนสตรัคติวิซึม พบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม เรื่องการสลายสารอาหารระดับเซลล์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ สมศิริ สิงห์หลพ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ “ระบบร่างกายมนุษย์” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรคด้วยปัญญา (Constructionism) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรบูรณาการโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรคด้วยปัญญา ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงขึ้นไป และมีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์สูงขึ้นด้วย

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมวิชาชีววิทยา เรื่องระบบนิเวศและประชากร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมมีขั้นตอนการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สืบเสาะหาความรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชนหรือโรงเรียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับบุศริน โคนเคน (2560) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพันธะเคมีโดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่สอดแทรกทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่สอดแทรกทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เรื่องพันธะเคมี มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และยังสอดคล้องกับประนอม จงจิตต์ (2561) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายเรื่องเคมีอินทรีย์ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแนวทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง เคมีอินทรีย์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่องระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หากแผนการจัดการเรียนรู้ใดที่ไม่สามารถทำการทดลองหรือลงมือปฏิบัติได้เนื่องจากโรงเรียนปิดด้วยกรณีพิเศษจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อโควิด 19 ครูควรให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านหรือชุมชนของตนเองและศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่ครูแนะนำ

2. การจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง ระบบนิเวศและประชากรตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมค่อนข้างมาก ควรมีการปรับความยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมใน แต่ละครั้งของการทำกิจกรรม

3. ในการทำกิจกรรมครูควรจัดประสบการณ์หลากหลายตามบริบท หรือตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อที่จะสามารถให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ผู้เรียนต้องมีการศึกษาถึงบทบาทของตนเอง ในทุกขั้นตอน เพื่อที่จะวางแผนกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามต่าง ๆ และให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมในรายวิชาอื่น ๆ
2. ควรเพิ่มการนำเสนอสื่อมัลติมีเดียในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มให้กับบทเรียนออนไลน์ เช่น เกม สถานการณ์จำลอง เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและกระตุ้นการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหาโน้ตทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ การคิดสร้างสรรค์ ความคงทนในการเรียน เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจาก นางนพวรรณ มะลิรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองงุ้มวิทยา ที่ให้คำปรึกษาแนะนำจนทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ขวัญเดือน รัตนา ดร.ธรรณพรัตน์ ไชยพรรค ดร.ปิยะพันธ์ พิษณุประเสริฐ นางจิราธร มูลเสนา และนายสมอง กันเทพา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าของเอกสาร ตำราและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลสำหรับใช้ศึกษาอ้างอิงในการค้นคว้า ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ จันทร์หอม. การพัฒนาแนวทางการค้นหาความซ้ำซ้อนของข้อมูลบนระบบจัดการฐานข้อมูล. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- เทวินทร์ เวฬุวนรักษ์. การพัฒนาทบทปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมเรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพของพืช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.
- บุศริน โคนเคน. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพันธะเคมี โดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่สอดแทรกทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, 2560.
- ประนอม จงจิตต์. การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายเรื่องเคมีอินทรีย์ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2561.

พัชร โพชนา. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาชีพวิทยา
เรื่องโครงสร้างและหน้าที่ของพืชดอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้
ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.

ยุทธ ไถยวรรณ. หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

สมศิริ สิงห์หลพ. การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ “ระบบร่างกาย
มนุษย์” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการ
สร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism). ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555.

อารีรัตน์ ปั่นปล้อง. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์รายวิชาชีววิทยาเรื่องการสลายสาร
อาหารระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2562.

Mehrens, W.A. and I.J. Lehmann. *Measurement and Evaluation in Education and Psychology* 3rd
ed. Florida: Holt, Rinehart and Winston, 1984.

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์
รายวิชาทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
Development of Creative Thinking by Using Creative Thinking Instructional
Activities in the Visual Arts Course for the 5th Grade Students

สมหมาย เพ็ญธิดา และสัจธรรม พรทวีกุล
Sommai Pentisan and Satjatham Phorntaweekul

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Roi Et Rajabhat University
E-mail: sommaipentisan@gmail.com

Received: May 16, 2022; Revised: June 29, 2022; Accepted: June 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ รายวิชาทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตลอดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Lewin ทั้ง 3 วงรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ ทั้ง 6 ขั้นตอน 2) แบบบันทึกภาคสนาม 3) แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ 4) แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์พบว่า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์ หลังจากการดำเนินการวิจัย พบว่านักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ รายวิชาทัศนศิลป์ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 75 ขึ้นไป ทั้งหมด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100

คำสำคัญ: ทัศนศิลป์ ความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมการเรียนการสอน

Abstract

The objective of the research was to develop creative thinking by using creative thinking instructional activities in the visual arts course for the 5th grade students. The target group used in the research consisted of 18 students studying in the 5th grade in the second semester in the academic year of 2021. They were selected by purposive sampling. The duration of the research period was the entire of the second semester in the academic year of 2021. The research was conducted through the action research processes based on Lewin's 3 Stage Model. The research instruments were 1) 7 learning management plans by using creative thinking instructional activities in 6 steps, 2) field records, 3) an evaluation form for evaluating creative thinking, and 4) a semi-structured Interview form. The statistics used to analyze data were percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows.

The findings of the data analysis by using the criteria to evaluate the creative thinking after finishing the research showed that 18 students or 100% of the students had the scores on the creative thinking in the visual arts course for 75% or more. This meant that all of the students passed the criteria of the evaluation.

Keywords: Visual Arts, Creative Thinking, Learning and Teaching Activities

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง ตามที่ได้มีประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษา สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายคือ ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่ 3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ข้อ 3.1 การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 มีประเด็นสำคัญ บูรณาการทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพและทักษะชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2563)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ สาขาวิชาทัศนศิลป์ เน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ เข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงาน ทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมรวมทั้ง เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถทางสมองของแต่ละบุคคลที่สามารถพัฒนาได้และมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และต่อสังคมช่วยให้ตนเองสามารถรับมือกับสภาพปัญหาที่พบเจอได้ทุกรูปแบบทั้งพัฒนาตนเองให้เหมาะสมและความต้องการของยุคสมัยเป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ (Guilford, 1967; อารี พันธมณี, 2546) ให้นิยามของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความคิดแบบนอกเนกนัย คือ ความคิดหลากหลายทิศทาง หลายแง่ หลายมุม คิดได้กว้างไกล ลักษณะความคิดเช่นนี้จะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมทั้งการคิดหาวิธีแก้ปัญหาให้สำเร็จด้วยความคิดแบบนอกเนกนัย ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคล่องแคล่วในการคิด คิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

จากสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาหินกอง ปีการศึกษา 2561-2563 พบว่า การเรียนการสอนในรายวิชาทัศนศิลป์ ครูใช้วิดีโอ และสื่อออนไลน์ เป็นหลักครูและนักเรียนจึงไม่สามารถสนทนาข้อสงสัยได้ อันเนื่องมาจากขาดแคลนครูที่จบการศึกษาสายศิลปะ ทั้งไม่สามารถแนะนำ เทคนิค วิธีการ หรือการใช้จินตนาการ ในการสร้างสรรค์ผลงานได้ ส่งผลให้นักเรียนส่วนมากเข้าใจเรื่องที่เรียนคลาดเคลื่อน ไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นรูปแบบของตนเอง นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้จินตนาการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไม่มากเท่าที่ควร ผู้วิจัยสนใจในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จึงศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยนำเครื่องมือจากงานวิจัยของ ยงยุทธ สิ้นสวาท (2560) เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับนักเรียน พบคะแนนความคิดสร้างสรรค์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 18 คน มีคะแนนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยรวมร้อยละ 36 ยังมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 อีกทั้งรูปแบบผลงานของนักเรียนส่วนมาก มีความคล้ายคลึงกัน รูปแบบผลงานไม่มีความแปลกใหม่นักเรียนยังไม่สามารถอธิบายผลงานและตั้งชื่อผลงาน พร้อมให้ความหมายกับผลงานที่ตนเองสร้างสรรค์ขึ้น ทั้งไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ทันในระยะเวลาที่กำหนดให้

ความคิดสร้างสรรค์ คือพลังทางความคิดที่เด็กมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนา จะทำให้เด็กสามารถคิดอย่างสร้างสรรค์ ช่วยให้นั่นใจในตนเอง และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สุวิทย์ มูลคำ (2545) และจากการศึกษางานวิจัยของ Karen (2019) และ Camara (2019) พบว่า การที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในผลงานทัศนศิลป์อย่างอิสระนั้นช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ มีความจำที่ดี ตามแนวคิด Guilford (Camara, 2019) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่ความสามารถเดียวกับที่คนอื่นมี ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นผลงานของมนุษย์ที่ซับซ้อนมากและเกิดขึ้นได้อยู่ที่บุคคลปรารถนาที่จะพัฒนาและรักษาไว้ จากสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการใช้ความหลากหลายจากกิจกรรมในรายวิชาทัศนศิลป์ ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน เช่น การวาดรูป การระบายสี การพิมพ์ภาพ ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐาน ในรายวิชาทัศนศิลป์ ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านนาหินกอง พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563) มาเป็นกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาทัศนศิลป์ เพื่อสังเคราะห์และประยุกต์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้ขั้นตอนสำคัญของการจัดกิจกรรมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จากงานวิจัยทั้ง 13 เรื่อง จากการศึกษาวิธีการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จากงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์รูปแบบการสอนและประยุกต์วิธีการสอน ด้วยวิธีการสังเคราะห์ จากตารางสังเคราะห์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และใช้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน จากบทความวิชาการเรื่อง ทัศนศิลป์กับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (สมหมาย เพ็ญธิดา, 2564) ดังต่อไปนี้ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นไตร่ตรอง 3) ขั้นให้ความหมาย 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) ขั้นพิจารณาตีความข้อมูล 6) ขั้นถ่ายทอดความคิด

จากข้อมูลและเหตุผลข้างต้นที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาหินกอง โดยใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และประยุกต์ขึ้น เป็นขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์และสามารถนำความคิด ความสามารถ ที่ได้พัฒนาไปต่อยอดในการเรียนในรายวิชาทัศนศิลป์ และรายวิชาอื่น ๆ ในขั้นที่สูงขึ้นไปและสามารถนำความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ Lewin (วรรณดี สุทธิสาร, 2562) มีกระบวนการวิจัยหลัก 3 ขั้นตอน คือ การสำรวจปัญหาเพื่อนำไปสู่การวางแผน (Plan) เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง การลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) ผลจากการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การค้นพบความจริง (Fact finding) ซึ่งต่อมากกระบวนการวิจัยได้พัฒนาสู่รูปแบบของเกลียว (Spiral) คือการระบุปัญหาที่เกิดขึ้น (Identifying a general) แล้วทำการสำรวจเพื่อค้นหาปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเพื่อนำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหา (Planning) จากนั้นจึงปฏิบัติตามแผน ซึ่งเป็นปฏิบัติการครั้งแรก (Take first step) มีการประเมินผลของการปฏิบัติ (Evaluation) และปรับแผนให้ดีขึ้นกว่าเดิม (Amended plan) แล้วจึงทดลองปฏิบัติตามแผนเป็นครั้งที่สอง (Take second action step) โดยวงจรดังกล่าวหมุนวนไปเรื่อย ๆ จนกว่าผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าข้อมูลล้นตัว

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาหินกอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาทัศนศิลป์ ที่มีการกำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ขั้นตอนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ประยุกต์ขึ้นซึ่ง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ที่ผ่านขั้นตอนการหาคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ผลการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนการสอนมากกว่า 4.50 ผลอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ เป็นเกณฑ์ประเมินความคิดสร้างสรรค์ที่ประยุกต์ขึ้นจากแนวคิดของ Guilford (1967) ที่มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) คิดริเริ่ม 2) คิดคล่องแคล่ว 3) คิดยืดหยุ่น 4) คิดละเอียดลออ และดัดแปลงเกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์ แบบ Rubric score ของ อารี พันมณี (2537) ผ่านการหาความสอดคล้องเกณฑ์การประเมิน กับนิยามศัพท์เฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ผลการหาค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับ 1.00

3. แบบบันทึกภาคสนาม เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนในแต่ละวงรอบการวิจัย ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมประเด็นในการสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ผลการหาค่าความเหมาะสมอยู่ที่ 4.50 ในระดับ มากที่สุด

4. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์นักเรียน ซึ่งมีประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาที่พบเจอจากแบบบันทึกภาคสนาม เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนในแต่ละวงรอบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบข้อคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ เพื่อปรับเปลี่ยนข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบเจอจากการสังเกตโดยใช้แบบบันทึกภาคสนามในแต่ละวงรอบการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้รูปแบบของ Lewin (วรรณดี สุทธิสาร, 2562) ทั้งหมด 3 วงรอบ

3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในวงรอบที่ 1 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 แล้วจึงประเมินผลท้ายวงรอบ พบว่านักเรียนมีคะแนน

ผ่านเกณฑ์ จำนวน 7 คน ในวงรอบที่ 2 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3-5 แล้วจึงประเมินผลท้ายวงรอบ พบว่านักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ จำนวน 13 คน และในวงรอบที่ 3 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6-7 ผลการประเมินท้ายวงรอบ พบว่านักเรียนทั้ง 18 คน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ผู้วิจัยจึงหยุดวงรอบการวิจัย และผู้วิจัยใช้แบบบันทึกภาคสนามประกอบการสอน และแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนให้ดีขึ้นในแต่ละวงรอบ

4. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินไปวิเคราะห์ทางสถิติ ในวงรอบที่ 1 มีนักเรียนส่วนน้อยผ่านเกณฑ์การประเมิน คิดเป็นร้อยละ 38.89 ในวงรอบที่ 2 มีนักเรียนส่วนมากผ่านเกณฑ์การประเมิน คิดเป็นร้อยละ 72.22 และในวงรอบที่ 3 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 18 คน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

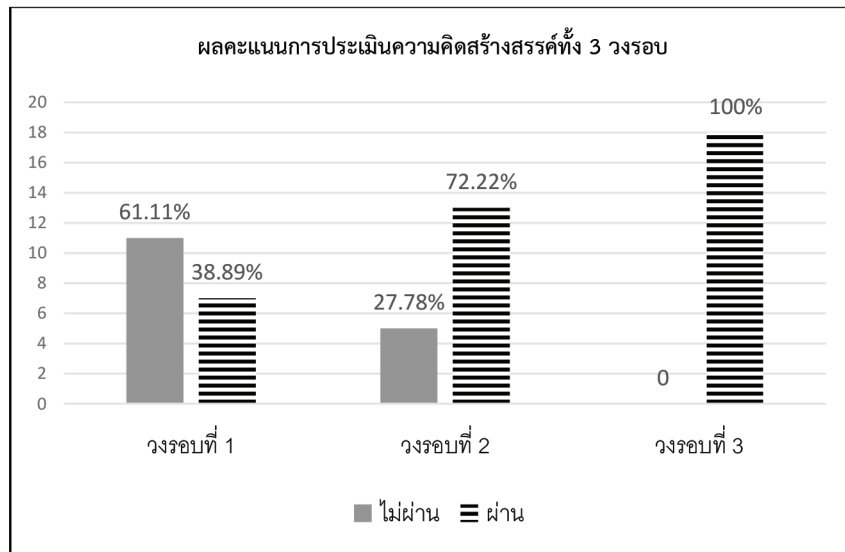
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการจับกลุ่มตีความให้ความหมายจากแบบบันทึกภาคสนามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนการสอนในวงจรถัดไป
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีเครื่องมือสำคัญคือแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ ที่นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของนักเรียนแต่ละคน

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาหินกอง ปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 2 ทั้งหมด 18 คน ในแต่ละวงรอบ พบว่า ในวงรอบที่ 1 นักเรียนส่วนมากมีคะแนนการประเมินท้ายวงรอบต่ำกว่าเกณฑ์ อันเนื่องมาจาก นักเรียนยังไม่คุ้นชินกับกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ ทั้งกิจกรรมยังไม่สอดคล้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยได้นำปัญหาที่พบจาก แบบบันทึกภาคสนามและแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างไปแก้ไขปรับปรุงแผนก่อนดำเนินการวิจัยในวงรอบถัดไปประเมินท้ายวงรอบที่ 2 พบว่า นักเรียนส่วนน้อยคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ อันเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ยังไม่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน ทั้งครูไม่มีการวางแผนหรือการเสริมแรงให้นักเรียน ส่งผลให้ยังมีนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงได้นำปัญหาที่พบจากแบบบันทึกภาคสนาม และแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างไปแก้ไขปรับปรุงแผนก่อนดำเนินการวิจัยในวงรอบที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75 ขึ้นไป ทั้งหมดจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลคะแนนการประเมินความคิดสร้างสรรค์ท้ายวงรอบที่ 1-3

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Lewin (วรรณดี สุทธิสารกร, 2562) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยหลักทั้งหมด 3 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนของการ Plan มีขั้นตอนย่อยดังนี้ 1.1 การระบุปัญหา (Identifying a general) 1.2 ค้นหาปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา (reconnaissance or fact finding) 1.3 การวางแผนแก้ไข ปัญหา (Planning) ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการสร้างการเปลี่ยนแปลง การลงมือปฏิบัติการตามแผน (Action) มีขั้นตอนย่อย 2.1 ปฏิบัติตามแผน ซึ่งเป็นปฏิบัติการครั้งแรก (Take first step) ขั้นตอนที่ 3 ผลจากการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การค้นพบความจริง (Fact finding) มีขั้นตอนย่อยดังนี้ 3.1 ประเมินผลของการปฏิบัติ (Evaluation) 3.2 ปรับแผนให้ดีขึ้นกว่าเดิม (Amended plan) เป็นขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในครั้งนี้ทำให้เข้าใจปัญหาทั้งการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการของนักเรียนกระทั่งข้อมูลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในครั้งนี้คือ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์รายวิชาทัศนศิลป์ ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75 ขึ้นไป จำนวน 18 คนคิดเป็นร้อยละ 100

2. ทำให้ค้นพบขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ทั้งหมด 6 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่สำคัญ ทั้ง 4 ด้านตามแนวคิดของ Guilford (1967) และหัวใจสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละขั้นนั้นคือความต้องการของนักเรียนที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้ มีกิจกรรมในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักวิชาการมากกว่าแนวคิดเดียวมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ด้วยการถามนักเรียนถึงบรรยากาศของช่วงนั้น ในแต่ละวันแล้วให้นักเรียนตอบ เป็นสิ่งที่สื่อถึงบรรยากาศนั้นในความคิดของนักเรียนเอง แล้วครูบันทึกคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน สอดคล้องกับแนวคิด

ของ Torrance (อารี พันธมณี 2537) ตั้งใจฟังและเอาใจใส่ความคิดแปลก ๆ ของเด็กด้วยใจเป็นกลางเมื่อเด็กแสดงความคิดเห็น แม้จะเป็นความคิดที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน แต่ก็อย่าเพิ่งตัดสินและปิดกั้นความคิดนั้นแต่รับฟังไว้ก่อน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้หาคำตอบที่ไม่ซ้ำเพื่อน หรือแตกต่างจากเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ อารี พันธมณี (2547) ยอมรับความคิดที่บุคคลเสนอและสนับสนุนความคิดที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำ ยิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำ ก็ยิ่งดีอันจะนำไปสู่ความคิดริเริ่มและสอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธมณี (2545) การรับรู้และการเข้าใจ ความสามารถของสมองในการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 2 ขั้นไตร่ตรอง ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแล้ว ด้วยการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนได้ถ่ายทอดแนวคิดของตนเองอย่างอิสระ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจนัง (2545) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่มีการประเมินจากภายนอก จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีอิสระเป็นตัวของตัวเองกล้าแสดงออกทั้งความคิดและการกระทำอย่างอิสระ ด้วยการปลุกความคิดความเข้าใจเป็นภาพวาดที่สื่อถึงแนวคิดหลักเกี่ยวกับบรรยากาศของแต่ละวันที่นักเรียนร่วมกันตอบในขั้นที่ 1 ให้มีจำนวนมากที่สุดในระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ อารี พันธมณี (2547) สนับสนุนให้ได้ปริมาณความคิดมาก ความคิดมากเท่าใดยิ่งดีเท่านั้น และกระตุ้นให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองโดยไม่มีการยับยั้งความคิดผู้ใดอย่างใด และสอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธมณี (2545) การจำเป็นขั้นความสามารถของสมองในการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มาและสามารถระลึกออกมาได้ตามต้องการ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ความหมาย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความคิดยืดหยุ่นด้วยการให้นักเรียน จับกลุ่ม ร่วมกันศึกษาข้อมูลในใบความรู้ในเวลาที่จำกัด และร่วมกันสังเกตภาพตัวอย่างจากใบความรู้ในเวลาที่จำกัด สอดคล้องกับแนวคิดของ อุษณีย์ โพธิสุข (2537) ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน คือ ให้โอกาสเด็กได้รับรู้ผ่านสื่อและทักษะหลายด้านโดยใช้ประสาทสัมผัสให้เด็กได้สร้างความรู้จากตัวเอง ก่อนที่จะให้นักเรียนทดลองทำผลงานชิ้นเล็กด้วยการลอกการจัดวางแบบภาพตัวอย่าง แต่เปลี่ยนองค์ประกอบในภาพตัวอย่างให้เป็นอย่างอื่นที่แตกต่างไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง สอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธมณี (2545) การคิดนอกกรอบ ความสามารถในการตอบสนองได้หลาย ๆ อย่างจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้โดยไม่จำกัดคำตอบ

ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้นำเสนอข้อมูลความรู้แลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่นๆ และนำเสนอผลงานที่ได้จากขั้นที่ 3 ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ อุษณีย์ โพธิสุข (2537) ด้านตัวนักเรียน คือ สนับสนุนให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเคารพตนเอง และ ให้เด็กได้แสดงความคิดใหม่ ๆ นักเรียนกลุ่มที่ฟังบันทึกข้อมูลแนวคิดที่เพื่อนนำเสนอ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ (2544) ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ เป็นขั้นพิจารณาและแจกแจงข้อมูล ขั้นที่ 4 การใช้ความคิดหรือคัดเลือก เป็นการพิจารณาหาทางที่เป็นไปได้ไว้หลาย ๆ ทาง จากนั้นร่างภาพผลงานของตนเอง สอดคล้องกับการแนวคิดของ

ขั้นที่ 5 ขั้นตีความข้อมูล ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ด้วยการครุ่นผลงานภาพร่างของนักเรียนที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 4 ของนักเรียนทั้งหมดมาติดบนกระดานหน้าห้อง ให้นักเรียนออกมานำเสนอแนวคิดจากภาพร่างและแนวทางในการปรับปรุงให้ผลงานดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ (2544) ขั้นที่ 5 การกระทำให้กระจ่างเป็นขั้นที่กระทำกับข้อมูลให้กระจ่างและเกิดความคิดแวบกระจ่างขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ (2544) ขั้นที่ 5 ยอมรับผลการค้นพบ เป็นการยอมรับคำตอบว่า จะแก้ไขให้สำเร็จได้อย่างไร

ขั้นที่ 6 ถ่ายทอดความคิด ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมความคิดละเอียดลออ ด้วยการให้นักเรียนนำข้อมูลแนวคิดที่ได้ทั้งหมด มาสรุปสอดคล้องกับแนวคิดของ

สมศักดิ์ ภูวิภาตววรรณ (2544) ขั้นที่ 6 การสังเคราะห์หรือการบรรจุข้อมูลส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธมณี (2545) ขั้นที่ 4 การคิดแบบเอกลัษณ์ หมายถึงความสามารถของสมองในการตอบสนองที่ถูกต้องและดีที่สุดจากข้อมูลที่ได้ สร้างสรรค์เป็นผลงานของตนเองให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธมณี (2545) ขั้นที่ 5 การประเมินค่า หมายถึงความสามารถของสมองในการตัดสินใจข้อมูลที่กำหนดให้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ภูวิภาตววรรณ (2544) ขั้นที่ 7 เป็นการคัดเลือกคำตอบที่มีประสิทธิภาพที่สุด

3. จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละชั้น พบพฤติกรรมของนักเรียนมีความตื่นเต้น กระตือรือร้น สนุกสนานในการเรียน ส่วนใหญ่แล้วมีความคิดแตกต่างจากเพื่อน มั่นใจในผลงานและแนวคิดของตนเอง คิดรูปแบบงานได้ปริมาณมาก กล้าแลกเปลี่ยนข้อมูลและผลงาน สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของตนเองไม่ลอกผลงานของเพื่อน นำเสนอผลงานของตนเองได้อย่างมั่นใจ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 6 ขั้น ที่มีการปรับให้มีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในแต่ละวงรอบ ส่งผลให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 สูงมากขึ้น กระทั่งวงรอบที่ 3 คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพร เกตุเลขา (2557) เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้คิดอย่างสร้างสรรค์กับงานทัศนศิลป์ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการเรียนรู้ชินเนคติกส์ ร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะแบบเชอเรียลลิสม์ หลังการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างและคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 งานวิจัยของ ยงยุทธ สีนสวาท (2560) เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาในรายวิชาทัศนศิลป์ (ศ14101) ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จะเห็นได้ว่าการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่มีการใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ส่วนมากแล้วใช้ทฤษฎีของ Guilford (1967) เป็นหลักในการวิจัยเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลระหว่างกลุ่ม ให้เด็กได้พิสูจน์และสร้างประสบการณ์เอง ประยุกต์ดัดแปลงผลงานให้ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน รูปแบบผลงานเป็นแบบตนเอง มีความหลากหลายทิศทางในระยะเวลาที่กำหนด องค์กรประกอบหลากหลายประเภท และมีความสามารถเติมรายละเอียดให้ผลงานมีความสมบูรณ์ทำให้ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นทั้ง 6 ขั้นตอน หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ คือความต้องการของนักเรียน บรรยากาศในการเรียนที่ปราศจากการประเมินเป็นหลัก เวลาในการจัดการเรียนการสอนควรมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของบริบทของสถานศึกษาและกลุ่มเป้าหมาย

2. ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นทั้ง 6 ขั้นตอน ในการจัดการเรียนการสอนควรเตรียมความพร้อม ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้พร้อม ครอบคลุมต่อความต้องการสำหรับเนื้อหาและกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์รูปแบบอื่น
2. ควรมีการนำกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาอื่นและระดับชั้นต่าง ๆ หรือในระดับที่สูงขึ้น ที่มีหน่วยการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการนำกิจกรรมการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินการวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จด้วยดี อันเนื่องมาจากได้รับความช่วยเหลือของท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังธรรม พรทวีกุล ท่านได้แนะนำแนวทางในการดำเนินการวิจัยอันก่อให้เกิดประโยชน์ในดำเนินการวิจัย ทั้งยังช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ดำเนินการสำเร็จลงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- ยงยุทธ สีนสวาท. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ในรายวิชาทัศนศิลป์ (ศ14101). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม, 2560.
- วรรณดี สุทธิธารกร. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเพื่อเสรีภาพและการสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์, 2562.
- วราพร เกตุเลขา. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้คืออย่างสร้างสรรค์กับงานทัศนศิลป์ และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะแบบเซอร์เรียลลิสม์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2557.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐). (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 15 มกราคม 2564). จาก <https://drive.google.com/drive/folders/1HkVn1FjeFMaWHoYidREsOjiYaQgr8GKu>
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง. แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีพิปส์, 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กระทรวงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินติดตามสภาพจริง. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์, 2544.
- สมหมาย เพ็ญธิสาร. “ทัศนศิลป์กับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์,” ใน: รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ. นวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อการสร้างเสริมพลังทางสังคมด้วยวิถีชีวิตใหม่ (New Normal). ครั้งที่ 4; 21 พฤษภาคม 2564; ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2564. หน้า 17.

สุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์ พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, 2545.

อารี พันธมณี. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย, 2537.

———. คิดอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแกรมมี, 2545.

———. ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไยไหม, 2546.

———. ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไยไหม, 2547.

อุษณีย์ โพธิสุข. เอกสารประกอบการสอน วิธีสอนเด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.

Camara, Del. **VISUAL ART: TEACHING CREATIVITY FROM WITHIN.** Doctor of Education. California: University of the Pacific Stockton, 2019.

Guilford, J.P. **The Nature of Intelligence.** New York: McGraw-Hill Book, 1967.

Karen, G. Pearson. **Teaching Visual Art wit the Brain in Mind.** Doctor of Education. Boston: North-eastern University, 2019.

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดาย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Development of Musical Creative Thinking by Using Instructional Activities based
on Kodaly's Concepts for the 4th Grade Students

อัครเดช ลือนาม และสังจธรรม พรทวีกุล
Akkadej Luenam and Satjatham Phorntaweekul

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Roi Et Rajabhat University
E-mail: aosaxophones@gmail.com

Received: June 2, 2022; Revised: July 7, 2022; Accepted: July 10, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดายสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหัวดอนขามสามัคคี อำเภอนา จังหวัดอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผน 2) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี ข้อ 3) แบบบันทึกภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และสรุปผลเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดายสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

คำสำคัญ: ดนตรี ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนการสอน

Abstract

The objective of the research was to develop musical creative thinking by using instructional activities based on Kodaly's concepts for the 4th grade students. The researchers used the action research model with a passing score of 70% or more to be a criterion. The target group consisted of 16 students studying in the 4th grade in Ban Hua Don Kam Samakkee School, Phana District, Amnat Charoen Province in the second semester in the academic year of 2021. The research instruments were 1) 7 learning management plans, 2) a test to evaluate musical creative thinking, and 3) field records. The data were analyzed by percentage, mean, and conclusion of the descriptive findings.

The research findings were as follows.

The findings of the development of the musical creative thinking by using instructional activities based on Kodaly's concepts for the 4th grade students showed that the students had the scores from evaluating the musical creative thinking higher than 70%.

Keywords: Music, Creative Thinking, Instruction

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม จากการประเมินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงามสุนทรีภาพความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางดนตรีช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคมตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีสาขาวิชาที่ช่วยส่งเสริมทักษะและเป็นแนวทางในการศึกษามีทั้งสาขาวิชา ดนตรี นาฏศิลป์ และทัศนศิลป์ ในแขนงสาขาวิชาดนตรี เป็นสาขาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณี วัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

จากการสำรวจปัญหาของนักเรียนในรายวิชาศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อค้นหาประเด็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านหัวดอนขามสามัคคีที่มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีอยู่ในกลุ่มสาระศิลปะดนตรี โดยพบว่านักเรียนที่เรียนรายวิชาดนตรียังขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีได้แก่ การสร้างทำนองขึ้นใหม่ การคิดริเริ่มที่จะบรรเลงดนตรี มีปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรี ส่งผลให้ นักเรียนไม่เข้าใจในเรื่องที่เรียน ไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นรูปแบบของตนเอง การเรียนการสอนไม่ตรงตามธรรมชาติของการเรียนวิชานักเรียนไม่ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีได้เท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของปัญหาจึงได้นำแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับนักเรียน พบว่า ผลงานของนักเรียนเป็นผลงานที่เลียนแบบมาจากเพื่อน ผลงานที่ออกมามีความคล้ายคลึงกัน ไม่มีความแปลกใหม่ แตกต่าง ด้านความคิดและรูปแบบชิ้นงาน ไม่เกิดความแปลกใหม่ในผลงาน คະแนนความคิดสร้างสรรค์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 16 คน มีคะแนนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยรวมร้อยละ 42 ยังมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 และยังพบ อีกว่า ผลการประเมิน

จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนบ้านหัวดอนขามสามัคคี ปีการศึกษา 2563) รอบ 4 ของโรงเรียนในด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณคิดสร้างสรรค์ มีระดับดี แต่ผู้วิจัยอยากพัฒนาด้านนี้ให้อยู่ในระดับดีเยี่ยมโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตายเป็นสิ่งที่นำไปสู่ระดับดีเยี่ยมต่อไป

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาดนตรี ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหานี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและสังเคราะห์งานวิจัยที่มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีซึ่งสามารถนำมาแก้ปัญหาผู้เรียน จึงพบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2543) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดกิจกรรมทางดนตรีแบบ โคตยา หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ด้วยระเบียบวิธี ดำเนินการเป็นระบบจุดประสงค์หลักของการสอนแบบโคตยา โคตยาวางปรัชญาการเรียนการสอนดนตรี ซึ่งใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการจัดการสอนดนตรีไว้ ดังนี้ 1) ความสามารถทางดนตรี ได้แก่ การอ่าน การเขียนและการคิด เป็นสิทธิของมนุษย์ชาติ 2) การเริ่มต้นการเรียนรู้ทางดนตรี ควรเริ่มต้นด้วยเครื่องดนตรี ธรรมชาติที่ทุกคนมีอยู่ประจำตัว คือ เสียงร้อง ซึ่งจะทำให้ดนตรีซาบซึ้งเข้าไปอยู่ในจิตใจเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่แท้จริง 3) การเรียนรู้ทางดนตรีที่จะทำให้เกิดการรับรู้ทางดนตรีโดยสมบูรณ์ควรเริ่มเรียนตั้งแต่ เด็ก ๆ ในระดับประถมศึกษา หรือในระดับอนุบาลศึกษาและ 4) ในทำนองเดียวกับการเรียนรู้ภาษาซึ่งภาษาแม่เป็นภาษาหลัก วรรณคดีดนตรีที่ควรนำมาใช้ควรเริ่มต้น คือใช้ดนตรีพื้นบ้านซึ่งจัดเป็นภาษา แม่ทางดนตรีต่อไปเหมาะสมกับปัญหาและบริบทของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังสามารถช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี ตามที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ยังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากโดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอนและการดำรงชีวิตประจำวันที่ต้องใช้การความคิดสร้างสรรค์และผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์ทางดนตรี จึงมีความจำเป็นต้องให้การส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีโดยควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา ได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น โดยนำวิธีการของโคตยามาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ที่มีปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรี ประจำปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านหัวดอนขามสามัคคี อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง โดยประเมินจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี จำนวน 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ดนตรี โดยพัฒนาจากการจัดกิจกรรมทางดนตรีตามแนวคิดของโคดาย 1) เรื่องดนตรีนำรู้ 2) เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี 3) บทเพลงไพเราะซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะ ที่มีการกำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ขั้นตอนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2 แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

เป็นแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ที่ประยุกต์ขึ้นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของ ทอเรนซ์ และ กิลฟอร์ด มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว คิดยืดหยุ่น คิดละเอียดลออ และดัดแปลงเกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี แบบ rubric score เป็นคะแนน 4 ระดับ คือ ดีมาก (4) ดี (3) ปานกลาง (2) พอใช้ (1)

2.3 แบบบันทึกภาคสนาม

เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ตามสภาพจริงในแต่ละชั้นของแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์จริงในครั้งต่อไป

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของ โคดาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักจากหนังสือเรียนรายวิชาดนตรี ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ศึกษาหลักการ วิธีการ ทฤษฎี และเทคนิควิธีสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้ แบบเรียน และขอบข่ายสาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้วิชาดนตรี เรื่อง เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.4 แบ่งเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้วิชาดนตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยอ้างอิงมาจากหนังสือเรียนรายวิชาดนตรี ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 4 โน้ตดนตรีสากล มาตรฐาน ศ 2.1 ป.4/2 ทิศทางการเคลื่อนที่ขึ้น-ลงของทำนอง รูปแบบจังหวะ และความเร็วของจังหวะ ทำให้เพลงมีความไพเราะ อีกทั้งประโยคของเพลงสามารถสื่ออารมณ์จากบทเพลงสาระที่ 4 โน้ตดนตรีสากล มาตรฐาน ศ 2.1 ป.4/3 การรู้จักเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี จะช่วยให้สามารถบันทึกโน้ตเพลงนั้น ๆ ได้ถูกต้อง โน้ตดนตรีสากล มาตรฐาน ศ 2.1 ป.4/4 การขับร้องเพลงไทย

และเพลงไทยสากลให้ไพเราะ จะต้องขับร้องให้ถูกต้องตามหลักการขับร้อง โดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง และสื่ออารมณ์ให้สอดคล้องกับเรื่องราวและความหมายของเพลง

1.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากเนื้อหาที่แบ่งแต่ละเนื้อหาย่อย ได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน เวลา 12 ชั่วโมง โดยใช้วงรอบในการวิจัย 3 รอบ

1.6 นำการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของ โคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี
- 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
- 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนด้านดนตรีในโรงเรียน สพฐ.

5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนโคตยา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งแก้ไขสำนวนภาษาเพื่อประเมินค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ ความตรงของแผน โดยแบ่งรายการประเมินเป็น 5 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านที่ 2 สาระการเรียนรู้

ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนทางดนตรีตามแนวคิดของโคตยา

ด้านที่ 4 ด้านสื่อการเรียนรู้

ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และตรวจสอบข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง จากการประเมินความเหมาะสมการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไข

2. แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

2.1 ศึกษาตำราเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้าง เพื่อนำมาเป็นแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

2.2 สร้างแบบประเมินความสามารถเรียนกิจกรรมของโคตยา เพื่อใช้ประเมินความคิดสร้างสรรค์ โดยประยุกต์ประเด็นการประเมินของ กิวฟรอต โดยการประเมินมีลักษณะการให้คะแนนแบบรูบริคส์ (Rubrics Score) 4 ระดับ เกณฑ์การประเมินมีลักษณะการให้คะแนนของผู้เรียน โดยผ่านการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทางดนตรีตามแนวคิดของโคตยาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน โรงเรียนบ้านหัวดอนขามสามัคคี โดยผู้ประเมินประกอบด้วยคุณครูในโรงเรียนที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน โดยแบ่งรายการประเมินเป็น 1 ด้าน

2.3 นำแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนด้านดนตรีในโรงเรียน สพฐ.

5. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนโคตยา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีรวมทั้งแก้ไขสำนวนภาษาเพื่อประเมินค่าความเหมาะสมของแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ผลการประเมินจาก 4 ประเด็นหลัก

2.4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีที่ผ่านการแก้ไขเป็นเครื่องมือในการวิจัย

3. แบบบันทึกภาคสนาม

4. แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

4.1 การสร้างและการหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

4.1.1 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาดนตรี

4.1.2 ศึกษาแนวคิดและวิธีในการสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของทอร์เรนและกิลฟอร์ด โดยอาศัยรูปภาพเป็นสื่อ สำหรับการวัดความคิดสร้างสรรค์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความคิดสร้างสรรค์

4.1.3 สร้างแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์โดยการประยุกต์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อใช้ทดสอบหลังจากสิ้นสุดการทดลองใช้แผนการสอนแต่ละวงจร ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่มีความครอบคลุม 4 ด้าน คือ คิดริเริ่ม คิดคล่องแคล่ว คิดยืดหยุ่น คิดละเอียดลออ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี จากสิ่งเร้าที่โจทย์กำหนดให้โดยใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที ประกอบด้วยแบบทดสอบ จำนวน 4 ข้อ มีกิจกรรม ดังนี้

1) การเคาะจังหวะต่อเนื่องจากจังหวะที่กำหนดให้ เพื่อวัดความคิดริเริ่ม โดยให้นักเรียนต่อเนื่องจากสิ่งเร้าที่กำหนด โดยเคาะจังหวะ 1 ครั้งให้นักเรียนเคาะต่อเนื่องอย่างอิสระ โดยให้ไม่เกิน 4 จังหวะ ภายในเวลา 10 นาที เป็นต้น คะแนนเต็ม 5 คะแนน

2) การต่อเนื่องทำนองลงในจังหวะ เพื่อวัดความคิดยืดหยุ่นโดยให้นักเรียนต่อเนื่องจากจังหวะเดิมให้แปลกใหม่หลากหลายทิศทางหลากหลายประเภท ภายในเวลา 10 นาที เป็นต้น คะแนนเต็ม 5 คะแนน

3) การเพิ่มท่าทางต่อเนื่องจากจังหวะและทำนอง เพื่อวัดความคิดคล่องแคล่วโดยให้นักเรียนต่อเนื่องจากข้อที่ 2 ให้เป็นภาพตามความคิดสร้างสรรค์ที่มีความสมบูรณ์ โดยไม่ซ้ำแบบกัน แปลกแตกต่างไปจากบุคคลอื่น พร้อมทั้งตั้งชื่อภาพ ภายในเวลา 20 นาที เป็นต้น คะแนนเต็ม 5 คะแนน

4) แต่งทำนองหรือจังหวะที่อยู่รอบตัวนักเรียนและประกอบท่าทาง เพื่อวัดความคิดละเอียดลออโดยมีที่สมบูรณ์ น่าสนใจ แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ชัดเจนภายในเวลา 20 นาที แบบทดสอบมี จำนวน 1 ข้อคะแนนเต็ม 20 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้รายงานมีวิธีดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสังเกต และประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี
2. ดำเนินการจัดการเรียนการสอน แนะนำ ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงวิธีการเรียน
3. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามขั้นตอนการสอน
4. หลังจากการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
5. นำการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

6. ครูผู้สอน ครูพี่เลี้ยง และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนทางดนตรีที่นักเรียนนำเสนอ

7. นำผลการประเมินไปวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน, แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดาย โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป ผู้วิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 7 แผน โดยสามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดทั้ง 3 วงรอบการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคดายสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 สรุปผลคะแนนการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีทำยวงรอบที่ 1-3

วงรอบที่	จำนวนนักเรียน	คะแนน			จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
		เต็ม	สูงสุด	ต่ำสุด	จำนวน	ร้อยละ
1	16	10	9	2	11	68.75
2	16	10	9	6	13	81.25
3	16	10	10	7	16	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีทำยวงรอบ 1-3 จากคะแนนเต็ม 10 ในวงรอบที่ 1, 2 และ 3 สรุปได้ดังนี้ คะแนนสูงสุดเท่ากับ 9, 9 และ 10 คะแนนตามลำดับ คะแนนต่ำสุด 2, 6 และ 7 คะแนนตามลำดับ และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เท่ากับ 11, 13 และ 16 คนตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 68.75, 81.25 และ 100 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่านักเรียนมีพัฒนาการการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีของนักเรียนในแต่ละวงจรเพิ่มขึ้นในทุกวงจร และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในวงรอบที่ 3 ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

คือร้อยละ 70 แสดงให้เห็นว่าเมื่อจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของโคคายครบทั้ง 3 วงรอบ สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของโคคายสิ้นสุดทั้ง 3 วงรอบการวิจัยแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคคาย ในแต่ละวงรอบ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2	วงรอบที่ 3
ขั้นเตรียม	- ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยาวนาน - นักเรียนไม่เข้าใจในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	- ครูแจ้งวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า - นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้	- ครูกระตุ้นมีความพร้อมในการเรียนมากขึ้นและเข้าใจในขั้นตอนการจัดการกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น - กระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้
ขั้นวิเคราะห์	- ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ - นักเรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจในการทำกิจกรรม	- ครูแจ้งให้นักเรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้มากขึ้น	- ครูให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้เพิ่มมากขึ้น
ขั้นเสริมความรู้	- ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ - นักเรียนใช้เวลาในการทำใบงานค่อนข้างนานมาก	- ครูให้กระตุ้นนักเรียนมีความรับผิดชอบสามารถทำกิจกรรมตามใบงานได้เป็นอย่างดี	- ครูบริหารจัดการเวลาโดยการลดกิจกรรมการเรียนรู้ - นักเรียนสามารถปรับกิจกรรมการทำใบงานให้เหมาะสมกับเวลาได้เป็นอย่างดี
ขั้นประเมินผล	- ครูประเมินตามแผนจัดการเรียนรู้ - นักเรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจในการทำกิจกรรม	- ครูกระตุ้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสามารถทำกิจกรรมตามใบงานได้เป็นอย่างดี	- ครูกระตุ้นนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้เพิ่มมากขึ้น
ขั้นสังเคราะห์	- ครูให้อิสระกับผู้เรียน	- ครูกระตุ้นนักเรียนมีความรับผิดชอบสามารถทำกิจกรรมตามใบงานได้เป็นอย่างดี	- ครูบริหารจัดการเวลาโดยการลดกิจกรรมการเรียนรู้ - และให้นักเรียนสามารถปรับกิจกรรมการทำใบงานให้เหมาะสมกับเวลาได้เป็นอย่างดี

จากการจัดการเรียนการสอนทั้งสามวงรอบผู้วิจัยจึงได้สรุปบทบาทครูและบทบาทผู้เรียนได้ดังตารางที่ 3 นี้
ผู้วิจัยได้สรุปเป็นบทบาทครูบทบาทผู้เรียนในแต่ละขั้นของการทำวิจัยดังตารางที่ 3 นี้

ตารางที่ 3 สรุปบทบาทครูและผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคคาย

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
ขั้นเตรียม	- อธิบายจุดประสงค์หรือสิ่งที่จะจัดการเรียนการสอนให้เข้าใจ	- นักเรียนต้องความพร้อมในการเรียนมากขึ้นและเข้าใจในขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น กระตือรือร้น สนใจการเรียนมากขึ้น
ขั้นวิเคราะห์	- ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะกิจกรรมค่อนข้างยาก	- นักเรียนต้องมีสมาธิและจดจ่อในแต่ละขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้มากขึ้น
ขั้นเสริมความรู้	- ครูบริหารจัดการเวลาโดยการลดกิจกรรมการเรียนรู้	- นักเรียนสามารถปรับกิจกรรมการทํางานให้เหมาะสมกับเวลาได้เป็นอย่างดี
ขั้นประเมินผล	- ครูประเมินตามแบบประเมินที่เตรียมไว้	- นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามแผนการจัดการเรียนรู้และใบงานที่ครูมอบหมายให้
ขั้นสังเคราะห์	- ครูให้อิสระทางการคิดและให้คำแนะนำผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	- นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบสามารถทำกิจกรรมตามใบงานได้เป็นอย่างดี

จากตารางที่ 3 พบว่าแต่ละขั้นที่จัดการเรียนการสอนมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนดังนี้

- ขั้นเตรียม ครูอธิบายจุดประสงค์หรือสิ่งที่จะจัดการเรียนการสอนให้เข้าใจ นักเรียนต้องความพร้อมในการเรียนมากขึ้นและเข้าใจในขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น กระตือรือร้น สนใจการเรียนมากขึ้น
- ขั้นวิเคราะห์ ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะกิจกรรมค่อนข้างยาก นักเรียนต้องมีสมาธิและจดจ่อในแต่ละขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้มากขึ้น
- ขั้นเสริมความรู้ ครูบริหารจัดการเวลาโดยการลดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะกับนักเรียน นักเรียนสามารถปรับกิจกรรมการทํางานให้เหมาะสมกับเวลาได้เป็นอย่างดี
- ขั้นประเมินผล ครูประเมินตามแบบประเมินที่เตรียมไว้ นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามแผนการจัดการเรียนรู้และใบงานที่ครูมอบหมายให้
- ขั้นสังเคราะห์ ครูให้อิสระทางการคิดและให้คำแนะนำผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบสามารถทำกิจกรรมตามใบงานได้เป็นอย่างดี จากการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคคายแล้วนักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ นักเรียนมีคะแนนในการวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผ่านเกณฑ์การประเมินในวงรอบที่ 3 ซึ่งเป็นวงรอบวิจัยวงรอบสุดท้าย มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 81-96

อภิปรายผลการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโคตยาซึ่งมีนักวิชาการได้แนะนำการจัดการเรียนการสอนและผู้วิจัยได้แนะนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ออกมาเป็นบทความวิชาการเรื่องดนตรีกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จึงได้ขั้นตอนของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีโดยมี 5 ขั้นตอนที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยสามารถอภิปรายผลของการวิจัยได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้อันดับแรกเป็นการแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนและภาระงานที่นักเรียนต้องรับผิดชอบตลอดจนทำความเข้าใจในข้อตกลง วิธีการประเมิน เกณฑ์การวัดและประเมินผลต่าง ๆ และแจ้งผลการประเมินในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบพร้อมทั้งการปฏิบัติตัวในการเรียน พร้อมกับทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว และเข้าสู่แนวคิดของโคตยา โดยครูเปิดเพลงที่มีจังหวะเร็วและจังหวะช้าซึ่งเป็นเพลงที่อดีตผู้เรียนสามารถร้องได้ให้นักเรียนฟังแบบละ 1 เพลง แล้วใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันสนทนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโคตยา (ธวัชชัย นาควงศ์, 2547) ได้กล่าวไว้ ขั้นเตรียมการ(Preparation) ขั้นนี้ผู้สอนควรสอนเพลงให้นักเรียนเรียนรู้ไว้จำนวนหนึ่ง โดยสอนให้นักเรียนสามารถ ขับร้องได้ถูกต้องตามจังหวะ ทำนอง จนขึ้นใจเพื่อจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตัวโน้ตด้วยตนเองในขั้นที่ 2 ต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์ กิจกรรมในขั้นนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะให้มากที่สุดโดยครูนำแผนภูมิการเปรียบเทียบอัตราจังหวะมาติดไว้บนกระดานดังนี้อัตราจังหวะ เป็นเครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะที่บอกถึงค่าตัวโน้ต และจำนวนจังหวะในแต่ละห้องเพลง อัตราจังหวะ (Time) เป็นกลุ่มโน้ตที่ถูกจัดแบ่งจังหวะเคาะที่เท่า ๆ กัน ในแต่ละห้องเพลงและทำให้เกิดชีพจรจังหวะ (Pulse) คือ การเน้นจังหวะหนัก-เบา อัตราจังหวะเป็นเครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะ ที่บอกถึงค่าตัวโน้ต และจำนวนจังหวะในแต่ละห้องเพลง อัตราจังหวะ (Time) เป็นกลุ่มโน้ตที่ถูกจัดแบ่งจังหวะเคาะที่เท่า ๆ กัน ในแต่ละห้องเพลงและทำให้เกิดชีพจรจังหวะ (Pulse) คือ การเน้นจังหวะหนัก-เบา สอดคล้องกับแนวคิดของโคตยา (ธวัชชัย นาควงศ์, 2547) ได้กล่าวไว้ว่า ขั้นวิเคราะห์ (Make conscious) ครูสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการวิเคราะห์ตัวโน้ต จังหวะและทำนองจากเพลงที่นักเรียนศึกษาและฝึกขับร้องได้คล่องแคล่วที่สุด โดยครูคอยช่วยเหลือหาช่องทางที่จะทำให้นักเรียนค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเองมากที่สุด ขั้นนี้จะรวมจุดเด่นของการสอนตามแบบโคตยาจุดแรกคือ มีขั้นตอนการสอนที่จัดไว้เป็นหมวดหมู่ และมีการวางแผนว่าจะทำให้นักเรียนค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้อย่างไร

3. ขั้นเสริมความรู้ เป็นขั้นตอนที่นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้วิจัยครูเปิดเพลงให้นักเรียนฟัง แล้วใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงจังหวะเพลงและตัวโน้ตของเพลง โดยครูคอยให้คำชี้แนะอย่างใกล้ชิด จากการสังเกตนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโคตยา (ธวัชชัย นาควงศ์, 2547) ได้กล่าวเอาไว้ว่า ขั้นเสริมความรู้ (Reinforcement) หลังจากนักเรียนได้ค้นพบความรู้เรื่องโน้ตจังหวะ หรือทำนองจากเพลงที่ตนเองวิเคราะห์แล้ว นักเรียนก็จะสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปวิเคราะห์เพลงอื่น ๆ ที่มีโน้ตเหล่านั้นประกอบอยู่ในบทเพลงนั้น ๆ นักเรียนจะเกิดความมั่นใจเพิ่มเติมอีกไปเรื่อย ๆ ครูช่วยเสริมแรงให้นักเรียนมาก ๆ เพื่อจะทำให้ครูแน่ใจว่านักเรียนมีความรู้แล้วจริง ๆ

4. ขั้นประเมินผล โดยครูหาเพลงใหม่ที่นักเรียนไม่เคยรู้จักมาก่อนแต่มีโน้ตที่นักเรียนเคยรู้จักหรือเรียนรู้อยู่มาแล้วประกอบอยู่ด้วยและครูแต่งวลีเพลงสั้น ๆ ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของโคตยา (ธวัชชัย นาควงศ์, 2547) ได้กล่าวเอาไว้ว่า ขั้นประเมินผล (Evaluation) ขั้นนี้ครูหาเพลงใหม่ที่นักเรียนไม่เคยรู้จักมาก่อนแต่มีโน้ตที่นักเรียนเคยรู้จักหรือเรียนรู้อยู่มาแล้วประกอบอยู่ด้วย เป็นเทคนิคในการเรียนรู้เพลงใหม่หรือ

เกมใหม่นั้นเองหรือครูอาจใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นในลักษณะของการอ่านโน้ตแรกเห็น (Sight Reading) มาทดสอบนักเรียนก็ได้หรือครูแต่งวลีเพลงสั้น ๆ ด้วยสัญญาณมือให้นักเรียนดูแล้วนักเรียนร้องออกมาเป็นเสียง

5. ขั้นสังเคราะห์ ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาแต่งวลีเพลงให้เพื่อนในชั้นร้องตามในลักษณะคล้ายกับที่ครูทำและเมื่อนักเรียนมีความรู้ตัวโน้ตต่าง ๆ มากขึ้นและให้นักเรียนแต่งเพลงสั้น ๆ ซึ่งประเมินนักเรียนตามสภาพจริงและบันทึกลงในแบบบันทึกภาคสนามโดยบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโคตยา (ธวัชชัย นาควงศ์, 2547) ได้กล่าวเอาไว้ขั้นสังเคราะห์ (Creative) ครูอาจให้นักเรียนแต่งเพลงง่าย ๆ โดยใช้ความรู้โน้ตที่เขาหรือเรียนมาแล้วจากขั้นที่ 1-4 เช่น หลังจากนักเรียนได้ร้องโน้ตหรือวลีเพลงตามสัญญาณมือของครูจากขั้นการประเมินผลแล้ว ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาแต่งวลีเพลงให้เพื่อนในชั้นร้องตามในลักษณะคล้ายกับที่ครูทำและเมื่อนักเรียนมีความรู้ตัวโน้ตต่าง ๆ มากขึ้นอาจให้นักเรียนแต่งเพลงสั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนการนำรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยาที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนอย่างลึกซึ้งแล้ว การที่จะนำกิจกรรมการเรียนรู้ของโคตยา ครูผู้สอนควรได้ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวปฏิบัติ ให้เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมตัวก่อนสอน ครูผู้สอนต้องสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้ครบถ้วน กำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลให้ชัดเจนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนเรียนเก่ง เรียนปานกลางและเรียนอ่อน โดยการจับกลุ่มความสามารถ ให้ทุกคนมีความเสมอภาคกัน สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

3. ควรสะท้อนผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน จะส่งผลให้นักเรียนทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการทำงานและพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ไปใช้แก้ปัญหาอื่น เช่น การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะว่าการขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนจะเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณในการปฏิบัติกิจกรรม

2. ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยาไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ และนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่แตกต่างกัน เพราะว่าการรูปแบบการจัดการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของโคตยาสามารถเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั้นได้เป็นอย่างดีแต่ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังธรรม พรทวีกุล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน ประธานกรรมการสอบรองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ ประเสริฐสังข์ กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์ กรรมการสอบ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิเพ็ญ พลเยี่ยม อาจารย์ ดร.กัญญาวดี แสงงามและผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ดิฐพงษ์ อุเทศธำรง อาจารย์ ดร.งามตา นันทขว้าง นายพงษ์รัช โหมดม่วง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจนได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหัวดอนขามสามัคคีที่เป็นกลุ่มเป้าหมายให้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ พี่สาว พี่ชาย เพื่อนร่วมงาน นักเรียนที่ให้ความร่วมมือสนับสนุน ให้คำปรึกษาชี้แนะและให้กำลังใจทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอบบบูชาพระคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิด พระคุณครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ อบรมสั่งสอนผู้วิจัยรวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ธวัชชัย นาควงษ์. การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของคาร์ล ออร์ฟ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2545.

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี
A Study of the Digital Technological Leadership of the School Administrators
in the Private Schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office

รัชต์วดี สัจธรรมธนพิธ¹ ณรัช ไชยชนะ² และนเรศ ขันธะรี²
Rachwadee Satjathamthanapit¹, NaRach Chaichana², and Nares Khantharee²

สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี¹
Educational Administration, Faculty of Education, Ubon Ratchathani University¹
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี²
Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University²
E-mail: issari.snpg@gmail.com

Received: March 28, 2022; Revised: July 20, 2022; Accepted: July 25, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี 2) ศึกษาผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และ วุฒิการศึกษา 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ตัวอย่างจำนวน 346 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 325 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารและครู จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี คือ ผู้บริหารควรมีการกำหนดให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย วิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนทางเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของโรงเรียนให้ชัดเจน มีการอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับนักเรียน มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณ บริหารองค์กร

พัฒนาโรงเรียน มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน วัดผลการเรียนของนักเรียน ประเมินผล และวัดผลของนักเรียน ไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ก่อความรำคาญให้กับผู้อื่น

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ เทคโนโลยีดิจิทัล โรงเรียนเอกชน

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the digital technological leadership of the school administrators in the private schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office, 2) to study the findings of the comparison of the digital technological leadership of the school administrators in the private schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office classified by positions, working experiences, and education degrees, and 3) to study guidelines for developing the digital technological leadership of the school administrators in the private schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office. The samples were 346 respondents consisting of 21 school administrators and 325 teachers. They were randomized by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The digital technological leadership of the school administrators in the private schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office in the overall was at a high level.

2. The findings of the comparison of the digital technological leadership of the school administrators in the private schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office showed that the school administrators and the teachers classified by positions in the overall were different with the statistical significance at the level of .05, they classified by working experiences in the overall and in each aspect were not different, and they classified by education degrees in the overall were different with the statistical significance at the level of .05.

3. The guidelines for developing the digital technological leadership of the school administrators in the private schools under Ubon Ratchathani Provincial Education Office were that the school administrators should determine the development of the digital technology to be modern, analyze the weak-strong points of the digital technology to regulate the ICT vision of the schools clearly, facilitate the digital technology for the students, use the digital technology in managing the school budgets and organizations and developing the schools, and use the digital technology in analyzing the students' data, measuring the students' learning achievement, evaluating and measuring the results of the students' study. The schools should not give the data to other people without getting the permission from the owners of the data and should not disturb other people.

Keywords: Leadership, Digital Technology, Private Schools

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบ ทำให้การบริหารสถานศึกษามีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ทั้งในด้านลักษณะของความรู้ บทบาทของผู้เรียน และบทบาทของผู้สอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถในการเข้าใจบริบทที่เปลี่ยนแปลงนี้และบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในห้องเรียนและโรงเรียนให้เหมาะสม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องอาศัย ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ต้องสร้างการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนให้เห็นความสำคัญยอมรับ และนำไปบูรณาการกับความรู้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัล ณรงค์ พิพัฒนาศัย (2557) กล่าวว่าผู้บริหารจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบายนี้ให้ดำเนินได้ โดยสิ่งที่สำคัญและผู้บริหารจำเป็นต้องมี คือ มีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัล จึงจะสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียน การกระตุ้นและดึงดูดนักเรียนให้มีความสนใจในบทเรียนจึงต้องใช้สื่อการสอนเข้ามาช่วย หนึ่งในสื่อการสอนที่นักเรียนให้ความสนใจคือ สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเทคโนโลยี ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้กับครู และนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่ส่งผล และสร้างแรงผลักดันส่งเสริมระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา โดยยุคดิจิทัลปัจจุบันเป็นยุคที่จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้บริหารและครูต้องปรับกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษากับการบริหารงานระบบการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้การใช้ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหาร อย่างชาญฉลาดจะทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกและเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ มีความกระตือรือร้น มีความสุขในการทำงาน และส่งผลให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ชุมชนยอมรับและต้องการ

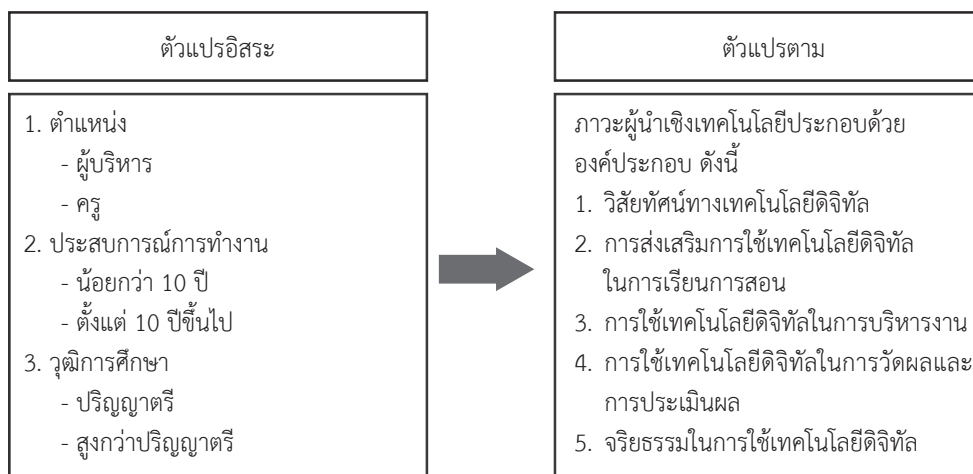
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อ ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสพการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 196 คน ครูผู้สอน 3,131 จำนวน รวมประชากร 3,327 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของประชากรในแต่ละตำแหน่ง ได้ตัวอย่างจำนวน 346 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 325 คน ผู้วิจัยได้ส่งเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 72 ข้อ มีความเชื่อมั่น .93 ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ประกอบด้วย วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิกการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.12	.76	มาก
2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน	4.07	.77	มาก
3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน	4.10	.72	มาก
4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล	4.10	.73	มาก
5. จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.44	.77	มาก
ภาพรวม	4.16	.75	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า จากภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล	ตำแหน่ง				t	P
	ผู้บริหาร		ครู			
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.23	.55	4.10	.54	1.48	.143
2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน	4.31	.65	4.03	.53	3.06*	.003
3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน	4.06	.53	4.07	.52	-.14	.892
4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล	4.14	.56	4.10	.53	.52	.601
5. จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.41	.75	4.46	.56	-.50	.619
รวม	4.23	.6	4.15	.53	.88	.45

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล	ประสบการณ์ทำงาน				t	P
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.14	.53	4.11	.56	.44	.660
2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน	4.09	.49	4.07	.63	.22	.822
3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน	4.12	.49	3.99	.54	2.31*	.021
4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล	4.11	.52	4.09	.55	.36	.72
5. จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.42	.56	4.49	.63	-1.19	.23
รวม	4.18	.5	4.15	.58	.43	.49

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล	ตามวุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.09	.56	4.21	.49	.74	.053
2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน	4.01	.55	4.25	.56	.12*	.001
3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน	4.06	.53	4.08	.50	1.0	.661
4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล	4.07	.53	4.18	.54	.31	.075
5. จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.40	.59	4.58	.58	.40*	.014
รวม	4.13	.55	4.26	.53	.51	.16

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามรายด้านและภาพรวม พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน ตามลำดับ

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารมีการกำหนดความต้องการในอนาคตให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนการสอน รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการกำหนด

เป้าหมายความต้องการในอนาคตของสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล รองลงมาคือข้อที่ 5 ผู้บริหารมีการกำหนดความต้องการในอนาคตให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวัดผลประเมินผลตามลำดับ

1.2 ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน อยู่ระดับมาก การเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 1 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสอน รองลงมาคือข้อที่ 12 ผู้บริหารสนับสนุนผู้เรียนให้มีการเรียนการสอนเทคโนโลยีดิจิทัลโดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รองลงมา ข้อที่ 13 ผู้บริหารจัดให้มีเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย ตามลำดับ

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน พบว่า โดยภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล อยู่ระดับมาก การเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารกำกับให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสอนของครู รองลงมา ข้อ 1 ผู้บริหารกำกับให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมา ข้อ 4 ผู้บริหารกำกับให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสอนของครู ตามลำดับ

1.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจำทุกวัน รองลงมา ข้อ 7 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาองค์กร รองลงมา ข้อ 10 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานบุคลากร ตามลำดับ

1.5 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 11 ผู้บริหารไม่เผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การส่งอีเมล ข้อความทางไลน์ หรือ Social Network รองลงมา ข้อ 12 ผู้บริหารไม่ผลิตหรือใช้สปายแวร์ (Spyware) โดยสปายแวร์จะใช้ช่องทางการเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตเพื่อแอบส่งข้อมูลส่วนตัวของผู้นั้นไปให้กับบุคคลหรือองค์กรหนึ่งโดยที่ผู้ใช้ไม่ทราบ ผู้บริหารไม่สร้างหรือใช้ไวรัส ผู้บริหารไม่ละเมิดลิขสิทธิ์โปรแกรม รองลงมา ข้อ 2 ผู้บริหารไม่บิดเบือนความถูกต้องของข้อมูลให้ผู้รับคนต่อไปได้ ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ตามลำดับ

2. การทดสอบเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยรวม 1) วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล 5) จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านที่ 2) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนทางเทคโนโลยีดิจิทัล ควรมีการกำหนดให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยในสถานศึกษา และผู้บริหารควรจัดตั้ง-จุดอ่อนทางเทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา และมีการกำหนดความต้องการในอนาคตของสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

3.2 ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียน ควรมีการอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครูและนักเรียน จัดให้มีเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสอน และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน ผู้บริหารควรมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณ บริหารองค์กร พัฒนาโรงเรียน ควรใช้เทคโนโลยีเป็นประจำ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริการทางการศึกษา การบริหารงานทั่วไป และส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูนำความรู้ด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน จัดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการใช้งาน สร้างวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศในโรงเรียนให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย และแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนที่ชัดเจน

3.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล ผู้บริหารควรมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน วัดผลการเรียนของนักเรียน ประเมินผลและวัดผลของนักเรียน รวบรวมข้อมูลนักเรียน และมีระบบติดตามการประเมินการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาในทุกๆด้าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ก่อความรำคาญให้กับผู้อื่น และไม่เผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จโดยวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อความทางไลน์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้วิจัยนำความสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดผลและการประเมินผล ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภุต พราหมณ์นก (2559) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 1) มีความรู้ทางเทคโนโลยี 2) มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 3) มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 4) มีการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ 5) มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล 6) มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี 7) มีการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหาร งบประมาณ บริหารองค์กร พัฒนาโรงเรียน นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริการทางการศึกษา การบริหารงานทั่วไป และส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูนำความรู้ด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน จัดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการใช้งาน สร้างวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศในโรงเรียนให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย และแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนที่ชัดเจน

2. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน วัดผลการเรียนของนักเรียน ประเมินผลและวัดผลของนักเรียน รวบรวมข้อมูลนักเรียน และมีระบบติดตามการประเมินการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพัฒนาต่อยอดให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนจัดการเรียนรู้
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อาจารย์ ดร.นิรมิต ขาวระนอง อาจารย์ ดร.ไพโรจน์ ลังกา ดร.ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิวัฒน์ พินโท และคุณรุ่งนภา สันติศิรินิรันดร์ ที่ให้ความช่วยเหลือ อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จนทำให้แบบสอบถาม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.มนตรี ณะคุณ ที่ได้ให้ความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี อีกทั้งให้เกียรติเป็นกรรมการสอบในการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จนทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2560.
- ณรงค์ พิพัฒนาศัย. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ 2558. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2557.
- ธนกฤต พรหมนันท. การศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2545.

การศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

A Study of English Learning Strategies of the
Fourth-Year Students in English Program, Faculty of Education,
Ubon Ratchathani Rajabhat University

สุจินตนา จันทน์สมัค และมนทยา ศีระะภูมิ

Suchintana Chansamak and Montaya Srisapoom

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Department of English, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

E-mail: suchintana.c@ubru.ac.th, montaya.s@ubru.ac.th

Received: June 9, 2022; Revised: July 20, 2022; Accepted: July 21, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งหมด 61 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามดัดแปลงมาจาก Oxford Strategies Inventory for Language Learning (SILL) version 7.0 for ESL/EFL สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า

ภาพรวมการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยใช้กลยุทธ์ด้านที่นำไปสู่ความสำเร็จมากที่สุด และใช้กลยุทธ์การจำน้อยที่สุด นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศแตกต่างกัน มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมแตกต่างกัน ในขณะที่นักศึกษามีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกัน มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์

Abstract

The objectives of this study were to study English learning strategies of the fourth-year students in English Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University and to compare English learning strategies of the students classified by genders, English learning experiences in the foreign countries, and English proficiency levels. This research was quantitative research. The samples were 61 students studying in bachelor of Education Program in English in the fourth year, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University in the second semester of the academic year of 2019. The research instrument was a questionnaire adapted from Oxford Strategies Inventory for Language Learning (SILL) version 7.0 for ESL/EFL. The statistics used in the research were mean, percentage, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The research findings were as follows.

In the overall, the students used the English learning strategies at a moderate level. They used the strategies that led them to succeed in learning English at the highest level while they used the strategies for remembering at the lowest level. In addition, the findings also showed that the students with different genders and different English learning experiences in the foreign countries had different strategies in learning English in the overall while the students with the different English proficiency did not use the different English learning strategies.

Keywords: English learning strategies, Students in Education Program, Faculty of Education

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าของอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการสื่อสารข้ามพรมแดนทั่วโลก ส่งผลให้ภาษาอังกฤษมีบทบาทเป็นเครื่องมือสำคัญ ในฐานะภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารอย่างแพร่หลายมากที่สุด ทั้งในภาคธุรกิจ การศึกษา และความบันเทิง ผู้คนทั่วโลก จำนวน 2,000 ล้านคน หรือ 1 ใน 3 ของประชากรของโลก จึงเลือกใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนภาษา สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555) ดังนั้น ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษ เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ยังให้ความสำคัญกับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษและวิชาอื่น ๆ โดยกำหนดให้นักศึกษาครูที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการครูพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552; คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560) ดังนั้น นักศึกษาครู จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษอย่างเร่งด่วน

นักเรียนไทยมักประสบกับปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษในด้านการไม่รู้คำศัพท์ จำไม่ได้ไม่เข้าใจความหมาย ทำให้อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องราว สาเหตุเพราะคลังคำศัพท์ในสมอง ยังมีอยู่น้อย และบ่อยครั้งที่นักเรียน นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษแล้วพบคำศัพท์ยาก ๆ จนเกิดความท้อแท้ อันกลายเป็นปัญหาในการเรียนรู้คำศัพท์ ที่จะนำไปใช้ในการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ จึงทำให้มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ที่ยังไม่เหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน (ปิยนุช อุดมเกียรติสกุล, 2559) อย่างไรก็ตาม แม้ผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวไทยจะใช้เวลาศึกษาภาษาอังกฤษเป็นระยะ

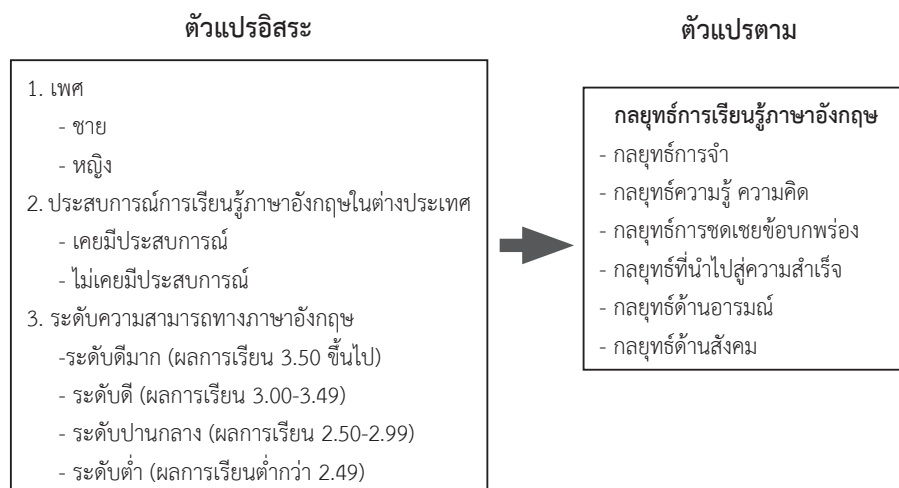
เวลาหลายปี แต่ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาภาษาอังกฤษอย่างแท้จริงกลับมีจำนวนน้อย นอกจากนี้สมมติภาพทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวไทยยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ซึ่งมีงานวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาสาเหตุว่า เหตุใดระดับทักษะความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนชาวไทยจึงอยู่ในระดับต่ำ (Kunasaraphan, 2015) อีกทั้ง มีงานวิจัยที่ค้นพบว่า การศึกษาปัจจัยการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนเป็นปัจจัยประการหนึ่ง ที่น่าจะส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน (Ellis, 2008) ดังนั้น การเรียนรู้และเข้าใจการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวไทย และผู้เรียนภาษาอังกฤษในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการใช้กลยุทธ์ของผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวไทยกลุ่มอื่น ๆ จึงน่าจะมีประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษอย่างน้อยในแง่ของการตระหนักถึงการสอนผู้เรียนให้ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาได้อย่างหลากหลาย (Ellis, 2005) เพื่อเป้าหมายที่จะเพิ่มระดับสมมติภาพทางภาษาอังกฤษและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน นอกจากนี้ การเรียนการสอนที่เปลี่ยนมาเน้นผู้เรียนและการเรียนรู้เป็นสำคัญ แทนที่จะศึกษาครูผู้สอนและการสอน ทำให้การศึกษาระบบการเรียนรู้และกลยุทธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน กลายเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในระดับต้น ๆ (Santikarn, 2014)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อให้ทราบว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่มีเพศ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษต่างกัน มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนออกแบบสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ว่ามีลักษณะอย่างไร และใช้กลยุทธ์ใดมากที่สุด
2. เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งหมด 61 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2562) เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากตัวอย่างดังกล่าวกำลังจะเข้าสู่การทำงานเป็นครู เป็นอาจารย์เพื่อสอนเยาวชนรุ่นหลัง ให้มีความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นต้นแบบให้แก่ผู้เรียนในหลักสูตรรุ่นต่อ ๆ ไปได้เช่นกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ 1) เพศ 2) ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ 3) ผลการเรียนรู้เฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงปัจจุบัน (ความสามารถทางภาษาอังกฤษ) และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า Rating scale 5 ระดับ ที่ดัดแปลงจากแบบสอบถาม Oxford Strategies Inventory for Language Learning (SILL) version 7.0 for ESL/EFL จำนวน 50 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย มีดังนี้ 1) การตรวจสอบความตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และ 2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) มีเกณฑ์การยอมรับตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (บุญใจ ศรีสถิตนารู, 2555) ผลการหาความเชื่อมั่นของตัวแปรกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เท่ากับ 0.816

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. จากการสำรวจข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาเป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 78.69 เพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.31 เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 3.28 ไม่เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 96.72 ส่วนผลการเรียนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงปัจจุบันของนักศึกษา พบว่า มีผลการเรียน 3.50 ขึ้นไป (ความสามารถภาษาอังกฤษระดับดีมาก) คิดเป็นร้อยละ 40.98 มีผลการเรียน 3.00-3.49 (ความสามารถภาษาอังกฤษระดับดี) คิดเป็นร้อยละ 39.35 มีผลการเรียน 2.50-2.99 (ความสามารถภาษาอังกฤษระดับปานกลาง) คิดเป็นร้อยละ 16.39 และมีผลการเรียนต่ำกว่า 2.49 (ความสามารถภาษาอังกฤษระดับต่ำ) คิดเป็นร้อยละ 3.28

2. ผลการศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี แสดงข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (n=61)

กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	$\bar{X}$	S	ระดับการใช้
1. กลยุทธ์การจำ	3.03	.61	ปานกลาง
2. กลยุทธ์ความรู้ ความคิด	3.33	.59	ปานกลาง
3. กลยุทธ์การจดเขียนข้อบกพร่อง	3.41	.70	ปานกลาง
4. กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ	3.76	.72	มาก
5. กลยุทธ์ด้านอารมณ์	3.55	.62	มาก
6. กลยุทธ์ด้านสังคม	3.52	.80	มาก
ภาพรวม	3.43	.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้ แต่ละกลยุทธ์เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์ด้านที่นำไปสู่ความสำเร็จ กลยุทธ์ด้านอารมณ์ กลยุทธ์ด้านสังคม กลยุทธ์การจดเขียน ข้อบกพร่อง กลยุทธ์ความรู้ ความคิด และกลยุทธ์การจำ ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ประสิทธิภาพการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ แสดงผลข้อมูลดังตารางที่ 2 – ตารางที่ 4

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามเพศ (n=61)

กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	เพศชาย ($\bar{X}$)	เพศหญิง ($\bar{X}$)	t	Sig.
1. กลยุทธ์การจำ	3.08	3.02	.468	.802
2. กลยุทธ์ความรู้ ความคิด	3.62	3.31	1.896	.160
3. กลยุทธ์การจดเขียนข้อบกพร่อง	3.46	3.46	.386	.989
4. กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ	4.08	3.69	2.793	.142
5. กลยุทธ์ด้านอารมณ์	3.69	3.58	.764	.574
6. กลยุทธ์ด้านสังคม	4.00	3.50	.115	.057
รวม	3.77	3.46	4.669*	.049

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พิจารณากลยุทธ์แต่ละด้าน พบว่า นักศึกษา ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยรวม พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง พบว่า นักศึกษาชาย ($\bar{x} = 3.77$) มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษโดยรวม มากกว่านักศึกษาหญิง ($\bar{x} = 3.46$)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบ ระดับการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ (n=61)

กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ		t	Sig.
	เคยมี ($\bar{x}$)	ไม่เคยมี ($\bar{x}$)		
1. กลยุทธ์การจำ	3.00	3.03	2.282	.947
2. กลยุทธ์ความรู้ ความคิด	3.50	3.37	.222	.799
3. กลยุทธ์การจดจำข้อบกพร่อง	3.50	3.46	.219	.938
4. กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ	4.00	3.76	2.945	.699
5. กลยุทธ์ด้านอารมณ์	4.00	3.59	7.926*	.000
6. กลยุทธ์ด้านสังคม	5.00	3.56	4.754*	.000
รวม	4.00	3.46	29.998*	.000

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ ระหว่างนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์กับนักศึกษา
ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ พิจารณากลยุทธ์แต่ละด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์
การใช้กลยุทธ์มีความแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ กลยุทธ์ด้านอารมณ์ และกลยุทธ์ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่มีประสบการณ์ จะมากกว่า
นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ทั้ง 2 ด้าน

เมื่อพิจารณาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยรวม พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์
การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศแตกต่างกัน มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวม แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์
การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ ($\bar{x} = 4.00$) มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมมากกว่านักศึกษา
ที่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ ($\bar{x} = 3.46$)

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ (n=61)

กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ				F	Sig.
	ดีมาก ($\bar{x}$)	ดี ($\bar{x}$)	ปานกลาง ($\bar{x}$)	ต่ำ ($\bar{x}$)		
1. กลยุทธ์การจำ	3.00	3.08	2.90	3.50	.456	.714
2. กลยุทธ์ความรู้ ความคิด	3.56	3.21	3.30	3.50	1.145	.339
3. กลยุทธ์การจดจำข้อบกพร่อง	3.68	3.25	3.40	3.50	1.422	.246
4. กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ	3.88	3.58	3.90	4.00	.649	.587
5. กลยุทธ์ด้านอารมณ์	3.76	3.46	3.50	4.00	1.391	.255
6. กลยุทธ์ด้านสังคม	3.68	3.58	3.50	3.50	.128	.943
รวม	3.64	3.33	3.40	3.50	1.449	.238

จากตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำแนกตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ระดับดีมาก ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับต่ำ พิจารณากลยุทธ์แต่ละด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกันมีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

เมื่อพิจารณาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยรวม พบว่า นักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกัน มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า ภาพรวมการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้กลยุทธ์ด้านที่นำไปสู่ความสำเร็จมากที่สุด ส่วนกลยุทธ์ที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ กลยุทธ์การจำ

จากการเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศแตกต่างกัน มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมแตกต่างกัน ในขณะที่ นักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกัน มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาไม่ได้นำภาษาอังกฤษมาใช้เป็นภาษาหลักในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงทำให้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิจัยหลายท่าน อาทิเช่น คีวนนท์ นิลพานิชย์ (2560) ซึ่งพบว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษทุกด้านในระดับปานกลาง สุขชาติ หินมะลิ (2557-2558) ซึ่งพบว่า นักศึกษาใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง อรุณี อรุณเรือง และคณะ (2556) ซึ่งพบว่า การใช้กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และ Wong (2011) ซึ่งพบว่า โดยรวมแล้วการใช้กลยุทธ์ของนักศึกษาคูอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า การใช้กลยุทธ์ที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือกลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ และกลยุทธ์ที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุดคือกลยุทธ์การจำ อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาเลือกใช้กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จที่เกิดจากการตั้งใจฟังเมื่อคนอื่นพูดภาษาอังกฤษก็สามารถจะช่วยพัฒนาทักษะความสามารถทางภาษาอังกฤษได้ เพราะมองเห็นการสื่อสารในบริบทสถานการณ์จริง ทำให้จับใจความในประเด็นที่สื่อสารเข้าใจยิ่งขึ้น ในขณะที่ กลยุทธ์การจำเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ที่นักศึกษานั้นเลือกใช้ น้อยที่สุด ซึ่งเป็นไปได้ว่า นักศึกษาอาจเห็นคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่เป็นการผ่านตา อีกทั้งไม่มีสิ่งกระตุ้นให้เกิดจำคำศัพท์เหล่านั้น จึงทำให้ไม่เกิดความจำข้อมูลเหล่านั้นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Bialystok (1981) กล่าวว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่ผู้เรียนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนภาษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ Green and Oxford (1995) กล่าวว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาที่สองว่า เป็นการกระทำหรือเทคนิคเฉพาะที่ผู้เรียนใช้อย่างตั้งใจเพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ และระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ พบว่า 1) นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมแตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาเพศชายและเพศชายหญิงอาจมีการวางแผนการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษที่สอดคล้องต่อความต้องการของแต่ละคนต่างกันไป ซึ่งสะท้อนเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เลือกใช้ต่างกัน สอดคล้องกับ สุรีย์ จงสถาพรสิทธิ์ (2543) ได้กล่าวว่า วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนแต่ละคนนำมาใช้ในการเรียนรู้ทั่วไปหรือเรียนรู้ภาษาอย่างตั้งใจและมีการวางแผนล่วงหน้า เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และเพลิดเพลินขึ้น โดยวิธีการเหล่านั้นจะอำนวยความสะดวกในการรับข้อมูลความรู้ การเก็บรักษา การเรียกข้อมูลเหล่านั้นออกมาและใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับผลการศึกษานักวิจัยหลายท่าน อาทิเช่น อนุ ยอดพรหมมินทร์ และคณะ (2549) ซึ่งวิจัยพบว่า เพศหญิงและเพศชายใช้ กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Zhou and Intaraprasert (2015) ซึ่งพบว่า เพศมีผลต่อการใช้กลยุทธ์ของนักศึกษาครู และพบว่า 2) นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศที่แตกต่างกันมีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศที่แตกต่างกัน ต่างเลือกที่จะใช้กลยุทธ์ในการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เพื่อให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Oxford (1990) กล่าวว่า การรู้จักใช้กลยุทธ์ในการเรียนที่เหมาะสมจะมีผลต่อการเรียนภาษา กลยุทธ์ในการเรียนจะช่วยในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารของผู้เรียนซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดในการเรียนจะช่วยให้การเรียนง่ายขึ้น เร็วขึ้น น่าสนุกสนานขึ้น รู้สึกมั่นใจในตัวเองมากขึ้น เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Brosh (2018) ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับการเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาที่มีผลจากประสบการณ์การเรียนรู้ และพบว่า 3) นักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกัน มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ไม่แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาแต่ละคนมีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ต่างมุ่งหวังเห็นความสำคัญของกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาเพื่อการพัฒนาความสามารถไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Bialystok (1981) กล่าวว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่ผู้เรียนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนภาษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษานั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ยังอยู่ในระดับปานกลาง และกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ กลยุทธ์การจำ ดังนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ผู้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรร่วมมือกันวางแผนจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการจำเพิ่มเติมให้แก่นักศึกษา เพื่อเพิ่มทักษะการจำคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์สำนวน หรือข้อความของภาษาอังกฤษในบริบทต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ภาษาอังกฤษควบคู่ในแต่ละกิจกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลาย และพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้ดีขึ้น

2. จากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศที่แตกต่างกัน มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน และพบว่าผู้ที่มีความถี่ในการใช้กลยุทธ์ด้านสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ที่เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณากลยุทธ์ทางสังคมในประเด็นที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ นักศึกษาขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษา ดังนั้น ถ้าต้องพัฒนาทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น และเพิ่มประสบการณ์การส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนมากขึ้น ซึ่งผู้บริหารและอาจารย์ผู้จัดการเรียนการสอนควรพิจารณาเพิ่มโครงการ กิจกรรม หรือช่องทางให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้และหาประสบการณ์โดยตรงกับเจ้าของภาษาและผู้ที่อยู่ในต่างประเทศ ซึ่งอาจจะจัดให้อยู่ในรูปแบบโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างประเทศระยะสั้น หรือจัดทำเครือข่ายออนไลน์เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนกับเจ้าของภาษาโดยตรง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณหน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ให้ข้อมูลทุก ๆ ท่าน ไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนภาษา สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. **ความเป็นมา**. (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 15 มกราคม 2563). จาก <http://english.obec.go.th/english/2013/index.php/th2012-0808-06-25-22>
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. **ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2560.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. **การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัติการวัดเชิงจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- ปิยนุช อุดมเกียรติสกุล. **กลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีผลต่อทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนสายศิลป์ โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี**. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2 : บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้ สู่ความยั่งยืน ครั้งที่ 3 มิถุนายน 2559. หน้า 854-858. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา, 2559.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- ศิวนนท์ นิลพาณิชย์. “กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1,” **วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**. 7, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2560): 1-12.
- สุชาติ หินมะลิ. “การศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3,” **ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 12, 1, 2 (มิถุนายน 2557-มีนาคม 2558): 95-105.
- สุรีย์ จงสภาพรสิทธิ์. **การศึกษาวิธีการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, สำนัก. (2562). **ข้อมูลสถิตินักศึกษาประจำปี 2562**. (ออนไลน์) 2562 (อ้างเมื่อ 15 มีนาคม 2563). จาก: <http://www.apr.ubru.ac.th/index.php/>

- อนุ ยอดพรหมมินทร์ และคณะ. กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. (ออนไลน์) 2549 (อ้างเมื่อ 10 มกราคม 2563). จาก: <https://dspace.bru.ac.th>
- Bialystok, E. "The role of conscious Strategies in second language proficiency," **Modern Language Journal**. 65 (1981): 24-35.
- Brosh, H. "Language-Learning Strategy Preferences among College-Level Language Students," **Applied Language Learning**. 28, 1 (2018): 19-40.
- Ellis, R. "Principles of instructed language learning," **System**. 33, 2 (2005): 208-224.
- Ellis, R. **The Study of Second Language Acquisition**. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2008.
- Green, J. M. and R. Oxford. "A closer look at learning strategies, L2 proficiency, and gender," **TESOL QUARTERLY**. 29, 2 (1995): 261-297.
- Kunasaraphan, K. "English learning strategy and proficiency level of the first year students," **Proceeding-Social and Behavioral Sciences**. 197 (2015): 1853-1858.
- Oxford, R. L. **Language Learning Strategies; What Every Teachers Should Know**. New York: Harper & Row, 1990.
- Santikarn, B. "The use of language learning strategies: A case study of undergraduate students in a private university," **Journal of Language and Communication**. 19, 21 (2014): 55-72.
- Wong, M. S. **Language Learning Strategy Use: A Study of Pre-Service Teachers in Malaysia**. (online) 2011 (cited 15 September 2019). Available from <https://eric.ed.gov/?q=mary+siew+lian+wong&id=ED521415>
- Zhou, C. and C. Intaraprasert. **Language Learning Strategies Employed by Chinese English-Major Pre-Service Teachers in Relation to Gender and Personality Types**. (online) 2015 (cited 22 December 2018). Available from <http://dx.doi.org/10.5539/elt.v8n1p155>

การพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน โดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้
ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3
โรงเรียนบ้านประทาย

Development of Executive Functions (EF) in Practice Skills by Using Artificial Art
Activities from Waste Materials through Integrated Learning Management
Processes Using Problem-Based Learning for the Third-Year Kindergarten
Students at Ban Prathai School

วรารัตน์ ฐุมาลา พัฒมฉัตร ปาคุด ทิพากร บุญยกุลศรีรุ่ง และปวีณา จุลหอม
Wararat Tumala, Patsamonchat Pacoot, Thipakorn Boonyagulsriroong, and Praweena Julhorm

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Early Childhood Education Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University
E-mail: Wararat.t@ubru.ac.th

Received: June 13, 2022; Revised: July 29, 2022; Accepted: August 1, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) เปรียบเทียบทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านประทาย ตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ระยะเวลาจำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัย (วัย 3-6 ปี) ตามแนวทางการจัดประสบการณ์ใน EF Guideline ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แผนการวิจัยแบบ แผนการวัดเป็นระยะ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีพัฒนาการทักษะสมองสูงขึ้น
2. ทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะสมอง (EF) ศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop Executive Functions (EF) of early childhood children by using artificial art activities from waste materials through integrated learning management processes using problem-based learning and 2) to compare Executive Functions (EF) of early childhood children before and after learning through artificial art activities from waste materials through integrated learning management processes using problem-based learning. The samples used in the research were 13 early childhood children, aged 5-6 years, studying in the third-year kindergarten at Ban Prathai School, Thung Yai Subdistrict, Kantharalak District, Sisaket Province in the second semester in the academic year of 2021. They were randomized by simple random sampling. The researchers spent 8 weeks, 3 days per week, 60 minutes per day, for the trial. The total times for the trial were 24 times. The research instruments were 1) learning management plans for artificial art activities from waste materials through integrated learning management processes using problem-based learning and 2) an observation form for observing Executive Functions (EF) of the early childhood children, aged 3-6 years, according to the Executive Functions (EF) guidelines. The research was conducted by using the research plans that measured the research processes in every period. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The early childhood children learning the artificial art activities from waste materials through integrated learning management processes using problem-based learning developed the Executive Functions (EF) higher.
2. The mean score of the Executive Functions (EF) of the early childhood children learning through the artificial art activities from waste materials through integrated learning management processes using problem-based learning after learning was higher than that before learning with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: Executive Function (EF), Artificial Arts from Waste Materials, Problem-Based Learning Management Processes

บทนำ

เด็กปฐมวัยถือเป็นวัยทองแห่งการเรียนรู้ เพราะเป็นช่วงเวลาที่มีพัฒนาการสูงสุดและส่งผลกระทบต่อสติปัญญา บุคลิกภาพ และความฉลาดทางอารมณ์ การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะความสามารถในระดับที่สูงขึ้น จนกระทั่งเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นคนกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเด็กปฐมวัยถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด และได้ผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคตถึง 7 เท่า (Heckman, 2012)

เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี หรือเรียกว่าเด็กในช่วงปฐมวัย เป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการวางรากฐานชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะทักษะทางความคิด ความรู้สึก เพราะเป็นช่วงที่ระบบประสาทและสมองกำลังเติบโต ในอัตราถึง ร้อยละ 80 ของวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่กำลังจดจำ และเรียนรู้สิ่งรอบตัวผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติ

ปัญญา ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นองค์ประกอบทางความรู้ที่จะหล่อหลอมให้เด็กเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น การเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก เนื่องจากสิ่งที่เรียนรู้ในช่วงวัยนี้จะเป็นข้อมูลฝังรากลึกเป็นพื้นฐานติดตัวเด็กไปชั่วชีวิต (ณชชา เตชะอารณชัย, 2558) การพัฒนาทักษะสมอง Executive Functions (EF) ในเด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะสมองส่วนหน้าสุดของเด็กในวัยนี้มีการพัฒนาอย่างมากจากสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูและการอบรมสั่งสอน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยให้กิ่งประสาทแตกแขนงและเกิดการสร้าง Synapses ในสมองส่วนหน้าสุดเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้เด็กนำข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมมาประมวลก่อนนำไปตัดสินใจเพื่อกำกับตนเองไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาทักษะ EF ตั้งแต่ปฐมวัย เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในยุค Thailand 4.0 จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ ทักษะสมอง EF ว่าทักษะสมอง EF คือการทำหน้าที่ของสมองส่วนหน้าในการบริหารจัดการ กำกับควบคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายได้ ซึ่งสมองส่วนหน้าบริเวณ Prefrontal cortex เป็นสมองส่วนสำคัญที่ทำหน้าที่บัญชาการหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคิด ความรู้สึก และการกระทำ เช่น การยับยั้งใจคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การตั้งเป้าหมาย วางแผน ความมุ่งมั่น และทำไปเป็นขั้นตอนจนสำเร็จ (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2559)

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบทของการเรียนรู้ (Learning Context) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาเป็นหลัก ถ้ามองในแง่ของยุทธศาสตร์การสอน PBL เป็นเทคนิคการสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2558) กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ถือเป็นกิจกรรมด้านงานประดิษฐ์ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน มีทั้งงานที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และงานที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยใช้วัสดุต่างกัน เช่น เศษวัสดุเหลือใช้ วัสดุจากธรรมชาติ วัสดุสังเคราะห์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้เด็กปฐมวัยได้ใช้ศักยภาพของสมองได้เป็นอย่างดี ซึ่งกระบวนการทำงานศิลปะของเด็กปฐมวัยนั้น เด็กปฐมวัยจะได้ใช้ทักษะสมองในการออกแบบสิ่งประดิษฐ์ก่อนลงมือปฏิบัติ และท้ายสุดเด็กจะได้ผลงานศิลปะตามที่ตนเองออกแบบไว้ และกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ยังก่อให้เกิดทักษะด้านอื่นที่จำเป็นต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสมตามวัยมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงจะพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน โดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งโรงเรียนบ้านปะทายใต้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปัญหาเป็นฐาน (PBL) เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยผ่านกระบวนการ ชง เชื่อม ใช้ ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติเกิดการทำงานร่วมกัน เป็นการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ไปใช้ในการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านอื่นของเด็กปฐมวัย หรืออาจไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 3-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปะทาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน 23 คน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 3-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปะทาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 13 คน เป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะสมอง (EF) ด้านการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย

ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละประมาณ 60 นาที ตัวอย่างได้รับการทดลองทั้งสิ้น 24 ครั้ง ในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เวลา 10.00 น. -11.00 น. ของทุกวัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นแผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัย การสร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การจัดประสบการณ์เกี่ยวกับศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้สำหรับเด็กปฐมวัย ตลอดจนศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะสมอง EF เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์

1.2 คัดเลือกกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์สำหรับทำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 24 กิจกรรม โดยเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1.2.1 ใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ที่เด็กต้องการศึกษาและต้องได้ใช้

1.2.2 ใช้ภาษาง่าย ๆ เหมาะกับวัยเด็ก

1.2.3 สวยงามและใช้งานได้จริง

1.2.4 พัฒนาทักษะสมอง EF ด้านการปฏิบัติตน

1.3 นำกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ที่คัดเลือกแล้วมาจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 24 แผน

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียน การประเมินผล และคัดเลือกแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 24 แผน

1.5 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับวิธีการเขียนขั้นตอนกิจกรรม และเพิ่มเติมคำถามในประเด็นปัญหาที่สอดคล้องกับเรื่องที่สอน และเพิ่มเนื้อหาของเพลง คำคล้องจองที่สอดคล้องกับเรื่องที่สอน ระบุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาล 3 จำนวน 13 คน ที่ไม่ใช่วัยอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้กับตัวอย่างต่อไป

2. แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอ้างอิงจากแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย (วัย 3-6 ปี) ตามแนวทางการจัดประสบการณ์ใน EF Guideline ซึ่งเป็นแบบสังเกตที่ครอบคลุมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่าสามารถวัดทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัยได้

2.1 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา และเกณฑ์การให้คะแนนที่มีความเหมาะสม

2.2 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ .05 (บุญเขต ภิญโญนนตพงษ์, 2545) โดยคำนวณคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67–1.00 จำนวน 20 ข้อ และปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย ทำเป็นฉบับจริงเพื่อสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 24 กิจกรรม วันละ 60 นาที

3. ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย (วัย 3-6 ปี) ตามแนวทางการจัดประสบการณ์ใน EF Guideline เริ่มสังเกตพฤติกรรมทุกวันศุกร์ หลังจากจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ใช้ระยะเวลาในการสังเกตทั้งหมด 8 สัปดาห์ เพื่อดูพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

4. นำผลการทดสอบไปวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งแรก และครั้งหลังมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. การหาค่าคุณภาพเครื่องมือแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย (วัย 3-6 ปี) ตามแนวทางการจัดประสบการณ์ใน EF Guideline หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตน ของเด็กปฐมวัย (วัย 3-6 ปี) ตามแนวทางการจัดประสบการณ์ใน EF Guideline โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2545)
2. สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยใช้การทดสอบที (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

ตอนที่ 1 ทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตน ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การวิเคราะห์ตอนที่ผู้วิจัยนำคะแนนนักเรียนในตัวอย่างจำนวน 13 คน มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ทักษะสมอง EF	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	$\bar{X}$	S	ระดับคุณภาพ	$\bar{X}$	S	ระดับคุณภาพ
1. การริเริ่มและลงมือทำ	14.23	1.36	ดี	21.38	1.76	ดีมาก
2. การวางแผนและจัดระบบ	12.54	1.20	ดี	18.62	1.19	ดีมาก
3. การมุ่งเป้าหมาย	12.69	0.75	ดี	19.00	1.47	ดีมาก
ผลรวม	13.15	1.35	ดี	19.67	1.91	ดีมาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน ของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 13.15 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดี

หลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 19.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตน ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมอง EF ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัย (วัย 3-6 ปี) ตามแนวทางการจัดประสบการณ์ใน EF Guideline ก่อนและหลังการทดลองมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ทักษะสมอง EF	n=13	$\bar{X}$	S	D	t
1. การริเริ่มและลงมือทำ	ก่อนการทดลอง	14.23	1.36	7.15	12.19
	หลังการทดลอง	21.38	1.76		
2. การวางแผนและจัดระบบ	ก่อนการทดลอง	12.54	1.24	6.08	14.63
	หลังการทดลอง	18.62	1.19		
3. การมุ่งเป้าหมาย	ก่อนการทดลอง	12.69	0.75	6.31	14.20
	หลังการทดลอง	19.00	1.47		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีทักษะสมอง (EF) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน โดยใช้การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีพัฒนาการทักษะสมอง EF สูงขึ้นในทุกทักษะสมอง

2. ทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน ของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 13.15 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดี และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 19.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าคะแนนทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เด็กปฐมวัยมีทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 13.15 และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เด็กปฐมวัยมีทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.67 และพบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำให้เด็กปฐมวัยมีทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน อยู่ในระดับดีมากขึ้นเนื่องจาก

1. กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ ค้นคว้า เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายในการทำกิจกรรม เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดออกแบบ วางแผนงานในการประดิษฐ์กิจกรรม ซึ่งเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กได้ใช้ทักษะสมองในการคิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่พบเจอระหว่างการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ Howard Gardner เคยกล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ด้านศิลปะจะออกเงยได้ดีจากการที่เด็กๆ ได้ลงมือทำด้วยตนเอง ไม่ใช่แค่เพียงลอกเลียนแบบจากผู้อื่น แต่สร้างสรรค์ขึ้นมาเอง ไม่ว่าจะเป็นการวาด การปั้น ระบายสี หรือประดิษฐ์ ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เด็กเกิดกระบวนการวางแผน จัดระบบการทำงาน นำไปสู่การริเริ่มลงมือปฏิบัติ เกิดเป็นความภาคภูมิใจในตัวเอง เมื่อตั้งใจและลงมือทำสิ่งใดแล้ว ก็มีความมุ่งมั่นอดสาเห เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เป็นทักษะด้านการลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของทักษะสมอง (EF) ทั้ง 3 ด้าน 9 ข้อ เด็กปฐมวัยสามารถที่จะเรียนรู้การใช้สื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง พัฒนาและใช้ทักษะการคิดแก้ปัญหาได้ดีขึ้นผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นการเรียนรู้แบบ Active learning โดยผ่านกระบวนการ ชง เชื่อม ใช้ ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เกิดการทำงานร่วมกันโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน การประเมินผล และการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีทักษะปฏิบัติได้ดี ทั้งการริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดวางแผน การมีเป้าหมาย รวมถึงเมื่อลงมือกระทำอาจจะไม่สามารถทำตามแผนได้ ก็จะสามารถยืดหยุ่นความคิดและแก้ปัญหา เช่น ใช้วัสดุอื่นหรือวิธีอื่นทดแทน บางครั้งทำตามที่ตนคิด แต่เพื่อน ๆ ให้ความคิดมาใหม่ ก็สามารถยืดหยุ่นให้เหตุผลของตนหรือยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงตามข้อตกลงกันใหม่ได้ ทั้งยังช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น และสิ่งที่อยู่รอบตัวได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม

2. การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตนของเด็กปฐมวัยได้เนื่องจาก กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กรู้จักการสังเกต การวางแผนออกแบบประดิษฐ์ คิดค้น ชิ้นงานจากวัสดุอุปกรณ์ที่ครูกำหนดให้จากสถานการณ์ของปัญหาจากหน่วย การเรียนรู้ที่ครูกับเด็กร่วมกันกำหนด เช่น กิจกรรมประดิษฐ์ถังขยะจากวัสดุเหลือใช้ ในหน่วยมนตร์รักนักประดิษฐ์ ครูตั้งประเด็นปัญหาว่า “ทำไมโรงเรียนเราถึงมีขยะ” “เมื่อไม่มีถังขยะใช้เด็กๆ จะทำอะไร” ซึ่งขั้นตอนนี้เด็ก ๆ ได้ช่วยกันสำรวจบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน เพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นปัญหาที่พบ จากนั้น เด็กนำข้อมูลมาออกแบบคิดค้นประดิษฐ์ถังขยะ กิจกรรมนี้ครูแบ่งกลุ่มเด็กในการคิดค้นประดิษฐ์ถังขยะ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีวัสดุในการประดิษฐ์ที่แตกต่างกันออกไป เมื่อเสร็จแล้วแต่ละกลุ่มได้ออกมานำเสนอชิ้นงาน โดยการพูดถึงกระบวนการประดิษฐ์ชิ้นงานของกลุ่มตนเองให้เพื่อน ๆ และครูฟัง จากกระบวนการทำกิจกรรมดังกล่าวจะเห็นว่าเด็กได้สำรวจเพื่อกระตุ้นความสนใจในการคิดค้นแก้ปัญหา นำไปสู่การวางแผนและจัดระบบดำเนินการ เริ่มตั้งแต่การวางแผนเป้าหมาย การเห็นภาพรวมของชิ้นงานที่จะประดิษฐ์ จากนั้นริเริ่มและลงมือทำงานตามที่คิดออกแบบไว้ เด็กเกิดทักษะในการริเริ่ม

สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และเมื่อคิดแล้วก็ลงมือทำตามความคิดของตนให้ปรากฏขึ้นจริง ไม่โอ้อ้อ ซึ่งจากที่กล่าวมานี้ ถือได้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ Caine et al (2009) ซึ่งได้เสนอการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่พัฒนา EF ของมนุษย์ คือสมองและจิตทำงานทั้งส่วนย่อยและองค์รวมในเวลาเดียวกันได้ ดังนั้นเด็กควรได้รับประสบการณ์ที่ทำให้เข้าใจสิ่งที่จะได้เรียนรู้ก่อนจึงจะเชื่อมโยงไปสู่รายละเอียดย่อย และสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2550) ได้กล่าวถึงลักษณะของปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานว่า ปัญหาสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดภาวะงุนงงสงสัย และความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อขจัดความสงสัยดังกล่าว การให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาจริงหรือสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ และร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหา นั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากการทดลองพบว่ารูปแบบการทำกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลักการทำกิจกรรมเป็นรูปแบบเดียวกันทุกวัน แต่เปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนด กิจกรรมมีทั้งในรูปแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด กล้าลงมือปฏิบัติ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง นำไปสู่การพัฒนาทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น เนื่องจากเด็กได้ลงมือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ จากนั้นเด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมด้วยตนเองทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ เชื่อมั่นตนเองกล้าที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป การเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเด็กได้ลงมือทำกิจกรรมจริงผ่านการใช้สื่ออุปกรณ์ที่เป็นของจริง นอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะสมอง (EF) ให้กับเด็กปฐมวัยแล้ว ยังจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย และทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานที่เด็กปฐมวัยจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในระยะแรกของการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าส่วนมากเด็กจะอยู่ไม่นิ่ง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่มีสมาธิจดจ่อ ไม่สามารถทำงานให้เสร็จได้ในเวลาที่กำหนด หลังจากใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ เด็กเริ่มมีความสนใจในกิจกรรมมากขึ้น เนื่องจากมีวัสดุ ที่หลากหลาย เริ่มมีการวางแผนในการทำงาน มีการคิดริเริ่ม และเลือกสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ชิ้นงาน

2. การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองทั้งรูปแบบกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมเดี่ยวผ่านสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลาย พบว่าช่วงแรกเด็กทำกิจกรรมแบบลองผิดลองถูก ไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ แต่เมื่อได้ร่วมกันสะท้อนผลการทำกิจกรรม มีสมาธิในการทำงานมากขึ้น จนสามารถช่วยกันประดิษฐ์ชิ้นงานตามทีออกแบบไว้ประสบผลสำเร็จ

3. การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัยแล้ว ยังช่วยพัฒนาทักษะสมอง EF ด้านอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ครูหรือผู้จัดกิจกรรมควรศึกษาและเข้าใจพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัย และเด็กจะได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เกิดพัฒนาการด้านทักษะสมอง (EF) ด้านทักษะการปฏิบัติตน ได้เหมาะสมกับวัย

2. การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้ปกครองและครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยควรให้อิสระกับเด็กในการใช้ความคิด ส่งเสริมให้คิดแก้ปัญหาในด้านบวกและเข้าใจในความพร้อมของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และสิ่งที่สำคัญควรสร้างกำลังใจและกระตุ้นให้เด็กกล้าคิดกล้าลงมือทำด้วยตนเอง โดยมีการดูแลความปลอดภัยจากครู ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กอยู่ตลอดเวลา

3. ในการนำกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในระดับปฐมวัยนั้น ครูต้องเลือกกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์นั้นต้องกิจกรรมที่เด็กต้องการเรียนรู้และได้ใช้ในชีวิตประจำวัน และสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องเป็นสิ่งที่มียู่จริงในชีวิตของเด็ก เพื่อดึงดูดให้เด็กสนใจ เห็นภาพชัดเจน อยากรู้อยากจะทำกิจกรรม เพื่อให้เด็กรู้จักคิดและสนุกไปกับการเรียนรู้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความเมตตาจากที่ปรึกษางานวิจัยที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างสูงในการทำวิจัยทุกขั้นตอน และรวมทั้งสนับสนุนให้ผู้วิจัยมีความอดทน มุ่งมั่นในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา เตชะอาภรณ์ชัย. ผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงพื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีต่อความเข้าใจจังหวะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- ทิตินา ขัมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์. การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด และวิธีการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2545.
- บุญชุม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. Problem-based Learning : PBL. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา, 2558
- สุภาวดี หาญเมธี และคณะ. พัฒนาทักษะสมอง EF ด้วยการอ่าน. กรุงเทพฯ: รักลูกบุ๊คส์, 2559
- Caine, R. N. et al. 12 brain/mind learning Principles in action: Developing executive functions of the human brain. 2nd ed. London: Corwin Press, 2009.
- Heckman. "The Technology of Skill Formation," *American Economic Review*. 97, 2 (May 2007): 31-47.

กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ในจังหวัดศรีสะเกษ

Strategies for Educational Quality Assurance Development
of the Primary Schools in Sisaket Province

พิมล วิเศษสังข์
Pimon Wisedsang

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Graduate School, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University
E-mail: pimonw@hotmail.com

Received: May 25, 2022; Revised: July 31, 2022; Accepted: August 2, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ และ 3) เพื่อสร้างและประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยเชิงบรรยายแบบผสมวิธี ตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพรอบ 3 ระดับขึ้นไป ในจังหวัดศรีสะเกษ รวม 522 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวม 8 คน และผู้เชี่ยวชาญสาขาการบริหารการศึกษาและการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 21 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนประสบความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมี 6 ปัจจัย ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) การจัดโครงสร้างขององค์การ 2) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร 3) บรรยากาศในการทำงาน 4) เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ 5) ชุมชน สังคม และ 6) การมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ โดยการจัดโครงสร้างขององค์การ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ ชุมชน สังคม และการมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ
3. กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ ได้กลยุทธ์และมาตรการของแต่ละ กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 จัดโครงสร้างองค์การเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างชัดเจน กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 4 แสวงหาเทคโนโลยีที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ที่ 5 แสวงหาความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการทั้งภายใน

และภายนอกโรงเรียน และผลการประเมินกลยุทธ์ พบว่า โดยรวมกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์ การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The objectives of the research were 1) to study levels of the success of the implementation based on the educational quality assurance standards of the primary schools in Sisaket Province, 2) to study factors affecting the success of the implementation based on the educational quality assurance standards of the primary schools in Sisaket Province, and 3) to create and evaluate strategies for developing the educational quality assurance standards of the primary schools in Sisaket Province. The research was conducted as mixed-methods descriptive research. The samples were 522 respondents consisting of school administrators and teachers who passed the evaluation of the educational quality assurance in the third round at a good level or better in Sisaket Province. They were randomized by stratified random sampling. The informant group consisted of 8 informants including school administrators and teachers in the schools with the best practice in implementing based on the educational quality assurance standards in the big schools, the medium schools, and the small school and 21 experts in educational and primary school administration. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The data were analyzed by using the basic statistics, content analysis, and multiple regression analysis.

The research findings were as follows.

1. The schools succeeded in implementing based on the educational quality assurance standards at the highest level.

2. The factors affecting the success of the implementation based on the educational quality assurance standards of the primary schools consisted of 6 factors organized from the highest to the lowest levels affecting the success of the implementation based on the educational quality assurance standards of the primary schools: 1) organization structures, 2) implementation based on the roles of the teachers and staff, 3) atmosphere in working, 4) technology, materials, and equipment, 5) communities and societies, and 6) participation and consultation by arranging the organization structures and implementing based on the roles of the teachers and staff, technology, materials, and equipment, communities and societies, and participation and consultation.

3. The strategies for developing the educational quality assurance standards of the primary schools in Sisaket Province included the strategies and the standards of each strategy. The first strategy was to arrange organization structures to administrate the schools clearly. The second strategy was to develop the teachers and staff to have knowledge to be able to perform their work

systematically and continually. The third strategy was to supervise, monitor, follow up, and evaluate the results of the work performance systematically and continually. The fourth strategy was to seek for qualitative technology to use in educational administration. The fifth strategy was to seek for participation to administrate inside and outside schools. The findings of the evaluation of the strategies showed that in the overall, the strategies for developing the educational quality assurance standards of the primary schools in Sisaket Province were suitable at the highest level, possible at the highest level, and helpful at the highest level.

Keywords: Strategies, Educational Quality Assurance, Quality Assurance Development for Primary Schools

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาของประเทศเพราะคุณภาพการศึกษาคือเป็นสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา ดังนั้นประเทศไทยจึงได้กำหนดมีการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกระดับการศึกษาโดยได้มีการตราเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ได้มีการกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

การประกันคุณภาพการศึกษาก็มีความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความเห็นสนับสนุนความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลากหลาย การประกันคุณภาพการศึกษภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาซึ่งจะทำให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ดังนั้น หากสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของตนเองว่ามีจุดเด่นในเรื่องใด มีจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขปรับปรุงตนเองในด้านใดบ้าง

สำหรับการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในจังหวัดศรีสะเกษมีผลสะท้อน จากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1, 2, 3 และ 4 ระหว่างปีการศึกษา 2554-2558 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งปรากฏผลว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 26 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.46 ของจำนวนโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1, 2559) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 15 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.55 ของจำนวนโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2, 2559) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 22 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.95 ของจำนวนโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2559) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 16 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.66 ของจำนวนโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2559) และเมื่อพิจารณาโดยรวมทั้งจังหวัดพบว่า จังหวัดศรีสะเกษมีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 79 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.24 ของจำนวนโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด

สาเหตุที่ทำให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนทุกระดับชั้นของจังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับต่ำน่าจะเป็นเนื่องมาจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษยังไม่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี สำหรับแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอาจจะมีหลายแนวทาง เช่น การฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเป็นทรัพยากรในการดำเนินการ แต่การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยใช้กลยุทธ์ หรือการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์น่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่าเพราะการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบ ช่วยสร้างความพร้อมให้แก่องค์กร ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน ช่วยให้การดำเนินงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยให้องค์กรที่มีมุมมองที่ครอบคลุม (วรางคณา ผลประเสริฐ, 2554) และก่อนที่จะสร้างหรือพัฒนากลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรจะได้มีการศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของหน่วยงานระดับอุดมศึกษาของจังหวัดที่มีหน้าที่ในการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น จึงค้นหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษโดยการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อสร้างและประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) แบบผสมวิธีวิธี (Mixed methods) ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ และการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในการประเมินคุณภาพรอบ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2554-2558 ในจังหวัดศรีสะเกษ ทุกโรงเรียน จำนวน 751 โรงเรียน ซึ่งจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 751 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โรงเรียน 1 คน จำนวน 751 คน รวม 1,502 คน ตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในการประเมินคุณภาพรอบ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2554-2558 จำนวน 261 โรงเรียน

กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณและกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Yamane, 1973) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 261 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 261 คน รวม 522 คน การคัดเลือกตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกชั้นตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลตามจำนวนที่ต้องการ เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้วัดระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด จำนวน 91 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) หรือมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .53 - .85 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .99 การเก็บรวบรวมข้อมูล การสอบถามระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัด ศรีสะเกษ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ และส่งคืนทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบทั้งสิ้น จำนวน 522 ชุด ได้รับคืน 475 ชุด ซึ่งได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 90.99 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด โดยผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 211 คน และครู จำนวน 264 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ

1. การสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาตามโครงการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 ในระดับดีมาก จำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวม 8 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่มีลักษณะคำถามปลายเปิด รวม 11 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

2. การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญสาขาการบริหารการศึกษา ด้านการวางแผนการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 21 คน เครื่องมือการวิจัย ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด จำนวน 13 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ความเหมาะสม ส่วนที่ 2 ความเป็นไปได้ และส่วนที่ 3 ความเป็นประโยชน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตอบและส่งคืนทางไปรษณีย์ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 ค่าสถิติเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

n = 230

องค์ประกอบความสำเร็จของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับความสำเร็จของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ การศึกษา		
	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา	4.39	.58	มากที่สุด
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.34	.56	มากที่สุด
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.41	.55	มากที่สุด
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.19	.60	มาก
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา	4.34	.62	มากที่สุด
6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.42	.55	มากที่สุด
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.27	.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนประสบความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบแล้วพบว่า โรงเรียนประสบความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด โดยมีองค์ประกอบด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กับด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีองค์ประกอบด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 2 ค่าสถิติเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

องค์ประกอบความสำเร็จของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับความสำเร็จของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ การศึกษา		
	$\bar{X}$	S	ระดับ
ลักษณะขององค์การ 1. การจัดโครงสร้างขององค์การ	4.48	.53	มากที่สุด
สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ 2. ชุมชน สังคม 3. เศรษฐกิจ	4.44	.51	มากที่สุด
	3.37	.75	มากที่สุด
สภาพแวดล้อมภายในองค์การ 4. บรรยากาศในการทำงาน	4.51	.51	มากที่สุด
ลักษณะของบุคลากร 5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 6. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร	4.53	.53	มากที่สุด
	4.38	.55	มากที่สุด
นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ 7. กระบวนการบริหาร 8. การมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ 9. การติดต่อสื่อสาร	4.35	.61	มากที่สุด
	4.49	.60	มากที่สุด
	4.36	.56	มากที่สุด
ลักษณะของเทคโนโลยี 10. เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์	4.01	.70	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และปัจจัยด้านเทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา กับความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 3 ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา กับความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	B	Std. Er	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.654	.140		4.675**	.000
ลักษณะขององค์กร					
การจัดโครงสร้างขององค์กร (OSO)	.387	.038	.412	10.088**	.000
ลักษณะของบุคลากร					
การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร (PRA)	.302	.040	.338	7.510**	.000
ลักษณะของเทคโนโลยี					
เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ (TSE)	.118	.026	.167	4.504**	.000
สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร					
ชุมชน สังคม (COS)	.107	.034	.110	3.103**	.002
สภาพแวดล้อมภายในองค์กร					
บรรยากาศในการทำงาน (AOW)	-.168	.047	-.173	-3.534**	.000
นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ					
การมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ (PAR)	.098	.034	.119	2.872**	.004
R = .807, R Square = .651, SEE = .296, F = 145.563, Sig. = .000, **P < .01					

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เป็นตัวแปรต้นได้รับการคัดเลือกให้เข้าสมการ 6 ตัวแปร ซึ่งส่งผลต่อ ตัวแปรตามเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การจัดโครงสร้างขององค์กร (OSO) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร (PRA) บรรยากาศในการทำงาน (AOW) เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ (TSE) ชุมชน สังคม (COS) และการมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ (PAR) โดยการจัดโครงสร้างขององค์กร (OSO) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร (PRA) เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ (TSE) ชุมชน สังคม (COS) และการมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ (PAR) ส่งผลทางบวกต่อตัวแปรตาม ส่วนบรรยากาศในการทำงาน (AOW) ส่งผลผลผกผันต่อตัวแปรตาม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .807 และมีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 65.10 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y = .654 + .387OSO + .302PRA + .118TSE + .107COS - .168AOW + .098PAR$$

4. ผลการวิเคราะห์การสร้างและประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ

4.5.1 ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ สรุปได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 จัดโครงสร้างองค์การเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างชัดเจน

มาตรการ: 1) มอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม โดยกำหนดให้มีหัวหน้าผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในแผนแม่บทของโรงเรียนอย่างชัดเจน 2) กำหนดให้งานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคน และให้ถือเป็นงานที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

มาตรการ: 1) สร้างความตระหนักและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ 2) สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับครูและบุคลากรโดยการให้ความดีความชอบหรือผลตอบแทนอย่างอื่นอย่างเป็นธรรม เหมาะสมกับผลงาน และให้นำผลงานการประกันคุณภาพการศึกษามาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย 3) พัฒนทีมงานที่เน้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในแบบปกติและแบบที่ใช้สื่อสังคมสมัยใหม่ รวมทั้งใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

มาตรการ: 1) ดำเนินการให้มีกำหนดการและปฏิทินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 2) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่นำโดยผู้บริหารโรงเรียน และมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จนสามารถนิเทศกันเองได้ และเป็นวัฒนธรรมขององค์การ

กลยุทธ์ที่ 4 แสวงหาเทคโนโลยีที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ

มาตรการ: 1) ระดมทรัพยากรเพื่อจัดหาระบบอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีคุณภาพมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 2) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

กลยุทธ์ที่ 5 แสวงหาความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

มาตรการ: 1) สร้างทีมงานในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน 2) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียน แบบมีส่วนร่วมภายในโรงเรียน โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม 3) สร้างเครือข่ายและการสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานราชการ และภาคเอกชน ในท้องถิ่น ในการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลของโรงเรียน 4) สร้างความร่วมมือโดยการเลือกจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานราชการ และภาคเอกชนในท้องถิ่น

4.5.2 ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัด

ศรีสะเกษ

ตารางที่ 4 ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถม
ในจังหวัดศรีสะเกษ

กลยุทธ์/มาตรการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{x}$	S	แปล ความ	$\bar{x}$	S	แปล ความ	$\bar{x}$	S	แปล ความ
กลยุทธ์ที่ 1 จัดโครงสร้างองค์การเพื่อ การบริหารจัดการโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.80	.37	มากที่สุด	4.73	.40	มากที่สุด	4.78	.43	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถในงาน ที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.57	.28	มากที่สุด	4.68	.38	มากที่สุด	4.76	.43	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.90	.25	มากที่สุด	4.83	.36	มากที่สุด	4.95	.21	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 4 แสวงหาเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ มาใช้ในการบริหารจัดการ	4.88	.31	มากที่สุด	4.52	.53	มากที่สุด	4.80	.37	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 5 แสวงหาความร่วมมือ เพื่อการบริหารจัดการทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน	4.77	.40	มากที่สุด	4.55	.55	มากที่สุด	4.80	.29	มากที่สุด
รวม	4.76	.26	มากที่สุด	4.65	.37	มากที่สุด	4.81	.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถม
ในจังหวัดศรีสะเกษ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็น
ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์พบว่า ทุกกลยุทธ์ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยในด้านความเหมาะสม กลยุทธ์
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง
และสม่ำเสมอ และกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ
ในงานที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านความเป็นไปได้ กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ
กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
คือ กลยุทธ์ที่ 4 แสวงหาเทคโนโลยีที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ และด้านความเป็นประโยชน์ กลยุทธ์
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
และกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติ
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัย

1. โรงเรียนประสบความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มี 6 ปัจจัย ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) การจัดโครงสร้างขององค์การ 2) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร 3) บรรยากาศในการทำงาน 4) เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ 5) ชุมชน สังคม และ 6) การมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ โดยการจัดโครงสร้างขององค์การ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ ชุมชน สังคม และการมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ

3. กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ ได้กลยุทธ์และมาตรการของแต่ละ กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 จัดโครงสร้างองค์การเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างชัดเจน กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 4 แสวงหาเทคโนโลยีที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ที่ 5 แสวงหาความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และผลการประเมินกลยุทธ์ พบว่า โดยรวมกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เป็นตัวแปรต้น ซึ่งส่งผลต่อตัวแปรตามเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) การจัดโครงสร้างขององค์การ 2) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร 3) บรรยากาศในการทำงาน 4) เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ 5) ชุมชน สังคม และ 6) การมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ โดยตัวแปรการจัดโครงสร้างขององค์การ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ ชุมชน สังคม และการมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือ ส่งผลทางบวกต่อตัวแปรตาม ส่วนบรรยากาศในการทำงาน ส่งผลผกผันต่อตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .807 และมีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 65.10 นั้น แสดงว่าผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในส่วนของตัวแปรต้น การจัดโครงสร้างขององค์การ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร บรรยากาศในการทำงาน เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ ชุมชน สังคม และการมีส่วนร่วม และการปรึกษาหารือ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

ข้อสังเกตของผลการวิจัยนี้คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศในการทำงาน ส่งผลผกผันต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน นั้น อาจจะมีสาเหตุมาจากบรรยากาศในการทำงานที่ดีหรือปล่อยให้ละเลยมากเกินไป ผู้ปฏิบัติงานมีความสะดวกสบายมากเกินไป อาจจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานละเลยการทำงานที่สำคัญก็อาจเป็นไปได้

การวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิจัยหลายรายการ เช่น สอดคล้องกับการวิจัยของ เทวัน เงาะเศษ (2560) ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต13 และผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจการพยากรณ์การดำเนิน

งานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 65.50 และมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ คือ .219 สอดคล้องกับการวิจัยของเจนจบหาญกลับ (2559) ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้ประสบความสำเร็จได้ ร้อยละ 69.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ สภาพแวดล้อมทางสังคม สอดคล้องกับการวิจัยของกนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์, ศุภชัย จันทรงาม และวิมลมาศ รัตนะ (2559) ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี และผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับการวิจัยของสำรวม คงสืบชาติ (2559) ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ปัจจัยการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยการบริหารด้านการมีส่วนร่วม และ 6) ปัจจัยการบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

2. การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ได้กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 จัดโครงสร้างองค์การเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างชัดเจน กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ กลยุทธ์ที่ 4 แสวงหาเทคโนโลยีที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ที่ 5 แสวงหาความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และผลการประเมินระดับกลยุทธ์ โดยรวมกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดนั้น แสดงว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสาโรจน์ ขอจ่วนเดี่ยว (2558) ที่วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลยุทธ์การบริหารการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค มีความสอดคล้องมากที่สุด รองลงมา ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมตามลำดับ

สาเหตุที่ทำให้ผลการสร้างและประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมในจังหวัดศรีสะเกษมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยทั้งแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการศึกษาพหุระดับเพื่อศึกษาวิถีปฏิบัติของโรงเรียนที่มีวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งมีการศึกษาแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนประถมศึกษาควรเพิ่มหรือปรับกลยุทธ์และมาตรการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากผลการวิจัยนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดบรรยากาศในการทำงาน ควรมีบรรยากาศที่ดี มีความเข้มงวดพอเหมาะ ไม่ปล่อยปละละเลยมากเกินไป
2. ควรจัดทำคู่มือในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้กลยุทธ์ตามผลของการวิจัยนี้

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และได้รับความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษาและให้ข้อมูลการวิจัยจากรองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัครภูมิ อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษ รองศาสตราจารย์ จำเริญ อุ่นแก้ว อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ศรีกระจำง ประธานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ทวีศักดิ์ นามศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาหลายท่านในจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยจึงขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์, ศุภชัย จันทรงาม และวิมลมาศ รัตน์ะ. “ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี,” *ราชพฤกษ์*. 14, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2559): 72-79.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1, สำนักงาน. *สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (2554-2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1*. ศรีสะเกษ: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1, 2559.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2, สำนักงาน. *สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ปี 2554-2558*. ศรีสะเกษ: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2, 2559.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, สำนักงาน. *สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ปี 2554-2558*. ศรีสะเกษ: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2559.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, สำนักงาน. *สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ปี 2554-2558*. ศรีสะเกษ: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2559.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561.

เจนจบ หาญกลับ. “ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร,” วิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 17, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559): 123-134.

เทวัน เงาะเศษ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13,” วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 13, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 276-292.

วรางคณา ผลประเสริฐ. การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554.

สาโรจน์ ขอจ่วนเตี้ยว. “กลยุทธ์การบริหารการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,” Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 8, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558): 681-699

สำรวม คงสืบชาติ. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ศูนย์วิทยบริการ, 2559.

การวิเคราะห์การใช้คุณูปประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความของนักศึกษาชั้นปีที่ 2
สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Analysis of the Use of English Restrictive Relative Clauses of the 2nd Year
Students in Business English Program, Ubon Ratchathani Rajabhat University

จุฑามณี ทิพราช นิตริตน์ อุทธชาติ ณัฐธิดา สุจริตจันทร์ พัทธนันท์ สุจริตจันทร์ และจิตาภา โชคหิรัญนาคิน
Jutamanee Tipparach, Nitirat Utthachat, Nattida Sujaritjan, Pattanan Sujaritjan, and Jidapa Chokhirannakin

สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Ubon Ratchathani Rajabhat University
E-mail: jutatmanee.t@ubru.ac.th

Received: July 26, 2022; Revised: August 13, 2022; Accepted: August 18, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความสามารถในการใช้คุณูปประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยค และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และ 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้คุณูปประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยค และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบการใช้คุณูปประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการใช้คุณูปประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยค (ตอนที่ 1) และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลัก (ตอนที่ 2) พบว่า 63.48% ของตัวอย่างตอบคำถามแบบทดสอบการใช้คุณูปประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษ ถูก โดยที่ ตอนที่ 1 นักศึกษาตอบถูกที่ค่าเฉลี่ย 68.03% ในขณะที่ตอนที่ 2 นักศึกษาตอบถูกที่ค่าเฉลี่ย 58.92% ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวอย่างมีความสามารถตอบคำถามถูกในตอนที่ 1 มากกว่าตอนที่ 2

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้คุณูปประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยค (ตอนที่ 1) และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลัก (ตอนที่ 2) พบว่า ตัวอย่างมีความเข้าใจมีความแตกต่างในระดับสูงที่สุด คือ ส่วนที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบคำถามถูกแตกต่างกันมากที่สุดที่ร้อยละ 30 ส่วนที่ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ส่วนที่ 4

คำสำคัญ: คุณูปประโยค คุณูปประโยคแบบจำกัดความ ประธานและกรรมของประโยคภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of the research were 1) to analyze the ability of the use of English restrictive relative clauses modifying nouns as subjects and direct objects of English sentences classified by the characteristics of the questions asking for the information of the relative clauses and the information of the main clauses of the 2nd year students in Business English Program at Ubon Ratchathani Rajabhat University and 2) to compare the difference of the ability of the use of English restrictive relative clauses modifying nouns as subjects and direct objects of English sentences in the different structures classified by the characteristics of the questions asking for the information of the relative clauses and the information of the main clauses of the 2nd year students in Business English Program at Ubon Ratchathani Rajabhat University. The subjects in the research were 33 students studying in the 2nd year in Business English Program at Ubon Ratchathani Rajabhat University. They were randomized by simple random sampling. The research instrument was a test for the use of English restrictive relative clauses used to modify subjects and objects of English sentences. The statistics used in the research were percentage and mean.

The research findings were as follows.

1. The findings of the analysis of the ability of the use of English restrictive relative clauses classified by the characteristics of the questions asking for the information of the relative clauses and the information of the main clauses of the 2nd year students in Business English Program at Ubon Ratchathani Rajabhat University showed that 63.48% of the subjects correctly answered the test of English restrictive relative clauses modifying nouns as subjects and direct objects of English sentences. In part 1, the students answered the questions correctly at the mean score of 68.03% while in part 2, the students answered the questions correctly at the mean score of 58.92%.

2. The findings of the comparison of the difference of the ability of the use of English restrictive relative clauses classified by the characteristics of the questions asking for the information of the relative clauses and the information of the main clauses of the 2nd year students in Business English Program at Ubon Ratchathani Rajabhat University showed that the understanding of the use of English restrictive relative clauses of the 2nd year students in Business English Program, Ubon Ratchathani Rajabhat University at the highest level of the difference was the second section with the mean score of 30% of who answered the questions correctly while the fourth sections of both parts were not different.

Keywords: Relative Clauses, Restrictive Relative Clause, Subjects and Objects of English Sentences

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก นักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ศึกษาไวยากรณ์เชิงลึกโดยการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการใช้คุณานุประโยคของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (English as a Secondary Language, ESL) หรือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language, EFL) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่องนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น Suh (2011) ได้ศึกษาโครงสร้างคุณานุประโยคไม่สัมพันธ์กับศัพท์ในชื่อเรื่อง (Relative clause) และพบว่าคุณานุประโยคเป็นโครงสร้างที่น่าสนใจศึกษาเพราะเป็นโครงสร้างที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียน มีรูปแบบเฉพาะ และโดดเด่นด้วยลักษณะเฉพาะนี้มีนักวิจัยได้ศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับคุณานุประโยคเพิ่มเติมอีกมากมาย ในด้านการศึกษา ศุภกรณ์ ภูเจริญศิลป์ (2552) ได้ศึกษาคุณานุประโยคภาษาอังกฤษของผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยแบ่งตัวอย่างเป็นสองกลุ่มตามความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถสังเกตพัฒนาการของความเข้าใจคุณานุประโยคภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจน ผู้เข้าร่วมงานวิจัยได้ทำแบบทดสอบแปลประโยคที่มีคุณานุประโยคจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนชาวไทยทั้งสองกลุ่มความสามารถเรียนรู้คุณานุประโยคภาษาอังกฤษในลักษณะ ที่คล้ายคลึงกับผู้เรียนภาษาอังกฤษชาติอื่นที่พูดภาษาแม่ต่างออกไป 2) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คุณานุประโยคที่ประพันธ์สรรพนามทำหน้าที่เป็นประธาน ทำหน้าที่เป็นกรรมตรง ทำหน้าที่เป็นกรรมของบุรพบท และทำหน้าที่แสดง ความเป็นเจ้าของ ตามลำดับ 3) ผู้เรียนชาวไทยใช้สรรพนามที่ซ้ำซ้อนกับตัวบ่งชี้คุณานุประโยค แม้ว่าสรรพนามดังกล่าวจะไม่ปรากฏในภาษาไทย และ 4) งานวิจัยนี้ยังพบว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณานุประโยคชนิดที่ปรากฏ ท้ายประโยคหลักก่อนคุณานุประโยคชนิดที่ปรากฏแทรกตรงกลางประโยคหลัก จะเห็นได้ว่างานวิจัยนี้ได้ศึกษาการเรียนรู้นักเรียนรู้คุณานุประโยคในหลายด้านในกลุ่มของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในหลากหลายด้าน นอกจากนี้ Suputra, Mariyani, และ Lestari (2017) ได้ศึกษาชนิดและองค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาชาวอินโดนีเซียเกิดความผิดพลาดในการใช้คุณานุประโยค โดยมีวิธีการเก็บข้อมูล 4 วิธี ได้แก่ การสังเกต การทดสอบ การสัมภาษณ์ และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ความผิดพลาดในการใช้คุณานุประโยคของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ มีการเรียงลำดับคำผิด (misordering) มากที่สุด รองลงมาเป็นความผิดพลาดใน การละความหมาย (omission) ของคุณานุประโยค ลำดับที่สามเป็นการใช้ผิดรูปแบบ (misformation) และความผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดเป็นการเพิ่มข้อความ (addition) แตกต่างกับการวิจัยของ Kusdianty (2016) ที่พบความผิดพลาดของนักศึกษาชาวอินโดนีเซียที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในการใช้คุณานุประโยคของนักศึกษาตามกระบวนการของการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ การเก็บข้อมูลจากการทดสอบและการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวสาเหตุที่นักศึกษาเกิดความผิดพลาดในการใช้คุณานุประโยคโดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ความผิดพลาดของ Corder (1982) Azar (1999) และ Brown (2000) เป็นทฤษฎีพื้นฐานในการวิเคราะห์ความผิดพลาด ผลของการวิจัย พบว่า ความผิดพลาดในการใช้ประพันธ์สรรพนาม (relative pronoun) “who” ผิด 45 ครั้ง หรือ 33.6% “whom” ผิด 32 ครั้ง หรือ 23.9% “which” ผิด 29 ครั้ง หรือ 21.6% และ “whose” ผิด 28 ครั้ง หรือ 20.9% และสาเหตุของความผิดพลาดเกิดจากการถ่ายโอนระหว่างภาษา (interlanguage transfer) และการถ่ายโอนภายในภาษาที่เรารู้ (intralanguage transfer) งานวิจัยข้างต้น ทำให้ทราบถึงปัญหาของผู้เรียน ผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปประกอบเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้

นอกเหนือจากการศึกษาในชั้นเรียน ยังมีนักวิจัยที่ได้ศึกษาลักษณะการใช้คุณานุประโยคที่พบในสื่อออนไลน์ เช่น การวิจัยของ จุฑามณี ทิพราชและคณะ (2564) ได้ศึกษาคุณานุประโยคภาษาอังกฤษที่ปรากฏในข่าวธุรกิจ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ซีเอ็นเอ็น ในระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2563 เลือกแบบเฉพาะเจาะจงโดยเลือก 1 ข่าว ซึ่งเป็นข่าวแรกของแต่ละวัน รวมเป็น 30 ข่าว จำนวน 894 ประโยค พบว่า 153 ประโยคเป็นประโยคที่ประกอบด้วย

คุณานุประโยค และในจำนวนนี้ประกอบด้วยคุณานุประโยค จำนวน 231 คุณานุประโยค คือ 36 ประโยค ประกอบด้วยคุณานุประโยคแบบจำกัดความ จำนวน 46 คุณานุประโยค 76 ประโยค ประกอบด้วยคุณานุประโยคแบบไม่จำกัดความ จำนวน 95 คุณานุประโยค 41 ประกอบด้วย คุณานุประโยคแบบจำกัดความ จำนวน 43 คุณานุประโยค และคุณานุประโยคแบบไม่จำกัดความ จำนวน 47 คุณานุประโยค ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่ามีการใช้คุณานุประโยคแบบไม่จำกัดความ (142 คุณานุประโยค) บ่อยครั้งมากกว่าการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความ (89 คุณานุประโยค) และผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่ามีการใช้คุณานุแบบจำกัดความในรูปแบบประโยคแบบกรรม-ประธานมากที่สุดและใช้คุณานุประโยคแบบอัสระน้อยที่สุด ในขณะที่มีการใช้คุณานุประโยคแบบไม่จำกัดในรูปแบบตามโครงสร้างที่ตามหลังกริยาช่วย be มากที่สุดและมีการใช้คุณานุประโยคแบบอัสระน้อยที่สุด งานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าคุณานุประโยคมีการใช้ในสื่อออนไลน์ที่ได้ทำการวิจัยเป็นจำนวนมากและมีความหลากหลายในการใช้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่างานวิจัยดังกล่าวเน้นที่การศึกษาปัญหาในการการเรียนรู้คุณานุประโยคของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในวิธีการต่าง ๆ ผลที่ได้ผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของคุณานุประโยคที่ใช้ในสื่อออนไลน์ งานวิจัยชิ้นนี้จึงต้องการศึกษาในด้านความสามารถของนักศึกษาในการทำแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคที่ประกอบด้วยข้อคำถามที่แตกต่างกัน 2 กลุ่ม คือ คำถามที่เกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค และคำถามที่เกี่ยวกับประโยคหลัก และในแต่ละแบบทดสอบยังประกอบด้วยโครงสร้างคุณานุประโยคที่แตกต่างกัน 4 โครงสร้าง คือ 1) คุณานุประโยคประเภทประธานขยายคำนามหลักตำแหน่งประธาน 2) คุณานุประโยคประเภทกรรมขยายคำนามหลักตำแหน่งประธาน 3) คุณานุประโยคประเภทประธานขยายคำนามหลักตำแหน่งกรรมตรง และ 4) คุณานุประโยคประเภทกรรมขยายคำนามหลักตำแหน่งกรรมตรง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถของนักศึกษาและการทำแบบทดสอบดังกล่าว การศึกษาในลักษณะนี้เป็นการศึกษาคุณานุประโยคในบริบทของความสามารถในการใช้คุณานุประโยคในแงุ่มที่แตกต่างออกไปจากงานวิจัยข้างต้น เป็นการศึกษาความรู้เกี่ยวกับคุณานุประโยคในเชิงลึกในอีกด้านหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาคุณานุประโยคที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 96 คน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษ จำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งลักษณะของคำถามออกเป็น 2 ตอน ตามลักษณะของคำถามที่ถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค (ตอนที่ 1) และ คำถามที่ถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลัก (ตอนที่ 2) และแต่ละตอนได้แบ่งลักษณะโครงสร้างของคุณานุประโยคออกเป็น 4 ส่วน ตามลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้คุณานุประโยคในแต่ละโครงสร้างของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรง จำนวน 20 ข้อ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทประธานขยายคำนามหลักตำแหน่งประธาน (the subject of the sentence modified by the subject relative clause, SS) เช่น

ข้อมูล: The farmer who was interviewed yesterday by a journalist grows corn on his farmland.

คำถาม: Who did the journalist interview yesterday?

คำตอบ: The farmer

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทกรรมขยายคำนามหลักตำแหน่งประธาน (the subject of the sentence modified by the object relative clause, SO) เช่น

ข้อมูล: The man that Ann met on the bus asked her to give him a ride to the airport.

คำถาม: Who did the man meet?

คำตอบ: Ann

ส่วนที่ 3 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทประธานขยายคำนามหลักตำแหน่งกรรมตรง (the object of the sentence modified by the subject relative clause, OS) เช่น

ข้อมูล: The car that Tony parked in front of his house yesterday belongs to Jim.

คำถาม: What was in front of Tony's house yesterday?

คำตอบ: The car

ส่วนที่ 4 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทกรรมขยายคำนามหลักตำแหน่งกรรมตรง (the object of the sentence modified by the object relative clause, OO)

ข้อมูล: The police arrested the two Chinese women who stayed at Sunee Hotel.

คำถาม: Where did the two Chinese women stay?

คำตอบ: Sunee Hotel

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรง จำนวน 20 ข้อ เป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลัก ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทประธานขยายคำนามหลักตำแหน่งประธาน (the subject of the sentence modified by the subject relative clause, SS) เช่น

ข้อมูล: The farmer who was interviewed yesterday by a journalist grows corn on his farmland.

คำถาม: What does the farmer do?

คำตอบ: The farmer grows corn.

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทกรรมขยายคำนามหลักตำแหน่งประธาน (the subject of the sentence modified by the object relative clause, SO) เช่น

ข้อมูล: The two Chinese women who stayed at Sunee Hotel were arrested by the police.

คำถาม: What happened to the two Chinese women?

คำตอบ: The two Chinese women were arrested by the police.

ส่วนที่ 3 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทประธานขยายคำนามหลักตำแหน่งกรรมตรง (the object of the sentence modified by the subject relative clause, OS) เช่น

ข้อมูล: The car that Tony parked in front of his house belongs to Jim.

คำถาม: Whose car is in front of Tony's house?

คำถาม: Jim's car

ส่วนที่ 4 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้คุณานุประโยคประเภทกรรมขยายคำนามหลักตำแหน่งกรรมตรง (the object of the sentence modified by the object relative clause, OO)

ข้อมูล: The police arrested the two Chinese women who stayed at Sunee Hotel.

คำถาม: What happened to the two Chinese women?

คำตอบ: They were arrested by the police.

ในการดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำแบบทดสอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ (1) ผศ.ดร. อุดม ทิพรราช (2) อาจารย์ Anthony Goldsmith และ (3) อาจารย์วันชนะ บุญชม ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item-objective Congruence: IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1 จากนั้นนำข้อคำถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับพบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 มีค่าความยากง่ายของแบบทดสอบตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบตั้งแต่ 0.25 ถึง 0.92

ขั้นตอนในการวิจัย

ขั้นตอนในการวิจัยได้ดำเนินการตามแผนการวิจัยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ทำวิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อออกแบบและวางแผนในการทำวิจัยและแบบทดสอบตามขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่ได้กล่าวถึงในหัวข้อที่ผ่านมา

2. ให้ตัวอย่างทำแบบทดสอบโดยกำหนดเวลาในการทำแบบทดสอบทั้งหมด 60 นาที

3. นำผลที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบในข้อ 2. มาวิเคราะห์หาความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลัก และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายคำนามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของตัวอย่าง

4. นำผลการวิจัยที่ได้ในข้อ 3. มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการวิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) วิเคราะห์ความสามารถในการใช้คุณูปประโยชน์แบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยชน์ และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลัก โดยใช้ร้อยละและค่าเฉลี่ยที่ช่วยวัดค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (คน) และร้อยละของนักศึกษาที่ตอบถูก เพื่อบอกถึงความสามารถในการใช้คุณูปประโยชน์ในแต่ละส่วนของแต่ละตอนของแบบทดสอบ และ 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้คุณูปประโยชน์แบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยชน์ และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของตัวอย่าง โดยใช้ร้อยละและค่าเฉลี่ย ที่ช่วยวัดค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (คน) และร้อยละของนักศึกษาที่ตอบถูกในแต่ละส่วนและแต่ละตอนของแบบทดสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์หาความสามารถในการใช้คุณูปประโยชน์แบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยชน์ และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลของการตอบคำถามในแบบทดสอบสามารถในการใช้คุณูปประโยชน์แบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยชน์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การตอบคำถามถูกใน ตอนที่ 1

ส่วนที่	ลักษณะของคุณูปประโยชน์	ค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (คน)	ร้อยละของนักศึกษาที่ตอบถูก
1	SS	26.60	80.61
2	SO	26.80	81.21
3	OS	16.60	50.30
4	OO	19.80	60.00
	ค่าเฉลี่ยโดยรวม	22.45	68.03

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การตอบคำถามถูกใน ตอนที่ 1 ในส่วนที่ 1-4 พบว่า นักศึกษาตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ ส่วนที่ 2 (SO) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 26.81 คน คิดเป็นร้อยละ 81.21 รองลงมา คือ ส่วนที่ 1 (SS) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 26.60 คิดเป็นร้อยละ 80.61 ลำดับที่ 3 คือ ส่วนที่ 4 (OO) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 19.80 คิดเป็นร้อยละ 60 และนักศึกษาตอบคำถามถูกน้อยที่สุด คือ ส่วนที่ 3 (OS) โดยมีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 16.60 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการใช้คุณูปประโยชน์แบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี แสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตอบคำถามถูกใน ตอนที่ 2

ส่วนที่	ลักษณะของคุณูปประโยชน์	ค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (คน)	ร้อยละของนักศึกษาที่ตอบถูก
1	SS	19.20	58.10
2	SO	16.80	50.91
3	OS	22.00	66.67
4	OO	19.80	60.00
	ค่าเฉลี่ยโดยรวม	19.45	58.92

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การตอบคำถามถูกใน ตอนที่ 2 ในส่วนที่ 1-4 พบว่า นักศึกษาตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ ส่วนที่ 3 (OS) มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ ส่วนที่ 4 (OO) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 19.80 คิดเป็นร้อยละ 60 ลำดับที่ 3 คือ ส่วนที่ 1 (SS) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 19.20 คิดเป็นร้อยละ 58.10 และนักศึกษาตอบคำถามถูกน้อยที่สุด คือ ส่วนที่ 2 (SO) โดยมีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 16.80 คน คิดเป็นร้อยละ 50.91

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้คุณูปประโยชน์แบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณูปประโยชน์ และคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี รายละเอียดในตารางที่ 3 และ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการตอบคำถามถูกใน ตอนที่ 1 และตอนที่ 2

ส่วนที่	ลักษณะของคุณูปประโยชน์	ค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (คน)		ค่าเฉลี่ยของความแตกต่าง	ร้อยละของนักศึกษาที่ตอบถูก		ร้อยละของความแตกต่าง
		ตอนที่ 1	ตอนที่ 2		ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	
1	SS	26.60	19.20	7.4	80.61	58.10	22.51
2	SO	26.80	16.80	10	81.21	50.91	30.3
3	OS	16.60	22.00	-5.4	50.30	66.67	-16.37
4	OO	19.80	19.80	0	60.00	60.00	0

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการตอบคำถามถูกใน ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 พบว่า ส่วนที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด คือ ส่วนที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบคำถามถูกแตกต่างกันมากที่สุดที่ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนที่ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ส่วนที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบในภาพรวม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2

แบบทดสอบตอนที่	ค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (คน)	ร้อยละของนักศึกษาที่ตอบถูก
1	22.45	68.03
2	19.45	58.92
รวม	20.95	63.48

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตอบคำถามถูกใน ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 พบว่า นักศึกษาตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ ตอนที่ 1 มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (ค่าเฉลี่ย 22.45 คน คิดเป็นร้อยละ 68.03) มากกว่า ตอนที่ 2 (ค่าเฉลี่ยที่ 19.45 คน คิดเป็นร้อยละ 58.92) และในภาพรวมนักศึกษาตอบคำถามถูกโดยเฉลี่ยที่ 20.95 คน คิดเป็นร้อยละ 63.48

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธาน และกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค ของนักศึกษา สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตอบคำถามในการใช้คุณานุประโยคภาษาอังกฤษแบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษถูก ในภาพรวมนักศึกษาตอบคำถามถูกโดยเฉลี่ยที่ 20.95 คน คิดเป็นร้อยละ 63.48 โดยที่ ตอนที่ 1 นักศึกษาตอบคำถามถูกโดยเฉลี่ย 22.45 คน คิดเป็นร้อยละ 68.03 และ ตอนที่ 2 นักศึกษาตอบคำถามถูกโดยเฉลี่ย 19.45 คน คิดเป็นร้อยละ 58.92

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้คุณานุประโยคแบบจำกัดความที่ขยายค่านามในตำแหน่งประธานและกรรมตรงในประโยคภาษาอังกฤษจำแนกตามลักษณะของคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยคและและคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลักของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า ความสามารถในการใช้คุณานุประโยคที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด คือ ส่วนที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบคำถามถูกแตกต่างกันมากที่สุดที่ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนที่ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ส่วนที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในตอนที่ 1 ที่เป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของคุณานุประโยค พบว่า นักศึกษาตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ ส่วนที่ 2 (SO) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 26.81 คน คิดเป็นร้อยละ 81.21 รองลงมา คือ ส่วนที่ 1 (SS) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 26.60 คิดเป็นร้อยละ 80.61 ลำดับที่ 3 คือ ส่วนที่ 4 (OO) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 19.80 คิดเป็นร้อยละ 60 และนักศึกษาตอบคำถามถูกน้อยที่สุด คือ ส่วนที่ 3 (OS) โดยมีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 16.60 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าโครงสร้างคุณานุประโยคในรูปแบบ SO นักศึกษามีความสามารถในการใช้มากที่สุด หรือเป็นโครงสร้างที่ง่ายที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบ SS OO และ OS ตามลำดับ

ผลการวิจัยในตอนต้นที่ 2 ที่เป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของประโยคหลัก พบว่า นักศึกษาตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ ส่วนที่ 3 (OS) มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ ส่วนที่ 4 (OO) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 19.80 คิดเป็นร้อยละ 60 ลำดับที่ 3 คือ ส่วนที่ 1 (SS) มีจำนวนนักศึกษาตอบถูกโดยเฉลี่ย 19.20 คิดเป็นร้อยละ 58.10 และนักศึกษาตอบคำถามถูกน้อยที่สุด คือ ส่วนที่ 2 (SO) โดยมีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูกโดยเฉลี่ยที่ 16.80 คน คิดเป็นร้อยละ 50.91 ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าโครงสร้างคุณานุประโยคในรูปแบบ OS นักศึกษามีความสามารถในการใช้มากที่สุด หรือเป็นโครงสร้างที่ง่ายที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบ OO SS และ SO ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 และตอนต้นที่ 2 พบว่า ตอนต้นที่ 1 มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบถูก (ค่าเฉลี่ยที่ 22.45 คน คิดเป็นร้อยละ 68.03) มากกว่า ตอนต้นที่ 2 (ค่าเฉลี่ยที่ 19.45 คน คิดเป็นร้อยละ 58.92) และในภาพรวม นักศึกษาตอบคำถามถูกโดยเฉลี่ยที่ 20.95 คน คิดเป็นร้อยละ 63.48 ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าลักษณะของคำถามที่แตกต่างกัน นักศึกษามีความสามารถในการใช้โครงสร้างคุณานุประโยคแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 4 ส่วนของโครงสร้างคุณานุประโยค พบว่า ส่วนที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด คือ ส่วนที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยของจำนวนนักศึกษาที่ตอบคำถามถูกแตกต่างกันมากที่สุดที่ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนที่ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ส่วนที่ 4 งานวิจัยนี้ได้ผลการวิจัยแตกต่างกับผลการวิจัยของ ฐานิยา ทองไทย (2558) ที่ทดสอบผลกระทบของโครงสร้างข้อมูลคุณานุประโยคภาษาอังกฤษต่อการจำเนื้อหาของนักศึกษาชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อตรวจสอบความยากง่ายของโครงสร้างคุณานุประโยคภาษาอังกฤษทั้ง 4 ชนิด คือ โครงสร้าง SS SO OS และ OO ผลการวิจัย พบว่า โครงสร้าง SS ทำให้ความสามารถของผู้เข้าร่วมงานวิจัยในการจำข้อมูลที่อยู่ในประโยคหลักลดลงมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ว่า โครงสร้าง SS มีความยากมากที่สุด ในทางตรงกันข้าม ผลการวิจัยได้แสดงว่า โครงสร้าง OO เป็นโครงสร้างที่ง่ายที่สุด ผลที่ได้ที่แตกต่างนี้ อาจมีสาเหตุมาจากหลาย ๆ ปัจจัยของการทดลองที่มีผลต่อผลการทดลอง เช่น วิธีการดำเนินการวิจัย ตัวอย่าง แบบทดสอบ และวิธีการทดสอบ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Kocak (2020) ที่ได้ทำการศึกษาการจดจำคุณานุประโยคของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษาชาวตุรกี ที่มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาระดับความจดจำคุณานุประโยค ระดับความยากในการสร้างคุณานุประโยคชนิดต่าง ๆ และ ผลกระทบที่ได้จากการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณานุประโยคภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยการจดจำคุณานุประโยคของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศชาวตุรกีมีระดับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญขึ้นอยู่กับชนิดของโครงสร้างของคุณานุประโยค การสอนที่ชัดเจนส่งผลกระทบต่อผู้เรียนมีการเรียนรู้คุณานุประโยคได้เป็นที่เข้าใจมากขึ้น ผลการวิจัยนี้ในประเด็นเรื่องของการจดจำคุณานุประโยคที่ขึ้นกับชนิดและโครงสร้างของคุณานุประโยคเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาสนับสนุนงานวิจัยชิ้นนี้ได้เพราะมีส่วนที่ศึกษาคุณานุประโยคที่มีโครงสร้างที่แตกต่างกัน นักศึกษาก็มีความสามารถในการใช้ที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัยที่สนใจในการทำวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจคุณานุประโยคในงานวิจัยครั้งต่อไปในอนาคต โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้วิจัยสามารถทำวิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างคุณานุประโยคแบบจำกัดความและแบบไม่จำกัดความในประโยคภาษาอังกฤษ

2. ผู้วิจัยสามารถเพิ่มจำนวนแบบทดสอบและเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้ดำเนินการวิจัยขอขอบพระคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยชิ้นนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

จุฑามณี ทิพราช และคณะ. “การศึกษาคุณานุประโยคภาษาอังกฤษที่ปรากฏในข่าวธุรกิจหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ซีเอ็นเอ็น,” *วารสารพิษณุพนธ์*. 16, 1 (มกราคม-เมษายน 2564): 43-58.

ฐานิยา ทองไทย. *ผลกระทบของโครงสร้างข้อมูลคุณานุประโยคภาษาอังกฤษต่อการจำเนื้อหาของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2558.

ศุภกรณ์ ภูเจริญศิลป์. *การศึกษาคุณานุประโยคภาษาอังกฤษในระหว่างผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

Azar, Betty Schramper. *Understanding and Using English Grammar, Third Edition*. New York: Pearson Education, 1999.

Brown, H.D. *Principle of language teaching and learning*, 4th ed. New York: Pearson Education, 2000.

Corder, S.P. *Error analysis and interlanguage two*. New York: Oxford University Press, 1982.

Halliday, M. A. K. *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold, 1985.

Kocak, Arzu. “Turkish tertiary level EFL learners’ recognition of relative clauses,” *Journal of Language and Linguistic Studies*. 16, 4 (2020): 1637-1655.

Kusdianty, Stevyara Rismawathi. “The Analysis of Students’ Error in Using Relative Clause,” *Indonesian EFL Journal*. 2, 1 (1 January 2016): 60-70.

Suh, J. “EFL Korean Learners’ Use of Relative Clauses in Both Context-Free and Context-Rich Situations,” *Journal of English Teaching*. 66, 2 (summer 2011): 189-210.

Suputra, Ajah, Husna, Mariyani, and Tria Sandi Ayu, Lestari. “English Department Students Error in the Use of Adjective Clause,” *Journal of Physics: Conference Series*. (September 2017): 1-4.

จริยธรรมในการตีพิมพ์บทความ (Publication Ethics)

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นวารสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความในสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวคิด ทฤษฎี การพัฒนานวัตกรรมขึ้น และเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติและจริยธรรมในการเผยแพร่บทความไว้อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของผู้พิมพ์ (Duties of Authors)

1. ผู้พิมพ์ต้องรับรองว่าบทความไม่ซ้ำซ้อนกับผู้อื่นและบทความไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่อื่น ๆ มาก่อน
2. ถ้าผู้พิมพ์นำผลงานผู้อื่นมาใช้ประกอบในบทความ ผู้พิมพ์ต้องอ้างอิงทั้งในเนื้อหาบทความและท้ายบทความให้รายละเอียดครบถ้วน
3. ผู้พิมพ์ต้องรายงานข้อเท็จจริงในผลการวิจัย ไม่บิดเบือนข้อมูล ไม่ปกปิดข้อมูลหรือรายงานข้อมูลที่เป็นเท็จ
4. ผู้พิมพ์ที่มีชื่อปรากฏในบทความต้องมีส่วนในการดำเนินการวิจัยจริง
5. ถ้าผลงานของผู้พิมพ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วมหรืออาสาสมัคร ผู้พิมพ์ต้องดำเนินการตามหลักจริยธรรมและให้แนบหนังสือรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์หรือสัตว์ทดลอง

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of Editors)

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและกลั่นกรองคุณภาพของบทความให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสาร
2. บรรณาธิการต้องใช้เหตุผลทางวิชาการในการพิจารณาบทความ โดยปราศจากอคติใด ๆ ต่อผู้พิมพ์หรือบทความ
3. บรรณาธิการต้องจัดให้มีการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของบทความ เพื่อป้องกันการลอกเลียน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อถือได้
4. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้พิมพ์และผู้ประเมินบทความต่อผู้อื่นจนกว่าบทความจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่
5. บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนต่อผู้พิมพ์และผู้ประเมินบทความ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of Reviewers)

1. ผู้ประเมินต้องไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ของบทความจนกว่าบทความจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่
2. ถ้าผู้ประเมินได้รับบทความและพิจารณาแล้วเห็นว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือบทความไม่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญ ผู้ประเมินต้องปฏิเสธการประเมินบทความทันที
3. ถ้าผู้ประเมินพบว่าบทความมีการซ้ำซ้อน ลอกเลียนจากบทความที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว ผู้ประเมินต้องแจ้งบรรณาธิการให้ทราบทันที
4. ผู้ประเมินต้องดำเนินการพิจารณาบทความตามระยะเวลาที่กำหนด
5. ผู้ประเมินต้องประเมินโดยยึดหลักวิชาการ ไม่มีอคติหรือเจตนาอื่นที่ไม่ดีต่อบทความ

หลักเกณฑ์การเสนอบทความ

เพื่อตีพิมพ์ในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1. ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

- 1.1 **วัตถุประสงค์** เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวความคิด ทฤษฎี การพัฒนานวัตกรรมขึ้นและเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไป
- 1.2 **ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์** ประกอบด้วย บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์
- 1.3 **ขอบเขตเนื้อหา** ประกอบด้วยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 **กำหนดพิมพ์เผยแพร่** ปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม ของทุกปี

2. เกณฑ์การตีพิมพ์

- 2.1 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
- 2.2 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ เป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพและมีประโยชน์ โดยผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาที่บทความเกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ท่านขึ้นไปต่อหนึ่งบทความและเป็นผู้ที่มีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 2.3 กองบรรณาธิการอาจส่งผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนแก้ไขเพิ่มเติมหรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี
- 2.4 กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งตีพิมพ์
- 2.5 บทความที่ไม่ผ่านการพิจารณาให้ตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ทราบ แต่ไม่ส่งต้นฉบับคืนผู้เขียน

3. ประเภทของบทความ

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สามารถส่งบทความได้ 3 ประเภท ได้แก่ บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ ดังนี้

3.1 บทความวิจัย ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1.1 ชื่อเรื่อง
- 3.1.2 ชื่อผู้เขียน

3.1.3 หน่วยงานหรือคณะ และมหาวิทยาลัย

3.1.4 บทคัดย่อ

3.1.5 คำสำคัญ

3.1.6 บทนำ

3.1.7 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1.8 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1.9 สรุปผลการวิจัย

3.1.10 อภิปรายผลการวิจัย

3.1.11 ข้อเสนอแนะ

3.1.12 กิตติกรรมประกาศ

3.1.13 เอกสารอ้างอิง

3.1.14 ตาราง รูปภาพ แผนภูมิ หรือกราฟ

3.2. บทความวิชาการ

3.2.1 ชื่อเรื่อง

3.2.2 ผู้แต่ง

3.2.3 บทคัดย่อ

3.2.4 คำสำคัญ

3.2.5 บทนำ

3.2.6 เนื้อหา

3.2.7 บทสรุป

3.2.8 เอกสารอ้างอิง

3.3. บทความปริทัศน์

เป็นงานทางวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการเฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์ความรู้อย่างกว้างและลึกอย่างทันสมัย โดยใช้ข้อมูลวิพากษ์ให้เห็นแนวโน้มที่ควร ศึกษาและพัฒนาต่อไป ผู้เขียนควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด โดยเฉพาะเนื้อหาที่ใหม่ที่สุด บทความปริทัศน์ต้องนำเสนอพัฒนาการของเรื่องที่นำเสนอ ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่จำเพาะเจาะจงเฉพาะผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ผู้อ่านในสาขาอื่น ๆ หรือนิสิตนักศึกษาในระดับสูงสามารถเข้าใจได้ บทความปริทัศน์เป็น การนำเสนอภาพรวมที่น่าสนใจ ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

3.3.1 ชื่อเรื่อง

3.3.2 ชื่อผู้เขียน

3.3.3 คำสำคัญ

3.3.4 บทนำ

3.3.5 บทสรุป

4. รูปแบบและการเตรียมต้นฉบับ

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุตรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้กำหนดแนวทางการเขียนบทความสำหรับการตีพิมพ์ในวารสาร โดยผู้เขียนสามารถจัดเตรียมเนื้อหาบทความทั้งภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาด A4 แบบคอลิ้นเดียว โดยมีความยาวของบทความรวม 8-10 หน้า ให้ใช้ขนาดและรูปแบบตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะและขนาดตัวอักษรที่กำหนดให้ใช้ในการพิมพ์บทความ

หัวข้อ/ส่วนประกอบ	แบบตัวอักษรและขนาด	ลักษณะของตัวอักษร	การวางตำแหน่ง
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	TH Sarabun PSK 16 pt	ตัวหนา	กึ่งกลาง
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)	TH Sarabun PSK 16 pt	ตัวหนา	กึ่งกลาง
ชื่อผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วม	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวธรรมดา	กึ่งกลาง
ที่อยู่ผู้เขียน	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวเอียง	กึ่งกลาง
หัวข้อ	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวหนา	ชิดซ้าย
เนื้อเรื่อง	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวธรรมดา	กระจายแบบไทย
หัวข้อเอกสารอ้างอิง	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวหนา	ชิดซ้าย

ส่วนชื่อและที่อยู่ผู้เขียนจะมีสัญลักษณ์¹ ท้ายนามสกุลผู้เขียนหลัก และชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้วิจัยร่วม¹ ตามลำดับ ที่อยู่ผู้เขียนให้ระบุที่อยู่ หน่วยงาน คณะ และมหาวิทยาลัยที่สังกัด ถ้าผู้เขียนมีที่อยู่ต่างกันให้ระบุเป็นตัวเลข^{1,2,...}

รูปแบบการพิมพ์ต้นฉบับบทความให้เป็นไปตามที่กำหนดในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การตั้งค่าน้ำกระดาษ

ขอบกระดาษ	ระยะขอบ (นิ้ว)
ขอบกระดาษบน	1.5
ขอบกระดาษล่าง	1
ขอบกระดาษซ้าย	1.5
ขอบกระดาษขวา	1

5. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง (References)

การอ้างอิง เป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาเป็นวิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี (ชื่อ-นามสกุลผู้แต่งปีที่พิมพ์) หรือระบบ APA (America Psychological Association Style)

ตัวอย่าง ศิริชัย//การถ่วงน้ำหนัก / (2559)

เอกสารอ้างอิง ให้ระบุรายชื่อเอกสารที่ใช้เป็นหลักในการค้นคว้าวิจัยที่ได้ตรวจสอบเพื่อนำมาเตรียมรายงานและมีการอ้างอิงถึง จัดเรียงลำดับตามตัวอักษร ถ้าเป็นบทความภาษาไทยนำโดยกลุ่มเอกสารอ้างอิงภาษาไทยและตามด้วยกลุ่มเอกสารภาษาอังกฤษ รูปแบบของการเขียนเอกสารอ้างอิง ดังนี้

การอ้างอิงหนังสือ

รูปแบบ: ผู้แต่ง./ชื่อเรื่อง./ครั้งที่พิมพ์./สถานที่พิมพ์./ผู้จัดพิมพ์./ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง: ประภัสสร เทพชาตรี. **สถานการณ์โลก 2553 และแนวโน้มปี 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม, 2554.

Stebbing, Lionel. **Quality Assurance : The Route to Efficiency and Competitiveness**. 3rd ed. New York: Ellis Horwood, 1993.

การอ้างอิงจากวารสาร

รูปแบบ: ผู้เขียน./“ชื่อบทความ,”/ชื่อวารสาร./ปีที่,ฉบับที่/(วันที่/เดือน/ปี):/เลขหน้า

ตัวอย่าง: ดุษฎี วรรณธรรมดุขฎี. “วัฒนธรรมกับการดื่ม,” **ราชพฤกษ์**. 10, 3 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2556): 13-20.

Gatten, Jeffrey N. “Measuring Consortium Impact on User Perception: OhioLINK and LibQUAL+™,” **The Journal of Academic Librarianship**. 30, 3 (May 2004): 115-135.

การอ้างอิงจากหนังสือพิมพ์

รูปแบบ: ผู้เขียน./ “ชื่อบทความหรือหัวข้อข่าว,”/ชื่อหนังสือพิมพ์./วันที่/เดือน/ปี:/เลขหน้า.

ตัวอย่าง: คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. “ข่าวไกลนา,” **สยามรัฐ**. 12 มกราคม 2519: 3.

Jansen, Peter. “2009-Thailand’s Year Before the Decisive Storm,” Bangkok Post. 12 December 2009: 11. “Facts about Cambodia’s King Sihamoni,” **The Nation**. 12 December 2000: 1.

การอ้างอิงจากวิทยานิพนธ์

รูปแบบ ผู้เขียน./ชื่อวิทยานิพนธ์./ประเภทของบทนิพนธ์พร้อมด้วยชื่อหลักสูตร/สถาบัน,ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง: วิตติกา ทางชั้น. **กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีในเชิงบูรณาการ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550.

Buppha Devahuti. **Use of Computer in Serials Control in Thai Libraries**. Master’s Thesis Department of Library Science Chulalongkorn University, 1975.

การอ้างอิงจากบทความ/เอกสารที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ

รูปแบบ: ผู้เขียน//“ชื่อบทความ/เอกสาร,”//ใน:ชื่อบรรณธิการ/บรรณธิการ// ชื่อเรื่องหรือหัวข้อการประชุม//ชื่อการประชุม/วันที่/เดือน/ปีที่จัดประชุม/สถานที่จัดประชุม//สถานที่พิมพ์/ผู้จัดพิมพ์/ปีพิมพ์/หน้า.

ตัวอย่าง: บุญส่ง พจน์สุนทร. “ภาวะช็อก: การวินิจฉัยและการวินิจฉัยแยกโรค,” ใน: พลากร สุรกุลประภา, บรรณธิการ. **Medicine in the evidence-based era**. การประชุมวิชาการประจำปี 2544 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ครั้งที่ 17; 16-19 ตุลาคม 2544; ขอนแก่น. ขอนแก่น: คณะแพทยศาสตร์, 2544.หน้า 195-208.

Bengtsson, S. and B.G. Solheim. “Enforcement of Data Protection, Privacy and Security in Medical Informatics,” In: Lun K. C, Lun, P. Degoulet and T. E. Piemme, editors. **MEDINFO 92**. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics; 6-10 September 1992; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North-Holland, 1992. pp. 1561-1565.

การอ้างอิงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ข้อมูลจาก Website ของบุคคล

รูปแบบ: ผู้แต่ง//ชื่อเรื่อง/(ออนไลน์)/ปีพิมพ์(อ้างเมื่อ/วันที่/เดือน/ปี)// จาก:URL

ตัวอย่าง: ฟาติละห์ บาโล. การศึกษาของเด็กไทยในปัจจุบัน. (ออนไลน์) 7 เมษายน 2556 (อ้างเมื่อ 18 พฤษภาคม 2557). จาก <http://www.l3nr.org/posts/538618>

Emanuel, Brian. **Another Study Fuels Movement to Push Back High School Start Times**. (online) 14 March 2014 (cited 18 May 2014). Available form: http://blogs.Edweek.org/edweek/inside-school-research/2014/03/14/late_start_times.html?cmp=ENL-EU-NEWS3

ข้อมูลจาก Website ของหน่วยงานต่าง ๆ

รูปแบบ: ผู้แต่ง//ชื่อเรื่อง/(ออนไลน์)/ปีพิมพ์(อ้างเมื่อ/วันที่/เดือน/ปี)//จาก:URL

ตัวอย่าง: ฐากูร จุลินทร .**ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2555**. (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 18 พฤษภาคม 2557). จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-ebbas/2556-thakoon.pdf>

Thaweesak Koanantakool, **Getting Ready for New Millennium: What are the Thai Government's Actions Toward the Year 2000**. (online) 1999 (cited 20 August 1999). Available from: <http://necetec.or.th/it-projects/>

6. การส่งบทความ

กำหนดการรับบทความ สามารถส่งบทความถึงกองบรรณาธิการ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ผ่านระบบลงทะเบียนออนไลน์ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/Pitchayatat/>

- 6.1. เมื่อกองบรรณาธิการวารสารได้รับต้นฉบับแล้ว จะนำมาพิจารณาแล้วแจ้งตอบกลับให้ผู้เขียนทราบผลว่าผ่านการพิจารณาหรือไม่ผ่าน
- 6.2. บทความที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะได้รับการตรวจสอบวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์การตีพิมพ์ของวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 6.3. บทความเมื่อได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งผลการพิจารณาบทความ ให้ผู้เขียนไปปรับแก้ไขบทความและส่งกลับมากองบรรณาธิการ
- 6.4. เมื่อบทความของผู้เขียนได้รับการตีพิมพ์ในวารสารเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะจัดส่งวารสารให้ผู้เขียน จำนวน 1 เล่ม

7. ติดต่อสอบถามข้อมูล

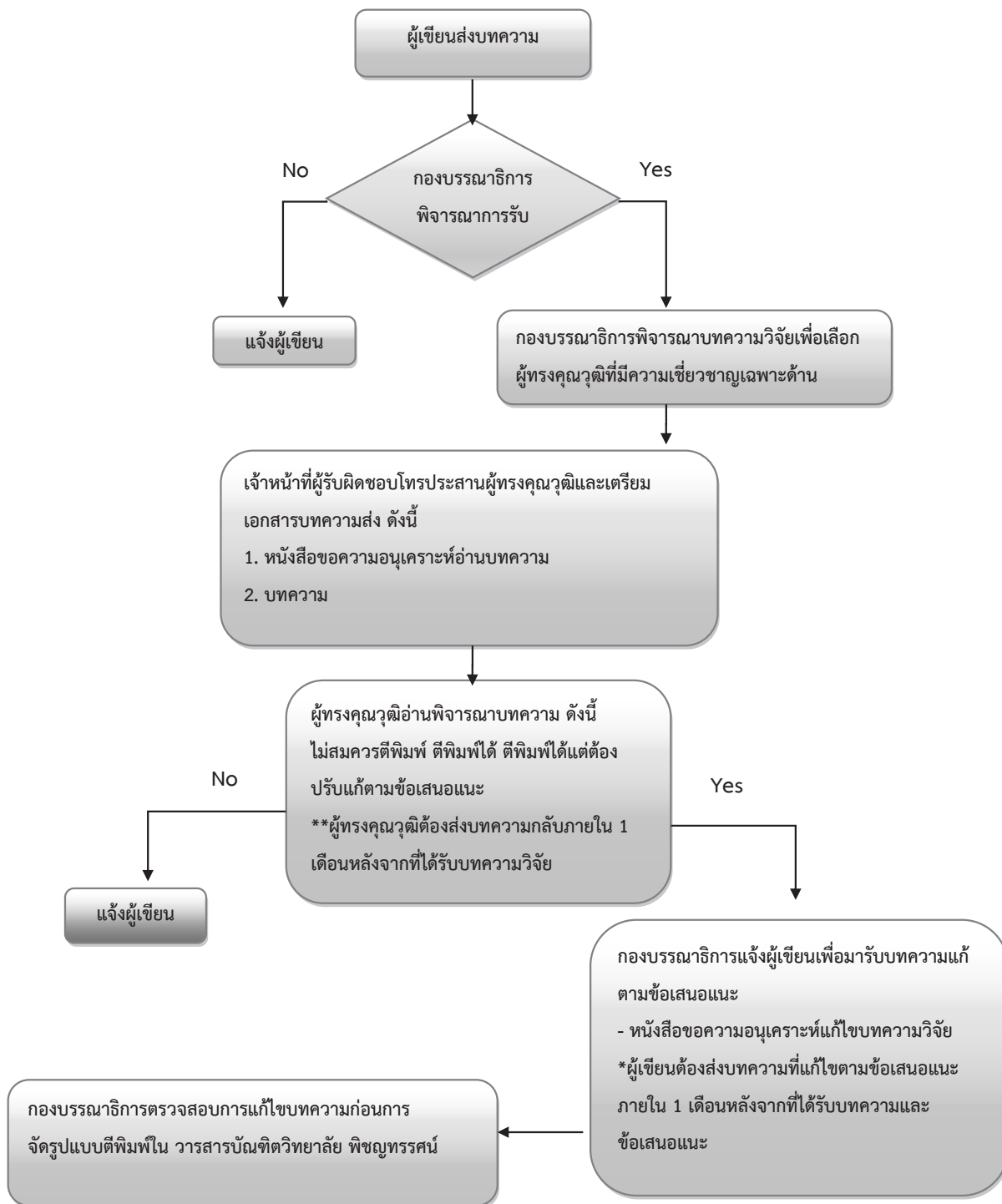
สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เลขที่ 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ 0-4535-2097 มือถือ 062-424-9400 โทรสาร 0-4535-2120

E-mail: info.gra@ubru.ac.th

ขั้นตอนการรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

**แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน
วารสารบัณฑิตวิทยาลัย “พิชญทรรศน์” มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**

เลข.....
รับวันที่...../...../.....
ผู้รับ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
เรื่อง ขอดิพม์บทความลงบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1. ชื่อผู้ส่งบทความ (ภาษาไทย)
(ภาษาอังกฤษ)

2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด ชื่อย่อ

3. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ชื่อภาษาไทย ชื่อภาษาอังกฤษ

4. สถานภาพผู้ส่งบทความ

4.1 () อาจารย์ () อื่น ๆ ระบุ สถาบัน คณะ

ชื่อผู้วิจัยร่วม กรณีผู้ส่งบทความไม่เป็นนักศึกษา (ถ้ามี)

4.1.1 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน คณะ

4.1.2 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน คณะ

4.2 () นักศึกษา ☐ ปริญญาเอก ☐ ปริญญาโท หลักสูตร.....

สาขา..... คณะ..... สถาบัน.....

โปรดระบุชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)

4.2.1 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน คณะ

4.2.1 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน คณะ

5. ประเภทของบทความ () บทความวิจัย () บทความวิชาการ () บทความจากปริทัศน์ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ที่อยู่ผู้ส่งบทความ (ที่ติดต่อได้สะดวก).....

.....

.....

7. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ โทรสาร E-mail

8. สิ่งส่งมาด้วยเพื่อให้กรรมการพิจารณา

() เอกสารพิมพ์ต้นฉบับบทความ จำนวน 2 ชุด

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ต้นฉบับที่ส่งให้พิจารณาเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ ไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาของวารสารอื่น และยินดีแก้ไขตามที่กองบรรณาธิการเสนอแนะ

ผู้ส่งบทความ ลงชื่อ

(.....)

...../...../.....

10. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (กรณีเป็นวิทยานิพนธ์) ได้ตรวจบทความนี้แล้วขอรับรองว่า องค์ประกอบและเนื้อหาของบทความนี้ มีความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยบทความนี้เป็น

☐ เนื้อหาบางส่วนของวิทยานิพนธ์

☐ เนื้อหาโดยองค์รวมทั้งหมดของวิทยานิพนธ์

เห็นควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนได้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ลงชื่อ
 (.....)
/...../.....

ส่วนนี้สำหรับเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการวารสารบัณฑิตวิทยาลัย “พิษณุพรรณ” มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

11. ความเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบองค์ประกอบของบทความ

() ครบ () ไม่ครบ ขาด
 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ ลงชื่อ
 (นางสาวปณิดา ธรรมวงศ์)
 /...../.....

12. ความเห็นของบรรณาธิการ

() เก็บเรื่อง () ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมส่วนประกอบที่ยังไม่ครบ หรือ ไม่สมบูรณ์
 () นำส่ง Peer Review พิจารณา ควรแต่งตั้ง () ผศ. () รศ. () ศ. () ดร.

1 2

อนุมัติ ☐ ไม่อนุมัติ ☐

บรรณาธิการ ลงชื่อ
 (รองศาสตราจารย์ชาญชัย สุกใส)
/...../.....

ใบสมัครเป็นสมาชิกวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

โปรดกรอรายละเอียดในใบสมัครเป็นสมาชิกดังต่อไปนี้

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ - นามสกุลผู้รับ.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร.....E-mail

หน่วยงาน.....สถานที่ทำงาน

ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

☐

สมัครเป็นสมาชิกหนึ่งปี

ค่าสมาชิก 200 บาท

☐

สมัครเป็นสมาชิกสองปีติดต่อกัน

ค่าสมาชิก 400 บาท

ท่านสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 โทร 045-352-097 โทรสาร 045-352-120

MEMBERSHIP APPLICATION

Date.....Month.....Year.....

Name.....

Last

First

Mailing Address.....

Street Number and Name

.....

District (City)

Amphur (State)

.....

Province (Country)

Postal Code

E-mail Address..... Telephone No.

Fax No.

☐

One-year Membership

(200 Baht)

☐

Two-year Membership

(400 Baht)

You can contact us at Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University, 2 Ratchathani
Road Mueang District of Ubon Ratchathani Province, 34000 Tel: 045-352-097 Fax: 045-352-120

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ

ISSN 0633-2774 (Print) ISSN 0862-2774 (Online)

ผู้ประเมินบทความ (Readers) ปีที่ 17 ฉบับที่ 2

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน
รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัครภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.นิตานาจ โสภภาพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ บรรลือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมเดช ทาระหอม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญใช้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังชรินทร์ ทองปาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒน์ กุเกียรติกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิจิตรา ธงพานิช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ พิชญากิรัตน์
ดร.เยาวรักษ์ ทองพุ่ม
ดร.วลีพร ตะพัง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยนครพนม
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Journal of Graduate School, Pitchayat, Ubon Ratchathani Rajabhat University

ISSN 2774-0633 (Print) ISSN 2774-0862 (Online)

Journal Readers; Vol. 17 No. 2

Assoc. Prof. Dr.Songsak Phusee-orn	Maha Sarakham University
Assoc. Prof. Dr.Jumlong Vongprasert	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Saman Asawapoom	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr.Udompun Pitprasert	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr.Jinawatara Pakotung	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr.Nisanart Sopapol	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Suwat Banlue	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Udomdet Tarahom	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst.Prof. Dr.Prayoon Boonchai	Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Angcharin Thongpan	Roi Et Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Supath Kookiattikoon	Ubon Ratchathani University
Asst. Prof. Dr.Phichitra Thongpanit	Nakhon Phanom University
Asst. Prof. Dr.Bhumhong Jomhongbhibhat	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Pongthorn Singpan	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst.Prof.Dr.Chuankid Masena	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Piyaporn Phitchayapirath	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Dr.Yaowaluk Tongphum	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Dr.Waliporn Tapang	Kanchanaburi Rajabhat University